Betänkande EkUB 31/2016 rd─ RP 108/2016 rd

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om upphandlingsförfarandet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om upphandlingsförfarandet (RP 108/2016 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet, förvaltningsutskottet, kommunikationsutskottet, jord- och skogsbruksutskottet, social- och hälsovårdsutskottet och miljöutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av
- kommunikationsutskottet KoUU 25/2016 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 44/2016 rd
- grundlagsutskottet GrUU 49/2016 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 8/2016 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 18/2016 rd
- miljöutskottet MiUU 20/2016 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört
- regeringsråd Elise Pekkala, arbets- och näringsministeriet
- överinspektör Tarja Sinivuori-Boldt, arbets- och näringsministeriet
- äldre regeringssekreterare Markus Ukkola, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Hannu Koivurinta, finansministeriet
- miljöråd Riitta Levinen, miljöministeriet
- miljöråd Anna-Maija Pajukallio, miljöministeriet
- ledamot av Europaparlamentet Sirpa Pietikäinen, Europaparlamentet
- marknadsrättsdomare Ville Parkkari, marknadsdomstolen
- biträdande direktör Arttu Juuti, Konkurrens- och konsumentverket
- verkställande direktör Riku Eksymä, Avfallsverksföreningen
- verkställande direktör Kimmo Koski, CSC — IT-centret för vetenskap
- förvaltningsöverläkare Lasse Lehtonen, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
- chefsjurist Katariina Huikko, Finlands Kommunförbund
- styrelseledamot Mikko Kantero, Eera Waste Refining Oy

- chefen för juridiska ärenden Eija Kontuniemi, Hansel Ab
- direktör Juhani Anhava, Outotec Abp
- verkställande direktör Harri Kallio, Pirkanmaan Jätehuolto Oy
- advokat Marita Iskala, Suomen Hankintajuristit Asianajotoimisto Oy
- Senior Scientist Ville Valovirta, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab
- expert Jukka Lehtonen, Finlands näringsliv rf
- direktör Marko Silén, Centralhandelskammaren
- näringspolitisk sakkunnig Pia Björkbacka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- advokat Tuomas Aho, Finlands Advokatförbund
- styrelseordförande Jukka Rantanen, Finlands Regionala Utvecklingsorganisationer rf
- direktör Mari Pantsar, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- miljöjurist Pasi Kallio, Finlands naturskyddsförbund rf
- chef för konkurrensfrågor Satu Grekin, Företagarna i Finland rf
- styrelseledamot Tiina Lappalainen, Handikappforum rf
- verkställande direktör Tatu Rauhamäki, Miljöindustrin och -tjänster YTP rf
- utredningsman, advokat Mikko Alkio
- expert Petri Härkönen.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- Samkommunen Kainuun jätehuollon kuntayhtymä
- Kuntien Tiera Oy
- Lassila & Tikanoja Oyj
- Motiva Ab
- Bottenvikens Avfallshantering Ab
- Puhdaspalvelu Fi Oy
- Valmet Abp
- Finsk Energiindustri rf
- Finnwatch rf
- Byggnadsindustrin RT rf
- Rättvis handel rf
- Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- Suomen Perimistoimistojen Liitto ry
- Finlands Vattenverksförening rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om offentlig upphandling och koncession som ersätter lagen om offentlig upphandling från 2007 och lagen om elektroniska auktioner och dynamiska inköpssystem från 2011. I den nya lagen föreskrivs det även i fortsättningen om konkurrensutsättningsförfarandena vid upphandling inom offentliga myndigheter och andra enheter som omfattas av lagens tillämpningsområde samt om rättsmedel i anslutning till dem. Det föreslås att det samtidigt stiftas en lag om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster som omfattar motsvarande konkurrensutsättningsförfaranden och som ersätter lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster från 2007.

Syftet med förslagen som ingår i propositionen är att effektivisera användningen av allmänna medel, förenkla upphandlingsförfarandena, klarlägga de centrala begreppen i lagen, förbättra små och medelstora företags möjligheter att delta i anbudsförfaranden, förbättra möjligheterna att beakta miljöaspekter och sociala aspekter samt garantera alla anbudsgivare en jämlik och icke-diskriminerande behandling vid offentlig upphandling. Avsikten med förslagen är även att särskilda bestämmelser om konkurrensutsättning ska tas in i arrangemangen som gäller offentlig koncession. Genom propositionen genomförs Europeiska unionens nya direktiv som gäller offentlig upphandling och koncession. I propositionen beaktas också Europeiska unionens domstols rättspraxis i fråga om offentlig upphandling.

Innehållet i de föreslagna lagarna motsvarar i fråga om upphandlingsförfarandena, tillämpningsområdet och rättsmedlen i regel den gällande upphandlingslagstiftningen. De viktigaste ändringarna till följd av direktiven gäller nya konkurrensutsättningsförfaranden, uppdelning av upphandlingar i delar, beaktande av kvalitativa aspekter vid upphandling, möjligheterna att beakta miljöaspekter och sociala aspekter, elektroniska medel för kommunikation i anslutning till upphandlingsförfarandena, internationell gemensam upphandling samt förfarandena i anslutning till upphandling av social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänster. Genom lagen om offentlig upphandling och koncession görs en betydande förenklig av det förfarande som ska iakttas vid nationell upphandling. Till följd av förenklingen av förfarandebestämmelserna och för att trygga fri konkurrens föreslås endast måttfulla höjningar av de nationella tröskelvärdena. Konkurrens- och konsumentverket ges dessutom i uppgift att utöva tillsyn över i synnerhet olaglig direktupphandling.

I propositionen föreslås det att straffregisterlagen ändras så att ett straffregisterutdrag beträffande en anbudssökandes eller anbudsgivares ledning eller ansvarspersoner kan överlåtas till den upphandlande enheten för bedömning av huruvida en obligatorisk grund för uteslutning som avses i lagen gäller anbudssökanden eller anbudsgivaren. I propositionen ändras även lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet så att en part inte längre trots sekretessbestämmelserna ska ha rätt att få uppgifter om faktorer som har använts vid anbudsjämförelsen. Dessutom föreslås mindre ändringar i 13 andra lagar till följd av reformen av lagstiftningen om upphandling.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om offentlig upphandling och koncession och en lag om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster. Dessutom föreslås det ändringar i en del av de viktigaste lagarna som har samband med upphandlingsförfarandena. Syftet med propositionen är att effektivisera och öka insynen i användningen av allmänna medel så att tonvikten samtidigt läggs på upphandlingskvaliteten och beaktandet av

miljöaspekter och sociala aspekter genom bestämmelser som är klarare och mer exakta än förut. Upphandlingsförfarandena effektiviseras genom nya elektroniska former för informationsutbyte.

Syftet med ändringarna är att tillgodose behovet att klarlägga den rättsliga ramen för upphandlingen och snabba upp behandlingen av upphandlingsärenden för att garantera ett bättre rättsskydd för de olika parterna i upphandlingsförfarandena. I dag har det ansetts vara ett problem att bestämmelserna är på många nivåer och lämnar rum för tolkning. Dessutom finns det oklarheter kring förfarandena för sökande av ändring och de temporära kontrakt som ingås med anledning av dem.

Allmänna synpunkter på de föreslagna bestämmelserna

Regeringens proposition grundar sig till övervägande del på EU:s bestämmelser om offentlig upphandling (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU om tilldelning av koncessioner, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG). Trots att medlemsstaterna kan genomföra gemenskapsbestämmelserna på det sätt de önskar, är det faktiska nationella handlingsutrymmet i detta fall litet. Ekonomiutskottet konstaterar att regleringen som helhet är svårförståelig trots strävan efter klarhet.

Ekonomiutskottet anser ändå att de föreslagna bestämmelserna behövs och är lämpliga och har inget att anmärka på den valda lagstiftningstekniken enligt vilken de definitioner som gäller upphandlingsförfarandena och följer av EU-lagstiftningen har tagits in i den allmänna lagen (lagförslag 1) medan det föreskrivs om de sektorsspecifika undantagen i den sektorsvisa lagstiftningen. Det skulle vara svårt att passa in sektorsspecifika undantag eller innehållsliga krav i upphandlingslagstiftningen på ett tillräckligt entydigt sätt när man beaktar de många olika slags situationer i vilka upphandlingslagstiftningen ska tillämpas; skyldigheten att konkurrensutsätta verksamheten kan omfatta 10 000 olika varor, tjänster och entreprenader. Inte heller rättsmedlen inom upphandlingslagstiftningen är utformade för att avgöra innehållsliga frågor. Ekonomiutskottet påminner också om att innehållet i den offentliga upphandlingen redan nu styrs av flera andra lagar. På grund av att upphandlingslagstiftningen och speciallagarna bereds och träder i kraft vid olika tidpunkter bör man ändå fästa särskild vikt vid att samordna de bestämmelser i speciallagarna som har samband med upphandling med den nu aktuella lagstiftningen.

Grundlagsutskottet (GrUU 49/2016 rd—RP 108/2016 rd) har ansett att den föreslagna regleringen är av betydelse för den kommunala självbestämmanderätten men är ändå inte ett sådant väsentligt ingrepp i dess särdrag att den skulle stå i strid med grundlagen. De upphandlande enheterna har fortfarande rätt att själva bestämma om produktionen av en viss tjänst ska ordnas som eget arbete eller om tjänsten ska produceras av en anknuten enhet, utifrån ett avtal om köpta tjänster eller av ett bolag uteslutande på marknadsmässiga villkor. I motiven till lagstiftningsordningen granskas lagförslaget främst mot garantierna för rättsskydd i grundlagens 21 §, och man hänvisar till hur regleringen av rättsmedel främjar rätten att idka näring och utöva yrke samt de skyldigheter som det allmänna har när det gäller att trygga sysselsättningen och tillgodose vars och ens rätt till social- och hälsovårdstjänster samt bostad. Den föreslagna regleringen motsvarar del-

vis de begränsningar i rätten att söka ändring som tidigare har gjorts i upphandlingslagstiftningen med grundlagsutskottets medverkan.

Ekonomiutskottet anser att den föreslagna regleringen är en reform i rätt riktning. Utskottet koncentrerar sig i detta betänkande på de teman som aktualiserades vid hörandet av sakkunniga eftersom de väckt oro eller det förekommit motstridiga ändringsförslag i fråga om dem.

Begränsningar av tillämpningsområdet

Ekonomiutskottet påpekar att det i detaljmotiven i propositionen finns två felaktiga påståenden som gäller utvecklingssamarbetsprojekt. I motiven till 8 § säger regeringen följande: "Även om upphandlingar som baserar sig på utvecklingssamarbetsavtal i dessa fall kan falla utanför upphandlingslagens tillämpningsområde, så som enligt den gällande upphandlingslagen, föreslås det i 2 mom. att den föreslagna lagen ska tillämpas också på dessa upphandlingar när de utförs av utrikesförvaltningen". Ekonomiutskottet framhåller att upphandlingar som baserar sig på utvecklingssamarbetsavtal i den gällande lagen omfattas av lagens tillämpningsområde och inte faller utanför det.

I detaljmotiven till 8 § i lagförslag 1 sägs det vidare att ”Enligt 2 mom. ska den föreslagna lagen dock inte i sin helhet tillämpas på utrikesförvaltningens upphandlingar som baserar sig på utvecklingssamarbetsavtal, utan oavsett upphandlingens värde ska lagen tillämpas på det sätt som avses i 105 §”. Hänvisningen till 105 § är felaktig. För att vara korrekt bör hänvisningen gälla 99 § i lagförslag 1.

Trots att de ovannämnda felen som gäller begränsningar av tillämpningsområdet inte kräver ändringar i lagförslagets paragrafer, vill ekonomiutskottet fästa uppmärksamhet vid dem.

Upphandlingskompetensen

Ekonomiutskottet konstaterar att trots de ovannämnda målen med bestämmelserna om offentlig upphandling är det fortfarande fråga om komplexa helheter. För att upphandlingen ska lyckas krävs det både juridiska och sektorsspecifika substanskunskaper. I stora upphandlande enheter finns den behövliga kompetensen ofta inom organisationen eller alternativt kan man skaffa sakkunskap utifrån genom avtalsarrangemang. I små enheter däremot blir upphandling aktuell mer sällan, och det går inte alltid att utan svårigheter få tag på tidsenlig kompetens. I mycket små enheter genomförs kanske upphandling någon enstaka gång av tjänstemännen, och då har man inte heller erfarenheter av bästa praxis att falla tillbaka på. Ekonomiutskottet anser att konkreta och praktiska anvisningar vid sidan av en klarare reglering i högre grad skulle bidra till att lagen följs vid upphandlingen vilket i sin tur skulle snabba på processerna som helhet: när grunderna för besluten finns fritt tillgängliga kan man undvika att ändring söks på grund av missförstånd som gäller grunderna för ett beslut eller genomförandet av upphandlingsförfarandet. Även jord- och skogsbruksutskottet har tidigare kommenterat detta (JsUU 18/2016 rd — RP 108/2016 rd). Enligt uppgift till ekonomiutskottet har statsrådet förbundit sig att göra upp anvisningar om efterlevnaden av upphandlingslagstiftningen och om en hållbar och ansvarsfull upphandling.

Miljön och innovationer

En utgångspunkt för upphandlingslagstiftningen både inom EU och nationellt är att stödja energieffektivitet, miljövänlighet och innovativitet. I praktiken riskerar miljöaspekterna ändå att hamna i skymundan bland annat på grund av de upphandlande enheternas bristande kompetens och för att man vill undvika processuella risker. Om de upphandlande enheterna inte har tillräcklig teknisk kompetens eller kapacitet att göra bedömningar, blir de ofta tvungna att ty sig till gamla, beprövade lösningar, vilket är till nackdel för innovationer. Miljöutskottet har ansett (MiUU 20/2016 rd—RP 108/2016 rd) att den nu aktuella reformen av upphandlingsbestämmelserna ändå totalt sett förbättrar möjligheterna att beakta miljöaspekter; de föreslagna reformerna antas minska oklarheten vid tolkningen av bestämmelserna och begränsande faktorer. Regeringsprogrammets mål när det gäller minskade utsläpp, ökad användning av kolfri, ren och förnybar energi och en aktivare bio- och kretsloppsekonomi kräver en uttalad signal inom den offentliga sektorn att främja energieffektiva, miljövänliga och innovativa upphandlingar. Ekonomiutskottet instämmer i detta.

Ekonomiutskottet anser ändå inte att det är motiverat att det föreskrivs om skyldighet att beakta miljöaspekter på det sätt som miljöutskottet föreslår i sitt utlåtande. Upphandlingslagstiftningen innehåller bestämmelser om förfarandet, och dess syfte är inte att bestämma om upphandlingens innehåll utan om ett icke-diskriminerande och öppet förfarande.

Regleringen av anknutna enheter

I propositionen föreslås det begränsningar som riktar sig mot bolag som ägs eller där bestämmande inflytande utövas av offentliga samfund (anknutna enheter). Bakgrunden till begränsningarna är oron över de anknutna enheternas eventuella skadliga konsekvenser för marknaden. Om någon aktör har en särställning så att den kan erbjuda varor eller tjänster betydligt fördelaktigare än andra som bedriver verksamhet utifrån företagsekonomiska grunder, kan det uppstå marknadsstörningar. Genom att rikta försäljning till utomstående kan anknutna enheter snedvrida konkurrensen genom att dra nytta av sådana upphandlingskontrakt som de upphandlande enheter som utövar bestämmande inflytande över dem tilldelat utan konkurrensutsättning och som är fördelaktiga för de anknutna enheterna. Försäljning som motsvarar bara några procent av en anknuten enhets affärsverksamhet kan i praktiken, när det är fråga om en stor anknuten enhet, innebära att enheten bedriver affärsverksamhet till ett värde av flera miljoner euro med andra än de upphandlande enheter som utövar bestämmande inflytande över den.

Också förvaltningsutskottet kommenterar i sitt utlåtande (FvUU 44/2016 rd—RP 108/2016 rd) bestämmelserna om anknutna enheter. I förslaget till upphandlingslag finns en trestegsdefinition av anknutna enheter. Med anknuten enhet avses en formellt separat och med avseende på beslutsfattandet självständig enhet som bedriver högst fem procent av sin affärsverksamhet och med högst en andel på 500 000 euro tillsammans med andra aktörer än de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande över den. Procentandelen uppgår till 10 när det inte förekommer verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och motsvarar affärsverksamheten vid den enhet som den upphandlande enheten utövar ett bestämmande inflytande över. Ett förfarande med öppenhetsannonsering tillämpas för att klarlägga om verksamheten bedrivs på marknadsmässiga

villkor. När försäljningen till utomstående understiger 100 000 euro per år tillämpas de procentuella begränsningarna inte alls.

Vid utfrågningen i ekonomiutskottet och i flera av utlåtandeutskotten var de sakkunniga av olika åsikt om procentandelen av försäljning till utomstående, särskilt mot bakgrund av att medlemsstaterna enligt direktivet får införa en gräns på högst 20 procent.

Varken vår gällande lagstiftning eller EU-domstolens praxis ger något entydigt svar på frågan om en hur stor del av omsättningen som får bestå av annan verksamhet än uppdrag från ägarna utan att statusen som anknuten enhet förloras. Domstolarna har ändå i sin avgörandepraxis ofta ansett att försäljningen till utomstående kan uppgå till 10—13 procent.

Utifrån de uppgifter ekonomiutskottet fått anser utskottet att det står klart att den föreslagna gränsen både i procent och euro för många anknutna enheter skulle medföra ett behov av anpassningsåtgärder och eventuellt också ett tryck på att höja kundavgifterna. De flesta av de bolag som omfattas av denna bestämmelse har ingått fleråriga kontrakt vilket betyder att det kan uppstå problem eftersom de föreslagna bestämmelserna kräver flexibilitet.

Det föreslås i propositionen att grunden för att bestämma försäljningsprocenten ska vara den genomsnittliga totala omsättningen under de tre föregående åren. Det skulle innebära att försäljningsgränsen de facto tillämpas retroaktivt på sådan försäljning som skett redan innan lagen trädde i kraft. Bestämmelsen i lagförslaget grundar sig på upphandlingsdirektivet, enligt vilket man när procentandelen bestäms ska beakta den genomsnittliga totala omsättningen under de tre åren som föregår kontraktets tilldelning eller ett annat lämpligt verksamhetsbaserat mått. Det kan till exempel handla om kostnader som uppstått hos den berörda juridiska personen eller upphandlande myndigheten i fråga om tjänster, varor och byggentreprenader. Ekonomiutskottet framhåller att den föreslagna bestämmelsen gör det möjligt att som grund använda ett annat verksamhetsbaserat mått. Då uppstår det ingen retroaktivitet.

Enligt de sakkunniga som ekonomiutskottet har hört kan begränsning av försäljningen, med risk för att förlora status som anknuten enhet, i vissa fall hindra anknutna enheter från att delta i till exempel projekt som främjar det nationella genomförandet av EU-lagstiftning. Ekonomiutskottet anser att det är viktigt att den möjlighet till nationell prövning som direktivet medger inte används på ett sätt som kunde äventyra utnyttjandet av EU:s projektfinansiering. Utskottet påminner om att de anknutna enheterna alltid kan dela upp sin verksamhet på marknaden på olika juridiska personer (till exempel ett annat bolag) så att den egentliga anknutna enheten endast betjänar de upphandlande enheterna. En juridisk person som är fristående från en anknuten enhet kan bedriva också internationellt samarbete utan att dess ställning som anknuten enhet äventyras.

I propositionen föreslås det en undantagsbestämmelse utöver den ovannämnda gränsen på 5 procent och 500 000 euro. Enligt den kan försäljning tillåtas upp till en gräns av 10 procent utan att ställningen som anknuten enhet äventyras, om den upphandlande enheten har publicerat en så kallad öppenhetsannons i den elektroniska HILMA-portalen för att ta reda på om det finns någon annan privat aktör på den relevanta marknaden som kan tillgodose enhetens behov. Ekonomiutskottet anser att den förslagna regleringen är en behövlig flexibilitetsmekanism när man beaktar de anknutna enheternas gällande avtals- och övriga förbindelser som nämns ovan. Den före-

slagna flexibilitetsmekanismen är emellertid problematisk i vissa avseenden. Det förblir till exempel öppet hur bindande det i bestämmelsen avsedda svaret från en aktör som svarat på annonsen är. Ekonomiutskottet anser att bestämmelsen bör tolkas så att flexibilitet i fråga om försäljningsgränsen bara kan hindras av ett svar som i de preliminära avtalsförhandlingarna har konstaterats motsvara, både innehållsligt och till övriga villkor, det avtal man haft för avsikt att ingå med den anknutna enheten och som svararen har förbundit sig att genomföra.

Enligt social- och hälsovårdsutskottets utlåtande (ShUU 8/2016 rd—RP 108/2016 rd) och annan utredning till utskottet kan det om gränsen för rätten att sälja tjänster till utomstående sänks från den nuvarande gränsen på 10 procent som rättspraxis möjliggör bland annat bli svårare för kommunerna att själva producera företagshälsovårdstjänster. Sänkningen av gränsen antas försämra tillgången på företagshälsovård i synnerhet för små och medelstora företag och för lantbruksföretagare, eftersom en stor del av de kommunala företagshälsovårdstjänsternas avtalskunder hör just till dessa kategorier.

Ekonomiutskottet påminner om att bestämmelserna om anknutna enheter främst motiverades med regeringsprogrammets mål att främja företagsamhet och konkurrens samt konkurrensneutralitet. De anknutna enheterna har en bättre konkurrensställning än företag som fungerar uteslutande på affärsekonomiska grunder, eftersom enheterna får merparten av sin omsättning utan konkurrensutsättning i form av beställningar och uppdrag från ägarna. En låg försäljningsgräns förbättrar konkurrensneutraliteten och främjar därmed företagens verksamhetsförutsättningar. De anknutna enheternas ägare kan om de så vill också möjliggöra en obegränsad marknadsnärvaro för enheterna, genom att konkurrensutsätta ägarbeställningarna och -uppdragen.

Utgångspunkten för den strukturreform inom social- och hälsovården som bereds just nu är att landskapen ansvarar för social- och hälsotjänsterna. Landskapen kan genom upphandlingssamarbete utnyttja de möjligheter som upphandlingslagstiftningen ger (till exempel gemensamma servicebolag). Det bör noteras att de landskapsägda bolag som konkurrerar på marknaden för valfria tjänster sannolikt inte uppfyller kriterierna för upphandlande enhet och fritt får sälja sina tjänster också till företag.

Social- och hälsovårdsutskottet har också fäst uppmärksamhet vid de övergångsbestämmelser som gäller regleringen av anknutna enheter. Enligt bestämmelserna ska en procentandel på 10 procent tillämpas på anknutna enheter och upphandlande enheter inom branschen för social- och hälsovårdstjänster till och med utgången av 2021. Före det tillämpas inte någon gräns i euro. Syftet med övergångsperioden är att säkerställa att den begränsning som ska gälla i fråga om affärsverksamhet med andra än upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande över den anknutna enheten eller med andra än dem som deltar i de upphandlande enheternas samarbete inte ska bli ett hinder när det gäller att organisera social- och hälsovården enligt gällande lagstiftning eller vidta de åtgärder för omorganisering av offentliga samfund som hänför sig till den strukturreform inom social- och hälsovården som bereds just nu.

Bestämmelserna om anknutna enheter och avfallshanteringen

Vid utfrågningen i ekonomiutskottet var de sakkunniga särskilt bekymrade över hur den föreslagna regleringen påverkar avfallshanteringen. I den gällande upphandlingslagen är det en förutsätt-

ning för att ett kommunalt avfallsverk ska kunna ha status av anknuten enhet att huvuddelen av dess verksamhet består av tjänster som produceras för ägarkommunerna. Enligt 33 § i den gällande avfallslagen (646/2011 jämte ändringar) är kommunerna skyldiga att ta hand om också annat än samfundsavfall från hushåll om avfallsinnehavaren begär det på grund av bristande utbud av andra tjänster och avfallet till sin beskaffenhet och mängd lämpar sig för transport eller behandling i kommunens avfallshanteringssystem. Vid tillämpningen av avfallslagen har man utgått från att dessa skyldigheter är lagfästa och sålunda en verksamhet som inte äventyrar kommunala avfallshanteringsbolags ställning som anknutna enheter.

Flera av marknadsaktörerna i branschen talar för ett totalförbud för försäljning till utomstående medan företrädare för många av de kommunala aktörerna har ansett det nödvändigt att fullt ut utnyttja den nationella prövningsrätt som direktivet medger och införa en gräns på 20 procent.

Bedömningen av förslagen i propositionen försvåras av att avfallslagstiftningen kommer att ses över inom den närmaste tiden så att kommunernas avfallsmonopol begränsas till avfall från boende. Efter lagändringen ska kommunerna kunna erbjuda sina avfallshanteringstjänster till andra än hushåll uteslutande på marknadens villkor eller som tjänster inom ramen för sin skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand. Miljöministeriet har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att bereda en reform av ansvarsfördelningen i fråga om avfallshanteringen och utreda hur avfallslagen och upphandlingslagen ska samordnas. Arbetsgruppens arbete pågår fortfarande och blir sannolikt inte klart innan riksdagsbehandlingen av upphandlingslagstiftningen har slutförts. Enligt en preliminär bedömning utgör förslaget till bestämmelser om anknutna enheter inte ett hinder för kommunerna att ordna sin lagfästa service när det gäller normal avfallshantering och avfallshantering i andra hand genom kommunala avfallsverk där de har bestämmande inflytande. Miljöutskottet säger i sitt utlåtande att det är viktigt att regleringen, eller åtminstone propositionsmotiven, preciseras för att klara ut vilka avfallstyper som anses ingå i kommunernas andrahandsansvar.

Miljöutskottet har fäst uppmärksamhet vid det utredningsarbete som pågår kring definieringen av service för avfallshantering i andra hand och vid behovet att förtydliga gränsen mellan å ena sidan den servicen och å andra sidan service på marknadsvillkor på ett sådant sätt att man tryggar de kommunala avfallsbolagens möjligheter att erbjuda service på det sätt som lagen kräver. Även jord- och skogsbruksutskottet har påpekat detta i sitt utlåtande och betonat behovet av att klargöra regleringen.

Ekonomiutskottet understryker att den föreslagna upphandlingsregleringen grundar sig på direktivet, vars bestämmelser påverkar tolkningen av den nationella lagstiftningen också när det gäller bedömningen av de anknutna enheternas verksamhet. Ordalydelsen i bestämmelsen måste också å ena sidan ge en tillräckligt bra bild av vad EU:s lagstiftare vill och å andra sidan göra bestämmelsen så lättförståelig som möjligt ur ett finskt tillämpningsperspektiv inom alla de sektorer där regleringen om anknutna enheter tillämpas. Ekonomiutskottet betonar också här möjligheten att föreskriva om undantag i de sektorsvisa lagarna men ändå med det förbehållet att dessa inte strider mot bestämmelserna i upphandlingsdirektivet. *(Utskottets förslag till uttalande)*

På de grunder som anges ovan konstaterar ekonomiutskottet att det inte är skäl att ändra den föreslagna regleringen om anknutna enheter, med undantag av det tekniska tillägg i 15 § 3 mom.

som behandlas i detaljmotiven nedan och graderingen av procentandelen för försäljning till utomstående i övergångsbestämmelsen om avfallssektorn. Utskottet hänvisar till sitt tidigare uttalande i detta betänkande och förutsätter att statsrådet vid behov vidtar åtgärder för att precisera lagstiftningen inom de olika sektorerna och då särskilt beaktar avfallssektorns och social- och hälsovårdens verksamhetsförutsättningar. *(Utskottets förslag till uttalande)*

Fördelning av upphandlingen

Enligt den föreslagna regleringen kan upphandlingen genomföras i delar så att den upphandlande enheten själv fastställer storleken på och föremålet för delarna. Med uppdelning enligt 75 § i lagförslag 1 avses att en naturlig upphandlingshelhet delas upp i delar till exempel så att de olika delarna av helheten kan konkurrensutsättas för sig eller så att den upphandlande enheten vid ett och samma anbudsförfarande kan definiera de delar för vilka anbudsgivaren kan ge ett delanbud. När en upphandling delas upp så att de olika delarna konkurrensutsätts var för sig gäller det dock att se till att det inte blir fråga om sådan lagstridig uppdelning av upphandlingen som görs för att undgå tillämpning av upphandlingslagstiftningen. Utskottet menar att det är bra för små företag att upphandlingar tydligare än för närvarande kan delas upp i mindre delar eller konkurrensutsättas separat. Utskottet påpekar att också i detta avseende krävs det klara anvisningar och tillräcklig utbildning för att lagstiftningen ska kunna omsättas i praktiken utan problem. Ekonomiutskottet fäster uppmärksamhet vid att villkoren i en anbudsförfrågan, till exempel omsättningsminimi, inte får diskriminera små företag. *(Utskottets förslag till uttalande)*

81 §. Av prövning beroende grunder för uteslutning

Enligt bestämmelsen kan den upphandlande enheten utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet om denne har försummat att fullgöra sina lagfästa skyldigheter Till exempel underlåtelse att betala skatt eller socialskyddsavgifter eller att följa arbetsrättsliga skyldigheter är uteslutningsgrunder. Kommunikationsutskottet (KoUU 25/2016 rd—RP 108/2016 rd) har föreslagit för ekonomiutskottet att det bedömer hur man kunde föreskriva om rätt för en upphandlande enhet att utesluta en anbudsgivare som bevisligen har försummat sin skyldighet att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter också i de situationer som avses i 1 mom. 4 punkten. Enligt 81 § 3 mom. har den upphandlande enheten emellertid inte rätt att åberopa denna av prövning beroende grund för uteslutning om anbudsgivaren har avtalat om ett bindande arrangemang i syfte att betala avgifterna. Utifrån information till utskottet har kommunikationsutskottet ansett det skäligt att det finns en möjlighet att utesluta en sådan anbudsgivare trots att ett bindande avtal om betalningsarrangemang har ingåtts. Särskilt vid stora och långvariga trafikupphandlingar är det motiverat och viktigt att den upphandlande enheten har prövningsrätt om en anbudsgivare i sitt tidigare agerande har visat sig ha en instabil ekonomi eller förfarit opålitligt när det gällt att uppfylla förpliktelser. Kommunikationsutskottet har föreslagit att ekonomiutskottet överväger hur en sådan ändring skulle kunna genomföras med beaktande också av de krav som följer av artikel 57.2 i upphandlingsdirektivet 2014/24/EU.

Ekonomiutskottet anser att ordalydelsen i artikel 57.2 i EU:s upphandlingsdirektiv (2014/24/EU) inte gör det möjligt att ändra lagförslaget så att den upphandlande enheten kan utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet enligt den föreslagna 81 § 1 mom. 4 punkten trots att denne har ingått en bindande överenskommelse i syfte att betala skatterna eller socialför-

säkringsavgifterna. Enligt artikel 57.2 tredje stycket i direktivet ska den punkt som gäller möjlighet eller skyldighet att utesluta en aktör ur ett förfarande inte längre tillämpas när aktören har fullgjort sina skyldigheter genom att betala eller ingå en bindande överenskommelse i syfte att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter.

88 §. Utredning av huruvida grunder för uteslutning föreligger och lämplighetskraven uppfylls

Ekonomiutskottet anser att det utifrån de uppgifter som utskottet fått är klart att returnering av straffregisterutdrag till den person som utdraget gäller skulle öka den administrativa bördan och arbetsmängden vid den behöriga myndigheten. Ekonomiutskottet håller med kommunikationsutskottet om att ordalydelsen i bestämmelsen gör det möjligt för anbudsgivaren att bara ge den upphandlande enheten en kopia av utdraget och att enheten i ställer för att returnera utdraget kan förstöra det.

Vid utfrågningen i ekonomiutskottet föreslog de sakkunniga för att lätta upp anbudsgivarnas administrativa börda att det i fråga om de uppgifter som fås från den vinnande anbudsgivaren skulle räcka med exempelvis en försäkran från företagets verkställande direktör eller styrelseordförande om att företagets ansvarspersoner inte har begått brott, eftersom lagförslaget som föreskriver om en skyldighet att begära straffregisterutdrag ökar den administrativa bördan för företagen och de upphandlande enheterna utan någon motiverad nytta. Den upphandlande enheten bör avgöra från fall till fall om straffregisterutdrag ska begäras. Ekonomiutskottet anser att det inte är möjligt att slopa skyldigheten att begära straffregisterutdrag, eftersom endast myndighetsintyg godkänns till dessa delar i EU:s upphandlingsdirektiv 2014/24/EU, som lagförslaget grundar sig på. I artikel 59.4 i direktivet sägs det att ”Innan den upphandlande myndigheten tilldelar kontraktet... ska den kräva att den anbudsgivare som myndigheten har beslutat tilldela kontraktet lämnar in uppdaterade kompletterande dokument i enlighet med artikel 60 och i förekommande fall artikel 62”. Enligt artikel 60.2 i direktivet ska de upphandlande myndigheterna som tillräckligt bevis på att inga av uteslutningsgrunderna föreligger godta antingen ett utdrag från ett relevant register, såsom utdrag ur brottsregister, eller om det inte finns, ett likvärdigt dokument som utfärdats av en behörig rättslig eller administrativ myndighet i ursprungsmedlemsstaten eller ursprungslandet eller i det land där den ekonomiska aktören är etablerad, som visar att dessa krav är uppfyllda. Det räcker alltså inte enligt direktivet med ett uttalande av företaget självt.

Social- och hälsovårdstjänster och andra särskilda tjänsteupphandlingar

Social- och hälsovårdsutskottet påminner i sitt utlåtande om att upphandlingsförfarandet inte får äventyra klienternas rätt till service på grund av exempelvis avtalsperiodernas längd eller för att serviceproducenten byts ut: klientens servicebehov och de därav härledda grunderna för anskaffningen ska prioriteras. Så kan vara fallet särskilt när det ordnas boende- och rehabiliteringstjänster för äldre och för personer med funktionsnedsättning. Upphandling av en tjänst utgör inte i sig ett särskilt skäl som kan ge anledning till att avvika från kontinuitetsprincipen utan ärendet ska alltid utvärderas utifrån klientens sammantagna situation. Tjänsterna inom social- och hälsovården måste tryggas också i situationer där en viss typ av service efterfrågas bara av ett fåtal personer och där tjänsterna måste skräddarsys.

I 12 kap. i lagförslag 1 föreskrivs det om social-och hälsovårdstjänster och om andra särskilda tjänsteupphandlingar. I 108 § föreskrivs det om att beakta tjänsteanvändarnas behov i upphandlingen. I det föreslagna 1 mom. förutsätts det att vid tjänsteupphandling enligt kapitlet ska den upphandlande enheten beakta den lagstiftning som gäller tjänsten i fråga. Vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster ska den upphandlande enheten, för att trygga individuella, långvariga och regelbundna vård- och socialtjänster för dem som använder tjänsterna, beakta användarnas särskilda behov och samråd med användarna på det sätt som föreskrivs annanstans i lag. Utöver detta ska den upphandlande enheten enligt 2 mom. vid upphandlingen av social- och hälsovårdstjänster sträva efter att beakta faktorer som har samband med tjänsternas kvalitet, kontinuitet, åtkomlighet, överkomlighet, tillgänglighet och omfattning, de olika användarkategoriernas särskilda behov, användarnas deltagande och ökade möjligheter till påverkan samt innovation. I paragrafens 3 mom. föreskrivs att strävan vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster som gäller långvariga vård- och klientförhållanden ska vara att bestämma kontraktens längd och de andra kontraktsvillkoren så att kontrakten inte har oskäliga eller oändamålsenliga följder för tjänsteanvändarna. *(Utskottets förslag till uttalande)*

Den upphandlande enheten kan ställa vilka kvalitetskriterier den vill som absolut villkor för deltagande i anbudsförfarandet och jämföra de anbud som uppfyller kriterierna uteslutande utifrån priset. Det är också möjligt att ha individuella lösningar exempelvis med servicecheckar eller personlig budgetering vilket ger klienten möjlighet att själv välja serviceproducent. System som utgår från valfrihet för klienten eller som bygger på servicecheckar anses inte vara upphandling och står därför utanför upphandlingslagen. Upphandlingen kan också ske med hjälp av ramavtal, där klienten träffar det slutliga valet mellan olika tjänsteproducenter. Målet med detta är att möjliggöra en flexibel upphandling av tjänster som är relevanta med tanke på klientens rättigheter och en kvalitativ service.

Det är svårt att bedöma de faktiska konsekvenserna av den föreslagna upphandlingslagstiftningen eftersom dess ikraftträdande delvis sker före och delvis efter den planerade social- och hälsovårdsreformen och regionförvaltningsreformen.

Ekonomiutskottet håller med social- och hälsovårdsutskottet om detta och föreslår att den ändring som föreslås i grundlagsutskottets utlåtande görs i 108 § på det sätt som anges närmare i detaljmotiven.

Tillsyn

Ekonomiutskottet anser att det utifrån de uppgifter som utskottet fått är klart att det finns ett motiverat behov av tillsyn över lagstiftningen om offentlig upphandling. Dessutom förutsätter upphandlingsdirektiven att man inför en mekanism för tillsyn. I Finland finns det för närvarande inte någon instans som i allmänintressets namn mer omfattande skulle följa efterlevnaden av upphandlingslagstiftningen och särskilt offentliga upphandlingar som i strid med lagen inte har konkurrensutsatts. Ekonomiutskottet anser att det är viktigt att tillsynsmyndighetens resurser riktas till de förseelser som är väsentligast med tanke på lagstiftningens syften.

Ändringssökande

Enligt grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Dessutom ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Grundlagsutskottet har påmint om att regleringen kräver att ändringssökande tryggas i ärenden där en myndighets beslut eller annat ställningstagande gäller någons rättighet eller skyldighet som på något sätt har definierats exakt i lagstiftningen.

I 164 § i lagförslag 1 föreskrivs det att avgöranden som Konkurrens- och konsumentverket meddelat med stöd av 140 § ”med anledning av en begäran om att åtgärder ska vidtas” inte får överklagas genom besvär. Med begäran om att åtgärder ska vidtas avses enligt 139 § 2 mom. i lagförslag 1 förvaltningsklagan, som det föreskrivs om i 8 a kap. i förvaltningslagen. På behandlingen av begäran om att åtgärder ska vidtas tillämpas vad som föreskrivs i 8 a kap. i förvaltningslagen. Enligt 8 a kap. 53 d § i förvaltningslagen får ändring i avgöranden med anledning av förvaltningsklagan inte sökas genom besvär. Det föreslagna förbudet att överklaga utvidgar inte tillämpningsområdet för detta förbud. Grundlagsutskottet har emellertid gjort den tolkningen att tillämpningsområdet för besvärsförbudet avses bli klart bredare än vad som kan utläsas ur bestämmelsen. Förbudet ska enligt förslaget gälla ”Konkurrens- och konsumentverkets övriga åtgärder vid tillsyn över offentlig upphandling” med undantag för förbud enligt 140 § mot verkställighet av upphandlingsbeslut. Enligt motiveringen grundar sig besvärsförbudet även på att åtgärder av denna natur inte är överklagbara avgöranden. Grundlagsutskottet har betonat att ett undantag från den allmänna besvärsrätten som är en grundläggande rättighet inte kan tillämpas extensivt på detta sätt eftersom ett besvärsförbud endast kan grunda sig på lag.

Till dessa delar påpekar ekonomiutskottet att besvärsförbudet som gäller ”avgöranden med anledning av en begäran om att åtgärder ska vidtas” till innehållet är mer omfattande än besvärsförbudet i 8 a kap. 53 d § i förvaltningslagen som gäller ”avgöranden med anledning av förvaltningsklagan”. Konkurrens- och konsumentverket kan till exempel inte i ett förfarande för behandling av förvaltningsklagan enligt 8 a kap. i förvaltningslagen förbjuda verkställigheten av ett upphandlingsbeslut eller göra framställning till marknadsdomstolen om att vissa påföljder ska bestämmas. Om Konkurrens- och konsumentverket med anledning av en underlåtelse att konkurrensutsätta upphandling bestämmer sig för någon annan påföljd än anmärkning eller uppmärksamgörande (påföljder av förvaltningsklagan), förfaller behandlingen av förvaltningsklagan enligt lagförslaget, och behandlingen av begäran om åtgärder fortsätter i ett förfarande enligt förvaltningslagen. I detta förvaltningsförfarande kan Konkurrens- och konsumentverket enligt lagförslaget under vissa förutsättningar förbjuda verkställigheten av ett upphandlingsbeslut eller göra en framställning till marknadsdomstolen om att en ogiltighetspåföljd eller en påföljdsavgift ska bestämmas, kontraktsperioden förkortas och upphandlingsbeslutet upphävas. Det är dessutom möjligt att Konkurrens- och konsumentverket både i ett förfarande för behandling av förvaltningsklagan och i ett förvaltningsförfarande kommer fram till att inte vidta några åtgärder enligt lagförslagets 140 § (förbud) eller 141 § (framställning till marknadsdomstolen) eller 53 c § i för-

valtningslagen (administrativ styrning med anledning av förvaltningsklagan) utan konstaterar att ärendet inte ger anledning till ytterligare åtgärder.

Ekonomiutskottet preciserar att ordalydelsen i besvärsförbudet i lagförslagets 164 §, ”avgöranden med anledning av en begäran om att åtgärder ska vidtas” täcker alla de ovannämnda åtgärderna av Konkurrens- och konsumentverket som kan definieras som avgöranden och att besvärsförbudet följaktligen entydigt grundar sig på lag. Det behöver inte särskilt föreskrivas om besvärsförbud i lagen för sådana åtgärder av Konkurrens- och konsumentverket som inte utgör överklagbara avgöranden i sak enligt förvaltningslagen och grundlagsutskottets utlåtandepraxis, eftersom ett besvärsförbud bara kan avse avgöranden eller åtgärder som utgör beslut och där besvärsrätten annars skulle tryggas enligt grundlagen.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om offentlig upphandling och koncession

15 §. Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande enheten. I paragrafens 3 mom. saknas en preciserande bestämmelse om att bestämmelserna i momentet är primära i förhållande till den femprocentsgräns som avses i 1 mom. och till eurobeloppet 500 000 i samma moment. Den första meningen i 15 § 3 mom. får följande preciserade lydelse: ”Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 och gränsen på 500 000 euro tillämpas inte när det inte förekommer verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och motsvarar affärsverksamheten vid den enhet som den upphandlande enheten utövar ett bestämmande inflytande över.

16 §. Upphandling hos andra upphandlande enheter I överensstämmelse med det som sägs ovan om 15 § föreslår ekonomiutskottet att paragrafens 2 mom. kompletteras med I paragrafens 500 000 mom. saknas en preciserande bestämmelse om att bestämmelserna i momentet är primära i förhållande till den femprocentsgräns som avses i 1 mom. och till eurobeloppet 500 000 i samma moment. Den första meningen i 16 § 2 mom. får följande preciserade lydelse: ”Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 och gränsen på 500 000 euro tillämpas inte när de tjänster som berörs av samarbetet inte inbegriper verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor.”

25 §. Nationella tröskelvärden När tröskelvärdena har diskuterats har man ställt frågan om hur bestämmelserna om gemensam anskaffning av utbildning enligt 5 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) förhåller sig till de nationella tröskelvärdena. I 3 punkten föreskrivs om ett tröskelvärde på 100 000 euro för dessa tjänster, medan tröskelvärdet enligt 4 punkten är 400 000 euro för upphandlingar som gäller de social- och hälsovårdstjänster som avses i bilaga E1—4 punkten. I bilaga E punkt 2 nämns ”undervisning och utbildning till 80660000-8”. Denna CPV-kod omfattar bland annat vuxen- och annan undervisning (80400000-8) samt utbildningstjänster (80500000-9). Eftersom 4 punkten redan föreskriver om ett nationellt tröskelvärde på 400 000 euro för dessa tjänster kan 3 punkten strykas. Det här innebär att på utbildningstjänster som avses i 5 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska entydigt tillämpas ett nationellt tröskelvärde på 400 000 euro.

Utskottet föreslår att 25 § 1 mom. får följande lydelse:

”De nationella tröskelvärdena exklusive mervärdesskatt är

1) 60 000 euro för varuupphandling, tjänsteupphandling och projekttävlingar, om inte något annat föreskrivs i 3—4 punkten,

2) 150 000 euro för byggentreprenader,

3) 400 000 euro för upphandlingar som gäller de social- och hälsovårdstjänster som avses i bilaga E 1—4 punkten,

4) 300 000 euro för upphandlingar som gäller de de andra särskilda tjänster som avses i bilaga E 5—15 punkten,

5) 500 000 euro för koncessioner.”

50 §. Införande av ett dynamiskt inköpssystem samt upphandlingsdokument Detaljerna i meddelanden om införande av dynamiska inköpssystem måste preciseras så att man understryker att införandet sker genom att det publiceras en upphandlingsannons om selektivt förfarande. Den första meningen i 50 § 1 mom. får följande lydelse: ”Den upphandlande enheten ska införa ett dynamiskt inköpssystem genom att meddela detta i en upphandlingsannons om selektivt förfarande, i vilken det ska anges hur systemet delas in i kategorier på det sätt som avses i 49 § 1 mom. samt inköpssystemets varaktighet.”

56 §. Tidsfrister När de upphandlande enheterna sätter ut tidsfrister för anbud och anbudsansökan bör de beakta att det enligt uppgifter om meddelandepraxis för upphandlingar kan dröja rätt länge innan upphandlingsannonsen publiceras i EU:s Ted-system. Genom att beakta detta kan man säkerställa att också anbudsgivare från andra länder har tillräckligt med tid för att kunna delta i upphandlingar som initierats av finländska upphandlande enheter.

Ekonomiutskottet föreslår att det görs en teknisk ändring i paragrafen, eftersom hänvisningen till 5 mom. är uppenbart felaktig. Artikel 47.3 i upphandlingsdirektivet, som ligger till grund för bestämmelsen, förpliktar de upphandlande enheterna att förlänga sina faktiska tidsfrister men inte de minimitidsfrister som avses i direktivet och lagförslaget. I 5 mom. stryks hänvisningarna till de minimitidsfrister för att lämna anbud som anges i 2–4 mom. Första meningen i 5 mom. får följande lydelse: ”Den upphandlande enheten ska förlänga tidsfristerna för lämnande av anbud så att alla leverantörer ska kunna få all den information som behövs för att utarbeta ett anbud, om”

60 §. Publicering av upphandlingsannonser. Enligt 35 § i språklagen ska det allmänna i enlighet med grundlagen tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder. Myndigheterna skall i sin verksamhet främja användningen av båda nationalspråken. Enligt förslaget till upphandlingslag ska de upphandlande enheterna behandla deltagarna i upphandlingsförfarandet på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. De språkliga rättigheterna enligt språklagen uppfattas i första hand som enskilda individers rättigheter. Men i lagens 11 § tillerkänns också juridiska personer, såsom företag som deltar i en upphandling, i tillämpliga delar samma rätt som privatpersoner att använda sitt eget språk,

I 22 § i språklagen sägs å andra sidan att expeditioner eller andra handlingar som finska myndigheter utfärdar till utlandet eller till utlänningar eller för att användas utomlands kan ges på andra språk än finska och svenska, om inte något annat föreskrivs särskilt. I paragrafens 2 mom. sägs att om en expedition eller annan handling som utfärdats på ett främmande språk gäller någon annans rätt, fördel eller skyldighet och denne enligt denna lag annars hade haft rätt att få den på finska eller svenska, skall han eller hon på begäran ges en avgiftsfri officiell översättning.

Med beaktande av 22 § i språklagen, strävan i EU att effektivisera den inre marknaden genom reglering av offentliga upphandlingar och framför allt att man genom att tillämpa upphandlingsdirektiven i medlemsländerna vill gynna en upphandlingsmarknad som omfattar hela EU och innebär jämbördiga möjligheter för anbudsgivare i alla medlemsländer, kan man enligt ekonomiutskottets uppfattning i detta lagrum stryka kravet på att upphandlingsannonser ska publiceras enbart på finska eller svenska. Därmed får 60 § 1 mom. i lagförslag 1 följande lydelse: ”Följande annonser enligt 58 § ska på elektronisk väg och på det standardformulär som avses i 59 § 1 mom. sändas för publicering på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi:

68 §. Innehållet i anbudsförfrågan. Ekonomiutskottet föreslår att lagrummet får följande lydelse: ”Anbudsförfrågan, upphandlingsannonsen, inbjudan till anbudssökandena eller bilagorna till dem ska innehålla...

69 §. Hur anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten tillhandahålls anbudssökandena och anbudsgivarna. Hänvisningen i 69 § 3 mom. till 62 § 2 mom. 6 punkten motsvarar inte hänvisningen i motsvarande bakomliggande bestämmelse i EU-direktivet. I direktivets artikel 53 hänvisas det till artikel 21.2 och inte till artikel 22.1, som lagförslagets formulering grundar sig på. Ekonomiutskottet föreslår att hänvisningsbestämmelsen i 3 mom. får följande lydelse:

”Om kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till vissa dokument som avses i 1 mom. inte kan ges med elektroniska medel av skäl som sammanhänger med skydd av konfidentialitet, ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen fastställa kraven på skydd av uppgifternas konfidentiella natur och uppge hur tillgång till dokumenten kan ges. Tidsfristen för lämnande av anbud ska då förlängas med fem dagar, utom i brådskande fall som bestyrks på lämpligt sätt i enlighet med 57 §.” "

80 §. Obligatoriska grunder för uteslutning Kommunikationsutskottet understryker i sitt utlåtande att den nationella regleringen inte får ha sådana konsekvenser för finländska företag som försätter dem i en sämre situation i anbudsförfarandet. Enligt utskottets uppfattning försätter emellertid formuleringarna i 80 § inte inhemska och utländska anbudsgivare i en ojämlik ställning med avseende på de finländska brottsrekvisit som framgår av 1 och 2 mom. i den aktuella paragrafen, eller motsvarande bestämmelser i andra länder.

Eftersom 3 mom. i paragrafen räknar upp alla EU-bestämmelser om dessa brott utan att för den skull vara uttömmande exempelvis när det gäller överträdelse av bestämmelser om arbetstider och arbetarskydd, föreslår kommunikationsutskottet att man för undvikande av tolkningssvårigheter kompletterar det inledande stycket till 3 mom. med orden ”bland annat”. Därmed blir det tydligt att uppräkningen inte är avsedd att vara uttömmande.

Ekonomiutskottet erinrar om att enligt kärnan i den straffrättsliga legalitetsprincipen ska brottsrekvisit anges tillräckligt exakt så att det utifrån en bestämmelses ordalydelse går att förutse om en viss åtgärd eller försummelse är straffbar. Trots att grundlagsutskottet ansett det möjligt att rekvisitet för ett straffbart förfarande delvis ingår i en EU-förordning har man med hänvisning till legalitetsprincipen ansett att det i lag bör nämnas de artiklar i EU-förordningarna som vid överträdelse kan resultera i straffansvar. Även om man i den ovan nämnda bestämmelsen har tagit in en öppen hänvisning till brott som avses i unionslagstiftningen, framgår brottens egentliga innehåll dock av 80 § 1 och 2 mom. i lagförslag 1 och 84 § 1 och 2 mom. i lagförslag 2. Bestämmelsen i 80 § 3 mom. är således informativ till sin natur.

Eftersom formuleringen i propositionen trots allt kan anses problematisk med hänsyn till den straffrättsliga legalitetsprincipen, föreslår ekonomiutskottet att förteckningen i 3 mom. stryks, varvid innehållet i 3 mom. lyder: ”Den upphandlande enheten ska utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet också på basis av en lagakraftvunnen dom för ett brott i någon annan stat som motsvarar ett brott som nämns i 1 eller 2 mom. ”

90 §. Miljöledningsåtgärder och kvalitetssäkringsåtgärder Den sista meningen i 90 § 1 mom. om miljöledningsåtgärder står i strid med det som föreskrivs i 3 mom. i samma paragraf. Den upphandlande enheten kan inte godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt anbudssökandenas och anbudsgivarnas intyg över likvärdiga miljöledningsåtgärder, eftersom det i 3 mom. föreskrivs om de undantag där en anbudssökande eller anbudsgivare över huvud taget kan visa att krav uppfylls genom egna motsvarande bevis. Bestämmelsen grundar sig inte heller på det som sägs i EU-direktivet. Ekonomiutskottet föreslår därför att den sista, dvs. följande mening, stryks i paragrafens 1 mom._ ”Den upphandlande enheten ska även godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt anbudssökandenas och anbudsgivarnas intyg över likvärdiga miljöledningsåtgärder.”

108 §. Beaktande av tjänsteanvändarnas behov i upphandlingen Ur perspektivet för slutanvändarna vid offentlig upphandling kan det antas att den samlade effekten av de bestämmelser som föreslås i propositionen innebär att tjänsterna blir högklassigare och att användaraspekten och kontinuiteten beaktas på ett bättre sätt. I propositionen har det förvisso fästs avseende vid att trygga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Grundlagsutskottet anser ändå att regleringen behöver preciseras så att det i 108 § 2 och 3 mom. föreskrivs om en skyldighet snarare än en strävan att beakta dessa omständigheter. Grundlagsutskottet påminner om att också EU i artikel 26 i stadgan om de grundläggande rättigheterna erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen ändras på det sätt som grundlagsutskottet föreslår så att orden ”sträva efter att” i 2 mom. stryks. Motsvarande ändring görs också i 3 mom.

110 §. Direktupphandling i särskilda situationer Den grund för direktupphandling som föreslås i paragrafen avser upphandling av social- och hälsovårdstjänster. Men så som 110 § är utformad i lagförslaget lämpar den sig också för exempelvis hotell- och restaurangtjänster. För att precisera bestämmelsens tillämpningsområde föreslår ekonomiutskottet följande ändring i 110 §: ”Utöver det som föreskrivs i 109 § 2 mom. får den upphandlande enheten använda direktupphandling i enskilda fall vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster enligt detta kapitel, om

det med hänsyn till tryggandet av ett för klienten betydelsefullt vård- eller klientförhållande skulle vara uppenbart oskäligt eller särskilt oändamålsenligt att ordna ett anbudsförfarande eller byta tjänsteleverantör.”

113 §. Anbudsförfrågan och anbud. Ekonomiutskottet har observerat att det i 113 § 1 och 2 mom. om tjänsteupphandlingar som avses i 12 kap. saknas bestämmelser enligt 104 § som omfattar de så kallade nationella upphandlingar som regleras i 11 kap. För konsekvensens skull är det motiverat utsträcka dessa för lagtillämpningen förtydligande bestämmelserna också till upphandling av social- och hälsovårdstjänster. Därmed får 113 § 1 och 2 mom. följande lydelse:

”Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan be leverantörerna att lämna anbud inom en viss tid. Anbudsförfrågan ska utarbetas skriftligt och så att det utifrån den är möjligt att lämna anbud som är jämförbara.”(1 mom.)

En anbudsgivare ska i sitt anbud visa att den tjänst som erbjuds motsvarar kraven i anbudsförfrågan. Anbud som inte motsvarar anbudsförfrågan eller villkoren för anbudsförfarandet ska uteslutas ur anbudsförfarandet. Den upphandlande enheten kan be anbudsgivare eller anbudssökande att inom en viss tid lämna, förtydliga eller komplettera ofullständig eller felaktig information eller dokumentation.” (2 mom.)

124 §. Rapport om upphandlingsförfarandet I 124 § 1 mom. om rapport om upphandlingsförfarandet saknas bestämmelsen ur artikel 84.1 om att det också ska utarbetas en rapport om på ramavtal baserade upphandlingar som genomförs med ett förenklat förfarande. Ekonomiutskottet föreslår att den första meningen i 124 § 1 mom. får följande lydelse: ”För upphandlingskontrakt som överskrider EU-tröskelvärdena samt för upphandlingskontrakt om i bilaga E avsedd tjänsteupphandling som överskrider det nationella tröskelvärdet, ramavtal som ingås, i 43 § 3 mom. avsedd upphandling som grundar sig på ramavtal eller dynamiskt inköpssystem som införs ska det utarbetas en rapport.”

141 §. Konkurrens- och konsumentverkets framställning till marknadsdomstolen Marknadsdomstolen kan med stöd av 141 § 4 punkten besluta att ett upphandlingsbeslut ska upphävas bara om den först bestämmer att ett upphandlingskontrakt med vilket upphandlingsbeslutet genomförs är ogiltigt. För att förtydliga detta föreslår ekonomiutskottet att följande ändring görs i 1 mom.: ” Konkurrens- och konsumentverket kan göra en framställning till marknadsdomstolen om att 1) en ogiltighetspåföljd ska bestämmas, 2) en påföljdsavgift ska bestämmas, 3) kontraktsperioden ska förkortas, 4) upphandlingsbeslutet ska upphävas, förutsatt att verket har gjort en framställning en påföljd som avses i 1 punkten.

143 §. Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter I förslaget har man inte på något sätt begränsat vilka uppgifter och handlingar som får lämnas ut till Konkurrens- och konsumentverket. Med hänsyn till bestämmelsen i 142 § i lagförslag 1 om den upphandlande enhetens, avtalspartens och anbudsgivarens skyldighet att lämna uppgifter och den föreslagna ordalydelsen i 143 § förefaller det som om också personuppgifter, rentav känsliga sådana skulle omfattas av bestämmelsen. Förslaget är således av betydelse för skyddet för privatlivet och skyddet av personuppgifter.

Den föreslagna rätten till information är enligt grundlagsutskottet formulerad så att den är mycket omfattande. Grundlagsutskottet har ansett att det särskilt i ett så här brett sammanhang där det handlar om bestämmelser med mycket stor räckvidd är viktigt att man inte tänjer på begreppet rätt att få information och att rätten begränsas enbart till nödvändig information. I förslaget ingår förvisso kravet på att det i något hänseende ska vara nödvändigt att få uppgifterna. Men bestämmelsen innehåller ingen definition eller begränsning av vilka de eventuella mottagarna av informationen är eller i vilka syfte informationen utlämnas. En sådan väsentlig precisering är enligt grundlagsutskottet ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Ekonomiutskottet föreslår utifrån grundlagsutskottets framställning att 143 § 1 mom. får följande lydelse:

”Konkurrens- och konsumentverket kan trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ lämna ut behövliga uppgifter eller handlingar, som det fått vid tillsynen, till

1) Skatteförvaltningen för att utföra uppgifter som nämns i 2 § i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010),

2) förundersökningsmyndigheter för att förebygga, avslöja eller utreda brott, för att utföra åtalsprövning samt för andra uppgifter i samband med att samla och registrera uppgifter,

3) åklagare för att utföra tjänsteuppdrag i den omfattning som nämns i 25 § i lagen om åklagarväsendet (439/2011),

4) arbetskraftsmyndigheter för att handlägga ärenden som gäller uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för näringsidkare eller övervakning av arbete,

5) centralen för utredning av penningtvätt för att utföra sina uppgifter som föreskrivs närmare i lag,

6) utsökningsväsendet för att utföra uppgifter som nämns i utsökningsbalken (705/2007),

7) Pensionsskyddscentralen för att enligt 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) övervaka iakttagandet av försäkringsskyldigheten enligt arbetspensionslagarna,

8) olycksfallsförsäkringscentralen för att enligt 177 § 1 mom. och 179 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) övervaka de skyldigheter som gäller försäkring,

9) till statsbidragsmyndigheter för att bevilja och övervaka finansiering som med stöd av statsunderstödslagen (688/2001) beviljas organisationer för deras verksamhet,

10) Patent- och registerstyrelsen för tillsyn enligt 14 kap. 1 § i stiftelselagen (487/2015),

11) arbetslöshetsförsäkringsfonden för tillsyn över verkställigheten av återbetalningar och återkrav av arbetslöshetsförsäkringspremier enligt 10 § 1 mom.,

12) förvaltningsmyndigheten för strukturfondsprogram för att utföra uppgifter som avses i 8 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014),

13) till konkursombudsmannen för övervakning av förvaltningen av konkursbon enligt lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995),

14) behöriga tillstånds- och tillsynsmyndigheter för att bevilja och återkalla trafiktillstånd enligt lagen om kommersiell godstransport på väg (693/2006) och kollektivtrafiklagen (503/2008).

165 §. Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut Grundlagsutskottet anser att kravet på besvärstillstånd för fullföljelse av överklagande i upphandlingsärenden inte äventyrar en tillgänglig och tillräcklig rättstrygghet. Den basala lösningen blir därför inte problematisk med avseende på 21 § i grundlagen. Det är dock marknadsdomstolen som i första instans beslutar om den påföljdsavgift som avses i förslaget till 154 § . Påföljdsavgiften är inte obetydlig till sitt belopp och kan inte heller i övrigt anses särskilt okomplicerad i rättsligt hänseende. De här omständigheterna talar inte för att överklagande av marknadsdomstolens beslut om påföljdsavgift ska vara beroende av tillstånd. Ekonomiutskottet föreslår att bestämmelsen ändras så att regleringen av systemet med besvärstillstånd inte gäller besvär över beslut om påföljdsavgift. Ekonomiutskottet föreslår att marknadsdomstolens avgöranden om att påföra påföljdsavgift lämnas utanför det föreslagna systemet med besvärstillstånd.

Grundlagsutskottet uppmärksammar också 165 § 2 mom. enligt vilket ett sådant beslut av marknadsdomstolen som avses i 151 § 1 mom. inte får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. I 151 § 1 mom. handlar det om marknadsdomstolens temporära förbud mot att verkställa upphandlingsbeslut. Enligt grundlagsutskottet innebär besvärsförbudet en begränsning av den rätt att i överensstämmelse med 21 § i grundlagen få lagligheten i beslut som gäller någons rättigheter eller skyldigheter underkastat domstolsprövning. Att besvär över verkställighetsförbud sällan röner framgång saknar relevans i sammanhanget.. Å andra sidan motiverar de argument som förs fram för en utvidgning av systemet med besvärstillstånd på ett sakligt och konsekvent sätt varför besvär över marknadsdomstolen verkställighetsförbud ska anses kunna omfattas av besvärsförbud. Det skulle gynna en enhetlig rättspraxis och möjligheten att gripa in i uppenbara felaktigheter om besvär över marknadsdomstolens verkställighetsbeslut skulle kräva besvärstillstånd.

Ekonomiutskottet finner det utrett att regleringen måste ändras på det sätt som sägs ovan. Därför måste marknadsdomstolens beslut som avses i 151 § 1 mom. överföras från den kategori av ärenden där beslutsförbud råder till den kategori som kräver besvärstillstånd. Det föreslås att 165 § får följande formulering: ”Marknadsdomstolens beslut enligt 151 § 1 mom., 154 § 1–5 och 7 punkten får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På ändringssökande tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen. Ett sådant beslut av marknadsdomstolen som avses i 154 § 6 mom. får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Utöver de ändringar i 1 om. som nämns ovan stryks paragrafens 2 mom.

169 §. Skadestånd. De ändringar som föreslås i bevisbördan när det gäller skadestånd vid upphandling kan i kombination med Konkurrens- och konsumentverkets tillsynsuppgift orsaka oförutsebara konsekvenser för de upphandlande enheterna och deras avtalsparter. Den föreslagna bestämmelsen avviker från de vedertagna ansvarsgrunderna enligt såväl skadeståndslagen som skadeståndsrätten. Bestämmelsen är också en utmaning för värderingen av beloppet av en så kallad positiv avtalsfördel och aktualiserar också frågan om hur man i praktiken ska hantera berikningsförbudet.

Ekonomiutskottet föreslår därför att formuleringen av paragrafens 2 mom. ändras i linje med den gällande upphandlingslagen så att den mildrade bevisbördan endast gäller kostnader som orsakats av anbudsförfarandet. Paragrafens 2 mom. föreslås få följande lydelse: ”När ett skadeståndsyrkande gäller kostnader som orsakats av anbudsförfarandet är det tillräckligt att anbudssökanden, anbudsgivaren eller leverantören leder ett oriktigt förfarande som avses i 1 mom. i bevis och att anbudssökanden, anbudsgivaren eller leverantören, om förfarandet hade varit felfritt, skulle ha haft en realistisk möjlighet att vinna anbudsförfarandet.”

174 §. Övergångsbestämmelser. Med hänvisning till de problematiska situationer som kan uppkomma i anslutning till gränsen för anknytande enheters rätt att sälja till utomstående och som beskrivits i betänkandet, konstaterar ekonomiutskottet att det finns ett uppenbart behov att differentiera det maximibelopp som ska tillämpas på olika typer av anknytande enheter, i synnerhet när det gäller avfallsbranschen. De procentandelar som regeringen föreslår skulle knappast direkt leda till oskäligheter men i kombination med de föreslagna övergångstiderna kan de föranleda synnerligen besvärliga anpassningsåtgärder. Ekonomiutskottet anser det klarlagt att genom att tillfälligt höja procentandelarna skulle anpassningen gå mycket lättare att genomföra och föreslår därför att paragrafens 5 mom. ändras så att maximibeloppet för försäljning till utomstående ska vara 15 procent under 2017 och 10 procent under 2018.

2. Lag om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

4 §. Definitioner. Paragrafen omformuleras så att den ligger i linje med den gällande försörjningslagen på så sätt att ägande inte är ett krav inom försörjningssektorerna. Varken de nya upphandlingsdirektiven eller några andra omständigheter kräver att lagen ändras på den punkten. Den nya formuleringen lyder som följer: ”12) inköpscentral en upphandlande enhet enligt 5 § som tillhandahåller centraliserad inköpsverksamhet och eventuellt också stödverksamhet för inköp till de upphandlande enheterna; det förutsätts att inköpscentralen utför de ovannämnda uppgifterna och att den uttryckligen har inrättats för att utföra dessa uppgifter eller att skötseln av dessa uppgifter i bestämmelser och föreskrifter anges som inköpscentralens verksamhetsområde,

13 §. Tröskelvärden I paragrafen saknas tröskelvärdet för projekttävlingar. Ekonomiutskottet föreslår att lagrummet kompletteras så att bestämmelserna i 1 mom. lyder som följer:

De tröskelvärden som baserar sig på försörjningsdirektivet och koncessionsdirektivet exklusive mervärdesskatt är

1) 414 000 euro för varu- och tjänsteupphandling samt för projekttävlingar,

2) 1 000 000 euro vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänster som avses i bilaga C,

3) 5 186 000 euro vid upphandling av byggentreprenader, och

4) 5 186 000 euro för byggentreprenader,

53 §. Införande av ett dynamiskt inköpssystem samt upphandlingsdokument I linje med det ändringsförslag som gäller 50 § i lagförslag 1 föreslår ekonomiutskottet att den första meningen i 53 § 1 mom. får följande lydelse: En upphandlande enhet ska införa ett dynamiskt inköpssystem genom att meddela detta i en upphandlingsannons om selektivt förfarande, i vilken det ska anges att systemet delas in i kategorier på det sätt som avses i 52 § 1 mom. samt anges inköpssystemets varaktighet.

60 §. Minimitidsfrister och beräkning av tidsfrister I linje med det ändringsförslag som gäller 56 § i lagförslag 1 föreslår ekonomiutskottet att den felaktiga hänvisningen i 5 mom. stryks. Första meningen i 5 mom. får följande lydelse: ”Den upphandlande enheten ska förlänga tidsfristerna för lämnande av anbud så att alla leverantörer ska kunna få all den information som behövs för att utarbeta ett anbud, om”

64 §. Publicering av upphandlingsannonser. I paragrafens 1 mom. föreslås på samma grunder motsvarande ändring som i 60 § i lagförslag 1. Därmed får 1 mom. följande lydelse: ”Följande annonser enligt 62 § ska på elektronisk väg och på det standardformulär som avses i 63 § 1 mom. sändas för publicering på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi:”

72 §. Innehållet i anbudsförfrågan. Förslaget till 73 § i försörjningslagen grundar sig på artikel 73 i upphandlingsdirektivet för försörjningssektorerna 2014/25/EU, enligt vilken ”Den upphandlande enheten ska med elektroniska medel ge fri, direkt, fullständig och kostnadsfri tillgång till upphandlingsdokumenten från och med den dag då ett meddelande offentliggörs i enlighet med artikel 71, eller den dag då en inbjudan att bekräfta intresse avsändes”. Enligt artikel 2.9 avses med upphandlingsdokument alla dokument som utarbetas av upphandlande enheter eller som upphandlande enheter hänvisar till för att beskriva eller fastställa de olika delarna av upphandlingen eller förfarandet. Det förefaller därför som om försörjningsdirektivet inte skulle göra det möjligt att föreskriva att vissa dokument ska lämnas utanför skyldigheten att offentliggöra dokument som beskriver upphandlingen.

Det måste samtidigt beaktas att såväl förslaget till försörjningslag som försörjningsdirektivet innehåller synnerligen lösa procedurbestämmelser för hur förhandlingsförfarandet ska fortlöpa. Fördelen med dessa flexibla förhandlingar kan gå förlorade om lagen kräver att den upphandlande enheten redan i början av förfarandet ska göra uppgifterna om upphandlingen tillgängliga i detalj. Ekonomiutskottet föreslår därför att 72 § och 73 § 1 mom. i försörjningslagen ändras på följande sätt och med beaktande av EU:s försörjningsdirektiv:

”Anbudsförfrågan, upphandlingsannonsen, inbjudan till anbudssökande att förhandla och bilagorna till dem ska innehålla ”

73 §. Hur anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten tillhandahålls anbudssökandena och anbudsgivarna. I överensstämmelse med det som sägs ovan om 69 § i lagförslag 1 föreslår ekonomiutskottet att paragrafens 1 mom. kompletteras med

”Den upphandlande enheten ska med elektroniska medel ge alla kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till anbudsförfrågan, bilagorna till dem samt till de övriga upphandlingsdokumenten.”

Enligt bilaga XIII till försörjningsdirektivet är det inte vid selektivt förfarande enligt 37 § eller förhandlat förfarande enligt 38 § nödvändigt att lämna information som avses i 72 § redan i upphandlingsförfarandets initialskede, utan först i den inbjudan till anbudssökande som avses i 74 §. Eftersom såväl förslaget till försörjningslag som försörjningsdirektivet innehåller synnerligen lösa procedurbestämmelser för hur förhandlingsförfarandet ska fortlöpa och det inte är obligatoriskt att begära preliminära anbud, kan de uppgifter som avses i 72 § och som lämnas in förhandlingarnas initialskede ligga på en allmännare nivå än själva anbudsförfrågan eftersom kraven preciseras under förhandlingarnas gång.

Utskottet föreslår att paragrafen ändras analogt med 69 § 1 mom. i lagförslag 1 och får följande lydelse:

”Om kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till vissa dokument som avses i 1 mom. inte kan ges med elektroniska medel av skäl som sammanhänger med skydd av konfidentialitet, ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen fastställa kraven på skydd av uppgifternas konfidentiella natur och uppge hur tillgång till dokumenten kan ges. Tidsfristen för lämnande av anbud ska då förlängas med fem dagar, utom i brådskande fall som bestyrks på lämpligt sätt i enlighet med 61 §.”

84 §. Obligatoriska grunder för uteslutning Eftersom formuleringen i propositionen trots allt kan anses problematisk med hänsyn till den straffrättsliga legalitetsprincipen, föreslår ekonomiutskottet att förteckningen i 3 mom. stryks, varvid innehållet i 3 mom. lyder: ”Den upphandlande enheten ska utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet också på basis av en lagakraftvunnen dom för ett brott i någon annan stat som motsvarar ett brott som nämns i 1 eller 2 mom. ”

88 §. Miljöledningsåtgärder och kvalitetssäkringsåtgärder Analogt med ändringen i 90 § i lagförslag 1 föreslår ekonomiutskottet att den sista meningen i 1 mom. stryks. Den upphandlande enheten kan inte godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt anbudssökandenas och anbudsgivarnas intyg över likvärdiga miljöledningsåtgärder, eftersom det i 3 mom. föreskrivs om de undantag där en anbudssökande eller anbudsgivare över huvud taget kan visa att krav uppfylls genom egna motsvarande bevis. Bestämmelsen grundar sig inte heller på det som sägs i EU-direktivet.

101 §. Direktupphandling i särskilda situationer Den grund för direktupphandling som föreslås i paragrafen avser upphandling av social- och hälsovårdstjänster. Men så som 110 § är utformad i lagförslaget lämpar den sig också för exempelvis hotell- och restaurangtjänster. Analogt med ändringen i 110 § i lagförslag 1 föreslår ekonomiutskottet följande ändring för att precisera bestämmelsens tillämpningsområde: ”Utöver det som föreskrivs i 109 § 2 mom. får den upphandlande enheten använda direktupphandling i enskilda fall vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster enligt detta kapitel, om det med hänsyn till tryggandet av ett för klienten betydelsefullt vård- eller klientförhållande skulle vara uppenbart oskäligt eller särskilt oändamålsenligt att ordna ett anbudsförfarande eller byta tjänsteleverantör.”

107 §. Bestämmelser som tillämpas på koncessioner Utskottet påpekar att det finns tekniska hänvisningsfel då en hänvisning till 14 kap. borde gälla 13 kap. och en annan hänvisning till 114 § borde gälla 115 §. Efter korrigeringar får paragrafen följande innehåll:

”På koncessioner vars uppskattade värde uppgår till minst det tröskelvärde som anges i 13 § 1 mom. 4 punkten tillämpas utöver bestämmelserna i 1—-3, 7, 12 och 13 kap. med undantag för 22 §:n 1 mom., 115 § och 129 §, bestämmelserna i detta kapitel. På koncessioner tillämpas dessutom bestämmelserna i 71—-73, 77, 79, 81—-84, 89 och 90 §.”

4. Lag om ändring av 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Ekonomiutskottet påpekar att en sådan ändring i fråga om offentlighet i upphandlingsdokument som regeringen föreslår kan bidra till att nya typer av tekniska lösningar och koncept utvecklas. Att utvidga skyddet för affärshemligheter på det sätt som den föreslagna ändringen av 11 § i offentlighetslagen innebär kommer sannolikt att ge den som erbjuder nya lösningar bättre skydd. Ekonomiutskottet menar att ändringen på ett betydande sätt kan öka innovationspartnerskap vid offentlig upphandling.

I lagförslag 4 föreslås det att 11 § 2 mom. 6 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ändras så att en leverantör som deltagit i anbudsförfarandet eller någon annan part inte ska ha rätt enligt 11 § 1 mom. i offentlighetslagen att ta del av uppgifterna om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares affärs- eller yrkeshemligheter. Enligt gällande lydelse i 11 § 2 mom. 6 punkten ska uppgift om det pris och andra faktorer som används vid anbudsjämförelsen dock alltid lämnas. Den föreslagna begränsningen skulle gälla parternas rätt att få uppgifter på ett sätt som försämrar den partsoffentlighet och bedömning av ett besluts laglighet som även enligt propositionsmotiven är en del av offentlig upphandling. Samtidigt försämras tillgången till rättstrygghet och förutsättningarna inför en rättvis rättegång. Grundlagsutskottet anser att det saknas sakliga och godtagbara motiveringar i propositionen för så långt gående begränsningar och bestämmelsen måste därför antingen slopas eller ändras så att den ger en part tillräcklig rätt till information och därmed en garanti för rättstrygghet, en rättvis rättegång och ett lagligt upphandlingsförfarande. Ändringen är en förutsättning för att lagförslag 4 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Ekonomiutskottet påpekar att tillämpningen av den andra meningen i gällande11 § 2 mom. 6 punkten har orsakat omfattande praktiska problem precis på det sätt som beskrivs i propositionsmotiven. Det är möjligt att ge parterna en tillräcklig rätt till information samtidigt som man eli-

minerar de problem som den nuvarande regleringen har medfört genom att formulera bestämmelsen analogt med 11 § 2 mom. 6 punkten i dess tidigare utformning (621/1999). Bestämmelsen föreslås lyda som följer:

”En part, hans ombud eller hans biträde har inte den i 1 mom. avsedda rätten

6) när det vid offentlig upphandling är fråga om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares affärs- eller yrkeshemligheter; uppgift om det totalpris som används vid anbudsjämförelsen ska dock alltid lämnas.”

Den tidigare formuleringen från 1999 har ändrats så att man inte av bestämmelsen kan dra den slutsatsen att priset alltid ska betraktas som en affärs- eller yrkeshemlighet. I den föreslagna bestämmelsen talas dessutom om totalpriset medan 1999 års formulering endast talade om priset. Enhetspriserna är ofta affärs- och yrkeshemligheter och i allmänhet har man inte krävt att få tillgång till dem. Anbudsgivarna vill i allmänhet få information om totalpriset för varandras anbud och ibland också om delsummor, men i allmänhet inte om enhetspriser. Det borde inte finnas ett tvång att lämna information om affärs- och yrkeshemligheter som använts för att jämföra kvalitetsfaktorer eftersom det i allmänhet i praktiken har lett till att kvalitet inte alls används vid jämförelsen. Jämförelsen av kvalitet sker i allmänhet på en mycket allmän nivå, eller så är de upphandlande enheterna tvungna att lämna ut affärs- och yrkeshemligheter, vilket är ett problem för anbudsgivarna men också för de upphandlande enheterna om intresset för att delta i offentliga upphandlingar minskar på grund av det.

14. Lag om ändring av 2 och 3 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

2 §. Bolagets uppgifter Hansel Ab är och är också avsett att vara en sådan inköpscentral som avses i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling. Ekonomiutskottet föreslår att 2 § ändras på följande sätt:

”Bolaget är en sådan inköpscentral som avses i 4 § 12 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (/), 10 § 2 punkten i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling och i 4 § 12 punkten i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/).”

17. Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

Paragrafens 1 mom. har ändrats genom lag 858/2016, varvid det kompletterades med en ny 17 punkt. Till lagen har ytterligare fogats en ny 18 punkt genom proposition RP 196/2016 rd och dessutom en ny 19 punkt genom proposition RP 114/2016 rd. På grund av dessa ändringar får den punkt som föreslås bli fogad till momentet ordningsnummer 10. Lagrummet får följande lydelse: ” 6 §. Syftet med fullgöranderapporter Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

20) möjligheten för upphandlande enheter att i upphandlingsförfaranden i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (/) och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/) kontrollera huruvida de av prövning bero-

ende grunder för uteslutning av anbudsgivare som avses i 81 § 1 mom. i den förstnämnda lagen föreligger.”

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3, 5—13, 15 och 16 i proposition RP 108/2016 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 2, 4, 14 och 17 i proposition RP 108/2016 rd med ändringar. ***(Utskottets ändringsförslag)***

Riksdagen godkänner fyra uttalanden. ***(Utskottets förslag till uttalanden)***

Lagförslag

1.

Lag

om offentlig upphandling och koncession

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

Allmänna bestämmelser

1 kap.

Syfte, principer och definitioner

1 §

Lagens syfte

Statliga och kommunala myndigheterna samt övriga upphandlande enheter enligt 5 § ska konkurrensutsätta sin upphandling och sina koncessioner så som föreskrivs i denna lag.

Genom denna lag genomförs

1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG, nedan *upphandlingsdirektivet*,

2) rådets direktiv 89/665/EEG om samordning av lagar och andra författningar för prövning av offentlig upphandling av varor och bygg- och anläggningsarbeten,

3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling, och

4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU om tilldelning av koncessioner, nedan *koncessionsdirektivet*.

2 §

Lagens ändamål

Denna lag har till ändamål att effektivisera användningen av allmänna medel, främja innovativ och hållbar upphandling av hög kvalitet samt garantera lika möjligheter för företag och andra sammanslutningar att erbjuda varor, tjänster och byggentreprenader vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.

De upphandlande enheterna ska sträva efter att ordna sin upphandling så att den kan genomföras på ett så ekonomiskt, kvalitativt och systematiskt sätt som möjligt genom att utnyttja befintliga konkurrensförhållanden och med beaktande av miljöaspekter och sociala aspekter. För att minska de administrativa uppgifterna i anslutning till upphandlingen kan de upphandlande enheterna utnyttja ramavtal samt genomföra gemensamma upphandlingar eller utnyttja andra samarbetsmöjligheter vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.

Upphandlingen ska genomföras i form av ändamålsenliga helheter. Upphandlingen ska om möjligt ordnas så att små och medelstora företag och andra sammanslutningar är likvärdiga med andra anbudsgivare då de deltar i anbudsförfarandet. Vid upphandling som underskrider de nationella tröskelvärden som avses i denna lag ska man sträva efter att beakta tillräcklig öppenhet och icke-diskriminering med hänsyn till upphandlingens storlek och omfattning.

3 §

Principer för offentlig upphandling

Den upphandlande enheten ska behandla deltagare i upphandlingsförfaranden och andra leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara öppet och med beaktande av proportionalitetskraven.

Om en anbudssökande eller anbudsgivare i anbudsförfarandet är en enhet som hör till den upphandlande enhetens organisation, en sammanslutning eller en inrättning som ägs av den upphandlande enheten eller är en annan upphandlande enhet, ska denna behandlas på samma sätt som övriga anbudssökande och anbudsgivare.

4 §

Definitioner

I denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den avses med

1) *upphandlingskontrakt* ett skriftligt avtal som ingåtts mellan en eller flera upphandlande enheter och en eller flera leverantörer och som avser utförande av byggentreprenad, upphandling av varor eller utförande av tjänster mot ekonomisk ersättning,

2) *byggentreprenadkontrakt* ett upphandlingskontrakt som syftar till utförande eller både projektering och utförande av sådana byggarbeten eller byggentreprenader som kan hänföras till en verksamhet som avses i bilaga B; med byggentreprenadkontrakt avses även utförande, oavsett form, av byggentreprenader som uppfyller de krav som ställs av en upphandlande enhet som utövar ett avgörande inflytande över typen eller projekteringen av byggnadsentreprenaden; med byggentreprenad kan avses en entreprenad för hus-, jord- eller vattenbyggnadsarbeten som bildar en ekonomisk eller teknisk helhet,

3) *varuupphandlingskontrakt* ett upphandlingskontrakt som syftar till köp, leasing, hyra eller anskaffning på avbetalning med eller utan köpoption av en vara; som varuupphandlingskontrakt betraktas även ett sådant upphandlingskontrakt som utöver upphandling av varor även omfattar upphandling av monterings- och installationsarbeten,

4) *tjänsteupphandlingskontrakt* ett upphandlingskontrakt som avser annat än offentliga byggentreprenader och som syftar till utförande av tjänster,

5) *koncessioner* avtal som avses i 6 och 7 punkten,

6) *byggkoncession* ett skriftligt avtal mot ett ekonomiskt vederlag genom vilket en eller flera upphandlande enheter överför utförandet av en byggentreprenad och verksamhetsrisken i samband med den på en eller flera leverantörer, och där vederlaget för överföringen utgörs antingen av enbart rätten att utnyttja den anläggning som byggs eller gemensamt av en sådan rätt och en betalning,

7) *tjänstekoncession* ett skriftligt avtal mot ett ekonomiskt vederlag genom vilket en eller flera upphandlande enheter överför tillhandahållandet och administreringen av andra tjänster än sådana som gäller byggkoncession och verksamhetsrisken i samband med den på en eller flera leverantörer, och där vederlaget för överföringen utgörs antingen av enbart rätten att utnyttja tjänsterna eller gemensamt av en sådan rätt och en betalning,

8) *leverantör* en fysisk eller juridisk person, en offentlig enhet eller en grupp av dessa som på marknaden erbjuder varor, tjänster, byggarbeten eller byggentreprenader,

9) *anbudssökande* en leverantör som anmält intresse för att delta i ett selektivt förfarande enligt 33 §, ett förhandlat förfarande enligt 34 §, en konkurrenspräglad dialog enligt 36 §, ett förfarande för innovationspartnerskap enligt 38 § eller en direktupphandling enligt 40 §,

10) *anbudsgivare* en leverantör som har lämnat ett anbud,

11) *upphandlingsdokument* alla dokument som den upphandlande enheten har utarbetat eller hänvisar till för att beskriva eller bestämma de olika delarna av upphandlingen eller förfarandet,

12) *inköpscentral* en upphandlande enhet som tillhandahåller centraliserad inköpsverksamhet och eventuellt också stödverksamhet för inköp till de upphandlande enheter som direkt eller indirekt äger centralen eller till sådana upphandlande enheter i fråga om vilka bestämmelser om rätten att tillgodogöra sig inköpscentralens verksamhet utfärdas särskilt; det förutsätts att inköpscentralen utför de ovannämnda uppgifterna och att den uttryckligen har grundats för att utföra dessa uppgifter eller att skötseln av dessa uppgifter i bestämmelser och föreskrifter anges som inköpscentralens verksamhetsområde,

13) *centraliserad inköpsverksamhet* följande verksamhet av bestående natur:

a) anskaffning av varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter, och

b) ingående av upphandlingskontrakt eller i 42 § avsedda ramavtal eller inrättande av i 49 § avsedda dynamiska inköpssystem som gäller byggentreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter,

14) *stödverksamhet för inköp* följande verksamheter för tillhandahållande av stöd för inköp:

a) tillhandahållande av sådan teknisk infrastruktur som gör det möjligt för upphandlande enheter att ingå upphandlingskontrakt samt ramavtal enligt 42 §,

b) rådgivning om genomförande och utformning av upphandling,

c) genomförande av upphandlingsförfaranden för en upphandlande enhets räkning och i dess namn,

15) *gemensam terminologi vid offentlig upphandling(CPV)* det referenssystem som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV) och i kommissionens förordning (EG) nr 213/2008 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV) samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG respektive 2004/18/EG om förfaranden vid offentlig upphandling, när det gäller revidering av CPV,

16) *skriftlig* varje enhet av ord eller siffror som kan läsas, återges och sedan meddelas; uttrycket kan innehålla uppgifter som går att överföra eller lagra med elektroniska medel,

17) *elektroniska medel* som utnyttjar elektronik för behandling och lagring av data, inklusive digital komprimering, samt sänder, överför och tar emot information via kabel, radiovågor, på optisk eller någon annan elektromagnetisk väg,

18) *livscykel* alla på varandra följande eller inbördes sammankopplade faser som ingår i livslängden för en vara, genomförandet av en byggentreprenad eller tillhandahållandet av en tjänst; livscykeln omfattar alla faser från råvaruanskaffning eller generering av resurser till återanvändning, materialåtervinning, återvinning av avfall eller bortskaffande,

19) *projekttävling* ett förfarande där den upphandlande enheten kan skaffa ett sådant underlag eller projekt som en jury utser till vinnande bidrag i en tävling; i tävlingen kan pris delas ut,

20) *innovation* förverkligande av en ny eller väsentligt förbättrad vara, tjänst eller process, en ny marknadsföringsmetod eller en ny organisatorisk metod inom affärspraxis, arbetsplatsorganisation eller yttre förbindelser,

21) *märke* alla dokument, certifikat eller intyg som bekräftar att berörda entreprenader, produkter, tjänster, processer eller förfaranden uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer,

22) *märkeskrav* de krav som berörda entreprenader, produkter, tjänster, processer eller förfaranden ska uppfylla för att märket ska få användas,

23) *teknisk specifikation* ett tekniskt bestämmande av egenskaperna hos den vara, den tjänst eller det material som är föremål för upphandlingen och som utgör ett krav för användningen,

24) *standard* ett tekniskt bestämmande som godkänts av ett erkänt standardiseringsorgan för upprepad och kontinuerlig tillämpning och som har offentliggjorts som standard och med vilken överensstämmelse inte är obligatorisk; en standard kan vara

a) *internationell*, dvs. antagen av ett internationellt standardiseringsorgan och tillgänglig för allmänheten,

b) *europeisk*, dvs. antagen av ett europeiskt standardiseringsorgan och tillgänglig för allmänheten, eller

c) *nationell*, dvs. antagen av ett nationellt standardiseringsorgan och tillgänglig för allmänheten,

25) *europeisk teknisk bedömning* en dokumenterad bedömning av en byggprodukts prestanda i förhållande till dess väsentliga egenskaper i enlighet med ett europeiskt bedömningsdokument enligt artikel 2.12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG,

26) *gemensam teknisk specifikation* en teknisk specifikation för informations- och kommunikationsteknik som utarbetats i enlighet med artiklarna 13 och 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

27) *teknisk referens* ett tekniskt bestämmande, med undantag för europeiska standarder, som har tagits fram av ett europeiskt standardiseringsorgan i enlighet med förfaranden som beaktar marknadens behov,

28) *organ för bedömning av överensstämmelse* ett organ som utför kalibrering, provning, certifiering och kontroll samt andra bedömningar av överensstämmelse och som är ackrediterat i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93,

29) *allmänt kommunikationsnät* ett kommunikationsnät som avses i 3 § 43 punkten i informationssamhällsbalken (917/2014) och som används för att tillhandahålla kommunikationstjänster för en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand,

30) *elektronisk kommunikationstjänst* en tjänst som avses i 3 § 37 punkten i informationssamhällsbalken och som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av meddelanden i kommunikationsnät samt överförings- och sändningstjänster i masskommunikationsnät,

31) *audiovisuell medietjänst* en audiovisuell innehållstjänst som avses i 3 § 2 punkten i informationssamhällsbalken,

32) *program och programmaterial* ett audiovisuellt program som avses i 3 § 1 punkten i informationssamhällsbalken samt radioprogram.

5 §

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter som avses i denna lag är
1) statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter,
2) evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan samt deras församlingar och övriga myndigheter,
3) statliga affärsverk,
4) offentligrättsliga organ,
5) varje upphandlare, om upphandlaren för upphandlingen har fått understöd av en upphandlande enhet som avses i 1—4 punkten till ett belopp som överstiger hälften av upphandlingens värde.

Med offentligrättsligt organ avses i 1 mom. 4 punkten en juridisk person som uttryckligen har grundats för att tillgodose sådana behov i det allmännas intresse som inte har industriell eller kommersiell karaktär och
1) som till största delen finansieras av en upphandlande enhet som avses i 1 mom. 1–4 punkten,
2) vars ledning står under kontroll av en upphandlande enhet som avses i 1 mom. 1–4 punkten, eller
3) i vars förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan mer än hälften av ledamöterna utses av en upphandlande enhet som avses i 1 mom. 1–4 punkten.

2 kap.

Tillämpningsområdet och avgränsning av det

6 §

Lagens allmänna tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på upphandlingar och koncessioner som genomförs av en upphandlande enhet enligt 5 § så som föreskrivs nedan.

Bestämmelser om tillämpningen av denna lag på evangelisk-lutherska kyrkans verksamhet finns i kyrkolagen (1054/1993), och bestämmelser om tillämpningen av denna lag på investeringar och andra åtgärder för vilka stöd har beviljats enligt lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) finns i den lagen.

7 §

Lag som tillämpas på blandade kontrakt

På upphandling som gäller två eller flera av de enskilda upphandlingsformer som avses i 4 § 2—4 punkten och i bilaga E tillämpas bestämmelser som anges enligt huvudföremålet för upp-

handlingskontraktet. För sådan upphandling som gäller delvis tjänster som avses i bilaga E och delvis andra tjänster eller som delvis gäller tjänster och delvis varor ska huvudföremålet bestämmas utifrån det högsta uppskattade värdet för tjänsterna eller varorna.

På kontrakt som gäller upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och upphandlingar som inte omfattas av tillämpningsområdet för lagen tillämpas denna lag, om kontraktets huvudföremål är de upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och om de olika delarna av kontraktet objektivt sett inte kan särskiljas. Om ett kontrakt består av de delar som avses i detta moment ska det uppdelas i separata kontrakt så att den del som omfattas av denna lag och den del som inte gör det särskiljs. Denna lag tillämpas på det upphandlingskontrakt som omfattas av denna lag. Om delarna av ett kontrakt objektivt sett kan särskiljas, men kontraktet inte delas upp, tillämpas denna lag på kontraktet oberoende av kontraktets huvudföremål.

På kontrakt som består av både upphandlingskontrakt och koncessioner ska de bestämmelser tillämpas som tillämpas på huvudföremålet för kontraktet. En förutsättning är att de olika delarna av kontraktet objektivt sett inte kan särskiljas. Om delarna av ett kontrakt objektivt sett kan särskiljas, men kontraktet ändå inte delas upp, tillämpas på kontraktet andra bestämmelser i denna lag än de som finns i 13 kap.

8 §

Allmänna avgränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på upphandling

1) som omfattas av sådana förfaranderegler för de upphandlande enheterna som avviker från denna lag och som görs

a) med stöd av ett internationellt avtal som i enlighet med EU:s grundfördrag ingåtts mellan Finland och ett eller flera länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller delar av sådana och som omfattar byggentreprenader, varor eller tjänster för genomförande eller utnyttjande av ett projekt som är gemensamt för de undertecknande staterna; upphandlande enheter och anda myndigheter ska på begäran sända internationella avtal till arbets- och näringsministeriet för kännedom,

b) av en internationell organisation, eller

c) med av ett internationellt avtal som ingåtts i samband med stationering av trupper och som gäller företag i någon av Europeiska unionens medlemsstater eller i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2) som en upphandlande enhet gör eller ordnar i enlighet med de förfaranderegler som en internationell organisation eller ett internationellt finansinstitut meddelat och upphandlingen finansierats helt och hållet av organisationen eller institutet,

3) som huvudsakligen syftar till att ge en upphandlande enhet möjlighet att tillhandahålla eller driva allmänna kommunikationsnät eller att för allmänheten tillhandahålla en eller flera elektroniska kommunikationstjänster.

Trots bestämmelsen i 1 mom. 1 punkten underpunkt a tillämpas lagen så som nedan föreskrivs på utrikesförvaltningens upphandlingar, när de grundar sig på utvecklingssamarbetsavtal.

9 §

Avgränsningar av tillämpningsområdet i fråga om tjänsteupphandling

Denna lag tillämpas inte på

1) förvärv eller hyra, oavsett finansieringsform, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller upphandling av rättigheter till sådan,

2) upphandling som avser sådan anskaffning, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial för audiovisuella medietjänster eller radiotjänster som leverantörer av audiovisuella medietjänster eller radiotjänster genomför,

3) upphandling som avser sändningstid för radio och television eller tillhandahållande av program, när den genomförs med leverantörer av audiovisuella medietjänster eller radiotjänster,

4) upphandling av skiljemanna- och förlikningstjänster,

5) upphandling av rättegångsombudstjänster som erbjuds av rättegångsombud och av rättegångsbiträden som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) och juridiska rådgivningstjänster i direkt anslutning till dem,

6) upphandling av sådana tjänster inom certifiering och autentisering av dokument som tillhandahålls av notarius publicus,

7) upphandling av juridiska tjänster som tillhandahålls av intressebevakare samt av andra juridiska tjänster när tjänsteleverantören är utsedd av en domstol eller i lag ges rätt att utföra särskilda uppgifter under tillsyn av domstolar,

8) upphandling av andra juridiska tjänster som är förenade med utövande av offentlig makt,

9) upphandling av centralbankstjänster eller av finansiella tjänster i samband med emission, förvärv, försäljning eller överlåtelse av värdepapper eller andra finansiella instrument samt den upphandlande enhetens andra transaktioner för att skaffa pengar eller kapital,

10) arbetsavtal,

11) upphandling av befolkningsskyddsjänster, räddningstjänster, tjänster för förebyggande av fara, prehospital akutsjukvård och första insatsen som avses i bilaga A och tillhandahålls av icke-vinstdrivande organisationer eller sammanslutningar av dessa organisationer,

12) upphandling av sådana tjänster som avser politiska kampanjer och som avses i bilaga A, när ett politiskt parti ingår ett tjänsteupphandlingskontrakt i samband med en valkampanj,

13) upphandling av sådana forsknings- och utvecklingstjänster som avses i bilaga A, utom om resultaten av tjänsterna tillkommer endast den upphandlande enheten i dess egen verksamhet och den tillhandahållna tjänsten helt och hållet ersätts av den upphandlande enheten,

14) upphandling av tilldelade utsläppsmängdsenheter, utsläppsminskningsenheter och certifierade utsläppsminskningar i enlighet med lagen (FördrS 12/2005) och förordningen (FördrS 13/2005) om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Kyotoprotokollet till Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändring,

15) upphandling av flygtrafiktjänster som omfattas av rådets förordning (EEG) nr 2408/92 om EG-lufttrafikföretags tillträde till flyglinjer inom gemenskapen.

Bestämmelser om tillämpningen av denna lag på tjänsteupphandling enligt kollektivtrafiklagen (869/2009) finns i 36 § 2 mom. i den lagen.

10 §

Upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster

Denna lag tillämpas inte på upphandlingar och koncessioner för verksamhet som avses i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/).

11 §

Särskilda avgränsningar av tillämpningsområdet i fråga om koncessioner

Denna lag tillämpas inte på koncessioner som avser flygtrafiktjänster och som grundar sig på beviljande av sådan operativ licens som avses i 6 kap. i luftfartslagen (864/2014).

Denna lag tillämpas inte på koncessioner som avser lotteritjänster och som den upphandlande enheten har ingått med en leverantör utifrån en ensamrätt. Beviljandet av en sådan ensamrätt ska offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Denna lag tillämpas inte på koncessioner som är inriktade på ledande och sådan behandling och leverans av vatten för användning som hushållsvatten enligt lagen om vattentjänster (119/2001).

Denna lag tillämpas inte på koncessioner där föremålet är en eller båda av följande och de är kopplade till verksamhet som avses i 3 mom.

1) bortledande eller behandling av spillvatten eller dagvatten,

2) vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning eller dränering; en förutsättning är att den volym vatten som avses bli använd som hushållsvatten är större än 20 procent av den totala vattenmängd som tillhandahålls genom dessa projekt eller konstbevattnings- eller dräneringsanläggningar.

12 §

Försvars- och säkerhetsupphandling

Denna lag tillämpas inte på upphandling som avses i 5 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011), nedan *lagen om försvars- och säkerhetsupphandling*, och inte heller på upphandling som enligt 6 § 2 mom., 7 § 1 mom. eller 8 eller 13 § i den lagen står utanför dess tillämpningsområde.

Denna lag tillämpas inte på upphandling som omfattas av sekretess eller vars genomförande förutsätter särskilda säkerhetsåtgärder som grundar sig på lag. Denna lag tillämpas inte heller på upphandling där tillämpningen av denna lag skulle förplikta att den upphandlande enheten att lämna ut information vars offentliggörande strider mot statens väsentliga säkerhetsintressen. En förutsättning är att skyddet av statens väsentliga säkerhetsintressen inte kan garanteras genom mindre ingripande åtgärder i det icke-diskriminerande och öppna bemötandet av anbudsgivare och anbudssökande än genom att lagen inte tillämpas.

13 §

Lag som tillämpas på blandade kontrakt med försvars- eller säkerhetsaspekter

På kontrakt som innehåller upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om försvars- och säkerhetsupphandling tillämpas lagen om försvars- och säkerhetsupphandling, om de olika delarna av upphandlingskontraktet objektivt sett inte kan särskiljas.

14 §

Tillämpning av bestämmelserna om koncessioner på försvars- och säkerhetskoncessioner

Trots bestämmelserna i 12 § 1 mom. tillämpas de bestämmelser i denna lag som gäller koncessioner på sådan säkerhets- och försvarsupphandling som gäller byggentreprenader och tjänster och som avses i 5 § i lagen om försvars- och säkerhetsupphandling.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas dock inte på koncessioner enligt 1 mom., om de omfattas av de avgränsningar av tillämpningsområdet som föreskrivs i 7 § i lagen om försvars- och säkerhetsupphandling eller i denna lag.

15 §

Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande enheten

Denna lag tillämpas inte på upphandling som den upphandlande enheten gör hos anknutna enheter. Med anknutna enheter avses enheter som är formellt fristående från den upphandlande enheten och självständiga med tanke på beslutsfattandet. En förutsättning är dessutom att den upphandlande enheten självständigt eller tillsammans med andra upphandlande enheter utövar ett bestämmande inflytande över den anknutna enheten på samma sätt som över sina egna verksamhetsställen och att den anknutna enheten bedriver högst fem procent av sin affärsverksamhet och med högst en andel på 500 000 euro tillsammans med andra aktörer än de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande över den. I enheter anknutna till upphandlande enheter får inte finnas annat kapital än de upphandlande enheternas kapital.

När den procentsats som nämns i 1 mom. bestäms ska som grund användas den genomsnittliga totala omsättningen under tre år omedelbart innan kontraktet ingås eller ett annat motsvarande verksamhetsbaserat mått.

Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 och gränsen på 500 000 euro tillämpas inte när det inte förekommer verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och motsvarar affärsverksamheten vid den enhet som den upphandlande enheten utövar ett bestämmande inflytande över. Verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor anses inte föreligga om den upphandlande enheten har publicerat en i 58 § 3 mom. avsedd öppenhetsannons om en planerad försäljning från en enhet som den utövar bestämmande inflytande över och till andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande, och den upphandlande enheten inte inom den tidsfrist som anges i annonsen får svar som avser verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och som motsvarar enhetens affärsverksamhet. Tidsfristen för inlämnande av svar ska vara minst 14 dygn från det att öppenhetsannonsen har publicerats. Den procentandel som avses i detta moment ska när förut-

sättningarna uppfylls tillämpas på den enhet som är föremål för öppenhetsannonsen, och detta ska göras tre år från det att tidsfristen för svar enligt annonsen har löpt ut.

Den procentuella begränsning av omsättningen som avses i 1 mom. tillämpas inte när värdet på den affärsverksamhet som bedrivits med andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande över enheten uppgår till i genomsnitt mindre än 100 000 euro per år under de tre år som föregår kontraktets tilldelning.

Upphandlande enheter anses tillsammans utöva ett bestämmande inflytande över en anknuten enhet om den anknutna enhetens organ består av representanter för alla upphandlande enheter och om de upphandlande enheterna tillsammans kan utöva avgörande beslutanderätt över den anknutna enhetens strategiska mål och viktiga beslut. Dessutom förutsätts att den anknutna enheten handlar i enlighet med det intresse som de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande har.

Denna lag tillämpas inte på situationer där en anknuten enhet som är en upphandlande enhet gör en upphandling hos en upphandlande enhet som utövar ett bestämmande inflytande över den eller hos en annan anknuten enhet som samma upphandlande enhet utövar bestämmande inflytande över.

16 §

Upphandling hos andra upphandlande enheter

Denna lag tillämpas inte på upphandling mellan upphandlande enheter genom vilken de upphandlande enheterna i samarbete och för att uppnå gemensamma mål genomför sådana offentliga tjänster i det allmännas intresse som de ansvarar för. En förutsättning är dessutom att högst fem procent och en andel på högst 500 000 euro av de tjänster som berörs av samarbetet produceras för andra än avtalsparterna. På bestämmande av procentandelen tillämpas vad som föreskrivs i 15 § 2 mom.

Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 och gränsen på 500 000 euro tillämpas inte när de tjänster som berörs av samarbetet inte inbegriper verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor. Verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor anses inte föreligga om de upphandlande enheter som deltagit i samarbetet har publicerat en i 58 § 3 mom. avsedd öppenhetsannons för andra än avtalsparterna om en planerad produktion av de tjänster som berörs av samarbetet, och de upphandlande enheterna inte inom den tidsfrist som anges i annonsen får svar som avser verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och som gäller de tjänster som berörs av samarbetet. Tidsfristen för inlämnande av svar ska vara minst 14 dygn från det att öppenhetsannonsen har publicerats. Den procentandel som avses i detta moment tillämpas när förutsättningarna uppfylls på de tjänster som berörs av det samarbete som öppenhetsannonsen gäller, och detta ska göras tre år från det att tidsfristen för svar enligt annonsen har löpt ut.

Den procentuella begränsning av produktionen av tjänster som avses i 1 mom. tillämpas inte när värdet på de tjänster som berörs av samarbetet och som producerats för andra än avtalsparterna uppgår till i genomsnitt mindre än 100 000 euro per år under de tre år som föregår kontraktets tilldelning.

17 §

Tjänsteupphandling som grundar sig på ensamrätt

Denna lag tillämpas inte på tjänsteupphandling som görs hos en annan upphandlande enhet utifrån en ensamrätt för produktion av tjänster som denna beviljats genom en lag, förordning eller administrativ föreskrift som är förenlig med fördraget om upprättandet av Europeiska unionen.

18 §

Upphandling i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Denna lag tillämpas inte på sådan upphandling i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som det inte finns nationellt intresse som Europeiska unionen inte har intresse i eller som det inte finns intresse av gränsöverskridande art i inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En förutsättning är att Europeiska unionen och det berörda landet utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte har ingått något bilateralt eller multilateralt avtal om likvärdigt och faktiskt tillträde till marknaden för offentlig upphandling.

19 §

Upphandling som omfattas av tillämpningsområdet för Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling

Vid upphandling som omfattas av tillämpningsområdet för Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling (FördrS 5/1995) ska på anbudsgivare och anbud från andra avtalsslutande stater tillämpas samma villkor som de som tillämpas på anbudsgivare och anbud från Finland och andra medlemsstater i Europeiska unionen.

3 kap.

Gemensam upphandling och reservering av upphandling

20 §

Upphandling hos inköpscentral

En upphandlande enhet kan anskaffa varor och tjänster hos en inköpscentral eller upphandla varor, tjänster och byggentreprenader med hjälp av upphandlingskontrakt som tilldelas av en inköpscentral, med hjälp av ett ramavtal enligt 42 § som ingås av en inköpscentral eller med hjälp av dynamiska inköpssystem enligt 49 § som drivs av en inköpscentral.

En upphandlande enhet anses fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag när den anskaffar varor eller tjänster hos en inköpscentral eller upphandlar varor, tjänster eller byggentreprenader med hjälp av ett upphandlingskontrakt eller ett ramavtal enligt 42 § som ingås av en inköpscentral eller eller ett dynamiskt inköpssystem enligt 49 § som drivs av sådan central.

Den upphandlande enheten är ansvarig för de delar av upphandlingen som den själv genomför när den använder ett upphandlingskontrakt eller ett ramavtal som ingås av en inköpscentral eller ett dynamiskt inköpssystem som drivs av sådan central.

Denna lag tillämpas inte på tjänstekontrakt mellan en upphandlande enhet och en inköpscentral som gäller produktion av centraliserad inköpsverksamhet eller av stödverksamhet för upphandling.

21 §

Annan gemensam upphandling

Upphandlande enheter får komma överens om att genomföra specifika upphandlingar gemensamt. De upphandlande enheter som deltar i upphandlingen ansvarar gemensamt för att bestämmelserna i denna lag följs, om upphandlingen i sin helhet genomförs gemensamt för alla dessa upphandlande enheters räkning och i deras namn. Detta solidariska ansvar tillämpas även i situationer där en av de upphandlande enheter som deltar genomför upphandlingsförfarandet för egen och för de deltagande upphandlande enheternas räkning.

Om upphandlingsförfarandet inte genomförs gemensamt för alla de deltagande upphandlande enheternas räkning och i deras namn, ansvarar de upphandlande enheterna gemensamt för att bestämmelserna i denna lag följs till den del de har genomfört de olika faserna i upphandlingsförfarandet gemensamt. Varje upphandlande enhet ska ensam ansvara för att bestämmelserna i denna lag följs i fråga om de faser som den genomför för egen räkning och i eget namn.

22 §

Upphandling hos en inköpscentral i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och gemensam upphandling för upphandlande enheter i medlemsstaterna

En upphandlande enhet får använda centraliserad inköpsverksamhet som tillhandahålls av en inköpscentral i en annan medlemsstat i Europeiska unionen. Denna lag tillämpas inte i sådana fall. Denna lag tillämpas inte heller på upphandling som genomförs med användning av ett dynamiskt inköpssystem som skapats av en inköpscentral som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, och inte heller på upphandling som grundar sig på ramavtal, val av leverantör eller inre konkurrensutsättning inom ett ramavtal. Det är dock inte tillåtet att anlita en inköpscentral i en annan medlemsstat för att kringgå nationell lagstiftning.

Denna lag tillämpas på upphandling som upphandlande enheter från andra medlemsstater i Europeiska unionen genomför hos inköpscentraler i Finland. Denna lag tillämpas också på upphandling som upphandlande enheter i andra medlemsstater i Europeiska unionen genomför med hjälp av dynamiska inköpssystem som skapats av en inköpscentral i Finland samt på upphandling som grundar sig på ramavtal, val av leverantör och intern konkurrensutsättning inom ramavtal.

Upphandlande enheter ska ingå avtal om sådana upphandlingsförfaranden där det utöver en upphandlande enhet i Finland deltar en eller flera upphandlande enheter från andra medlemsstater i Europeiska unionen, om inte behövliga omständigheter regleras genom ett internationellt avtal som ingåtts mellan de berörda medlemsstaterna. I avtalet ska anges parternas uppgifter och den nationella lagstiftning som tillämpas på uppgifterna eller på upphandlingsförfarandet som helhet samt administration av upphandlingsförfarandet, fördelning av upphandlingen samt ingå-

ende av upphandlingskontrakt samt andra frågor som har samband med upphandlingsförfarandets struktur. Fördelningen av uppgifterna och den nationella lagstiftning som tillämpas på dem ska anges i förfrågningsunderlaget. En deltagande upphandlande enhet anses fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag när den anskaffar varor eller tjänster hos den upphandlande enhet som ansvarar för upphandlingsförfarandet.

En upphandlande enhet får delta i inrättandet av en inköpscentral för medlemsstaterna i Europeiska unionen endast om lagstiftningen i den stat där inköpscentralen bedriver sin verksamhet ska tillämpas på den gemensamma enhetens upphandlingsförfarande.

23 §

Konkurrensutsättning av byggentreprenad som får statsbidrag

I ett beslut om statsbidrag kan det förutsättas att den upphandlande enheten inte får utföra byggentreprenad som får statsbidrag som eget arbete utan anbudsförfarande enligt denna lag.

24 §

Reserverade upphandlingskontrakt

Upphandlande enheter får bestämma att deltagandet i ett anbudsförfarande ska ske inom ramen för program för skyddad anställning eller begränsa deltagandet i ett anbudsförfarande för arbetscentraler eller motsvarande leverantörer vars främsta syfte är att anpassa personer med funktionsnedsättning och andra utsatta personer till samhället och arbetslivet. En förutsättning för deltagande i anbudsförfarandet är att minst 30 procent av arbetstagarna på arbetscentralen, hos leverantören eller inom programmet för skyddad anställning är personer med funktionsnedsättning eller andra utsatta arbetstagare.

Av upphandlingsannonsen ska det framgå att kontraktet är reserverat för de arbetscentraler eller leverantörer som avses i 1 mom. eller för fullgörande inom ramen för program för skyddad anställning.

4 kap.

Tröskelvärden och beräkning av det uppskattade värdet av en upphandling

25 §

Nationella tröskelvärden

De nationella tröskelvärdena exklusive mervärdesskatt är

1) 60 000 euro för varuupphandling, tjänsteupphandling och projekttävlingar, om inte något annat föreskrivs i 3—4 punkten,

2) 150 000 euro för byggentreprenader,

3) 400 000 euro för upphandlingar som gäller de social- och hälsovårdstjänster som avses i bilaga E 1—4 punkten,

4) 300 000 euro för upphandlingar som gäller de andra särskilda tjänster som avses i bilaga E 5—15 punkten,
5) 500 000 euro för koncessioner,
~~6) 500 000 euro för koncessioner.~~
Denna lag tillämpas inte på upphandlingskontrakt eller koncessionskontrakt vars uppskattade värd underskrider de nationella tröskelvärdena.

26 §

EU-tröskelvärden

De EU-tröskelvärden som baserar sig på upphandlingsdirektivet och koncessionsdirektivet är exklusive mervärdesskatt
1) 134 000 euro för de statliga centralförvaltningsmyndigheternas varuupphandling, tjänsteupphandling och projekttävlingar; när det gäller varuupphandlingskontrakt som ingås av upphandlande enheter på försvarsområdet gäller tröskelvärdet endast vid kontrakt som gäller sådana varor som avses i bilaga III till upphandlingsdirektivet,
2) 207 000 euro vid varuupphandling, tjänsteupphandling och projekttävlingar som genomförs av andra sådana upphandlande enheter än de som avses i 1 punkten; detta tröskelvärde tillämpas även på varuupphandlingskontrakt som ingås av centralförvaltningsmyndigheter på försvarsområdet, om kontrakten avser andra varor än de som avses i bilaga III till upphandlingsdirektivet,
3) 5 186 000 euro för byggentreprenader.
På upphandlingar vars värde uppgår till minst EU-tröskelvärdena tillämpas vad som i 1–10 och 14–16 kap. föreskrivs om upphandlingskontrakt. Vid upphandlingar vars värde uppgår till minst EU-tröskelvärdet ska något av de förfaranden som avses i 5 kap. iakttas.
Europeiska kommissionen reviderar tröskelvärdena vartannat år genom en förordning i enlighet med det förfarandet som föreskrivs i artikel 6 i upphandlingsdirektivet och offentliggör de reviderade tröskelvärdena i Europeiska unionens officiella tidning, varvid värdena enligt 1 mom. ersätts med de reviderade värdena som Europeiska kommissionen har bestämt.

27 §

Beräkning av det uppskattade värdet av en upphandling

Beräkningen av det uppskattade värdet av en upphandling ska grunda sig på den största totala ersättning exklusive mervärdesskatt som ska betalas. Bedömningen ska grunda sig på värdet vid annonseringstidpunkten eller vid någon annan tidpunkt då upphandlingsförfarandet inleds. Vid beräkningen av värdet ska även beaktas möjliga alternativa sätt att genomföra upphandlingen och options- och förlängningsklausuler som ingår i upphandlingskontraktet, samt provisioner eller ersättningar till anbudssökande eller anbudsgivare. Vid beräkningen av det uppskattade värdet av en gemensam upphandling som avses i 25 § 1 mom. 3 punkten ska den andel av upphandlingen som arbetskraftsmyndigheterna finansierar beaktas.
Vid beräkningen av det uppskattade värdet av en byggentreprenad ska hänsyn tas till värdet av entreprenaden samt till det uppskattade totala värdet av de varor som behövs vid genomförandet av entreprenaden och som den upphandlande enheten tillhandahåller entreprenören, om de behövs för att byggentreprenaden ska kunna genomföras.

Om en upphandling genomförs samtidigt i form av delkontrakt, ska det uppskattade värdet av samtliga delkontrakt beaktas då det uppskattade totala värdet av upphandlingskontraktet beräknas. Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det nationella tröskelvärdet eller EU-tröskelvärdet, ska denna lag dock tillämpas på upphandlingen.

I fråga om sådana delkontrakt i anslutning till varu- eller tjänsteupphandling vars uppskattade värde understiger 80 000 euro samt i fråga om sådana delkontrakt i anslutning till byggentreprenader vars uppskattade värde understiger 1 miljon euro tillämpas inte denna lag, om det sammanlagda värdet av dessa delar inte överstiger 20 procent av det sammanlagda värdet av samtliga delar. Om delens uppskattade värde uppgår till minst det nationella tröskelvärdet ska denna lag dock tillämpas på upphandlingen.

Om en upphandlande enhet består av separata operativa enheter ska vid beräkningen av värdet av upphandlingen beaktas det uppskattade totala värdet av alla enskilda operativa enheters upphandlingar, om de bildar en helhet. Om en separat operativ enhet självständigt svarar för sin upphandling eller för vissa kategorier av denna, får värdena uppskattas för den berörda enheten.

28 §

Beräkning av det uppskattade värdet av en koncession

Beräkningen av det uppskattade värdet av en koncession ska grunda sig på den upphandlande enhetens uppskattning av koncessionshavarens omsättning som genererats under kontraktets giltighetstid, exklusive mervärdesskatt. Omsättningen ska beaktas endast till den del som den utgör ersättning för de entreprenader eller tjänster som koncessionen avser eller för varor i anslutning till dem. Uppskattningen ska grunda sig på tidpunkten för annonsen om koncessionen eller någon annan tidpunkt då ett upphandlingsförfarande inleds. Om värdet av koncessionen vid den tidpunkten när kontraktet ingås är mer än 20 procent högre än koncessionens uppskattade värde, ska det utifrån värdet vid den tidpunkten när kontraktet ingås bedömas huruvida tröskelvärdet överskrids.

Det uppskattade värdet av en koncession ska beräknas med hjälp av en objektiv metod som ska anges i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller andra upphandlingsdokument. Vid beräkning av det uppskattade värdet ska särskild hänsyn tas till

1) värdet av eventuell optionsrätt och förlängning av koncessionens giltighetstid,

2) intäkter från betalning av andra avgifter och straffavgifter från användarna av byggentreprenaderna eller tjänsterna än sådana som den upphandlande enheten tagit ut,

3) betalningar eller andra åtgärder som ger ekonomisk fördel som koncessionshavaren får från den upphandlande enheten eller någon annan myndighet, inbegripet ersättning för fullgörandet av en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och offentligt investeringsstöd,

4) bidrag eller andra åtgärder som ger ekonomisk fördel och som koncessionshavaren får från tredje parter,

5) intäkter från försäljning av egendomsposter som är en del av koncessionen,

6) varor och tjänster som den upphandlande enheten levererar till koncessionshavaren, förutsatt att de behövs för att utföra entreprenaden eller tjänsterna,

7) eventuella provisioner eller betalningar till anbudssökande eller anbudsgivare.

Om en planerad byggentreprenad eller tjänst innebär att kontrakt ingås i form av delkontrakt ska det uppskattade totala värdet av samtliga delkontrakt beaktas vid beräkningen av det uppskat-

tade värdet. Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst tröskelvärdet enligt 25 § 1 mom., ska denna lag tillämpas på varje delkontrakt.

29 §

Beräkning av det uppskattade värdet av viss tjänsteupphandling

Som grund för beräkningen av det uppskattade värdet av en upphandling ska när det gäller

1) försäkringstjänster användas de försäkringspremier som ska betalas och andra ersättningar,

2) banktjänster och andra finansiella tjänster användas de avgifter, arvoden och räntor som ska betalas och andra former av ersättning,

3) tjänsteupphandling som avser projektering användas de avgifter och arvoden som ska betalas och andra ersättningar,

4) projekttävlingar som anordnas som en del av ett förfarande som leder till tjänsteupphandling användas tjänsteupphandlingens uppskattade värde, exklusive mervärdesskatt men inklusive eventuella deltagararvoden och betalningar,

5) projekttävlingar där deltagarna får pris eller betalningar för projekten användas det totala beloppet av arvodena och betalningarna samt det uppskattade värdet, exklusive mervärdesskatt, av en tjänsteupphandling som senare genomförs i enlighet med 40 § 2 mom. 8 punkten, om den upphandlande enheten i annonsen om projekttävlingen meddelar att den kommer att ingå ett tjänsteupphandlingskontrakt.

30 §

Beräkning av det uppskattade värdet för en kontraktsperiod

Om ett varuupphandlingskontrakt avser leasing, hyra eller anskaffning på avbetalning, ska som grund för beräkningen av det uppskattade värdet av kontraktet användas

1) det uppskattade totala värdet för hela giltighetstiden av ett tidsbundet kontrakt som gäller högst 12 månader eller det totala värdet, inklusive det uppskattade restvärdet, av ett tidsbundet kontrakt som gäller längre än 12 månader, eller

2) det uppskattade månadsvärdet multiplicerat med 48, om kontraktet gäller tills vidare eller för obestämd tid.

För varu- eller tjänsteupphandlingskontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss period ska det uppskattade värdet beräknas utifrån

1) det totala värdet av en följd av liknande upphandlingar som genomförts under de föregående 12 månaderna eller under den föregående budgetperioden, med beaktande av ändringar i kvantitet eller värde under de följande 12 månaderna, eller

2) det uppskattade totala värdet av de upphandlingar som görs under loppet av de 12 månader som följer efter den första leveransen eller, om det är fråga om ett kontrakt på mer än 12 månader, under efterföljande budgetperiod.

För tjänsteupphandlingskontrakt där det inte anges något totalpris ska det uppskattade värdet beräknas utifrån följande värde

1) för ett tidsbundet upphandlingskontrakt som gäller högst 48 månader, det uppskattade totala värdet under hela kontraktstiden,

2) för upphandlingskontrakt som gäller tills vidare eller mer än 48 månader, månadsvärdet multiplicerat med 48.

För ramavtal och dynamiska inköpssystem ska det uppskattade värdet av upphandlingen beräknas utifrån det uppskattade totala värdet av samtliga planerade upphandlingskontrakt under den tid ramavtalet eller det dynamiska inköpssystemet varar.

I fråga om innovationspartnerskap ska beaktas det högsta uppskattade värdet av den forskning och utveckling som ska genomföras under alla stadier av det planerade partnerskapet samt av de varor, tjänster och byggentreprenader som ska utvecklas och upphandlas i slutet av det planerade partnerskapet.

31 §

Förbud mot att dela upp upphandling eller kombinera upphandlingar på ett artificiellt sätt

En upphandling får inte delas upp eller beräknas med exceptionella metoder i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag. En varuupphandling eller tjänsteupphandling får inte heller kombineras med en byggentreprenad eller upphandlingar annars kombineras på ett artificiellt sätt i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag.

AVDELNING II

Bestämmelser om varu- och tjänsteupphandlingar, byggentreprenader och projekttävlingar som överstiger EU-tröskelvärdet

5 kap.

Upphandlingsförfaranden

32 §

Öppet förfarande

Vid öppet förfarande publicerar den upphandlande enheten en upphandlingsannons och tillgängliggör en anbudsförfrågan, utifrån vilka alla intresserade leverantörer får lämna anbud. Efter det att upphandlingsannonsen publicerats och anbudsförfrågan tillgängliggjorts får den upphandlande enheten sända en anbudsförfrågan till de leverantörer som den anser vara lämpliga.

33 §

Selektivt förfarande

Vid selektivt förfarande publicerar den upphandlande enheten en annons om upphandlingen som alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i. Endast de anbudssökande som den upphandlande enheten valt ut får lämna anbud.

Vid selektivt förfarande kan den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att lämna anbud. Det lägsta antal anbudssökande som bjuds in att delta i förfarandet samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphandlingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Den upphandlande enheten får inte bjuda in sådana leverantörer till förfarandet som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer.

Antalet anbudssökande som bjuds in till förfarandet ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens. Vid ett selektivt förfarande ska minst fem anbudssökande bjudas in att delta, om inte antalet lämpliga sökande är lägre. Om antalet lämpliga sökande är lägre än fem, kan den upphandlande enheten fortsätta förfarandet genom att bjuda in alla anbudssökande som uppfyller lämplighetskraven att lämna anbud.

34 §

Förhandlat förfarande

Vid förhandlat förfarande publicerar den upphandlande enheten en upphandlingsannons, och alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i upphandlingen. Den upphandlande enheten förhandlar om villkoren för upphandlingskontraktet med de leverantörer som den valt ut.

Den upphandlande enheten kan välja förhandlat förfarande vid upphandling

1) där den upphandlande enhetens behov inte kan tillgodoses utan anpassning av existerande lösningar,

2) som inbegriper formgivning eller innovativa lösningar,

3) där upphandlingskontraktet inte kan ingås utan föregående förhandlingar på grund av särskilda omständigheter i anslutning till upphandlingens art, komplexitet eller rättsliga och ekonomiska utformning eller på grund av riskerna i anslutning till dessa, eller

4) där en beskrivning av föremålet för upphandlingen inte kan utarbetas med tillräcklig precision genom att hänvisa till en standard, en europeisk teknisk bedömning, en gemensam teknisk specifikation eller en teknisk referens.

Den upphandlande enheten kan välja förhandlat förfarande också om det vid öppet eller selektivt förfarande har erhållits endast anbud som inte motsvarar anbudsförfrågan, eller om anbuden inte kan godkännas. En ny upphandlingsannons behöver inte publiceras, om alla de anbudsgivare som uppfyller minimikraven enligt 79—92 § och som i det föregående förfarandet har lämnat ett anbud som uppfyller formkraven för anbudsförfarandet bjuds in att delta i det förhandlade förfarandet.

Vid förhandlat förfarande får den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna. Det lägsta antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphand-

lingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Den upphandlande enheten får inte bjuda in sådana leverantörer till förfarandet som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer.

Antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens. Vid förhandlat förfarande ska minst tre anbudssökande bjudas in att delta, om inte antalet lämpliga sökande är lägre. Om antalet lämpliga anbudssökande är lägre än tre, kan den upphandlande enheten fortsätta förfarandet genom att bjuda in alla anbudssökande som uppfyller lämplighetskraven att lämna ett preliminärt anbud.

35 §

Det förhandlade förfarandets gång

Den upphandlande enheten ska vid ett förhandlat förfarande i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla beskriva sina behov och de egenskaper som krävs av de varor, tjänster eller byggentreprenader som ska upphandlas samt uppge de i 93 § avsedda kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Den upphandlande enheten ska dessutom ange vilka delar av beskrivningen som innehåller de minimikrav som alla anbud ska uppfylla. Den information som lämnas ska vara tillräckligt precis för att leverantörerna ska kunna bedöma upphandlingens art och omfattning och besluta huruvida de ska lämna in en anbudsansökan.

Den upphandlande enheten ska bjuda in de anbudssökande som har valts ut till förhandlingarna att lämna preliminära anbud utifrån vilka förhandlingarna förs. Den upphandlande enheten får jämföra anbuden och välja ett preliminärt anbud utan förhandlingar, om denna möjlighet i förväg har angetts i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan. Den upphandlande enheten kan under förfarandets gång uppmana anbudsgivarna att lämna nya anbud som anpassats utifrån förhandlingarna. Den upphandlande enheten ska för att förbättra anbuden förhandla med anbudsgivarna om anbudsgivarnas preliminära anbud och alla eventuellt efterföljande anbud som de lämnat. Under förhandlingarnas gång får den upphandlande enheten även göra ändringar i anbudsförfrågan och inbjudan att förhandla. De minimikrav som anges i upphandlingsannonsen, i den anbudsförfrågan som finns tillgänglig då annonsen publiceras eller i inbjudan att förhandla och de i 93 § avsedda kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga får inte vara föremål för förhandling.

Förhandlingarna får äga rum i successiva steg så att antalet anbud som deltar i förhandlingarna under förhandlingarnas gång begränsas genom tillämpning av de kriterier för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och de eventuella jämförelsegrunder som anges i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla. En förutsättning för detta är att det i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla har angetts att förhandlingen äger rum i successiva steg.

Den upphandlande enheten ska under förhandlingarna behandla samtliga anbudsgivare på ett likvärdigt sätt. Den upphandlande enheten får inte lämna ut information på ett sätt som äventyrar likabehandlingen av dem som deltar i anbudsförfarandet. Den upphandlande enheten ska skriftligen informera alla anbudsgivare som deltar i förhandlingarna om alla ändringar av innehållet i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla. Anbudsgivarna ska ges tillräckligt med tid för att vid behov kunna ändra sina anbud och lämna in de ändrade anbuden. Den

upphandlande enheten får inte utan samtycke av en anbudssökande eller anbudsgivare som deltar i dialogen för de övriga anbudsgivarna röja konfidentiell information som denne har lämnat. I samtycket ska det specifikt anges vilken information det gäller.

Den upphandlande enheten ska avsluta förhandlingarna genom att informera de återstående anbudsgivarna om detta. Den upphandlande enheten ska skicka den slutliga anbudsförfrågan till anbudsgivarna och ställa en tidsfrist för inlämning av de slutliga anbuden. Den upphandlande enheten ska kontrollera att de slutliga anbuden överensstämmer med den slutliga anbudsförfrågan och välja ett anbud i enlighet med 93 §. De slutliga anbuden får inte vara föremål för förhandling.

36 §

Konkurrenspräglad dialog

Vid konkurrenspräglad dialog publicerar den upphandlande enheten en upphandlingsannons, och alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i upphandlingen. Den upphandlande enheten för en dialog med de godkända anbudssökandena för att kartlägga och bestämma hur dess behov bäst ska kunna tillgodoses.

Den upphandlande enheten får välja en konkurrenspräglad dialog när de villkor som anges i 34 § 2 mom. uppfylls. Som grund för bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet enligt 93 § användas.

I en konkurrenspräglad dialog får den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att delta i dialogen. Det lägsta antalet anbudssökande som bjuds in att delta i dialogen samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphandlingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Den upphandlande enheten får inte bjuda in sådana leverantörer till dialogen som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer.

Antalet anbudssökande som bjuds in att delta i dialogen ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens. I en konkurrenspräglad dialog ska minst tre anbudssökande bjudas in att delta, om inte antalet lämpliga sökande är lägre. Om antalet lämpliga anbudssökande är lägre än tre, kan den upphandlande enheten fortsätta dialogen genom att bjuda in alla anbudssökande som uppfyller lämplighetskraven att inleda dialogen.

37 §

Den konkurrenspräglade dialogens gång

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange sina behov och krav i fråga om upphandlingen. Den upphandlande enheten får dessutom utarbeta en beskrivning som preciserar målen för och innehållet i upphandlingen. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller projektbeskrivningen ange en preliminär tidsplan och ange de grunder utifrån vilka förhållandet mellan pris och kvalitet jämförs.

Den upphandlande enheten inleder med de utvalda anbudssökandena en dialog vars syfte är att kartlägga och bestämma hur den upphandlande enhetens behov bäst ska kunna tillgodoses. Den upphandlande enheten får föra en dialog om alla aspekter av upphandlingen med de utvalda an-

budssökandena. Den upphandlande enheten får betala penningarvoden eller andra arvoden eller pris till deltagarna i den konkurrenspräglade dialogen.

Dialogen får äga rum i successiva steg så att antalet lösningar som år föremål för dialogen begränsas under dialogens gång genom tillämpning av de grunder för jämförelse av förhållandet mellan pris och kvalitet som anges i upphandlingsannonsen eller i projektbeskrivningen. En förutsättning är att det i upphandlingsannonsen eller beskrivningen anges att dialogen äger rum i successiva steg.

Den upphandlande enheten ska under dialogen behandla alla anbudsgivare lika. Den upphandlande enheten får inte lämna ut information på ett sätt som äventyrar likabehandlingen av dem som deltar i anbudsförfarandet. Den upphandlande enheten får inte utan samtycke av en anbudssökande eller anbudsgivare som deltar i dialogen för de övriga anbudsgivarna röja konfidentiell information som denne har lämnat. I samtycket ska det specifikt anges vilken information det gäller.

Den upphandlande enheten ska fortsätta dialogen tills den har valt den eller de lösningsmodeller som kan tillgodose dess behov. Anbudsgivarna ska informeras om att dialogen har avslutats. Den upphandlande enheten ska uppmana anbudsgivarna att lämna sina slutliga anbud utifrån den eller de lösningar som lagts fram och specificerats under dialogen. Anbuden ska följa kraven i den slutliga anbudsförfrågan och innehålla alla de delar som begärts och som behövs för genomförandet av upphandlingen. Anbud får på begäran av den upphandlande enheten preciseras och förtydligas, förutsatt att detta inte leder till ändringar av väsentliga delar av anbudet eller upphandlingen eller medför risk för att anbudsgivare diskrimineras eller konkurrensen snedvrids.

Den upphandlande enheten ska bedöma anbud utifrån de jämförelsegrunder som anges i upphandlingsannonsen eller projektbeskrivningen. Efter jämförelsen av anbud får på den upphandlande enhetens begäran förhandlingar föras med den bästa anbudsgivaren i syfte att slutgiltigt bestämma de finansiella åtaganden eller andra villkor som anges i anbudet, förutsatt att detta inte leder till ändring av väsentliga delar av anbudet eller upphandlingen eller medför risk för att leverantörer diskrimineras eller konkurrensen snedvrids.

38 §

Innovationspartnerskap

Ett innovationspartnerskap ska syfta till utvecklande av en innovativ vara, tjänst eller byggentreprenad och därpå följande inköp av dessa varor, tjänster eller byggentreprenader. Vid innovationspartnerskap publicerar den upphandlande enheten en upphandlingsannons, och alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i upphandlingen.

Den upphandlande enheten får välja innovationspartnerskap, om den upphandlande enhetens behov inte kan tillgodoses genom inköp av varor, tjänster eller byggentreprenader som redan finns tillgängliga på marknaden.

Vid innovationspartnerskap får den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna. Det lägsta antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphandlingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Vid valet av anbudssökande ska det göras en bedömning av de anbudssökandes kapacitet på området för forskning och utveckling och när det gäller att utveckla och genomföra innovativa lös-

ningar. Den upphandlande enheten får till förfarandet inte bjuda in anbudssökande som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer.

Antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens. Vid innovationspartnerskap ska minst tre anbudssökande bjudas in att delta, om inte antalet lämpliga sökande är lägre. Om antalet lämpliga anbudssökande är lägre än tre, kan den upphandlande enheten fortsätta förfarandet genom att bjuda in alla anbudssökande som uppfyller lämplighetskraven att lämna ett preliminärt anbud.

39 §

Innovationspartnerskapets gång

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange behovet av en innovativ vara, tjänst eller byggentreprenad som inte kan tillgodoses genom inköp av varor, tjänster eller byggentreprenader som redan finns tillgängliga på marknaden. I upphandlingsannonsen ska också de minimikrav på föremålet för upphandlingen som alla anbud ska uppfylla individualiseras. Kraven ska vara tillräckligt precist utformade för att leverantörerna ska kunna bedöma upphandlingens art och omfattning och besluta om de ska lämna en anbudsansökan.

Den upphandlande enheten ska med de utvalda anbudsgivarna inleda förhandlingar som syftar till utvecklande av en innovativ vara, tjänst eller byggentreprenad och därpå följande inköp av dessa varor, tjänster eller byggentreprenader. På förhandlingarna tillämpas vad som i 35 § föreskrivs om det förhandlade förfarandets gång. Den upphandlande enheten får inte välja ett partnerskap utifrån ett preliminärt anbud. Den upphandlande enheten ska skriftligen informera alla anbudsgivare som deltar i förhandlingarna om alla ändringar i upphandlingsdokumenten och ge anbudsgivarna tillräckligt med tid för att ändra sina anbud utifrån dessa ändringar. Vilket ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet är ska bedömas utifrån det bästa förhållandet enligt 93 § mellan pris och kvalitet.

Den upphandlande enheten får besluta att inrätta ett innovationspartnerskap med en eller flera anbudsgivare som bedriver separat forsknings- och utvecklingsverksamhet. Innovationspartnerskapet ska delas upp i successiva steg som följer de olika skedena i forsknings- och innovationsprocessen. Den upphandlande enheten ska ställa upp delmål för partnern eller partnerna och bestämma om utbetalning av ersättning. Den upphandlande enheten får på basis av målen för partnerskapet efter varje avslutat skede avsluta innovationspartnerskapet. Om innovationspartnerskapet omfattar flera leverantörer, kan den upphandlande enheten minska antalet partner genom att avsluta enskilda upphandlingskontrakt som gäller partnerskapet. En förutsättning är att det i upphandlingsdokumenten anges att partnerskapet äger rum i successiva steg och vilka villkor som gäller för detta.

Den upphandlande enheten behöver inte ordna ett nytt anbudsförfarande för att anskaffa resultaten av utvecklingsarbetet, om upphandlingen görs med de partner som bjudits in till förfarandet och om utvecklingsresultaten och anskaffningen av dem motsvarar de prestandanivåer och maximikostnader som överenskommits mellan de upphandlande enheterna och deltagarna i förfarandet.

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla uppge arrangemangen för immateriell äganderätt. Om den upphandlande enheten har valt ut flera parter till förfarandet får den upphandlande enheten inte utan en parts specifika sam-

tycke för de övriga parterna röja lösningar som parten har föreslagit eller annan konfidentiell information som lämnats under förfarandets gång.

Innovationspartnerskapets struktur samt varaktigheten av och värdet på de olika skedena ska avspegla graden av innovation hos den föreslagna lösningen samt helheten av de forsknings- och innovationsverksamheter som krävs för att utveckla en innovativ lösning som ännu inte finns tillgänglig på marknaden. Det uppskattade värdet av varor, tjänster eller byggentreprenader får inte vara oproportionerligt stort i förhållande till de investeringar som krävs för deras framtagande.

40 §

Direktupphandling

Vid direktupphandling förhandlar den upphandlande enheten med de leverantörer den valt om villkoren för upphandlingskontraktet utan att i förväg publicera en upphandlingsannons.

Den upphandlande enheten kan välja direktupphandling om

1) det vid öppet eller selektivt förfarande inte har kommit in några anbudsansökningar eller anbud eller inte har kommit in några lämpliga anbudsansökningar eller anbud; en ytterligare förutsättning är att de ursprungliga villkoren i anbudsförfrågan inte ändras väsentligt,

2) upphandlingen av tekniska skäl eller av skäl som anknyter till skydd av ensamrätt bara kan genomföras av en viss leverantör; en ytterligare förutsättning är att det inte finns något förnuftigt alternativ eller substitut och att avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstgjord begränsning av villkoren för upphandlingen,

3) syftet med upphandlingen är att skapa eller förvärva ett unikt konstverk eller en unik konstnärlig prestation,

4) det är absolut nödvändigt att ingå ett kontrakt och det är omöjligt att iaktta de föreskrivna tidsfristerna på grund av synnerlig brådska till följd av omständigheter som den upphandlande enheten inte har kunnat förutse och som är oberoende av enheten,

5) den vara som ska upphandlas tillverkas enbart för forskning, experiment, produktutveckling eller vetenskapliga ändamål och om det inte är fråga om massproduktion i syfte att säkerställa att det är ekonomiskt lönsamt att tillverka varan eller i syfte att täcka forsknings- och utvecklingskostnader,

6) upphandlingen gäller varor som noterats och förvärvats på en råvarumarknad,

7) varorna inköps särskilt förmånligt, antingen hos en leverantör som lägger ner sin affärsverksamhet eller hos en boförvaltare eller en utredare vid insolvensförfarande, ackord eller motsvarande förfarande,

8) det är fråga om tjänsteupphandling som görs utifrån en projekttävling och som enligt tävlingsreglerna ska göras med den som vinner tävlingen, eller om vinnarna är flera, med någon av dem; i så fall ska alla vinnare bjudas in att delta i förhandlingarna.

Ett anbud betraktas inte som ett lämpligt anbud enligt 2 mom. 1 punkten om det är onödigt för upphandlingskontraktet och uppenbart inte utan väsentliga ändringar kan tillgodose den upphandlande myndighetens behov och krav enligt upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan. En anbudsansökan anses inte vara lämplig om leverantören ska eller får uteslutas från anbudsförfarandet med stöd av 80 eller 81 § eller inte uppfyller de lämplighetskrav som ställts av den upphandlande myndigheten i enlighet med 83 §.

41 §

Direktupphandling vid kompletterande beställning

Den upphandlande enheten får göra en direktupphandling när varuupphandlingen hos den ursprungliga leverantören är en kompletterande beställning vars syfte är att delvis ersätta eller utvidga en tidigare leverans eller utrustning. En förutsättning för detta är att ett byte av leverantör skulle leda till upphandling av varor med annorlunda tekniska egenskaper med åtföljande inkompatibilitet eller oproportionerliga tekniska svårigheter vid drift och underhåll. Giltighetstiden för dylika kontrakt och för kontrakt som ska förnyas får endast undantagsvis överstiga tre år.

Den upphandlande enheten får utöver det som föreskrivs i 1 mom. göra en direktupphandling när ett nytt byggentreprenadskontrakt eller en ny tjänsteupphandling som motsvarar en tidigare byggentreprenad eller tjänsteupphandling ingås med den ursprungliga leverantören. En förutsättning är att en eventuell senare direktupphandling nämns i den ursprungliga upphandlingsannonsen och att det uppskattade värdet av en kompletterande tjänst eller ny byggentreprenad har beaktats vid beräkning av det totala värdet av det ursprungliga kontraktet. En direktupphandling kan göras högst tre år efter det att det ursprungliga kontraktet ingicks.

42 §

Ramavtal

Med ramavtal avses ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande enheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa priser och planerade kvantiteter för ingående av upphandlingskontrakt under en viss tidsperiod samt övriga villkor.

Den upphandlande enheten ska välja leverantörer för ramavtalet genom ett upphandlingsförfarande enligt denna lag i enlighet med vad som föreskrivs om förutsättningarna för användning av upphandlingsförfaranden och skyldigheterna i fråga om förfarandet vid konkurrensutsättning.

Den upphandlande enheten ska välja en eller flera leverantörer för ramavtalet. Antalet leverantörer ska i förväg anges i upphandlingsannonsen, inbjudan att förhandla eller anbudsförfrågan. Till ramavtal som ingås med flera leverantörer ska det angivna antalet leverantörer väljas, om inte antalet anbudsgivare som uppfyller lämplighetskraven eller antalet godtagbara anbud är lägre.

Upphandlingskontrakt som grundar sig på ramavtal ska ingås mellan de leverantörer som valts ut till ramavtalet och de upphandlande enheter som tydligt angetts i upphandlingsdokumenten för konkurrensutsättningen enligt ramavtalet.

Ett ramavtal kan gälla i högst fyra år. Om föremålet för upphandlingen nödvändigtvis kräver det kan ramavtalet i undantagsfall vara giltigt en längre tid. Inga betydande ändringar får göras i villkoren för ramavtalet under dess giltighetstid.

43 §

Upphandling som grundar sig på ramavtal

Om den upphandlande enheten har ingått ett ramavtal med en enda leverantör, ska den upphandling som grundar sig på ramavtalet göras i enlighet med villkoren i ramavtalet. Den upphandlande enheten kan be leverantören att vid behov skriftligen precisera eller komplettera sitt anbud.

Om den upphandlande enheten har ingått ett ramavtal med flera leverantörer och alla villkor i ramavtalet och alla objektiva villkor för val av anbudsgivare vid upphandling som bygger på arrangemanget är fastställda i anbudsförfrågan, ska de upphandlingar som bygger på ramavtalet göras utan konkurrensutsättning så att en leverantör väljs i enlighet med villkoren i ramavtalet och på de grunder som anges i ramavtalets anbudsförfrågan.

Om den upphandlande enheten har ingått ett ramavtal med flera leverantörer och alla villkor i ramavtalet inte är fastställda, ska den upphandling som bygger på ramavtalet göras så att de leverantörer som valts ut till ramavtalet konkurrensutsätts i enlighet med de kriterier för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga som angavs när ramavtalet ingicks och som kan preciseras, samt andra villkor som anges i ramavtalets anbudsförfrågan.

Den upphandlande enheten ska vid konkurrensutsättning av upphandling som grundar sig på ett ramavtal skriftligen uppmana de utvalda leverantörerna att lämna anbud. Den upphandlande enheten ska bestämma en anbudstid som ska vara tillräcklig med beaktande av hur komplex upphandlingen är och hur lång tid som behövs för att utarbeta ett anbud. Anbuden ska lämnas skriftligen och innehållet i dem ska vara konfidentiellt tills anbudstiden har gått ut. Den upphandlande enheten ska välja det bästa anbudet i enlighet med de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Om den upphandlande enheten har ingått ett ramavtal med flera leverantörer kan en del av upphandlingarna som bygger på ramavtalet göras i enlighet med 2 mom. utan konkurrensutsättning så att en leverantör väljs i enlighet med villkoren i ramavtalet och objektiva villkor för val av anbudsgivare vid upphandling enligt ramavtalet, och en del av upphandlingarna som bygger på ramavtalet kan göras genom att konkurrensutsätta upphandlingar som bygger på ramavtalet i enlighet med 3 och 4 mom. I ramavtalets anbudsförfrågan ska anges kriterierna för hur sättet för intern upphandling inom ramavtalet ska avgöras.

44 §

Elektroniska auktioner

Med elektronisk auktion avses ett upprepat förfarande med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbuden, vilket genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbuden och möjliggör en rangordning av anbuden med stöd av automatiska utvärderingsmetoder.

Elektronisk auktion kan användas som ett led i konkurrensutsättningen i dess sista skede

1) vid öppet förfarande,

2) vid selektivt förfarande,

3) vid förhandlat förfarande,

4) när de leverantörer som valts ut för ett ramavtal på nytt konkurrensutsätts med stöd av 43 §, och

5) i samband med konkurrensutsättning av upphandling inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem enligt 52 §.

Ett förutsättning för användning av en elektronisk auktion är att innehållet i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan kan utarbetas tillräckligt exakt. Byggentreprenader och tjänsteupphandlingar som innehåller immateriella prestationer och som inte kan rangordnas med stöd av automatiska utvärderingsmetoder kan inte bli föremål för elektronisk auktion. Elektroniska auktio-

ner får inte genomföras så att föremålet för upphandlingen ändras från det som har angetts i upphandlingsannonsen eller förfrågningsunderlaget.

En elektronisk auktion grundar sig på

1) priset, om kriteriet enligt 93 § 1 mom. för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga är det lägsta priset,

2) priset eller nya värden på faktorer i anbudet, eller båda, om upphandlingskontraktet i enlighet med 93 § 1 mom. ingås utifrån det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet eller de lägsta kostnaderna.

45 §

Dokument om elektroniska auktioner

Om en elektronisk auktion kommer att användas ska detta anges i den nationella upphandlingsannonsen eller EU-upphandlingsannonsen. På annonseringsförfarandet tillämpas vad som föreskrivs i 58 och 101 §. På anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 67 och 68 §.

Innan en elektronisk auktion kan inledas ska den upphandlande enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbuden i enlighet med kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga samt den viktning som fastställts för dem.

46 §

Inbjudan att delta i en elektronisk auktion

Efter den preliminära fullständiga utvärderingen av anbuden ska den upphandlande enheten samtidigt via elektroniska förbindelser till alla som lagt fram ett godtagbart anbud lämna en begäran om att med hjälp av elektroniska medel föreslå nya priser eller nya värden för jämförelsegrunderna.

En inbjudan att delta i en elektronisk auktion ska innehålla

1) alla nödvändiga upplysningar om det elektroniska auktionssystem som används och om de tekniska förutsättningarna för de elektroniska kommunikationsförbindelser som används,

2) uppgifter om vilken dag och tid den elektroniska auktionen kommer att inledas,

3) vid behov, antalet skeden i den elektroniska auktionen och tidsplanen för varje skede,

4) den matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen bestämma den nya automatiska rangordningen med avseende på de nya priser eller nya värden som lämnas; om det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet används som ett kriterium för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska formeln innefatta en relativ viktning av alla valda jämförelsegrunder; eventuella prisintervall ska anges i förväg med ett bestämt värde,

5) om alternativa anbud är tillåtna ska en separat formel ges för varje alternativ,

6) grunderna för stängning av den elektroniska auktionen samt eventuellt den tid efter det sista anbudet som nya anbud inväntas.

Till en inbjudan att delta i en elektronisk auktion ska också fogas resultaten av den preliminära fullständiga utvärderingen. Den fullständiga utvärderingen ska innehålla en bedömning av innehållet i ett anbud och i fråga om öppet förfarande även en bedömning av anbudsgivarens lämplighet. Till en inbjudan som sänds till en enskild anbudsgivare kan dessutom fogas en uppgift om

hur anbudsgivaren placerar sig i förhållande till de övriga anbudsgivarna, dock utan att avslöja de övriga anbudsgivarnas namn.

47 §

Minimitidsfristen för inledande av elektronisk auktion och lämnande av upplysningar till deltagare

En elektronisk auktion får inledas tidigast två vardagar efter det datum då inbjudan har sänts ut. Under varje etapp i en elektronisk auktion ska den upphandlande enheten omedelbart lämna alla godkända anbudsgivare åtminstone tillräckliga upplysningar för att de vid varje tidpunkt ska ha kännedom om sin relativa plats i rangordningen. Den upphandlande enheten får lämna också andra upplysningar om andra priser eller värden som har lämnats, om detta anges i upphandlingsdokumenten. Den upphandlande enheten får när som helst meddela antalet deltagare i den aktuella auktionsetappen. Den upphandlande enheten får inte röja anbudsgivarnas namn under den elektroniska auktionen.

48 §

Stängning av en elektronisk auktion

En elektronisk auktion kan stängas

1) en fastställd dag och ett fastställt klockslag enligt inbjudan,

2) när nya anbud som motsvarar kraven inte längre lämnas; en förutsättning är att det i inbjudan enligt 46 § har angetts den tid som avses i 2 mom. 6 punkten i den paragrafen, eller

3) när antalet olika etapper i auktionen uppnås.

49 §

Dynamiska inköpssystem

Med dynamiskt inköpssystem avses ett helt elektroniskt upphandlingsförfarande för köp av sådant som vanligen används och finns allmänt tillgängligt på marknaden. Upphandlingsförfarandet är under hela giltighetstiden öppet för varje leverantör som uppfyller lämplighetskriterierna. Den upphandlande enheten kan dela in det dynamiska inköpssystemet i kategorier av varor, tjänster eller byggentreprenader som ska anges objektivt enligt upphandlingens olika egenskaper.

Vid införandet och användningen av ett dynamiskt inköpssystem ska den upphandlande enheten använda enbart elektroniska medel för kommunikation samt iaktta regleringen av selektivt förfarande enligt 33 § i alla faser av det dynamiska inköpssystemet fram till att upphandlingsbeslutet fattats. Den upphandlande enheten får inte ta ut några avgifter hos leverantörer för deltagande i systemet.

50 §

Införande av ett dynamiskt inköpssystem samt upphandlingsdokument

Den upphandlande enheten ska införa ett dynamiskt inköpssystem genom att meddela detta i en upphandlingsannons om selektivt förfarande, i vilken det ska anges hur systemet ~~eventuellt~~ delas in i kategorier på det sätt som avses i 49 § 1 mom. samt inköpssystemets varaktighet. Om varaktigheten ändras utan att systemet avslutas ska information om ändringen ges genom en ny upphandlingsannons. Om systemet har avslutats ska information om ändringen ges genom en annons i efterhand. Om en elektronisk auktion används i den sista fasen av ett anbudsförfarande inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem ska detta anges i upphandlingsannonsen.

I upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ska det åtminstone anges vilken typ av planerade köp och vilka kvantiteter som systemet avser samt lämnas all behövlig information om det dynamiska inköpssystemet samt om den elektroniska utrustning som används och de tekniska arrangemangen för anslutning samt de tekniska specifikationerna.

51 §

Ansökan om att få delta och godkännande av deltagare i ett dynamiskt inköpssystem

Alla intresserade leverantörer kan under hela den tid som förfarandet varar ansöka om rätt att få delta i ett dynamiskt inköpssystem. Den upphandlande enheten ska i det dynamiska inköpssystemet ta med samtliga anbudssökande som uppfyller lämplighetskraven. Om den upphandlande enheten har delat in inköpssystemet i olika kategorier av varor, tjänster eller byggentreprenader i enlighet med 49 § 1 mom., ska den precisera vilka lämplighetskrav för anbudssökande som tillämpas inom respektive kategori. Antalet anbudssökande som tas med i inköpssystemet får inte begränsas.

Den upphandlande enheten ska fatta beslut om att ta med anbudssökande i inköpssystemet inom 10 arbetsdagar från den dag då ansökan om att få delta i ett dynamiskt inköpssystem togs emot. Den upphandlande enheten får i enskilda fall förlänga tidsfristen till 15 arbetsdagar, om det vid utvärderingen av tillträdet till systemet finns skäl att granska kompletterande dokumentation eller annars kontrollera om lämplighetskraven uppfylls eller om det annars är motiverat. Den upphandlande enheten kan förlänga utvärderingsperioden också fastän ingen anbudsförfrågan publiceras inom ramen för inköpssystemet innan besluten om tillträde till systemet fattas. Den upphandlande enheten ska då i upphandlingsdokumenten ange längden på den förlängda utvärderingsperioden. Den upphandlande enheten ska snarast möjligt informera en anbudssökande om huruvida denne tagits med i det dynamiska inköpssystemet.

52 §

Det dynamiska inköpssystemets gång

Varje enskild upphandling inom ett dynamiskt inköpssystem ska konkurrensutsättas. Den upphandlande enheten ska begära att de anbudssökande som tagits med i systemet lämnar anbud på de separata upphandlingar som görs inom det dynamiska inköpssystemet. Om det dynamiska in-

köpssystemet har delats in i olika kategorier av varor, tjänster eller byggentreprenader, ska den upphandlande enheten uppmana alla anbudssökande inom kategorin i fråga att lämna anbud.

Den upphandlande enheten får när som helst under det dynamiska inköpssystemets varaktighet kräva att de anbudssökande som tagits med i systemet inom fem dagar från den dag då begäran sändes lämnar in en reviderad och uppdaterad version av det europeiska enhetliga upphandlingsdokument som avses i 87 § eller de utredningar av grunder för uteslutning och för lämplighet som avses i 88 §.

På valet av anbud tillämpas 93—96 §. Kriterierna för att en upphandling inom det dynamiska inköpssystemet är den ekonomiskt mest fördelaktiga kan bestämmas närmare i den anbudsförfrågan som gäller upphandlingen.

53 §

Elektroniska kataloger

Den upphandlande enheten får kräva att anbuden ska lämnas in i form av en elektronisk katalog eller att de ska innefatta en elektronisk katalog. En förutsättning är att informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet sker med elektroniska medel. Anbud som lämnas in i form av en elektronisk katalog får åtföljas av andra handlingar som kompletterar anbudet.

Att elektroniska kataloger används ska nämnas i upphandlingsannonsen. Dessutom ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange uppgifter om format, den elektroniska utrustning som används samt tekniska arrangemang för anslutning och specifikationer för katalogen. De elektroniska katalogerna ska uppfylla de krav som den upphandlande enheten ställer i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan samt kraven på format för anbud och elektroniska kataloger. De elektroniska katalogerna ska utarbetas och levereras till den upphandlande enheten i enlighet med de krav på elektroniskt informationsutbyte som anges i 62 §.

Om anbuden i ett ramavtal som har ingåtts med fler än en leverantör har gjorts som elektroniska kataloger, får den upphandlande enheten besluta att konkurrensutsättningen av upphandlingen som grundar sig på ramavtalet genomförs utifrån uppdaterade kataloger. I ett sådant fall ska den upphandlande enheten

1) begära att anbudsgivarna uppdaterar sina elektroniska kataloger som anpassats till kraven i den upphandling som grundar sig på ramavtalet, eller

2) samla in de uppgifter som behövs för att upprätta ett anbud som uppfyller kraven i den upphandling som grundar sig på ramavtalet från de elektroniska kataloger som redan lämnats in; den upphandlande enheten ska i anbudsförfrågan ange att detta förfarande används.

I det fall som avses i 3 mom. 2 punkten ska den upphandlande enheten före insamlingen av uppgifter informera anbudsgivarna om förfarandet och den dag och den tidpunkt då den har för avsikt att ur elektroniska kataloger samla in de uppgifter som behövs för att upprätta anbud vid den upphandling som grundar sig på ramavtalet, och ge anbudsgivare möjlighet att neka till sådan insamling. Den upphandlande enheten ska reservera tillräckligt med tid mellan meddelandet och insamlingen av uppgifter. Innan beslut om den upphandling som grundar sig på ramavtalet fattas ska den upphandlande enheten presentera de insamlade uppgifterna för anbudsgivaren och ge denne möjlighet att rätta de insamlade uppgifterna eller bekräfta att det anbud som upprättas på detta sätt inte innehåller några sakfel.

När den upphandlande enheten använder ett dynamiskt inköpssystem får den kräva att anbud lämnas i form av en elektronisk katalog. I det fallet kan den inom det dynamiska inköpssystemet

göra upphandlingar på det sätt som föreskrivs i 3 och 4 mom. En förutsättning är att det till ansökan om deltagande i det dynamiska inköpssystemet har fogats en elektronisk katalog som uppfyller de krav på innehåll och form som ställs i upphandlingsdokumenten. Anbudsgivarna ska ges tillfälle att komplettera denna katalog vid upphandling inom det dynamiska inköpssystemet på det sätt som föreskrivs i 3 och 4 mom.

54 §

Projekttävling

Antalet deltagare i en projekttävling kan begränsas med i förväg fastställda kriterier. Antalet deltagare som bjuds in att delta i en projekttävling ska dock alltid vara så stort att verklig konkurrens säkerställs. Deltagande i en projekttävling får inte begränsas på regionala grunder eller på den grunden, att deltagarna ska vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Med vinnaren eller vinnarna i projekttävlingen kan ett tjänsteupphandlingskontrakt ingås i enlighet med 40 § 2 mom. 8 punkten. Annonsen om projekttävlingen ska innehålla information om att ett sådant tjänsteupphandlingskontrakt ingås.

På projekttävling tillämpas bestämmelserna i 1 och 2 kap. samt i 7 och 14—16 kap. Vid projekttävling tillämpas dessutom vad som föreskrivs om kommunikation i 62 §, om underentreprenad i 77 §, om uteslutning i 80—82 §, om anbudssökandes och anbudsgivares juridiska form och anbud i grupp i 91 och 92 § samt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om lämplighetskrav för anbudsgivare i 83 § och om val av anbud i 93 §.

55 §

Projekttävlingars jury och beslutsfattandet

En projekttävling ska ha en jury som ska bestå av fysiska personer som är oberoende i förhållande till deltagarna i projekttävlingen. Om det krävs särskilda yrkeskvalifikationer av dem som deltar i en projekttävling, ska minst en tredjedel av jurymedlemmarna ha dessa eller motsvarande kvalifikationer.

Juryn ska vara självständig i sina beslut och yttranden. Deltagarnas förslag ska bedömas anonymt och uteslutande utifrån de kriterier som anges i annonsen om projekttävlingen. Anonymiteten ska bevaras tills juryn har avgett sitt slutliga yttrande eller meddelat sitt beslut.

Deltagarna kan vid behov uppmanas att besvara frågor som juryn har noterat i protokollet i syfte att klargöra aspekterna i anslutning till planerna. Över dialogen mellan juryn och deltagarna ska upprättas detaljerade protokoll. Utöver ett protokoll över bedömningen av planerna ska juryn även upprätta ett protokoll som undertecknas av samtliga medlemmar och som innehåller en rangordning av planerna och deras förtjänster samt juryns kommentarer och eventuella punkter som kan behöva klargöras.

6 kap.

Tidsfrister

56 §

Minimitidsfrister och beräkning av tidsfrister

När tidsfristerna för ett upphandlingsförfarande bestäms ska hänsyn tas till upphandlingens art och till hur komplex den är samt till hur lång tid som behövs för att utarbeta och lämna anbuden. Om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats eller en granskning på plats av underlaget till upphandlingsdokumenten, ska tidsfristerna för mottagande av anbud bestämmas så att alla leverantörer får den information som behövs för att utarbeta ett anbud. I detta fall ska anbudstiderna vara längre än de minimitidsfrister som anges i 2—4 mom.

Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande, konkurrenspräglad dialog, innovationspartnerskap och inrättande av dynamiska inköpssystem ska minst 30 dagar från den dag då upphandlingsannonsen sändes för publicering reserveras för inlämnande av en anbudsansökan. Vid öppet förfarande ska anbudstiden vara minst 35 dagar från den dag då upphandlingsannonsen har sänts för publicering. Vid selektivt förfarande ska anbudstiden vara minst 30 dagar och i dynamiska inköpssystem minst 10 dagar från den dag då anbudsgivarna har bjudits in att lämna anbud. Vid förhandlat förfarande och innovationspartnerskap ska tidsfristen för preliminära anbud vara minst 30 dagar från den dag då anbudsgivarna har bjudits in att lämna anbud.

Tidsfristerna enligt 2 mom. för inlämnande av anbud vid öppet och selektivt förfarande, förhandlat förfarande och innovationspartnerskap kan förkortas med fem dagar om den upphandlande enheten godkänner att anbud lämnas med elektroniska medel på det sätt som avses i 62 § 1 mom.

Andra upphandlande enheter än statens centralförvaltningsmyndigheter får vid ett selektivt förfarande bestämma tidsfristen för inlämnande av anbud enligt överenskommelse mellan den upphandlande enheten och de utvalda anbudssökandena. En förutsättning är att den bestämda tidsfristen är densamma för alla anbudsgivare. Om det inte går att komma överens om en tidsfrist för mottagande av anbud, ska tidsfristen vara minst 10 dagar från den dag då inbjudan att lämna anbud sändes till anbudssökandena i enlighet med 70 §.

Den upphandlande enheten ska förlänga tidsfristerna för inlämnande av anbud så att alla leverantörer ska kunna få all den information som behövs för att utarbeta ett anbud, om

1) den upphandlande enheten inte lämnar en leverantör den kompletterande information som leverantören begärt senast sex dagar, eller vid det påskyndade förfarande som avses i 57 §, senast fyra dagar före den tidsfrist som bestämts för mottagande av anbud går ut,

2) väsentliga ändringar görs i anbudsförfrågan eller de övriga upphandlingsdokumenten.

Förlängningen av tidsfristen ska stå i rätt proportion till betydelsen av informationen eller ändringarna. Den upphandlande enheten behöver inte förlänga tidsfristerna, om den kompletterande information som avses i 5 mom. 1 punkten inte har begärts i god tid eller om informationen saknar betydelse för utarbetandet av anbud.

57 §

Påskyndat förfarande

Tidsfristerna enligt 56 § 2 mom. vid öppet och selektivt förfarande samt förhandlat förfarande kan förkortas, om det är i praktiken omöjligt att tillämpa tidsfristerna vid dessa förfaranden på grund av brådska som bestyrks på lämpligt sätt av den upphandlande enheten. Anbudstiden ska vid öppet förfarande dock vara minst 15 dagar. För inlämnande av anbudsansökan ska vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande reserveras minst 15 dagar. Vid selektivt och förhandlat förfarande ska anbudstiden vara minst 10 dagar.

Anbudstiden vid öppet förfarande kan förkortas till minst 15 dagar och vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande till minst 10 dagar, om den upphandlande enheten har sänt en förhandsannons för publicering på det sätt som föreskrivs i 61 §.

7 kap.

Skyldighet att annonsera om upphandling och annonseringsförfarandet

58 §

Annonsering om upphandling

En upphandlande enhet ska sända följande annonser för publicering:

1) en upphandlingsannons om upphandling som överstiger EU-tröskelvärdena,

2) en sådan annons om social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar som gäller upphandling av de tjänster som avses i bilaga E,

3) en annons om en koncession som gäller upphandlingsförfarandet i anslutning till en koncession,

4) en sådan förhandsannons om koncessioner för social- och hälsovårdstjänster samt särskilda tjänster som gäller upphandlingsförfarandet i anslutning till koncessioner för de tjänster som avses i bilaga E,

5) en annons om projekttävling, som gäller en projekttävling,

6) en annons i efterhand om de upphandlingar och koncessioner som avses i 1—4 punkten,

7) en sådan annons om resultaten av en projekttävling som gäller en projekttävling som avses i 5 punkten,

8) en annons om rättelse som gäller ändringar i en annons som avses i 1—5 punkten,

9) en sådan annons om ändringar i ett upphandlingskontrakt eller en koncession som gäller en ändring som avses i 136 § 2 mom. 2 och 3 punkten.

Den upphandlande enheten får sända en förhandsannons och en direktupphandlingsannons om en upphandling och koncession som avses i 1 mom. 1—4 punkten för publicering.

Den upphandlande enheten får för publicering sända en allmän öppenhetsannons om att en enhet som den utövar bestämmande inflytande över ämnar bedriva affärsverksamhet med andra upphandlande enheter än sådana som utövar bestämmande inflytande i den eller erbjuda de tjänster som berörs av det samarbete mellan upphandlande enheter som avses i 16 § till andra upphandlande enheter än sådana som deltar i samarbetet. Av annonsen ska framgå åtminstone den

upphandlande enhetens eller de upphandlande enheternas och den anslutna enhetens uppgifter för specificering, en beskrivning av den anslutna enhetens affärsverksamhet eller arten av de tjänster som berörs av samarbetet, den uppskattade andel som den affärsverksamhet som riktas till andra upphandlande enheter än sådana som utövar bestämmande inflytande utgör, uppgifter om minimitidsfristen för svar om den verksamhet som motsvarar marknadsvillkoren samt den adress till vilken svaren ska sändas.

Vid öppet förfarande fungerar upphandlingsannonsen som en begäran att lämna anbud på det sätt som anges i annonsen och de övriga upphandlingsdokumenten. Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande, konkurrenspräglad dialog och innovationspartnerskap fungerar upphandlingsannonsen som en begäran att lämna en anbudsansökan på det sätt som anges i annonsen och de övriga upphandlingsdokumenten.

Annonser i efterhand som gäller upphandlingskontrakt och som avses i 1 mom. ska sändas för publicering inom 30 dagar efter det att ett upphandlingskontrakt ingåtts, ett upphandlingskontrakt som grundar sig på ett dynamiskt inköpssystem ingåtts eller ett beslut om ingående av ett ramavtal meddelats. De i 1 mom. avsedda annonserna om resultaten av en projekttävling ska sändas för publicering inom 30 dagar efter det att projekttävlingen har avslutats. Annonser i efterhand som gäller offentliga koncessioner ska sändas för publicering inom 48 dagar efter det att kontraktet ingåtts. Skyldigheten att publicera annonser i efterhand gäller inte enskilda upphandlingskontrakt som ingås på basis av ett ramavtal. Den upphandlande enheten ska sända en annons i efterhand för publicering också om att upphandlingen avbrutits. Grunderna för avbrytande av upphandlingen ska framgå av annonsen. Skyldigheten att publicera annonser i efterhand gäller även upphandling i fråga om vilken det har publicerats endast en förhandsannons och ingen upphandlingsannons.

59 §

Skyldighet att använda EU:s standardformulär och gemensamma terminologi vid offentlig upphandling (CPV)

De annonser som avses i 58 § ska göras på de standardformulär som fastställts i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1986 om fastställande av standardformulär för offentliggörande av meddelanden om offentlig upphandling och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 842/2011 nedan *förordningen om standardformulär*. I annonserna ska finnas den information som anges i bilaga V till upphandlingsdirektivet.

Vid bestämmandet av upphandlingens art ska den gemensamma terminologi vid offentlig upphandling (CPV) som avses i 4 § 15 punkten användas.

60 §

Publicering av upphandlingsannonser

Följande annonser enligt 58 § ska på elektronisk väg och på det standardformulär som avses i 59 § 1 mom. sändas för publicering ~~på finska eller svenska~~ på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi

1) EU-upphandlingsannonser,

2) annonser om social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar,

3) annonser om koncessioner,

4) sådana förhandsannonser om koncessioner för social- och hälsovårdstjänster samt särskilda tjänster som gäller koncessioner för de tjänster som avses i bilaga E,

5) annonser om ändringar av avtal,

6) annonser om rättelse,

7) annonser i efterhand som gäller 1—4 punkten.

Följande annonser enligt 58 § får sändas för publicering på elektronisk väg på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi, på de standardformulär som avses i 59 § 1 mom.:

1) förhandsannonser,

2) annonser om direktupphandling,

3) allmänna öppenhetsannonser om i 58 § 3 mom. avsedd affärsverksamhet som bedrivs av anslutna enheter eller upphandlande enheter som deltar i samarbetet.

Övriga EU-annonser som fastställs genom förordningen om standardformulär ska avfattas direkt på den webbplats på adressen http://simap.europa.eu/enotices/ som drivs av Europeiska unionens publikationsbyrå, på de standardformulär som fastställts av Europeiska kommissionen. En kopia av annonsen ska i statistikföringssyfte sändas till den instans som arbets- och näringsministeriet meddelat.

Den upphandlande enheten ska på begäran kunna bevisa vilken dag annonserna har sänts för publicering. De annonser som avses i denna paragraf och som sänts för publicering på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi ska sändas vidare till Europeiska unionens publikationsbyrå.

Den upphandlande enheten får offentliggöra en upphandlingsannons eller de uppgifter den innehåller även i andra lämpliga medier, såsom tidningar eller facktidningar eller på sina egna webbsidor. De annonser som avses i 1 och 2 mom. och uppgifterna i dem får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. och uppgifterna i dem får inte offentliggöras förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Arbets- och näringsministeriet ska upprätthålla ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi samt om publikationstidpunkten.

Annonser som publiceras någon annanstans får inte innehålla annan information än de annonser som publiceras på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi.

61 §

Förhandsannonser

Den upphandlande enheten får publicera en förhandsannons om en eller flera upphandlingar som ska genomföras under de följande månaderna och vars uppskattade värde är minst lika stort som EU-tröskelvärdet.

Förhandsannonsen ska sändas för publicering minst 35 dagar och högst 12 månader innan upphandlingsannonsen sänds för publicering. I upphandlingskontrakt som gäller de tjänsteupphandlingar som avses i bilaga E kan förhandsannonsen dock sändas för publicering mer än 12 månader innan upphandlingsannonsen sänds. Förhandsannonsen ska innehålla de uppgifter som den upphandlande enheten har vid den tidpunkt då förhandsannonsen utarbetas och de uppgifter som krävs i det standardformulär som avses i 59 §.

8 kap.

Informationsutbyte

62 §

Elektroniskt informationsutbyte i anslutning till upphandlingsförfarandet

Anbud och anbudsansökningar samt annat informationsutbyte i samband med upphandlingsförfarandet, ska ske med elektroniska medel. De verktyg och anordningar som används för kommunikation med elektroniska medel, samt deras tekniska egenskaper, ska vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och kompatibla med allmänt använda informations- och kommunikationstekniska produkter och får inte begränsa leverantörernas tillträde till upphandlingsförfarandet. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller förfrågningsunderlaget ange de eventuella krav som gäller informationsutbytet.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet ske via post eller med något annat lämpligt leveranssätt eller en kombination av dessa och elektroniska medel om

1) användningen av elektroniska medel för kommunikation på grund av upphandlingens särskilda art kräver särskilda verktyg, anordningar eller filformat som inte finns allmänt tillgängliga eller inte stöds av allmänt tillgängliga applikationer,

2) applikationen som använts vid lämnande av anbud använder filformat som inte kan användas av någon annan öppen eller allmänt tillgänglig applikation eller som anbudsgivaren av skäl som gäller licenserna för applikationer inte kan göra tillgänglig för nedladdning eller fjärranvändning av den upphandlande enheten,

3) användningen av elektroniska medel för kommunikation kräver specialutrustning som inte är allmänt tillgänglig för upphandlande enheter,

4) det i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan efterfrågas en fysisk modell eller arkitektmodell som inte kan översändas med hjälp av elektroniska medel,

5) användningen av andra än elektroniska medel för kommunikation är nödvändig på grund av brott mot säkerheten i elektroniska medel för kommunikation,

6) användning av andra än elektroniska medel för kommunikation är nödvändig i syfte att skydda den särskilt känsliga karaktären hos information som behandlas vid upphandlingsförfarandet, och skyddet inte kan säkerställas på korrekt sätt genom användning av elektroniska verktyg och utrustning som antingen är allmänt tillgängliga för leverantörer eller kan göras tillgängliga för dem i den mening som avses i 63 §.

En upphandlande enhet som för informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet använder andra än de elektroniska kommunikationsmedel som avses i 1 mom. ska ange skälen till detta i det upphandlingsbeslut som avses i 123 § eller den särskilda rapport om upphandlingsförfarandet som avses i 124 §.

En upphandlande enhet får trots vad som föreskrivs i 1 mom. genomföra informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet muntligt, förutsatt att innehållet i den muntliga kommunikationen dokumenteras i tillfredsställande utsträckning. Anbudsförfrågningar och andra upphandlingsdokument, anbudsansökningar och anbud får dock inte lämnas muntligt och det får inte heller krävas att de lämnas muntligt. I synnerhet sådan muntlig kommunikation med anbudsgiva-

re som kan ha en betydande inverkan på innehållet i och bedömningen av anbuden ska dokumenteras i tillräcklig utsträckning och på lämpligt sätt.

63 §

Elektroniskt informationsutbyte i särskilda fall

Den upphandlande enheten får trots vad som föreskrivs i 62 § 1 mom. genomföra informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet med elektroniska verktyg och anordningar som inte är allmänt tillgängliga, förutsatt att den upphandlande enheten via dessa verktyg erbjuder anbudssökandena och anbudsgivarna möjlighet att delta i upphandlingsförfarandet på följande sätt

1) den upphandlande enheten ger med elektroniska medel oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till dessa verktyg och anordningar för kommunikation från och med den dag då upphandlingsannonsen publiceras; i annonsen ska anges den webbadress där dessa verktyg och anordningar finns tillgängliga,

2) den upphandlande enheten ser till att anbudssökande eller anbudsgivare som inte har tillgång till dessa verktyg och anordningar eller inte har möjlighet att få dem inom aktuella tidsfrister, av orsaker som är oberoende av anbudssökanden eller anbudsgivaren, får delta i upphandlingsförfarandet genom att använda provisoriska anordningar som görs tillgängliga kostnadsfritt i det allmänna datanätet, eller

3) den upphandlande enheten erbjuder en alternativ kanal för lämnande av anbud med elektroniska medel.

64 §

Informationssäkerhet

Vid informationsutbytet och lagringen av uppgifterna i anslutning till upphandlingsförfarandet ska det säkerställas att uppgifternas är integrerade och att anbudsansökningarna och anbuden är konfidentiella. Den upphandlande enheten ska säkerställa att innehållet i anbuden eller anbudsansökningarna inte avslöjas förrän tidsfristen för att lämna anbud eller anbudsansökningar har gått ut.

Den upphandlande enheten ska specificera den säkerhetsnivå som krävs för de elektroniska medlen för kommunikation som ska användas i olika faser av upphandlingsförfarandet. Säkerhetsnivån ska stå i rätt proportion till de risker som är förknippade med respektive fas i förfarandet.

Verktyg och anordningar för elektronisk mottagning av anbudsansökningar, anbud och planer vid upphandlingsförfaranden och i projekttävlingar ska uppfylla följande krav

1) information om de specifikationer som behövs för elektronisk inlämning av anbud och anbudsansökningar, inbegripet kryptering och tidsstämpling, ska finnas tillgänglig för anbudsgivarna och anbudssökandena,

2) exakt dag och tid för mottagandet av anbud, anbudsansökningar och inlämning av planer kan fastställas noggrant,

3) ingen har tillträde till de uppgifter som överförts elektroniskt före utgången av de reserverade tidsfristerna för inlämnade av uppgifter,

4) endast en person som utsetts av den upphandlande enheten får fastställa eller ändra datum för öppnande av mottagna uppgifter,
5) endast en person som utsetts av den upphandlande enheten kan få tillträde till samtliga eller en del av de insända uppgifterna i de olika etapperna av upphandlingsförfarandet eller projekttävlingen,
6) endast en person som utsetts av den upphandlande enheten får bevilja tillträde till de insända uppgifterna, och först efter det fastställda datumet,
7) de uppgifter som mottagits och öppnats enligt kraven är tillgängliga endast för de personer som har utsetts att få kännedom om dem,
8) överträdelser av de villkor som anges i 3—7 punkten är klart iakttagbara.

9 kap.

Förberedelse av upphandlingen, anbudsförfrågan och beskrivning av föremålet för upphandlingen

65 §

Marknadsundersökning

Innan en upphandlande enhet inleder ett upphandlingsförfarande kan den genomföra en marknadsundersökning för att förbereda upphandlingen och informera leverantörerna om den planerade upphandlingen och kraven för denna.
Vid en marknadsundersökning får den upphandlande enheten anlita oberoende experter, andra myndigheter och leverantörer. De råd som dessa aktörer ger får användas som hjälp vid planeringen och genomförandet av upphandlingsförfarandet men råden får dock inte användas så att konkurrensen snedvrids eller att förfarandet kommer att stå i strid med principerna enligt 3 § om icke-diskriminering och öppenhet.

66 §

Anbudssökandes och anbudsgivares deltagande i förberedelserna av upphandlingen

Om en anbudssökande, anbudsgivare eller ett företag som är anknutet till en anbudsgivare har deltagit i förberedelserna av upphandlingen, ska den upphandlande enheten se till att konkurrensen inte snedvrids till följd av detta.

67 §

Anbudsförfrågan

Anbudsförfrågan, inbjudan att förhandla och bilagorna till dem ska utarbetas så tydligt att det utifrån dem är möjligt att lämna anbud som är jämförbara.
Om anbudsförfrågan och upphandlingsannonsen avviker från varandra i fråga om innehåll följs upphandlingsannonsen.

68 §

Innehållet i anbudsförfrågan

Anbudsförfrågan, upphandlingsannonsen, inbjudan till anbudssökandena att förhandla eller bilagorna till dem ska innehålla

1) angivande av föremålet för upphandlingen eller en projektbeskrivning samt andra krav som är kopplade till upphandlingsföremålets typ,
2) en hänvisning till den publicerade upphandlingsannonsen,
3) tidsfristen för lämnande av anbud,
4) adressen till vilken anbuden ska sändas,
5) det eller de språk som anbuden ska avfattas på,
6) andra krav som gäller presentation av anbudsdokument och deras form,
7) vid konkurrenspräglad dialog den dag dialogen inleds och det eller de språk som används vid dialogen,
8) krav som gäller anbudssökandenas eller anbudsgivarnas ekonomiska och finansiella ställning samt tekniska lämplighet och yrkesmässiga kvalifikationer och övriga krav samt begäran att komplettera ett europeiskt enhetligt upphandlingsdokument och en förteckning över den dokumentation som anbudssökanden eller anbudsgivaren samt den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska tillhandahålla för bedömning av lämpligheten,
9) kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och deras relativa viktning, ett skäligt variationsintervall eller i undantagsfall jämförelsegrundernas prioritetsordning,
10) anbudens giltighetstid,
11) de viktigaste kontraktsvillkoren, och
12) andra upplysningar som är av väsentlig betydelse med tanke på upphandlingsförfarandet och utarbetandet av anbud.

69 §

Hur anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten tillhandahålls anbudssökandena och anbudsgivarna

Den upphandlande enheten ska med elektroniska medel ge kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till anbudsansökan, inbjudan att förhandla och bilagorna till dem samt till de övriga upphandlingsdokumenten. Tillgång till dokumenten ska ges från och med den dag då upphandlingsannonsen publiceras. Den webbadress där anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten kan hämtas med elektroniska medel ska anges i annonsen.

Om kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till vissa dokument som avses i 1 mom. inte kan ges med elektroniska medel av skäl som sammanhänger med skydd av konfidentialitet, ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen fastställa kraven på skydd av uppgifternas konfidentiella natur och uppge hur tillgång till dokumenten kan ges. I ett sådant fall ska tidsfristen för lämnande av anbud förlängas med fem dagar, utom i brådskande fall som motiveras på ett relevant sätt i enlighet med 57 §.

Om kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till vissa dokument som avses i 1 mom. inte kan ges med elektroniska medel av orsaker som anges i 62 § 2 mom. 6 punkten, ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen lägga fram kraven som gäller skydd av uppgifter-

nas konfidentiella karaktär och hur tillgång kan ges till de berörda dokumenten. I ett sådant fall ska tidsfristen för lämnande av anbud förlängas med fem dagar, utom i brådskande fall som motiveras på ett relevant sätt i enlighet med 57 §.

Den upphandlande enheten ska lämna kompletterande information om de dokument som avses i 1 mom. senast sex dagar eller vid det påskyndade förfarande som avses i 57 § senast fyra dagar innan den tidsfrist som bestämts för mottagande av anbud går ut, om den kompletterande informationen har begärts i tillräckligt god tid.

70 §

Inbjudan till anbudssökande

Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande, konkurrenspräglad dialog och innovationspartnerskap ska den upphandlande enheten samtidigt och skriftligen bjuda in alla utvalda anbudssökande att lämna anbud eller att delta i förhandlingarna. I inbjudan ska den webbadress där anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten har gjorts tillgängliga med elektroniska medel nämnas. Inbjudan ska följas av anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten, om dokumenten inte har gjorts tillgängliga med elektroniska medel.

71 §

Beskrivning av föremålet för upphandlingen

I upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan, inbjudan att förhandla eller bilagorna till dem ska föremålet för upphandlingen beskrivas och de tekniska specifikationer som de eventuellt innehåller anges och de egenskaper som krävs av byggentreprenader, tjänster och varor fastställas. Beskrivningarna ska göra det möjligt för anbudsgivarna att delta i anbudsförfarandet på lika villkor och de får inte ställa ogrundade hinder för konkurrensen vid offentlig upphandling. När föremålet för upphandlingen ska användas av fysiska personer ska, utom i sakligt motiverade fall, föremålet för upphandlingen beskrivs med hänsyn till tillgängligheten för användare med funktionsnedsättning och till formgivning med tanke på samtliga användares behov. De krav på tillgänglighet som har gjorts obligatoriska annanstans i lagstiftningen eller genom en rättsakt av Europeiska unionen ska tillämpas när föremålet för upphandlingen definieras.

Beskrivningarna av föremålet för upphandlingen ska göras upp

1) i form av prestanda- eller funktionskrav som är tillräckligt exakta för att anbudsgivarna ska kunna specificera föremålet för upphandlingen och för att de upphandlande enheterna ska kunna ingå upphandlingskontrakt,

2) genom en hänvisning till beskrivningar av föremålet för upphandlingen och till sådana nationella standarder som genomför europeiska standarder, till europeiska tekniska bedömningar, till gemensamma tekniska specifikationer, till internationella standarder, till andra tekniska referenssystem som utarbetats av de europeiska standardiseringsorganen eller, om sådana inte finns, till nationella standarder, till nationella tekniska godkännanden eller till nationella tekniska specifikationer för projektering, beräkning och utförande av byggentreprenader samt användning av varor; varje hänvisning ska följas av orden ”eller likvärdigt”,

3) i form av de krav som avses i 1 punkten och, för att visa att dessa krav antas vara uppfyllda, med en hänvisning till de beskrivningar som avses i 2 punkten, eller

4) genom en hänvisning till de beskrivningar som avses i 2 punkten i fråga om vissa egenskaper och genom en hänvisning till de krav som avses i 1 punkten i fråga om andra egenskaper.

I beskrivningen av föremålet för upphandlingen får en viss tillverkare eller varor av ett visst ursprung inte nämnas, och beskrivningen får inte heller innehålla en hänvisning till varumärke, patent, produkttyp, ursprung eller specifik metod, som karakteriserar de varor, tjänster eller den produktion som tillhandahålls av en specifik anbudsgivare, om hänvisningen gynnar eller missgynnar vissa anbudsgivare eller varor. En sådan hänvisning får undantagsvis göras endast om föremålet för upphandlingen inte på annat sätt kan beskrivas tillräckligt exakt och tydligt. Hänvisningen ska då följas av orden "eller likvärdigt".

72 §

Användning av märken vid beskrivningen av föremålet för upphandlingen

Den upphandlande enheten får i beskrivningen av föremålet för upphandlingen, de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller villkoren för fullgörande av kontraktet kräva ett särskilt märke som bevismedel för att föremålet för upphandlingen motsvarar de miljömässiga, sociala eller andra egenskaper som krävs. En förutsättning för kravet på ett särskilt märke är att samtliga av följande villkor är uppfyllda

1) märkeskraven gäller endast kriterier som är kopplade till föremålet för upphandlingen och som är lämpliga för att ange egenskaperna hos de byggentreprenader, varor eller tjänster som är föremål för upphandlingen,

2) märkeskraven grundar sig på objektivt kontrollerbara och icke-diskriminerande kriterier,

3) märkena har antagits i ett öppet förfarande i vilket myndigheter, konsumenter, parter på arbetsmarknaden, tillverkare, representanter för handeln samt icke-statliga organisationer samt andra berörda intressentgrupper kan delta,

4) märkena är tillgängliga för samtliga berörda parter,

5) märkeskraven utarbetas av en tredje part över vilken den ekonomiska aktör som ansöker om märket inte kan ha ett avgörande inflytande.

Om den upphandlande enheten inte kräver att föremålet för upphandlingen uppfyller alla märkeskrav eller märket omfattar andra krav som inte är kopplade till föremålet för upphandlingen, ska enheten ange vilka krav kopplade till föremålet för upphandlingen och vilka märkeskrav det hänvisas till. En upphandlande enhet som kräver att ett särskilt märke används ska godta alla märken som bekräftar att föremålet för upphandlingen uppfyller likvärdiga märkeskrav.

Om en anbudsgivare bevisligen inte har haft möjlighet att få tillgång till det särskilda märke som angetts av den upphandlande enheten eller ett likvärdigt märke inom de angivna tidsfristerna av orsaker som är oberoende av anbudsgivaren, ska den upphandlande enheten godta andra lämpliga bevismedel. Sådana bevismedel är teknisk dokumentation från tillverkaren, förutsatt att anbudsgivaren bevisar att de byggentreprenader, varor eller tjänster som den ska tillhandahålla uppfyller de särskilda märkeskraven eller de specifika krav som angetts av den upphandlande enheten.

73 §

Provningsrapporter, certifikat och annan teknisk utredning

En upphandlande enhet får kräva att anbudsgivarna lämnar en provningsrapport eller ett intyg från ett organ för bedömning av överensstämmelse som bevismedel för att anbudet överensstämmer med kraven eller kriterierna i beskrivningen av föremålet för upphandlingen, och att det överensstämmer med de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller med villkoren för fullgörande av kontraktet. Om en upphandlande enhet kräver att intyg som upprättats av ett specifikt organ för bedömning av överensstämmelse lämnas in ska enheten även godta intyg från andra likvärdiga organ för bedömning av överensstämmelse.

Den upphandlande enheten ska godta teknisk dokumentation från tillverkaren eller andra relevanta bevismedel från tillverkaren än dem som anges i 1 mom., om anbudsgivaren inte har haft tillgång till en sådan provningsrapport eller ett sådant intyg som avses i 1 mom. eller inte har haft möjlighet att få rapporten eller intyget inom de angivna tidsfristerna. En förutsättning är dock att detta inte beror på anbudsgivaren. Anbudsgivaren ska dessutom bevisa att byggentreprenaderna, varorna eller tjänsterna som den tillhandahåller uppfyller kraven eller kriterierna i beskrivningen av föremålet för upphandlingen, de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller villkoren för fullgörande av kontraktet.

Om den upphandlande enheten beskriver föremålet för upphandlingen på det sätt som avses i 71 § 2 mom. 1 punkten får den inte förkasta anbud som gäller varor, tjänster eller byggentreprenader som överensstämmer med en nationellt genomförd europeisk standard, ett europeiskt tekniskt godkännande, en gemensam teknisk specifikation, en internationell standard eller ett tekniskt referenssystem som har utarbetats av ett europeiskt standardiseringsorgan. En förutsättning är att dessa specifikationer avser de prestanda- eller funktionskrav som den upphandlande enheten har ställt. Anbudsgivaren ska i sitt anbud visa att den vara, tjänst eller byggentreprenad som överensstämmer med standarden uppfyller de krav som den upphandlande enheten har ställt.

Om den upphandlande enheten beskriver föremålet för upphandlingen på det sätt som avses i 71 § 2 mom. 2 punkten får den inte förkasta ett anbud på den grunden att anbudet inte motsvarar anbudsförfrågan, om anbudsgivaren i sitt anbud på något relevant sätt visar att den erbjudna varan, tjänsten eller byggentreprenaden uppfyller de krav som anges i beskrivningen av föremålet för upphandlingen på samma sätt som de specifikationer, standarder, bedömningar, godkännanden eller referenssystem som det hänvisas till.

74 §

Påvisande av att anbudet och anbudsansökan överensstämmer med kraven

En anbudsgivare ska i sitt anbud visa att den vara, tjänst eller byggentreprenad som erbjuds överensstämmer med kraven i anbudsförfrågan och de andra upphandlingsdokumenten. Den upphandlande enheten ska ur anbudsförfarandet utesluta anbud som inte motsvarar anbudsförfrågan eller villkoren för anbudsförfarandet.

Om informationen eller dokumentationen i anbudet eller anbudsansökan är ofullständig eller felaktig eller om vissa dokument eller viss information saknas, får den upphandlande enheten begära att anbudsgivaren eller anbudssökanden lämnar, kompletterar, förtydligar eller färdigställer

informationen eller dokumentationen inom en tidsfrist som den upphandlande enheten sätter ut. En förutsättning är att de principer som anges i 3 § iakttas vid förfarandet.

75 §

Uppdelning av upphandlingskontrakt i delar

Den upphandlande enheten får ingå ett upphandlingskontrakt i form av separata delar, och ange storleken på och föremålet för dessa delar. Om den upphandlande enheten inte delar upp upphandlingskontraktet i delar, ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, upphandlingsbeslutet eller den särskilda rapporten om upphandlingsförfarandet.

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange om ett anbud får lämnas för en, flera eller alla delar. Om anbud får lämnas för flera eller alla delar får den upphandlande enheten begränsa antalet delar som ett anbud från samma anbudsgivare kan väljas till. I detta fall ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen ange det högsta antalet delar som anbud från samma anbudsgivare kan väljas till. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange de regler som den tillämpar när den avgör till vilken del en anbudsgivares anbud väljs, i det fall att en anbudsgivares anbud väljs till fler delar än det högsta tillåtna antalet delar som anges i upphandlingsannonsen.

Den upphandlande enheten får sammanställa flera eller alla delar i ett och samma upphandlingskontrakt. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange de delar eller grupper av delar som kan sammanställas.

76 §

Alternativa och parallella anbud

En upphandlande enhet får godkänna alternativa anbud om det i upphandlingsannonsen anges att alternativa anbud är tillåtna. Det ska dessutom anges huruvida det är tillåtet att lämna endast alternativa anbud. Den upphandlande enheten får också kräva att anbudsgivarna lägger fram alternativa anbud. Alternativa anbud ska vara kopplade till föremålet för upphandlingskontraktet. Den upphandlande enheten ska säkerställa att de kriterier som avses i 93 § kan tillämpas på alternativa anbud och andra anbud.

Ett alternativt anbud ska uppfylla de i anbudsförfrågan och de andra upphandlingsdokumenten angivna minimikraven på föremålet för upphandlingen och de krav som gäller lämnande av alternativa anbud. Om den upphandlande enheten har meddelat att den godkänner alternativa anbud får ett alternativt anbud inte förkastas enbart på den grunden att det skulle leda till tjänsteupphandling i stället för varuupphandling eller till varuupphandling i stället för tjänsteupphandling.

Den upphandlande enheten får förbjuda en leverantör att lämna flera parallella anbud, om detta har angetts i förväg i anbudsförfrågan.

77 §

Underentreprenad

Den upphandlande enheten kan kräva att anbudsgivaren i sitt anbud anger vilken del av kontrakten som den avser lägga ut på tredje part samt vilka underleverantörer som föreslås. Ett sådant meddelande begränsar inte den huvudsakliga anbudsgivarens ansvar för att genomföra upphandlingen.

Vid byggentreprenadkontrakt eller sådan tjänsteupphandling som ska tillhandahållas vid en anläggning under direkt tillsyn av den upphandlande enheten ska den upphandlande enheten senast då fullgörandet av upphandlingskontraktet påbörjas kräva att den valda anbudsgivaren uppger namn på, kontaktuppgifter till och legala företrädare för sina underleverantörer som deltar i byggentreprenaderna eller tjänsterna, i den mån de är kända vid den tidpunkten. Den valda anbudsgivaren ska under upphandlingskontraktets giltighetstid även meddela ändringar i fråga om underleverantörerna och ändringar i nämnda uppgifter.

Den upphandlande enheten får utvidga meddelandeskyldigheten enligt 2 mom.

1) till andra upphandlingskontrakt än de som avses i 2 mom., samt

2) ännu längre ned i underleverantörskedjan.

Vid upphandling av byggentreprenader och tjänster samt vid monterings- eller installationsarbeten inom ramen för varuupphandling får den upphandlande enheten kräva att vissa kritiska uppgifter ska utföras direkt av anbudsgivaren eller en deltagare i gruppen.

78 §

Uteslutning av underleverantörer

En upphandlande enhet får i enlighet med 87–89 § kontrollera om det föreligger grunder för att utesluta underleverantörer med stöd av 80 eller 81 §. Om en obligatorisk grund för uteslutning gäller i fråga om en underleverantör, ska den upphandlande enheten kräva att anbudsgivaren byter ut underleverantören. Om en frivillig uteslutningsgrund gäller en underleverantör, får den upphandlande enheten kräva att underleverantören byts ut mot en annan underleverantör.

10 kap.

Val av anbudssökande och anbudsgivare samt val av anbud

79 §

Kontroll av anbud och anbudsgivare

Innan anbuden väljs ska den upphandlande enheten kontrollera att följande förutsättningar uppfylls:

1) anbudet överensstämmer med de krav, villkor och kriterier som ställs i upphandlingsannonsen och i upphandlingsdokumenten,

2) anbudet har lämnats av en anbudsgivare som inte har uteslutits ur förfarandet med stöd av 80 eller 81 § och som uppfyller de lämplighetskrav som avses i 83 § och som den upphandlande enheten ställer.

Vid öppet förfarande kan den upphandlande enheten kontrollera att anbuden överensstämmer med kraven och jämföra anbuden före den kontroll som avses i 1 mom. 2 punkten. Upphandlingskontrakt får dock inte ingås med en anbudsgivare som borde ha uteslutits ur förfarandet med stöd av 80 § eller anbudsgivare som inte uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten ställer.

Den upphandlande enheten får besluta att inte tilldela ett upphandlingskontrakt till den anbudsgivare som lämnar in det i 93 § avsedda ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet om enheten har konstaterat att anbudet inte överensstämmer med de miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten.

80 §

Obligatoriska grunder för uteslutning

Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om den upphandlande enheten fått kännedom om att anbudssökanden eller anbudsgivaren, en ledamot i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren genom en lagakraftvunnen dom som framgår av straffregistret dömts till straff för något av följande brott

1) givande av muta enligt 16 kap. 13 § i strafflagen (39/1889), grovt givande av muta enligt 16 kap. 14 §, givande av muta åt riksdagsledamot enligt 16 kap. 14 a § eller grovt givande av muta åt riksdagsledamot enligt 16 kap. 14 b §,

2) deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet enligt 17 kap. 1 a § i strafflagen,

3) människohandel enligt 25 kap. 3 § i strafflagen eller grov människohandel enligt 25 kap. 3 a §,

4) skattebedrägeri enligt 29 kap. 1 § i strafflagen samt grovt skattebedrägeri enligt 29 kap. 2 §, arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri enligt 29 kap. 4 a §, grovt arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri enligt 29 kap. 4 b §, subventionsbedrägeri enligt 29 kap. 5 § eller grovt subventionsbedrägeri enligt 29 kap. 6 § eller subventionsmissbruk enligt 29 kap. 7 §,

5) givande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 7 § i strafflagen, grovt givande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 7 a §, tagande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 8 § eller grovt tagande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 8 a §,

6) penningtvätt enligt 32 kap. 6 § i strafflagen, grov penningtvätt enligt 32 kap. 7 §, stämpling till grov penningtvätt enligt 32 kap. 8 § eller penningtvätt av oaktsamhet enligt 32 kap. 9 §,

7) brott som begåtts i terroristiskt syfte enligt 34 a kap. 1 § i strafflagen samt förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte enligt 34 a kap. 2 §, ledande av terroristgrupp enligt 34 a kap. 3 §, främjande av en terroristgrupps verksamhet enligt 34 a kap. 4 §, meddelande av utbildning för ett terroristbrott enligt 34 a kap. 4 a §, rekrytering för ett terroristbrott enligt 34 a kap. 4 c § eller finansiering av terrorism enligt 34 a kap. 5 §.

Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om den upphandlande enheten fått kännedom om att en ledamot i an-

budssökandens eller anbudsgivarens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren genom en lagakraftvunnen dom som framgår av straffregistret dömts för arbetarskyddsbrott enligt 47 kap. 1 § i strafflagen, arbetstidsbrott enligt 47 kap. 2 §, diskriminering i arbetslivet enligt 47 kap. 3 §, ockerliknande diskriminering i arbetslivet enligt 47 kap. 3 a §, kränkning av arbetstagares organisationsfrihet enligt 47 kap. 5 § eller anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd enligt 47 kap. 6 a §.

Den upphandlande enheten ska utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet också på basis av en lagakraftvunnen dom för ett brott i någon annan stat som motsvarar ett brott som nämns i 1 eller 2 mom. ~~Dessa brott är följande brott som avses i Europeiska unionens lagstiftning~~

~~1) deltagande i en kriminell organisation enligt definitionen i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF om kampen mot organiserad brottslighet~~,

~~2) bestickning enligt definitionen i artikel 3 i konventionen utarbetad på grundval av artikel K 3.2 c i Fördraget om Europeiska unionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i (FördrS 98/2005) och i artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF om kampen mot korruption inom den privata sektorn~~,

~~3) bedrägeri enligt artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (FördrS 85/2002)~~,

~~4) terroristbrott enligt definitionen i artikel 1 eller brott med anknytning till terroristverksamhet enligt definitionen i artikel 3 i rådets rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism, eller anstiftan av, medhjälp till eller försök att begå ett brott i den mening som avses i artikel 4 i det rambeslutet~~,

~~5) penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism~~,

~~6) barnarbete och andra former av människohandel enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF.~~

Den upphandlande enheten ska ur anbudsförfarandet utesluta också en anbudssökande eller anbudsgivare som genom ett lagakraftvunnet beslut eller en lagakraftvunnen dom har befunnits ha försummat sin skyldighet att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter i Finland eller i etableringslandet. Ovannämnda bestämmelse tillämpas dock inte om anbudssökanden eller anbudsgivaren har betalat skatterna eller socialförsäkringsavgifterna eller ingått en bindande överenskommelse i syfte att betala dem.

En anbudssökande eller anbudsgivare får inte uteslutas ur ett anbudsförfarande, om mer än fem år har förflutit sedan den lagakraftvunna domen för ett brott som avses i 1—3 mom. eller en försummelse som avses i 4 mom. gavs.

81 §

Av prövning beroende grunder för uteslutning

Den upphandlande enheten får genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om anbudssökanden eller anbudsgivaren

1) är försatt i konkurs eller blir upplöst eller har avbrutit sin affärsverksamhet eller har skulder som har reglerats genom ett fastställt ackord, ett saneringsprogram eller genom något annat motsvarande program som grundar sig på lagstiftning,

2) är föremål för försättande i konkurs eller upplösning eller för något annat förfarande som avses i 1 punkten,

3) i sin yrkesverksamhet har gjort sig skyldig till ett sådant allvarligt fel som gör att dess tillförlitlighet kan ifrågasättas och som kan styrkas av den upphandlande enheten,

4) har försummat sin skyldighet att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter i Finland eller i etableringslandet, om den upphandlande enheten kan styrka detta genom något annat än ett lagakraftvunnet beslut eller en lagakraftvunnen dom,

5) inte har fullgjort sina miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter enligt Finlands eller Europeiska unionens lagstiftning, kollektivavtalen eller de internationella konventioner som uppräknas i bilaga C, om den upphandlande enheten kan styrka detta,

6) har ingått kontrakt med andra leverantörer i syfte att snedvrida konkurrensen, om den upphandlande enheten kan styrka detta,

7) har en intressekonflikt i upphandlingsförfarandet som inte kan avhjälpas effektivt genom andra åtgärder,

8) har deltagit i förberedelserna av upphandlingsförfarandet så att deltagandet har lett till en snedvridning av konkurrensen och snedvridningen inte kan avhjälpas genom andra, mindre ingripande åtgärder, innan anbudssökande eller anbudsgivare utesluts från förfarandet ska de ges möjlighet att påvisa att deras deltagande i förberedelserna av upphandlingen inte har underminerat principen om ett likvärdigt och icke-diskriminerande upphandlingsförfarande,

9) har visat betydande eller upprepade brister i fullgörandet av något centralt krav enligt tidigare upphandlingskontrakt eller koncessioner; en ytterligare förutsättning är att bristerna har medfört att det tidigare kontraktet sagts upp i förtid eller hävts, eller att bristerna har lett till skadestånd eller andra jämförbara sanktioner,

10) har lämnat väsentligt oriktiga uppgifter då den lämnat den upphandlande enheten de uppgifter som avses i detta kapitel eller försummat att lämna de uppgifter som krävs,

11) otillbörligt har försökt påverka den upphandlande enhetens beslutsprocess, tillägna sig konfidentiell information som kan ge anbudssökanden eller anbudsgivaren otillbörliga fördelar i upphandlingsförfarandet eller avsiktligen lämna vilseledande uppgifter som kan ha en väsentlig inverkan på beslutet om val av anbudsgivare eller anbud.

Bestämmelserna om anbudssökande och anbudsgivare i 1 mom. 3, 5 och 6 punkten tillämpas även när den som har gjort sig skyldig till ett fel eller en förseelse eller försummat sin skyldighet är en ledamot i anbudssökandens eller anbudsgivarens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren. En uteslutning kan också prövas bland annat med hänsyn till hur allvarlig bristen, förseelsen eller försummelsen är, vilket samband den har med föremålet för upphandlingen, hur lång tid som har förflutit samt vilka eventuella andra påföljder som förekommit.

Bestämmelsen i 1 mom. 4 punkten tillämpas inte om anbudssökanden eller anbudsgivaren har betalat skatterna eller socialförsäkringsavgifterna eller avtalat om ett bindande arrangemang i syfte att betala dem.

En anbudssökande eller anbudsgivare får inte uteslutas ur ett anbudsförfarande om det har gått mer än tre år sedan en händelse som avses i 1 mom.

82 §

Anbudssökandes och anbudsgivares avhjälpande åtgärder

En anbudssökande eller anbudsgivare kan lägga fram bevis på sin tillförlitlighet trots att en grund för uteslutning enligt 80 eller 81 § föreligger. Om den upphandlande enheten anser att bevisen och tillförlitligheten är tillräckliga, får den inte utesluta anbudssökanden eller anbudsgivaren i fråga ur anbudsförfarandet.

Anbudssökanden eller anbudsgivaren kan som ett sådant bevis som avses i 1 mom. lägga fram en utredning över att anbudssökanden eller anbudsgivaren har ersatt eller förbundit sig att ersätta alla de skador som orsakats av den straffbara gärningen, felet eller förseelsen, har klargjort realiteterna och omständigheterna på ett uttömmande sätt genom att aktivt samarbeta med undersökningsmyndigheterna och har vidtagit konkreta tekniska åtgärder, samt organisatoriska åtgärder och åtgärder som gäller personalen för att förhindra nya straffbara gärningar, fel eller förseelser.

De avhjälpande åtgärder som vidtagits av anbudssökanden eller anbudsgivaren ska bedömas med beaktande av allvarlighetsgraden av och omständigheterna kring den straffbara gärningen, felet eller försummelsen.

83 §

Krav gällande anbudssökandes och anbudsgivares lämplighet

En upphandlande enhet kan ställa i 84—86 § avsedda krav som gäller registrering av anbudssökande eller anbudsgivare, deras ekonomiska och finansiella ställning samt deras tekniska och yrkesmässiga kvalifikationer. Kraven ska framgå av upphandlingsannonsen. Kraven ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen och de ska stå i rätt proportion till upphandlingens art, ändamål och omfattning. Med hjälp av kraven ska det gå att på ett behörigt sätt säkerställa att anbudssökanden eller anbudsgivaren har rätt att utöva yrkesverksamhet och att den har tillräckliga ekonomiska och finansiella resurser samt tekniska och yrkesmässiga kvalifikationer att fullgöra upphandlingskontraktet i fråga. De anbudssökande eller anbudsgivare som inte uppfyller de minimikrav som den upphandlande enheten ställer ska uteslutas ur anbudsförfarandet.

84 §

Redogörelse för rätten att utöva yrkes- och näringsverksamhet

En upphandlande enhet får kräva att en anbudssökande eller anbudsgivare

1) med ett registerutdrag enligt lagstiftningen i etableringslandet visar att den är upptagen i ett yrkes- eller handelsregister,

2) med en försäkran eller intyg under ed enligt lagstiftningen i etableringslandet visar att den bedriver näringsverksamhet, eller

3) med ett näringstillstånd eller ett intyg över medlemskap i en organisation enligt lagstiftningen i etableringslandet visar att den är berättigad att erbjuda tjänster i sitt etableringsland.

85 §

Ekonomisk och finansiell ställning

En upphandlande enhet kan ställa krav för att säkerställa att anbudssökandena och anbudsgivarna har de ekonomiska och finansiella resurser som behövs för att fullgöra ett upphandlingskontrakt. För detta ändamål kan den upphandlande enheten ställa krav på minsta omsättning eller förhållandet mellan tillgångar och skulder. En upphandlande enhet kan även kräva tillräcklig ansvarsförsäkring.

Den minsta årliga omsättning som kan krävas av anbudssökande och anbudsgivare får uppgå till ett belopp som är högst två gånger så stort som det uppskattade värdet av upphandlingskontraktet. Kravet gällande minsta omsättning kan av grundad anledning vara högre. En upphandlande enhet ska nämna grunderna för sådana krav i anbudsförfrågan eller upphandlingsbeslutet.

Om en upphandling har delats upp i flera delar i enlighet med 75 §, tillämpas kravet gällande minsta omsättning på varje del. Den upphandlande enheten kan emellertid ställa ett krav gällande minsta omsättning på en grupp av delar i sådana fall då enheten med samma anbudsgivare ingår upphandlingskontrakt över flera delar som ska utföras samtidigt.

Om upphandlingar som bygger på ramavtal görs genom konkurrensutsättning i enlighet med 43 § 3 mom., ska det krav gällande minsta omsättning som avses i 2 mom. ställas utifrån det högsta uppskattade värdet av de upphandlingskontrakt som ska fullgöras samtidigt eller, om den uppgiften inte är känd, utifrån det uppskattade värdet av ramavtalet. När det gäller dynamiska inköpssystem ska kravet gällande minsta årliga omsättning ställas utifrån det högsta förväntade värdet på de kontrakt som ska ingås inom ramen för det systemet.

86 §

Teknisk prestanda och yrkesmässiga kvalifikationer

Den upphandlande enheten kan ställa krav för att säkerställa att anbudssökandena och anbudsgivarna har de personalresurser, de tekniska resurser och den erfarenhet som behövs för att fullgöra upphandlingskontraktet på den nivå som den upphandlande enheten förutsätter. Den upphandlande enheten kan kräva att tillräcklig erfarenhet påvisas med referenser från tidigare fullgjorda kontrakt.

När föremålet för upphandlingen är varor, tjänster eller byggentreprenader som kräver monterings- eller installationsarbeten kan anbudssökandenas och anbudsgivarnas yrkesmässiga kvalifikationer att tillhandahålla tjänsterna eller utföra installationen eller byggentreprenaden bedömas utifrån yrkeskunnande, erfarenhet och tillförlitlighet.

87 §

Europeiskt enhetligt upphandlingsdokument

Den upphandlande enheten ska kräva att det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet används som preliminärt bevis på att en anbudssökande eller anbudsgivare uppfyller följande krav

1) ingen av de grunder för uteslutning som avses i 80 och 81 § gäller anbudssökanden eller anbudsgivaren,

2) anbudssökanden eller anbudsgivaren uppfyller de lämplighetskrav som avses i 83 § och som den upphandlande enheten ställer.

En anbudssökande eller anbudsgivare kan använda samma europeiska enhetliga upphandlingsdokument vid flera upphandlingsförfaranden för att visa att kraven enligt 1 mom. uppfylls, förutsatt att anbudssökanden eller anbudsgivaren bekräftar att informationen i dokumentet fortfarande gäller och motsvarar de krav som den upphandlande enheten ställer.

Det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet ska upprättas elektroniskt utifrån ett standardformulär som fastställs genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/7 om fastställande av standardformuläret för det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet.

88 §

Utredning av huruvida grunder för uteslutning föreligger och lämplighetskraven uppfylls

Innan ett upphandlingskontrakt ingås ska den upphandlande enheten kräva att den valda anbudsgivaren lämnar in aktuella intyg och utredningar för att utreda huruvida anbudsgivaren berörs av någon sådan obligatorisk grund för uteslutning som avses i 80 § och om den uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten ställer och som avses i 83 §. Om den upphandlande enheten hänvisar till en av prövning beroende uteslutningsgrund som avses i 81 § 1 mom. 1, 2 eller 4 punkten ska den innan upphandlingskontraktet ingås kräva att den valda anbudsgivaren lämnar in aktuella intyg och utredningar för att utreda huruvida den frivilliga uteslutningsgrunden föreligger.

Bestämmelsen i 1 mom. tillämpas även på upphandlingar som grundar sig på ramavtal och upphandlingar som gjorts inom dynamiska inköpssystem, om ingen utredning har krävts när anbudsgivare tas med i ramavtalet eller det dynamiska inköpssystemet. Bestämmelsen i 1 mom. tillämpas dock inte på upphandlingar som grundar sig på ramavtal när upphandlingen görs på de villkor som har fastställts i ramavtalet utan konkurrensutsättning.

En upphandlande enhet kan också när som helst under upphandlingsförfarandet be anbudssökande och anbudsgivare lämna in samtliga eller en del av de utredningar som avses i 1 mom., om det behövs för att säkerställa att förfarandet genomförs på ett korrekt sätt.

I fråga om de obligatoriska grunder för uteslutning som avses i 80 § ska som bevismedel enligt 1 mom. godkännas ett straffregisterutdrag enligt 6 § 8 mom. och 6 b § i straffregisterlagen (770/1993) eller ett straffregisterutdrag utfärdat av en behörig myndighet i ursprungslandet eller etableringslandet för anbudsgivaren eller en medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som utövar representationsbesluts- eller tillsynsmakt. Ett straffregisterutdrag får inte vara äldre än tolv månader. En upphandlande enhet eller anbudsgivare får inte ta en kopia av straffregisterutdraget eller spara det för egen del. Den upphandlande enheten ska när grunderna för uteslutning har utretts förstöra straffregisterutdraget eller returnera det till den person som utdraget gäller. Uppgifter som framgår av straffregistret får inte uppges för andra personer än sådana som nödvändigt behöver dem för att utreda grunderna för uteslutning. Om ovannämnda utdrag eller intyg inte utfärdas i anbudssökandens eller anbudsgivarens etableringsland, ska i stället för dessa som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt lagstiftningen i etableringslandet som avlagts av en representant för anbudssökanden eller anbudsgivaren.

I fråga om 81 § 1 mom. 1, 2 och 4 punkten ska ett intyg utfärdat av en behörig myndighet godkännas som bevis. Om sådana intyg inte utfärdas i anbudssökandens eller anbudsgivarens etableringsland, ska som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt etableringslandets lagstiftning som avlagts av en representant för anbudssökanden eller anbudsgivaren.

Bevis på en anbudssökandes eller anbudsgivares ekonomiska och finansiella ställning kan utgöras av ett eller flera av de dokument som anges i bilaga D. Om en anbudssökande eller anbudsgivare av godtagbara skäl inte kan lämna de dokument som den upphandlande enheten begär, får anbudssökanden eller anbudsgivaren redogöra för sin ekonomiska och finansiella ställning med hjälp av något annat dokument som den upphandlande enheten godtar.

Bevis på en anbudssökandes eller anbudsgivares tekniska kvalifikationer får lämnas i en eller flera av de former som anges i bilaga D, beroende på arten och mängden eller omfattningen och användningsändamålet för föremålet för upphandlingen.

En upphandlande enhet får inte kräva att den valda anbudsgivaren lämnar in bevis för de ändamål som nämns i 1 mom., om den upphandlande enheten kan få tillgång till behövliga intyg, utredningar och övriga uppgifter via en kostnadsfri databas i Finland eller någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En anbudsgivare ska inte vara tvungen att lämna in dokument som bevismedel, om den upphandlande enheten redan innehar de behövliga, uppdaterade dokumenten.

89 §

Online-verktyg för tillhandahållande av intyg och certifikat

Upphandlande enheter ska som i 88 § avsedda bevismedel i fråga om förutsättningarna för uteslutning och bevis på att lämplighetskraven uppfylls i första hand be att få sådana intyg och andra dokument som finns i det av Europeiska kommissionen inrättade online-verktyget för tillhandahållande av intyg och certifikat (e-Certis).

Arbets- och näringsministeriet eller den som ministeriet har utsett ska se till att den information om intyg och andra dokument som registreras i det online-verktyg för tillhandahållande av intyg och certifikat som avses i 1 mom. uppdateras kontinuerligt.

90 §

Miljöledningsåtgärder och kvalitetssäkringsåtgärder

En upphandlande enhet kan begära att anbudssökanden eller anbudsgivaren redogör för de åtgärder för hantering av miljökonsekvenser som den vidtar när den genomför en byggentreprenad eller tillhandahåller en tjänst. Om den upphandlande enheten kräver intyg som upprättats av oberoende organ och som intygar att anbudssökanden eller anbudsgivaren uppfyller kraven i vissa miljöledningsstandarder ska den hänvisa till unionens miljöledning- och miljörevisionsordning (EMAS), till erkända miljöledningssystem eller till andra miljöledningsstandarder som bygger på europeiska eller internationella standarder och som certifierats av ett ackrediterat organ. ~~Den upphandlande enheten ska även godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt anbudssökandenas och anbudsgivarnas intyg över likvärdiga miljöledningsåtgärder.~~

En upphandlande enhet kan begära att anbudssökanden eller anbudsgivaren redogör för de kvalitetssäkringsåtgärder som den vidtar. Om en upphandlande enhet kräver intyg som upprättats av oberoende organ och som intygar att anbudssökanden eller anbudsgivaren uppfyller kraven i kvalitetssäkringsstandarderna, inklusive tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, ska enheten hänvisa till kvalitetssäkringssystem som bygger på europeiska standardserier och som är certifierade av organ som iakttar europeiska standardserier för certifiering. Den upphandlande enheten ska även godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt sådana intyg över likvärdiga kvalitetssäkringsåtgärder som anbudssökandena och anbudsgivarna lämnar.

Om en anbudssökande eller anbudsgivare av orsaker som inte beror på anbudssökanden eller anbudsgivaren själv bevisligen inte hade möjlighet att få sådana intyg som avses i 1 eller 2 mom. inom eventuella tidsfrister, ska den upphandlande enheten godta också andra bevis på miljöledningsåtgärder eller kvalitetssäkringsåtgärder. En förutsättning är att anbudssökanden eller anbudsgivaren kan visa att de miljöledningsåtgärder eller kvalitetssäkringsåtgärder som bevisas på annat sätt motsvarar det som krävs enligt standarden i miljöledningssystemet eller kvalitetssäkringsstandarder.

91 §

Anbudssökandes och anbudsgivares juridiska form samt anmälan om ansvariga personer

Anbudssökande eller anbudsgivare som enligt lagstiftningen i etableringslandet har rätt att erbjuda de tjänster som utgör föremål för upphandlingen får inte uteslutas endast på grund av att de enligt en annan lag ska vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Den upphandlande enheten kan vid tjänsteupphandling och byggentreprenader samt vid sådan varuupphandling som omfattar monterings- och installationsarbeten ålägga anbudssökandena och anbudsgivarna att i anbudet eller anbudsansökan uppge namnen på de personer som svarar för att tjänsten eller byggentreprenaden utförs samt deras yrkesmässiga kvalifikationer.

92 §

Deltagande i anbudsförfaranden i grupp och utnyttjande av andra enheters kapacitet

Leverantörer får lämna anbud eller anmäla sig som anbudssökande i grupp. Den upphandlande enheten får inte kräva att grupper av anbudssökande eller anbudsgivare ska anta en viss juridisk form för att få lämna ett anbud eller en anbudsansökan. Enheten får dock kräva att den utsedda gruppen ska anta en viss juridisk form efter att kontraktet ingåtts, om det behövs för att upphandlingskontraktet ska kunna fullgöras på behörigt sätt. Den upphandlande enheten kan i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan meddela hur anbudssökandena och anbudsgivarna tillsammans som en grupp ska uppfylla kraven i fråga om den ekonomiska och finansiella ställningen enligt 85 § eller kraven på teknisk prestanda och yrkesmässiga kvalifikationer enligt 86 § eller de särskilda villkoren enligt 98 §. Sådana ytterligare krav på grupper av anbudssökande och anbudsgivare ska motiveras av objektiva skäl och vara proportionerliga.

En anbudssökande eller anbudsgivare får för fullgörande av kontraktet utnyttja andra enheters kapacitet, oberoende av den rättsliga arten av förbindelserna mellan dem. Också en grupp får för fullgörande av kontraktet utnyttja kapaciteten hos andra enheter. Kapacitet som gäller kvalifika-

tioner och erfarenhet hos personalen vid andra enheter får användas endast om de berörda andra enheterna genomför de byggentreprenader eller tillhandahåller de tjänster som är föremål för upphandlingen eller delar av dem. En anbudssökande eller anbudsgivare eller en grupp av dessa ska för den upphandlande enheten visa dokumentation över sin ekonomiska och finansiella ställning, tekniska prestanda och yrkesmässiga kvalifikationer och uppfyllandet av övriga krav. Som bevis kan användas inbördes åtaganden mellan företag eller andra åtaganden som visar att kapacitet som uppfyller kraven finns tillgänglig för anbudssökandena, anbudsgivarna eller gruppen.

Den upphandlande enheten ska kräva att anbudssökanden eller anbudsgivaren byter ut en leverantör vars kapacitet den utnyttjar, om den berörda leverantören är föremål för en obligatorisk grund för uteslutning enligt 80 § eller inte uppfyller lämplighetskraven enligt 83 §. Den upphandlande enheten kan kräva att anbudssökanden eller anbudsgivaren byter ut en leverantör som är föremål för en av prövning beroende uteslutningsgrund som avses i 81 §.

Om en anbudssökande eller anbudsgivare utnyttjar andra enheters kapacitet för att uppfylla kraven i fråga om ekonomisk och finansiell ställning kan den upphandlande enheten förutsätta att anbudssökanden eller anbudsgivaren och berörda andra enheter solidariskt ska vara ansvariga för fullgörandet av upphandlingskontraktet.

93 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud ska väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. Om den upphandlande enheten vid annan upphandling än varuupphandling använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, i upphandlingsbeslutet eller i den särskilda rapporten om upphandlingsförfarandet.

Den upphandlande enheten kan bestämma sådana jämförelsegrunder angående förhållandet mellan pris och kvalitet som gäller kvalitativa, samhälleliga eller sociala aspekter, miljöaspekter eller innovativa egenskaper. Kvalitetskriterier kan vara tekniska fördelar, estetiska och funktionella egenskaper, tillgänglighet, utformning med tanke på samtliga användares behov, driftskostnader, kostnadseffektivitet, eftermarknadsservice och tekniskt stöd, underhåll samt leveransdag, leveranstid eller tid för fullgörande samt andra leveransvillkor. Den upphandlande enheten kan beakta även kvalifikationerna och erfarenheterna hos samt organisationen av den personal som utses att fullgöra upphandlingskontraktet, om kvaliteten på den personal som utses på ett betydande sätt kan påverka fullgörandet av upphandlingskontraktet.

Den upphandlande enheten kan även ange kostnadselementen i förhållandet mellan pris och kvalitet i form av ett fast pris eller en fast kostnad på så sätt att anbudsgivarna konkurrerar enbart i fråga om kvalitetskriterier.

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla ange det kriterium för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller de jämförelsegrunder för förhållandet mellan pris och kvalitet som används. Den upphandlande enheten ska specificera den relativa viktningen av jämförelsegrunderna i upphandlingsannonsen, inbjudan att förhandla eller anbudsförfrågan. Viktningen kan även anges i form av ett lämpligt variationsintervall. Om en relativ viktning av jämförelsegrunderna av objektiva skäl inte är möjlig ska jämförelsegrunderna anges i fallande prioritetsordning.

Jämförelsegrunderna ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen i enlighet med 94 §, de får inte ge den upphandlande enheten obegränsad valfrihet och de ska vara icke-diskriminerande och säkerställa möjligheten till verklig konkurrens. Den upphandlande enheten ska bestämma jämförelsegrunderna så att anbudsgivaren kan verifiera de underliggande uppgifterna för att jämföra anbud. I oklara fall ska den upphandlande enheten de facto kontrollera att de uppgifter och bevis som anbudsgivarna har lämnat är korrekta.

94 §

Koppling till föremålet för upphandlingen

Jämförelsegrunderna för förhållandet mellan pris och kvalitet är kopplade till föremålet för upphandlingen om de är kopplade till det kontrakt som gäller de byggentreprenader, varor eller tjänster som ska tillhandahållas enligt kontraktet i alla avseenden och i alla faser av deras livscykel. Detta tillämpas även då de faktorer som anges som jämförelsegrunder inte utgör en fysisk del av föremålet för upphandlingen.

95 §

Livscykelkostnader

Den upphandlande enheten kan använda livscykelkostnaderna som kriterium vid bedömningen av kostnaderna för upphandlingen. Livscykelkostnader är de kostnader som orsakas den upphandlande enheten eller andra användare av föremålet för upphandlingen, under byggnadsentreprenaders, varors eller tjänsters livscykel. Dessa kostnader är kostnaderna för förvärv, driftskostnader, underhållskostnader samt återvinnings- och avfallskostnader.

Livscykelkostnader är även sådana kostnader som orsakas av externa miljöeffekter och som är kopplade till föremålet för upphandlingen under dess livscykel, om deras penningvärde kan bestämmas och kontrolleras. En förutsättning för att kostnader som orsakas av externa miljöeffekter ska kunna beaktas är dessutom att

1) den metod som används för bedömningen grundar sig på objektivt verifierbara och icke-diskriminerande kriterier,

2) den metod som används för bedömningen inte på ett otillbörligt sätt gynnar eller diskriminerar vissa leverantörer,

3) den metod som används för bedömningen är tillgänglig för och kan användas av alla berörda parter, och att

4) de uppgifter som krävs för beräkningen av kostnaderna ska kunna tillhandahållas med rimliga ansträngningar av normalt omdömesgilla leverantörer.

Om den upphandlande enheten bedömer kostnaderna utifrån ett livscykelkostnadsperspektiv ska enheten i upphandlingsdokumenten ange vilka uppgifter som anbudsgivarna och anbudssökandena ska lämna för beräkning av kostnaderna och vilken metod som kommer att användas vid beräkningen av livscykelkostnaderna.

96 §

Onormalt låga anbud

Den upphandlande enheten ska begära att anbudsgivaren förklarar priserna eller kostnaderna i anbudet, om anbudet förefaller vara onormalt lågt. Begäran och förklaringen kan i synnerhet gälla tillverkningssättet, ekonomiska och tekniska lösningar avseende tillhandahållandet av tjänster eller byggmetoderna, ovanligt gynnsamma villkor för upphandlingen, originaliteten i byggentreprenaderna, varorna eller tjänsterna, fullgörande av de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten, underentreprenader samt statligt stöd som anbudsgivaren åtnjuter.

Den upphandlande enheten kan förkasta ett anbud vars pris eller kostnader med hänsyn till upphandlingens art och omfattning är onormalt låga, om anbudsgivarens förklaring och andra inlämnade bevis inte på ett tillfredsställande sätt förklarar de låga priser eller kostnader som föreslagits. Den upphandlande enheten ska förkasta anbudet om anbudets onormalt låga pris eller kostnader beror på att de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten har försummats.

Den upphandlande enheten får förkasta ett anbud vars pris eller kostnader är onormalt låga på grund av att anbudsgivaren får ett olagligt statligt stöd endast om anbudsgivaren inte inom en rimlig tidsfrist som sätts ut av den upphandlande enheten kan bevisa att det statliga stödet har beviljats på lagliga grunder. Den upphandlande enheten ska underrätta arbets- och näringsministeriet om att anbudet har förkastats av en orsak som avses i detta moment.

97 §

Beaktande av stöd som ges av den upphandlande enheten vid jämförelse av anbud

Om anbudsgivaren är en enhet som hör till den upphandlande enhetens organisation eller om anbudsgivaren av den upphandlande enheten har fått eller kommer att få ekonomiskt stöd som påverkar anbudspriset, ska den upphandlande enheten vid jämförelse av anbuden beakta det ovannämnda ekonomiska stödet och de övriga faktiska omständigheter som påverkar anbudspriset.

98 §

Särskilda villkor för upphandlingskontrakt

Den upphandlande enheten kan ställa särskilda villkor för fullgörande upphandlingskontraktet förutsatt att villkoren är kopplade till föremålet för upphandlingen på det sätt som avses i 94 §. Villkoren får omfatta ekonomiska och sociala samt innovations-, miljö- och sysselsättningsrelaterade hänsyn vid upphandlingen. Särskilda villkor för upphandlingskontrakt ska anges i upphandlingsannonsen, inbjudan att förhandla eller förfrågningsunderlaget.

Till ett upphandlingskontrakt mellan en statlig centralförvaltningsmyndighet och den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska fogas ett villkor enligt vilket det i de i Finland utförda arbeten som ingår i upphandlingskontraktet ska följas åtminstone de minimivillkor för ett anställningsförhållande som enligt finsk lag och bestämmelserna i kollektivavtalen ska iakttas i likartat arbete.

Vad som i 2 mom. föreskrivs om statliga centralförvaltningsmyndigheters skyldighet tillämpas också när en annan upphandlande enhet ingår ett upphandlingskontrakt som avser byggentreprenad.

AVDELNING III

Förfaranden i fråga om nationella upphandlingar, social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar samt koncessioner

11 kap.

Nationella förfaranden

99 §

Bestämmelser som tillämpas på nationella upphandlingar

Förutom bestämmelserna i avdelning I och IV ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på varu- och tjänsteupphandlingar, projekttävlingar och byggentreprenader vars värde underskrider det EU-tröskelvärde som anges i 26 § men uppgår till minst de nationella tröskelvärden som anges i 25 § 1 mom. 1—3 punkten. Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas även på utrikesförvaltningens upphandlingar enlig 8 § 2 mom.

100 §

Upphandlingsförfarande

Den upphandlande enheten ska vid konkurrensutsättning av upphandling använda ett förfarande där principerna enligt 3 § 1 mom. följs. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan beskriva det upphandlingsförfarande som används.

På direktupphandling tillämpas bestämmelserna i 40 och 41 §.

101 §

Annonsering om upphandling

Den upphandlande enheten ska genom att använda den blankett som är avsedd för nationella upphandlingsannonser sända en sådan upphandlingsannons eller annons om projekttävling som avses i detta kapitel för elektronisk publicering på finska eller svenska på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi.

Den upphandlande enheten får publicera en upphandlingsannons även i andra ändamålsenliga medier. En annons får inte publiceras någon annanstans förrän den har publicerats på det sätt som avses i 1 mom.

102 §

Innehållet i en upphandlingsannons

En upphandlingsannons ska innehålla åtminstone följande uppgifter

1) den upphandlande enhetens officiella namn och kontaktuppgifter,

2) den upphandlande enhetens art,

3) den beteckning som den upphandlande enheten gett upphandlingen och en beskrivning av upphandlingen,

4) ett prisintervall eller ett uppskattat värde för upphandlingen utan mervärdesskatt eller en uppgift om huruvida det uppskattade värdet av upphandlingen uppgår till minst det nationella tröskelvärde som avses i 25 §,

5) typen av upphandling,

6) beskrivning av upphandlingsförfarandet,

7) kriterium för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga,

8) huruvida delanbud eller alternativa anbud godtas,

9) huruvida upphandlingen ska reserveras för arbetscentraler eller motsvarande leverantörer eller fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning,

10) en med beaktande av storleken på och arten av upphandlingen skälig tid för när anbud eller anbudsansökningar senast ska lämnas in till den upphandlande enheten.

Det referenssystem som fastställts i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV) ska användas när innehållet i en upphandling bestäms.

Om den upphandlande enheten väljer ut de anbudssökande som får lämna anbud eller delta i förhandlingarna, och för bedömningen av anbudsgivare eller anbudssökande ställer lämplighetskrav, ska enheten ange detta i upphandlingsannonsen samt var närmare uppgifter om eventuella krav och de handlingar som krävs för att styrka riktigheten hos uppgifterna finns tillgängliga. I upphandlingsannonsen ska också anges om antalet kandidater kommer att begränsas. Uppgifterna i upphandlingsannonsen kan kompletteras med uppgifter från andra källor, vilket ska anges i upphandlingsannonsen.

103 §

Informationsutbyte vid nationella förfaranden

Informationsutbytet i samband med ett upphandlingsförfarande ska ske på det sätt som den upphandlande enheten väljer. De valda kommunikationsmedlen ska vara allmänt tillgängliga, och valet av medium får inte äventyra leverantörernas möjligheter att delta i upphandlingsförfarandet.

Om informationsutbytet i samband med ett upphandlingsförfarande sker med elektroniska verktyg tillämpas bestämmelserna i 62 §.

104 §

Anbudsförfrågan och anbud

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan begära att leverantörerna lämnar sina anbud inom utsatt tid. Anbudsförfrågan ska utarbetas skriftligen och så att det utifrån den är möjligt att lämna anbud som är jämförbara.

En anbudsgivare ska i sitt anbud visa att den vara, tjänst eller byggentreprenad som erbjuds överensstämmer med kraven i upphandlingsannonsen och anbudsförfrågan. Anbud som inte motsvarar upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller villkoren för anbudsförfarandet ska uteslutas ur anbudsförfarandet. Den upphandlande enheten får begära att anbudsgivaren eller anbudssökanden inom utsatt tid lämnar, kompletterar, förtydligar eller färdigställer ofullständig eller felaktig information eller dokumentation.

105 §

Anbudsgivares lämplighet och uteslutning av anbudsgivare

Den upphandlande enheten får ställa krav på en anbudsgivares lämplighet. Lämplighetskraven ska stå i rätt proportion till föremålet för upphandlingen. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange vilka krav som gäller. Den upphandlande enheten ska ur anbudsförfarandet utesluta sådana anbudssökande eller anbudsgivare som inte motsvarar lämplighetskraven. Den upphandlande enheten får kräva att anbudsgivarna som en del av sitt anbud försäkrar att de uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten ställer. Innan upphandlingskontraktet undertecknas ska det kontrolleras att de uppgifter som den som vunnit anbudsförfarandet har angett i försäkran är korrekta.

I fråga om uteslutning av anbudssökande och anbudsgivare ur anbudsförfarandet och vid ställande av krav på lämplighet kan bestämmelserna i 80—86 § iakttas.

106 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud ska väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. De jämförelsegrunder som används vid bedömningen av förhållandet mellan pris och kvalitet ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen och möjliggöra en objektiv bedömning av anbuden. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange det kriterium som används för att bestämma att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga samt de eventuella jämförelsegrunder som används.

12 kap.

Social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar

107 §

Bestämmelser som tillämpas på social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar

Förutom bestämmelserna i avdelning I och IV, ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på de tjänsteupphandlingar som förtecknas i bilaga E. och vars värde uppgår till minst de tröskelvärden som anges i 25 § 1 mom. 4 och 5 punkten.

108 §

Beaktande av tjänsteanvändarnas behov i upphandlingen

Vid tjänsteupphandling enligt detta kapitel ska den upphandlande enheten beakta den lagstiftning som gäller tjänsten i fråga. Vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster ska den upphandlande enheten, för att trygga individuella, långvariga och regelbundna vård- och socialtjänster för dem som använder tjänsterna, beakta användarnas särskilda behov och samråd med användarna på det sätt som föreskrivs annanstans i lag.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska den upphandlande enheten vid upphandlingen av social- och hälsovårdstjänster ~~sträva efter att~~ beakta faktorer som har samband med tjänsternas kvalitet, kontinuitet, åtkomlighet, överkomlighet, tillgänglighet och omfattning de olika användarkategoriernas särskilda behov, användarnas deltagande och ökade möjligheter till påverkan samt innovation.

Vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster som gäller långvariga vård- och klientförhållanden ska den upphandlande enheten ~~sträva efter att~~ bestämma kontraktens längd och de andra kontraktsvillkoren så att kontrakten inte har oskäliga eller oändamålsenliga följder för tjänsteanvändarna.

109 §

Upphandlingsförfarande

Den upphandlande enheten ska vid konkurrensutsättning av upphandling använda ett förfarande där de principer som avses i 3 § 1 mom. följs. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan beskriva det upphandlingsförfarande som används.

På direktupphandling tillämpas bestämmelserna om direktupphandling vid tjänsteupphandlingar i 40 och 41 §.

110 §

Direktupphandling i särskilda situationer

Utöver det som föreskrivs i 109 § 2 mom. får den upphandlande enheten använda direktupphandling i enskilda fall vid upphandling av social- och hälsovårddstjänster enligt detta kapitel, om det med hänsyn till tryggandet av ett för klienten betydelsefullt vård- eller klientförhållande skulle vara uppenbart oskäligt eller särskilt oändamålsenligt att ordna ett anbudsförfarande eller byta tjänsteleverantör.

111 §

Annonsering

Den upphandlande enheten ska annonsera om tjänsteupphandlingar enligt detta kapitel på det sätt som anges i 7 kap.

112 §

Informationsutbyte

Informationsutbytet i samband med ett upphandlingsförfarande ska ske på det sätt som den upphandlande enheten väljer. De valda kommunikationsmedlen ska vara allmänt tillgängliga, och valet av medium får inte äventyra leverantörernas möjligheter att delta i upphandlingsförfarandet.

Om informationsutbytet i samband med ett upphandlingsförfarande sker med elektroniska medel tillämpas bestämmelserna i 62 §.

113 §

Anbudsförfrågan och anbud

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan be leverantörerna att lämna anbud inom en viss tid. Anbudsförfrågan ska utarbetas skriftligt och så att det utifrån den är möjligt att lämna anbud som är jämförbara..

En anbudsgivare ska i sitt anbud visa att den tjänst som erbjuds svarar mot kraven i anbudsförfrågan. Anbud som inte motsvarar anbudsförfrågan eller villkoren för anbudsförfarandet ska uteslutas ur anbudsförfarandet. Den upphandlande enheten kan be anbudsgivare eller anbudssökande att inom en viss tid lämna, förtydliga eller komplettera ofullständig eller felaktig information eller dokumentation.

114 §

Anbudsgivares lämplighet och uteslutning av anbudsgivare

Den upphandlande enheten får ställa krav på en anbudsgivares lämplighet. Lämplighetskraven ska stå i rätt proportion till föremålet för upphandlingen. Den upphandlande enheten ska i upp-

handlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange vilka krav som gäller. Den upphandlande enheten ska ur anbudsförfarandet utesluta sådana anbudssökande eller anbudsgivare som inte motsvarar lämplighetskraven. Den upphandlande enheten får kräva att anbudsgivarna som en del av sitt anbud försäkrar att de uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten ställer. Innan upphandlingskontraktet undertecknas ska det kontrolleras att de uppgifter som den som vunnit anbudsförfarandet har angett i försäkran är korrekta.

Den upphandlande enheten ska tillämpa de grunder för uteslutning som anges i 80 § och får tillämpa de grunder för uteslutning som anges i 81 §. På avhjälpande åtgärder som en anbudssökande och anbudsgivare vidtar och på ställande av krav på lämplighet kan bestämmelserna i 82—86 § tillämpas.

115 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud ska väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. De jämförelsegrunder som används vid bedömningen av förhållandet mellan pris och kvalitet ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen och möjliggöra en objektiv bedömning av anbuden. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange det kriterium som används för att bestämma att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och de eventuella jämförelsegrunder som används.

Om den upphandlande enheten använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, i upphandlingsbeslutet eller i den särskilda rapporten.

13 kap.

Koncessioner

116 §

Bestämmelser som tillämpas på koncessioner

På koncessioner vars uppskattade värde uppgår till minst det tröskelvärde som anges i 25 § 1 mom. 6 punkten. tillämpas utöver bestämmelserna i 1, 2, 4, 8 och 14–17 kap., med undantag för 12 § 1 mom., 124 § och 170 §, bestämmelserna i detta kapitel. På koncessioner tillämpas dessutom bestämmelserna i 31, 67–69, 71, 73, 77–83, 91 och 92 §.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på koncessioner som gäller de tjänster som förtecknas i bilaga E. På koncessioner som avser dessa tjänster tillämpas dessutom bestämmelserna i 108 och 110 §.

117 §

Koncessioners giltighetstid

Kontraktsperioden för en koncession ska vara tidsbegränsad.

Koncessioner som varar längre än fem år får inte ha en längre maximal giltighetstid än den tid inom vilken koncessionshavaren rimligen kan förväntas få tillbaka de investeringar som gjorts för att genomföra byggentreprenaderna eller tillhandahålla tjänsterna och få avkastning på det investerade kapitalet och på de investeringar som gjorts i syfte att nå kontraktsmålen.

118 §

Förfarandet vid ingående av kontrakt

Den upphandlande enheten ska vid konkurrensutsättning av upphandling använda ett förfarande där de principer som avses i 3 § 1 mom. följs. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan beskriva det upphandlingsförfarande som används. Anbudsgivare som deltagit i upphandlingsförfarandet ska informeras om ändringar i anbudsförfrågan, och ändringar i upphandlingsannonsen ska tillkännages genom en ny annons.

Den upphandlande enheten kan i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att lämna anbud. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas ut genom ett öppet förfarande och enligt objektiva kriterier. Antalet anbudssökande som bjuds in till förfarandet ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens.

Den upphandlande enheten får föra förhandlingar med anbudssökandena och anbudsgivarna. Föremålet för koncessionen, kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och minimikraven får inte ändras under förhandlingarnas gång.

119 §

Direktupphandling

Den upphandlande enheten får göra direktupphandling, om

1) det vid det ursprungliga koncessionsförfarandet inte har lämnats några anbudsansökningar eller anbud eller några lämpliga anbudsansökningar eller anbud; en ytterligare förutsättning är att de ursprungliga villkoren i koncessionen inte väsentligt ändras,

2) upphandlingen av tekniska skäl eller av skäl som anknyter till skydd av ensamrätt bara kan genomföras av en viss leverantör; en ytterligare förutsättning är att det inte finns något förnuftigt alternativ eller substitut och att avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstgjord begränsning av villkoren för upphandlingen, eller om

3) syftet med koncessionen är att skapa eller förvärva ett unikt konstverk eller en unik konstnärlig prestation.

120 §

Annonsering

Den upphandlande enheten ska annonsera om koncessioner enligt detta kapitel på det sätt som föreskrivs i 7 kap.

121 §

Tidsfrister

Tidsfristen för lämnande av anbud ska vara minst 30 dagar från den dag då upphandlingsannonsen avsändes. Om den upphandlande enheten väljer de anbudssökande som får lämna anbud ska för lämnande av anbudsansökan reserveras minst 30 dagar och för lämnande av anbud minst 22 dagar. Tidsfristen för lämnande av anbudsansökan räknas i det fallet från den dag då upphandlingsannonsen sändes, och tidsfristen för lämnande av anbud från den dag då anbudssökandena bjudits in att lämna anbud.

De i 1 mom. angivna tidsfristerna för lämnande av anbud kan förkortas med fem dagar om den upphandlande enheten godkänner att anbud ges med elektroniska medel.

När den upphandlande enheten bestämmer tidsfristerna för upphandlingsförfarandet ska den ta hänsyn till koncessionens och förfarandets art och hur komplex den är samt till hur lång tid som behövs för att utarbeta och sända anbud och anbudsansökningar. Om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats eller en granskning på plats av underlaget till upphandlingsdokumenten, ska tidsfristen för mottagande av anbud bestämmas så att alla leverantörer får all den information som behövs för att utarbeta ett anbud. I detta fall ska anbudstiderna vara längre än de minimitidsfrister som fastställts i 1 och 2 mom.

122 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud ska väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. De jämförelsegrunder som används vid bedömningen av förhållandet mellan pris och kvalitet ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen och möjliggöra en objektiv bedömning av anbuden, och de får inte ge den upphandlande enheten obegränsad valfrihet. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange det kriterium som används för att bestämma att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och de eventuella jämförelsegrunder som används. Den upphandlande enheten ska bestämma jämförelsegrunderna så att anbudsgivaren kan verifiera de underliggande uppgifterna för att jämföra anbud. I oklara fall ska den upphandlande enheten de facto kontrollera att de uppgifter och bevis som anbudsgivarna har lämnat är korrekta.

När det i 1 mom. avsedda kriteriet för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga anges ska den upphandlande enheten ange de använda jämförelsegrunderna i fallande prioritetsordning. Den upphandlande enheten får ändra den prioritetsordning den angett, om den i anbudsförfarandet tar emot ett anbud där det föreslås en innovativ lösning med funktionella prestanda på en

exceptionell nivå, som en omdömesgill upphandlande enhet inte hade kunnat förutse. I ett sådant fall ska den upphandlande enheten informera alla anbudsgivare om en ändring av prioritetsordningen och sända ut en ny anbudsförfrågan i enlighet med de minimitidsfrister som förskrivs i 121 §. Ändringen av prioritetsordningen får inte leda till att principen om likvärdig och icke-diskriminerande behandling undermineras.

AVDELNING IV

Gemensamma bestämmelser om upphandlingsbeslut, upphandlingskontrakt, tillsyn och rättsmedel samt särskilda bestämmelser

14 kap.

Upphandlingsbeslut och upphandlingskontrakt

123 §

Upphandlingsbeslut

Den upphandlande enheten ska fatta ett skriftligt beslut om de avgöranden som påverkar anbudssökandenas och anbudsgivarnas ställning samt om anbudsförfarandets utgång. Beslutet ska motiveras.

De faktorer som väsentligen har påverkat avgörandet ska framgå av beslutet eller av de handlingar som hänför sig till beslutet. Sådana faktorer är åtminstone skälen till att en anbudssökande eller en anbudsgivare har uteslutits eller ett anbud har förkastats och de viktigaste grunder på vilka de godkända anbuden har jämförts. I ett beslut som gäller konkurrensutsättning av en upphandling som grundar sig på ramavtal är det tillräckligt att konstatera de faktorer som visar att kriterierna för val och jämförelse av anbud har tillämpats på det sätt som förutsätts i 43 §. Om det vid upphandlingen ska iakttas en väntetid som avses i 129 §, ska det dessutom av beslutet eller av de handlingar som hänför sig till det framgå när upphandlingskontraktet kan ingås.

En upphandlande enhet behöver inte fatta ett beslut som avses i denna paragraf om en kompletterande beställning enligt 41 § eller om en temporär organisering av upphandling som avses i 153 §.

Vid upphandling som grundar sig på ramavtal behöver den upphandlande enheten inte fatta ett beslut enligt denna paragraf, om

1) upphandlingen görs på de villkor som har fastställts i ramavtalet utan konkurrensutsättning, eller om

2) upphandlingens värde vid konkurrensutsättning som grundar sig på ramavtalet inte överstiger EU-tröskelvärdet.

124 §

Rapport om upphandlingsförfarandet

För upphandlingskontrakt som överskrider EU-tröskelvärdena samt för upphandlingskontrakt om i bilaga E avsedd tjänsteupphandling som överskrider det nationella tröskelvärdet, ramavtal som ingås, i 43 § 3 mom. avsedd upphandling som grundar sig på ramavtal eller dynamiskt inköpssystem som införs ska det utarbetas en rapport. Någon separat rapport behöver inte utarbetas när motsvarande uppgifter framgår av beslutet om upphandling, annonsen i efterhand eller av andra upphandlingsdokument. Rapporten ska innehålla följande

1) kontaktuppgifterna för den upphandlande enheten samt föremålet för och värdet av upphandlingskontraktet, ramavtalet eller det dynamiska inköpssystemet,

2) namnen på de anbudssökande och anbudsgivare som i enlighet med 80, 81 och 83 § har uteslutits ur eller valts till förfarandet, samt de grunder på vilka de uteslutits eller valts,

3) skälen till att anbud som befunnits onormalt låga har förkastats,

4) skälen till att det lägsta priset har använts som enda kriterium vid bedömningen av vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt,

5) skälen till att upphandlingen inte har delats upp,

6) skälen till att ett krav på mer än dubbel omsättning har ställts på en leverantör,

7) namnet på den anbudsgivare som blivit vald som avtalspart, urvalskriterierna samt en bedömning av vilka delar av kontraktet eller ramavtalet som kommer att läggas ut på entreprenad till tredje parter eller namnen på eventuella underleverantörer,

8) skälen till att direktupphandling, förhandlat förfarande eller konkurrenspräglad dialog har använts,

9) skälen till att upphandlingen har avbrutits,

10) skälen till att andra medel för kommunikation än elektroniska medel har använts,

11) en beskrivning av de intressekonflikter som eventuellt konstaterats i upphandlingsförfarandet och de åtgärder som vidtagits med anledning av dem.

Vid upphandling som grundar sig på ramavtal behöver den upphandlande enheten inte utarbeta en rapport enligt denna paragraf, om upphandlingen görs i enlighet med de villkor som har fastställts i ramavtalet utan konkurrensutsättning.

Den upphandlande enheten ska i tillräcklig utsträckning dokumentera de olika faserna i upphandlingsförfarandet och avgörandena i samband med detta. Dokumentationen ska sparas i minst tre år från det datum då upphandlingskontraktet ingicks. Rapporten ska på begäran sändas till Europeiska kommissionen och till arbets- och näringsministeriet.

125 §

Avbrytande av upphandlingsförfarandet

Upphandlingsförfarandet får avbrytas endast av en faktisk och grundad anledning.

På ett avgörande som gäller avbrytande av ett upphandlingsförfarande tillämpas vad som i 123 § föreskrivs om upphandlingsbeslut.

126 §

Besvärsanvisning och rättelseanvisning

Den upphandlande enheten ska till sitt beslut foga en besvärsanvisning, där det redogörs för möjligheterna att föra ärendet till marknadsdomstolen, den upphandlande enhetens kontaktuppgifter för den underrättelse som avses i 148 § samt anvisningar om användning av rättelsemedel (*rättelseanvisning*), där det redogörs för hur anbudssökanden eller anbudsgivaren kan föra ärendet till ny behandling.

På utfärdande och rättelse av besvärsanvisningar och rättelseanvisningar tillämpas i övrigt i fråga om besvär bestämmelserna i 3 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) och i fråga om rättelseanvisningar bestämmelserna i 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003).

127 §

Delgivning av upphandlingsbeslut

Den upphandlande enhetens beslut med motivering samt besvärsanvisning och rättelseanvisning ska skriftligen delges dem som saken gäller. Beslutet jämte ovannämnda handlingar delges med användning av de elektroniska kontaktuppgifter som anbudssökanden och anbudsgivaren har lämnat till den upphandlande enheten. När elektroniska kontaktuppgifter används anses anbudssökanden och anbudsgivaren ha fått del av beslutet den dag den elektroniska handling som gäller ärendet står till mottagarens förfogande i dennes mottagarapparat på ett sådant sätt att det elektroniska meddelandet kan hanteras. Som en sådan tidpunkt betraktas dagen då meddelandet sändes, såvida det inte ges en tillförlitlig redogörelse om ett avbrott i datakommunikationsförbindelserna eller någon motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt. Vid elektronisk delgivning ska den upphandlande enheten i sitt meddelande särskilt ange vilken dag meddelandet sändes.

Beslutet med motivering samt besvärsanvisningen och rättelseanvisningen kan också delges i ett vanligt brev i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen. Anbudssökanden och anbudsgivaren anses ha fått del av beslutet och de kompletterande handlingarna den sjunde dagen från den dag de sändes, om inte anbudssökanden eller anbudsgivaren visar att delgivningen har skett vid en senare tidpunkt.

128 §

Ingående av upphandlingskontrakt

Efter att ett beslut om upphandling har fattats ska den upphandlande enheten ingå ett upphandlingskontrakt. Upphandlingskontraktet uppstår genom ingående av ett separat, skriftligt kontrakt.

129 §

Väntetid

Vid upphandling som överstiger EU-tröskelvärdet och vid i bilaga E avsedd tjänsteupphandling eller koncession som överstiger det nationella tröskelvärdet får kontrakt ingås tidigast 14 dagar efter det att anbudssökanden eller anbudsgivaren har fått eller anses ha fått del av beslutet och besvärsanvisningen (*väntetid*).

Vid upphandling som bygger på ett dynamiskt inköpssystem och på ramavtal är den väntetid som avses i 1 mom. 10 dagar.

Väntetid tillämpas inte på direktupphandling.

Bestämmelser om hur ändringssökande påverkar ingående av upphandlingskontrakt finns i 150 §.

130 §

Undantag från bestämmelserna om väntetid

Väntetid behöver inte iakttas, om

1) kontraktet gäller upphandling som görs utifrån ett ramavtal enligt 42 §,

2) kontraktet ingås med den enda anbudsgivaren som lämnat ett godtagbart anbud och det i anbudsförfarandet inte längre deltar andra anbudsgivare eller anbudssökande vars ställning kan påverkas av valet av avtalsparter, eller om

3) kontraktet gäller upphandling som görs inom ett dynamiskt inköpssystem.

131 §

Annonsering om direktupphandling samt ingående av upphandlingskontrakt

Vid direktupphandling som överstiger EU-tröskelvärdet samt vid i bilaga E avsedd tjänsteupphandling och koncession som genomförs som direktupphandling och överstiger det nationella tröskelvärdet får den upphandlande enheten efter att upphandlingsbeslutet fattats sända en annons om direktupphandlingen för publicering innan upphandlingskontraktet ingås. Upphandlingskontraktet kan då ingås tidigast 14 dagar efter det att annonsen har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning.

Vid direktupphandling som underskrider EU-tröskelvärdet får den upphandlande enheten efter att upphandlingsbeslutet fattats sända en nationell annons om direktupphandlingen för publicering innan upphandlingskontraktet ingås. I annonsen ska åtminstone de uppgifter som nämns i 102 § 1 mom. 1—5 punkten finnas. Dessutom ska avtalspartens eller avtalsparternas namn och kontaktuppgifter samt grunderna för användning av direktupphandling uppges. Upphandlingskontraktet kan då ingås tidigast 14 dagar efter det att annonsen har publicerats på den webbadress som avses i 101 §.

132 §

Upphandlingsrättelse

Den upphandlande enheten kan själv undanröja sitt felaktiga beslut eller återkalla något annat avgörande i upphandlingsförfarandet som har rättsliga följder för anbudssökandenas eller anbudsgivarnas ställning och avgöra ärendet på nytt (*upphandlingsrättelse*), om beslutet eller något annat avgörande i upphandlingsförfarandet grundar sig på ett fel i tillämpningen av lagen, eller om det har kommit fram någon sådan ny information i frågan som kan påverka beslutet, avgörandet eller förutsättningarna för ingående av upphandlingskontraktet.

Rättelse av ett beslut eller ett avgörande förutsätter inte parts samtycke.

133 §

Hur en upphandlingsrättelse anhängiggörs

Den upphandlande enheten kan på eget initiativ eller på yrkande av en part inleda behandlingen av en upphandlingsrättelse. Den upphandlande enheten ska omedelbart meddela dem som saken gäller att en upphandlingsrättelse har anhängiggjorts.

En part ska framställa yrkande inom 14 dagar efter det att den har fått del av den upphandlande enhetens beslut eller något annat avgörande i upphandlingsförfarandet. Den upphandlande enheten kan själv åta sig att rätta upphandlingsbeslutet eller avgörandet inom 90 dagar efter det att det beslut eller avgörande som är föremål för upphandlingsrättelsen har fattats.

Ändringssökande hos marknadsdomstolen hindrar inte att en upphandlingsrättelse görs eller behandlas. En upphandlingsrättelse kan även gälla den upphandlande enhetens lagakraftvunna beslut, om ärendet inte har förts till marknadsdomstolen.

134 §

Hur behandlingen av en upphandlingsrättelse påverkar behandlingen i marknadsdomstolen

Anhängiggörande och behandling av en upphandlingsrättelse påverkar inte den tidsfrist under vilken en part med stöd av denna lag har rätt att söka ändring genom besvär hos marknadsdomstolen.

Om det i ett beslut eller något annat avgörande som fattats i upphandlingsförfarandet och som ska rättas har sökts ändring hos marknadsdomstolen, ska marknadsdomstolen underrättas om upptagandet av ärendet till behandling såsom upphandlingsrättelse och tillställas beslutet i ärendet. Vid behandlingen av en upphandlingsrättelse kan den upphandlande enheten förbjuda verkställigheten av beslutet eller avgörandet eller bestämma att den ska avbrytas. Marknadsdomstolen ska underrättas om att verkställigheten har förbjudits eller avbrutits, om ändring har sökts i ärendet genom besvär hos marknadsdomstolen.

Om den upphandlande enheten rättar sitt upphandlingsbeslut eller något annat av sina avgöranden genom upphandlingsrättelse, så att den som har anfört besvär hos marknadsdomstolen inte längre är i behov av rättsskydd och inte har behov av att få ett motiverat beslut, kan marknadsdomstolen avskriva ett sådant ärende från vidare behandling utan att fälla ett avgörande i huvudsaken.

135 §

Tillämpningen av upphandlingsrättelse på andra upphandlingar

Upphandlingsrättelseförfarandet tillämpas även på sådan rättelse av den upphandlande enhetens beslut eller andra avgöranden i upphandlingsförfarandet som denna lag inte annars tillämpas på. I ett beslut som fattas med anledning av en sådan upphandlingsrättelse får ändring inte sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

136 §

Ändring av upphandlingskontrakt under kontraktsperioden

Vid upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdena, sådana tjänsteupphandlingar enligt bilaga E eller koncessioner som överstiger de nationella tröskelvärdena får i upphandlingskontraktet eller ramavtalet inte göras några väsentliga ändringar under kontraktsperioden utan ett nytt upphandlingsförfarande enligt denna lag. Som en väsentlig ändring betraktas åtminstone

1) att det införs nya villkor som, om de hade ingått i det ursprungliga upphandlingsförfarandet, skulle ha medfört att andra anbudssökande getts tillträde än de som ursprungligen valdes eller att andra anbud än de som ursprungligen godkändes skulle ha godkänts eller som skulle ha medfört ytterligare deltagare i upphandlingsförfarandet,

2) att ändringen innebär att kontraktets eller ramavtalets ekonomiska jämvikt ändras till förmån för avtalsparten på ett sätt som inte medgavs i det ursprungliga kontraktet eller ramavtalet,

3) att ändringen medför att kontraktets eller ramavtalets omfattning utvidgas betydligt,

4) att den avtalspart som den upphandlande enheten ursprungligen har ingått kontrakt med ersätts med en ny avtalspart.

Trots bestämmelserna i 1 mom. är det tillåtet att göra en ändring i upphandlingskontraktet eller ramavtalet utan ett nytt upphandlingsförfarande

1) oberoende av penningsvärdet, om ändringen baserar sig på avtalsvillkor eller ändringsklausuler som var kända vid tidpunkten för upphandlingsförfarandet och som anges i upphandlingsdokumentet, förutsatt att de villkoren är klara, exakta och entydiga och inte påverkar upphandlingskontraktets eller ramavtalets övergripande karaktär,

2) om det behövs sådana kompletterande arbeten, tjänster eller varor från den ursprungliga avtalsparten som inte ingår i det ursprungliga kontraktet, och ett byte av avtalsparten inte är möjligt av ekonomiska eller tekniska skäl och skulle medföra betydande olägenheter eller sådana omkostnader för den upphandlande enheten som på ett betydande sätt överläppar varandra,

3) om behovet av ändringen har uppstått till följd av omständigheter som en omdömesgill upphandlande enhet inte hade kunnat förutse och ändringen inte påverkar kontraktets övergripande karaktär,

4) om den ursprungliga avtalsparten ersätts med en ny avtalspart till följd av en entydig ändringsklausul enligt 1 punkten eller till följd av att en annan leverantör som uppfyller de kvalitativa lämplighetskrav som ursprungligen fastställts träder helt eller delvis i den ursprungliga avtalspartens ställe som en följd av strukturella arrangemang, företagsköp, fusioner och förändringar i det bestämmande inflytandet eller insolvens, under förutsättning att detta inte medför andra väsentliga ändringar av kontraktet och inte syftar till att kringgå tillämpningen av denna lag,

5) om det är fråga om en ändring av ringa värde som vid upphandling som gäller de tjänster som avses i bilaga E samt vid koncessioner underskrider EU-tröskelvärdena eller vid andra upphandlingar underskrider de nationella tröskelvärdena, och om ändringen inte påverkar kontraktets övergripande karaktär.

Värdet av den ändring som avses i 2 mom. 2 och 3 punkten får inte vara mer än 50 procent av värdet av det ursprungliga kontraktet. Om flera ändringar som avses i 2 mom. 2 eller 3 punkten görs successivt ska varje ändring bedömas separat. Sådana på varandra följande ändringar får inte syfta till att kringgå bestämmelserna i denna lag.

Värdet av den ändring som avses i 2 mom. 5 punkten ska vara lägre än 10 procent av det ursprungliga kontraktets värde för tjänste- eller varuupphandlingskontrakt eller koncessioner som gäller tjänster och lägre än 15 procent av det ursprungliga kontraktets värde för byggentreprenadkontrakt eller byggkoncessioner. Om flera ändringar som avses i 2 mom. 5 punkten görs successivt ska värdet bedömas utifrån det kumulativa nettovärdet av de successiva ändringarna.

Vid beräkningen av det pris som avses i 3 och 4 mom. ska det justerade priset vara referensvärdet när kontraktet omfattar en indexklausul.

137 §

Uppsägning av upphandlingskontrakt i särskilda situationer

Utöver det som avtalats i upphandlingskontraktet kan den upphandlande enheten säga upp kontraktet så att det upphör omedelbart, om

1) kontraktet har varit föremål för en sådan väsentlig ändring som avses i 136 § 1 mom.,

2) någon av de obligatoriska uteslutningsgrunder som anges i 80 § har gällt leverantören vid tidpunkten då upphandlingskontraktet ingicks, eller

3) kontraktet inte borde ha ingåtts med leverantören på grund av att den upphandlande enheten allvarligt åsidosatt skyldigheterna enligt Europeiska unionens grundfördrag och upphandlingsdirektivet enligt vad som konstaterats av Europeiska unionens domstol i ett förfarande i enlighet med artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

138 §

Tillämpliga bestämmelser om handlingars offentlighet

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på offentligheten i fråga om den upphandlande enhetens handlingar och de avgifter som tas ut för dessa handlingar samt på parts rätt att ta del av handlingarna, om enheten är en myndighet som avses i 4 § i den lagen eller om enheten på basis av en bestämmelse någon annanstans i lag är skyldig att följa den lagen.

På rätten för den som deltar i ett anbudsförfarande som ordnas av någon annan än en i 1 mom. avsedd upphandlande enhet att ta del av handlingar som enheten har upprättat och fått för handläggningen av anbuden och på tystnadsplikten för anställda vid den upphandlade enheten tillämpas det som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om parts rätt att ta del av en handling, när en handling blir offentlig samt behandling och avgörande av ett ärende som gäller rätt att få ta del av en handling.

Ändring i ett beslut av den upphandlande enheten som gäller rätten att ta del av en handling får sökas på det sätt som föreskrivs i 33 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Behörig förvaltningsdomstol vid besvär över beslut av andra upphandlande enheter än de som är myndigheter är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den upphandlande enheten finns.

I kyrkolagen föreskrivs om offentlighet för den evangelisk-lutherska kyrkans och dess församlingars handlingar.

15 kap.

Tillsyn över upphandlingar

139 §

Tillsynsmyndigheten och åtgärder för utredande av lagstridigt förfarande

Konkurrens- och konsumentverket övervakar att denna lag iakttas.

Var och en som anser att en upphandlande enhet har förfarit i strid med denna lag kan begära att Konkurrens- och konsumentverket vidtar åtgärder för att utreda förfarandets lagenlighet. På begäran om att åtgärder ska vidtas och på behandlingen av begäran tillämpas vad som i 8 a kap. i förvaltningslagen föreskrivs om förvaltningsklagan. Behandlingen av begäran om att åtgärder ska vidtas förfaller, om Konkurrens- och konsumentverket anser att den gärning som begäran gäller är sådan att det i enlighet med 53 c § i förvaltningslagen finns orsak att vidta åtgärder för att inleda ett förfarande enligt denna eller någon annan lag.

Konkurrens- och konsumentverket kan också på eget initiativ inleda en utredning av ett ärende som omfattas av dess behörighet.

140 §

Förbud mot att verkställa beslut om direktupphandling

Konkurrens- och konsumentverket kan genom sitt beslut förbjuda en upphandlande enhet att helt eller delvis verkställa ett upphandlingsbeslut, om verket anser att den upphandlande enheten har gjort en direktupphandling utan en sådan grund som anges i denna lag. Förbud får inte meddelas om det i ärendet redan har ingåtts ett upphandlingskontrakt.

Den upphandlande enheten kan medan Konkurrens- och konsumentverkets utredning pågår ge Konkurrens- och konsumentverket en skriftlig förbindelse om att inte verkställa upphandlingsbeslutet. I detta fall kan Konkurrens- och konsumentverket avskriva utredningen av ärendet.

141 §

Konkurrens- och konsumentverkets framställning till marknadsdomstolen

Om den upphandlande enheten som direktupphandling har gjort en upphandling som överstiger EU-tröskelvärdena eller gjort en i bilaga E avsedd tjänsteupphandling eller ingått en koncession som överstiger de nationella tröskelvärdena utan en grund som anges i denna lag och om det i

ärendet redan har ingåtts ett upphandlingskontrakt, kan Konkurrens- och konsumentverket göra en framställning till marknadsdomstolen om att

1) en ogiltighetspåföljd ska bestämmas,
2) en påföljdsavgift ska bestämmas,
3) kontraktsperioden ska förkortas,
4) upphandlingsbeslutet ska upphävas, förutsatt att verket har gjort en framställning om en påföljd som avses i 1 punkten.

Den framställning som avses i 1 mom. ska göras inom sex månader från det att upphandlingskontraktet har ingåtts. Konkurrens- och konsumentverkets utredningsåtgärder avbryter preskriptionstiden, varefter en ny preskriptionstid börjar löpa.

Konkurrens- och konsumentverket kan inte göra den framställning som avses i 1 mom. om ärendet redan är anhängigt vid marknadsdomstolen till följd av besvär. Om ett besvär som gäller samma upphandling blir anhängigt vid marknadsdomstolen under den tid det ärende som Konkurrens- och konsumentverkets framställning gäller är anhängigt, ska framställningen och besväret avgöras vid samma behandling.

Den framställning som avses i 1 mom. kan dock inte göras om den upphandlande enheten i fråga om upphandlingen har sänt en sådan annons om direktupphandling som avses i 131 § för publicering. En uppenbart bristfällig eller felaktig annons om direktupphandling utgör inte ett hinder för att en framställning görs.

142 §

Den upphandlande enhetens, avtalspartens och anbudsgivarens skyldighet att lämna uppgifter

Den upphandlande enheten, dennas avtalspart, en aktör som utövar bestämmande inflytande över den upphandlande enheten och en näringsidkare som deltagit i upphandlingsförfarandet är trots bestämmelserna om sekretess skyldig att på uppmaning av Konkurrens- och konsumentverket ge verket alla uppgifter och handlingar som behövs för att utreda ett upphandlingsförfarandes lagenlighet.

Uppgifterna ska på begäran ges skriftligen.

Konkurrens- och konsumentverket kan förena iakttagande av en uppmaning som avses i 1 mom. med vite. Marknadsdomstolen dömer ut vite.

143 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Konkurrens- och konsumentverket kan trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ lämna ut behövliga uppgifter eller handlingar, som det fått vid tillsynen, till

1) Skatteförvaltningen för att utföra uppgifter som nämns i 2 § i lagen om Skatteförvaltningen,
2) förundersökningsmyndigheter för att förebygga, avslöja eller utreda brott, för att utföra åtalsprövning samt för andra uppgifter i samband med att samla och registrera uppgifter,
3) åklagare för att utföra tjänsteuppdrag i den omfattning som nämns i 25 § i lagen om åklagarväsendet (439/2011),
4) arbetskraftsmyndigheter för att handlägga ärenden som gäller uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för näringsidkare eller övervakning av arbete,

5) centralen för utredning av penningtvätt för att utföra sina uppgifter som föreskrivs närmare i lag,
6) utsökningsväsendet för att utföra uppgifter som nämns i utsökningsbalken (705/2007),
7) Pensionsskyddscentralen för att enligt 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) övervaka iakttagandet av försäkringsskyldigheten enligt arbetspensionslagarna,
8) olycksfallsförsäkringscentralen för att enligt 177 § 1 mom. och 179 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) övervaka de skyldigheter som gäller försäkring,
9) till statsbidragsmyndigheter för att bevilja och övervaka finansiering som med stöd av statsunderstödslagen (688/2001) beviljas organisationer för deras verksamhet,
10) Patent- och registerstyrelsen för tillsyn enligt 14 kap. 1 § i stiftelselagen (487/2015),
11) arbetslöshetsförsäkringsfonden för tillsyn över verkställigheten av återbetalningar och återkrav av arbetslöshetsförsäkringspremier enligt 10 § 1 mom.,
12) förvaltningsmyndigheten för strukturfondsprogram för att utföra uppgifter som avses i 8 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014),
13) till konkursombudsmannen för övervakning av förvaltningen av konkursbon enligt lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995),
14) behöriga tillstånds- och tillsynsmyndigheter för att bevilja och återkalla trafiktillstånd enligt lagen om kommersiell godstransport på väg (693/2006) och kollektivtrafiklagen (503/2008).

144 §

Rapportering om resultaten av tillsynen

Konkurrens- och konsumentverket ska årligen om sin verksamhet i anslutning till tillsynen över denna lag utarbeta en rapport med ett sammandrag av
1) de lagstridiga förfaranden som upptäckts vid tillsynsverksamheten och de förfaranden som är skadliga med tanke på öppenheten eller icke-diskrimineringen, inklusive de vanligaste bakgrundsfaktorerna,
2) antalet åtgärder som avses i 139 § och deras innehåll,
3) antalet sådana beslut om förbud och förbindelser som avses i 140 § och deras innehåll,
4) antalet framställningar som avses i 141 § och deras innehåll samt av domstolarnas avgöranden till följd av framställningarna.

16 kap.

Rättsmedel

145 §

Vem får söka ändring

Den som ärendet gäller kan föra ett ärende om upphandling till marknadsdomstolen genom anförande av besvär.
Ett ärende kan dessutom föras till marknadsdomstolen genom besvär

1) av arbets- och näringsministeriet, om ärendet gäller Europeiska unionens tillsynsförfarande,
2) av en sådan statlig eller kommunal myndighet eller någon annan aktör som har beviljat projektstöd för genomförande av ett byggprojekt, om det gäller ett ärende som avses i 23 §.

146 §

Föremålet för och begränsningar av ändringssökande

Ett sådant beslut av en upphandlande enhet som avses i denna lag eller något annat avgörande av den upphandlande enheten i upphandlingsförfarandet vilka påverkar anbudssökandens eller anbudsgivarens ställning kan genom besvär föras till marknadsdomstolen.

Ett beslut eller annat avgörande av en upphandlande enhet kan inte föras till marknadsdomstolen genom besvär när beslutet eller avgörandet gäller

1) enbart beredningen av ett upphandlingsförfarande,
2) det att ett upphandlingskontrakt inte delas upp i delar med stöd av 75 §, eller
3) det att enbart det lägsta priset eller kostnaderna används som kriterium enligt 93 § vid bedömningen av om ett anbud ska anses vara det ekonomiskt mest fördelaktiga.

I en upphandling som grundar sig på ett ramavtal enligt 42 § eller i ett avgörande av den upphandlande enheten som gäller tillträde till ett dynamiskt inköpssystem enligt 51 § får ändring inte sökas genom besvär, om inte marknadsdomstolen beviljar behandlingstillstånd i ärendet. Tillstånd ska beviljas, om

1) det är viktigt att behandla ärendet med tanke på tillämpningen av lagen i andra likadana ärenden, eller
2) det finns ett vägande skäl som hänför sig till den upphandlande enhetens förfarande.

147 §

Tid för ändringssökande

Besvär ska anföras skriftligen inom 14 dagar efter det att anbudssökanden eller anbudsgivaren har fått del av upphandlingsbeslutet jämte besvärsanvisning, om inte något annat föreskrivs nedan.

Om den upphandlande enheten efter upphandlingsbeslutet med stöd av 130 § 1 eller 3 punkten har ingått ett upphandlingskontrakt eller en koncession utan att iaktta väntetiden, ska besvär anföras inom 30 dagar efter det att anbudsgivaren har fått del av beslutet jämte besvärsanvisning.

Besvär ska lämnas in till marknadsdomstolen senast sex månader efter det att upphandlingsbeslutet har fattats, om anbudssökanden eller anbudsgivaren har fått del av upphandlingsbeslutet jämte besvärsanvisning och upphandlingsbeslutet eller besvärsanvisningen har varit väsentligen bristfälliga.

Om den upphandlande enheten har sänt en annons om direktupphandling enligt 131 § eller en annons om ändring av avtal enligt 58 § 1 mom. 9 punkten för publicering i Europeiska unionens officiella tidning, ska besvär anföras inom 14 dagar efter det att annonsen har publicerats.

Om en annons som avses i 4 mom. inte har publicerats, ska besvär över direktupphandling anföras

1) inom 30 dagar efter det att en annons i efterhand om direktupphandlingen har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning, eller

2) sex månader efter det att upphandlingskontraktet har ingåtts.

148 §

Underrättelse om ändringssökandet till den upphandlande enheten samt förteckning över upphandlingsärenden

Den som söker ändring i ett upphandlingsärende ska skriftligen underrätta den upphandlande enheten om att ärendet förs till marknadsdomstolen. Konkurrens- och konsumentverket ska skriftligen underrätta den upphandlande enheten om att en framställning om en påföljd enligt 159 § förs till marknadsdomstolen.

Underrättelsen ska lämnas till den upphandlande enheten senast då besvären över upphandlingen eller Konkurrens- och konsumentverkets framställning lämnas in till marknadsdomstolen. Underrättelsen ska lämnas på den adress som den upphandlande enheten har uppgett.

Marknadsdomstolen ska föra och publicera en så omfattande och aktuell förteckning som möjligt över de upphandlingsärenden som har inletts vid marknadsdomstolen.

149 §

Den upphandlande enheten som motpart samt ersättning för rättegångskostnader

Vid behandlingen av ett upphandlingsärende anses den upphandlande enheten vara motpart till den part som anfört besväret eller den myndighet som gjort framställningen.

På ersättande av rättegångskostnaderna i ett upphandlingsärende tillämpas bestämmelserna i 74 § 1 och 2 mom. i förvaltningsprocesslagen.

När frågan om skyldigheten att ersätta motpartens rättegångskostnader avgörs tillämpas på den upphandlande enheten vad som föreskrivs om en myndighet eller annan offentlig part i 74 § 1 och 2 mom. i förvaltningsprocesslagen. Om den upphandlande enheten inte är en myndighet eller en juridisk person, kan skyldigheten att ersätta motpartens rättegångskostnader åläggas en myndighet eller en juridisk person som deltar i eller hör till den upphandlande enheten. Om en upphandlande enhet har svarat för upphandlingsförfarandet på andra upphandlande enheters vägnar, kan skyldigheten att ersätta rättegångskostnader åläggas den upphandlande enhet som har handlat på andra upphandlande enheters vägnar.

150 §

Hur ändringssökande påverkar ingående av ett upphandlingskontrakt

Vid upphandling där en väntetid eller en tidsfrist enligt 131 § 1 mom. ska iakttas får den upphandlande enheten inte ingå ett upphandlingskontrakt, om ärendet har förts till marknadsdomstolen genom besvär.

Om marknadsdomstolen avgör frågan om verkställighet eller fäller ett avgörande i huvudsaken innan väntetiden eller den tidsfrist som avses i 131 § 1 mom. har löpt ut, ska den upphandlande enheten iaktta väntetiden eller den tidsfrist som avses i 131 § 1 mom. trots marknadsdomstolens beslut.

151 §

Marknadsdomstolens temporära beslut

Om besvär över en upphandling har anförts hos marknadsdomstolen kan den temporärt förbjuda, avbryta eller tillåta verkställigheten av upphandlingsbeslutet eller annars bestämma att upphandlingsförfarandet temporärt ska avbrytas för den tid ärendet behandlas i marknadsdomstolen.

Vid beslut om en åtgärd enligt 1 mom. ska marknadsdomstolen fästa uppmärksamhet vid att åtgärden inte orsakar större skada för motparten, andra personers rättigheter eller det allmänna intresset än de fördelar som åtgärden medför.

152 §

Den upphandlande enhetens temporära förbindelse

Om besvär över en upphandling har anförts hos marknadsdomstolen kan den upphandlande enheten ge marknadsdomstolen en skriftlig förbindelse om att inte verkställa upphandlingsbeslutet så länge som ärendet är anhängigt i marknadsdomstolen.

Om den upphandlande enheten ger marknadsdomstolen en förbindelse som avses i 1 mom., meddelar marknadsdomstolen inte utan särskild orsak beslut om krav på ett temporärt förbud mot att verkställa upphandlingsbeslutet.

153 §

Temporär organisering av upphandling

Om besvär över en upphandling har anförts hos marknadsdomstolen kan den upphandlande enheten organisera upphandlingen temporärt, om inte upphandlingen på grund av sin art kan skjutas upp för den tid som ärendet behandlas i marknadsdomstolen.

En temporär organisering av upphandlingen får inte hindra att marknadsdomstolen på ändringssökandens yrkande kan besluta att

1) upphäva den upphandlande enhetens beslut helt eller delvis,

2) förbjuda den upphandlande enheten att tillämpa en oriktig punkt i ett dokument som gäller upphandlingen eller att annars iaktta ett oriktigt förfarande, eller

3) ålägga den upphandlande enheten att korrigera sitt oriktiga förfarande.

154 §

Påföljder som bestäms av marknadsdomstolen

Om det vid en upphandling har förfarits i strid med denna lag eller med Europeiska unionens lagstiftning eller Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling, kan marknadsdomstolen

1) helt eller delvis upphäva ett beslut av en upphandlande enhet,

2) förbjuda den upphandlande enheten att tillämpa en oriktig punkt i ett dokument som gäller upphandlingen eller att annars iaktta ett oriktigt förfarande,

3) ålägga den upphandlande enheten att korrigera sitt oriktiga förfarande,

4) ålägga den upphandlande enheten att betala gottgörelse till en part som skulle ha haft en realistisk möjlighet att erhålla kontraktet, om förfarandet hade varit felfritt,

5) döma ut en ogiltighetspåföljd för den upphandlande enheten,

6) bestämma att den upphandlande enheten ska betala staten en påföljdsavgift,

7) förkorta kontraktsperioden för upphandlingskontraktet eller koncessionen så att den löper ut efter en tid som marknadsdomstolen bestämmer.

Marknadsdomstolen kan när påföljder enligt 1 mom. 4—7 punkten bestäms anse att ett upphandlingskontrakt eller en koncession har uppstått på grund av omständigheterna, om den upphandlande enheten uttryckligen har börjat genomföra upphandlingen.

Ogiltighetspåföljd, påföljdsavgift och förkortning av kontraktsperioden kan bestämmas endast vid upphandling och koncession som gäller i bilaga E avsedda tjänster och överstiger det nationella tröskelvärdet samt vid annan upphandling som överstiger EU-tröskelvärdet.

En påföljd enligt 1 mom. kan dömas ut endast om det lagstridiga förfarandet har påverkat upphandlingsförfarandets resultat eller en parts ställning vid upphandlingsförfarandet.

155 §

Gottgörelse

Gottgörelse kan påföras, om en åtgärd som avses i 154 § 1 mom. 1—3 punkten kan orsaka större skada för den upphandlande enheten, övriga aktörers rättigheter eller det allmänna intresset än de fördelar som åtgärden medför eller om besvären har lämnats in först efter det att upphandlingskontraktet ingåtts. När gottgörelse påförs ska hänsyn tas till arten av det fel eller den försummelse som den upphandlande enheten gjort sig skyldig till, värdet av den upphandling eller den koncession som är föremål för besvär och de kostnader och den skada som den som anfört besvär orsakats. Marknadsdomstolen kan dock avstå från att påföra gottgörelse, om den upphandlande enheten har avhållit sig från att verkställa upphandlingsbeslutet under den tid ärendet behandlas i marknadsdomstolen.

Gottgörelsebeloppet får inte utan särskilda skäl överstiga 10 procent av upphandlingskontraktets värde.

156 §

Ogiltighetspåföljd

Marknadsdomstolen kan bestämma att ett upphandlingskontrakt är ogiltigt eller att en koncession är ogiltig, om

1) den upphandlande enheten har gjort en direktupphandling utan en sådan grund som anges i denna lag och vid upphandlingen inte har förfarit på det sätt som avses i 131 §,

2) den upphandlande enheten har ingått ett upphandlingskontrakt, fastän väntetid måste iakttas vid upphandlingen,

3) den upphandlande enheten i strid med 150 § har ingått ett upphandlingskontrakt, fastän upphandlingsärendet har förts till marknadsdomstolen för avgörande.

I de fall som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten förutsätts dessutom att den upphandlande enheten har gjort sig skyldig till ett annat fel som strider mot denna lag och som har påverkat ändringssökandens möjligheter att erhålla upphandlingskontraktet.

Om den upphandlande enheten med stöd av 130 § vid konkurrensutsättning som grundar sig på ett ramavtal eller ett dynamiskt inköpssystem har slutit ett upphandlingskontrakt utan att iaktta väntetiden och om förfarandet vid konkurrensutsättningen strider mot 43 § 2 eller 3 mom. eller 49–52 § i denna lag så att felet har påverkat ändringssökandens möjligheter att erhålla upphandlingskontraktet, kan marknadsdomstolen förklara upphandlingskontraktet ogiltigt.

Marknadsdomstolen beslutar vilka av kontraktets förpliktelser ogiltighetspåföljden gäller. En ogiltighetspåföljd kan endast gälla kontraktsförpliktelser som parterna i upphandlingskontraktet ännu inte har uppfyllt.

157 §

När ogiltighetspåföljd inte bestäms

Marknadsdomstolen kan avstå från att döma ut en ogiltighetspåföljd av tvingande hänsyn till det allmänna intresset. Ekonomiska fördelar som direkt hänför sig till kontraktet kan anses vara tvingande hänsyn endast om kontraktets ogiltighet skulle ha exceptionellt oskäliga följder.

158 §

Påföljdsavgift och förkortning av kontraktsperioden

Marknadsdomstolen kan bestämma att den upphandlande enheten ska betala staten en påföljdsavgift, om

1) marknadsdomstolen har dömt ut en ogiltighetspåföljd för upphandlingskontraktet,

2) den upphandlande enheten har ingått ett upphandlingskontrakt, fastän väntetid måste iakttas vid upphandlingen eller koncessionen,

3) den upphandlande enheten i strid med 150 § har ingått ett upphandlingskontrakt eller ett koncessionskontrakt, fastän upphandlingsärendet har förts till marknadsdomstolen för avgörande, eller

4) marknadsdomstolen av tvingande hänsyn till det allmänna intresset i enlighet med 157 § har avstått från att bestämma en ogiltighetspåföljd för upphandlingskontraktet eller koncessionskontraktet.

I det fall som avses i 1 mom. 4 punkten kan marknadsdomstolen utöver eller i stället för att döma ut en påföljdsavgift förkorta kontraktsperioden för upphandlingskontraktet eller koncessionskontraktet så att den löper ut efter en tid som bestäms av marknadsdomstolen.

När en påföljd döms ut av marknadsdomstolen ska denna ta hänsyn till arten av det fel eller den försummelse som den upphandlande enheten gjort sig skyldig till och värdet av den upphandling som är föremål för besvär. Påföljdsavgiftens belopp får inte överstiga 10 procent av upphandlingskontraktets eller koncessionskontraktets värde.

159 §

Bestämmande av påföljder på framställning av Konkurrens- och konsumentverket

Marknadsdomstolen får på framställning enligt 141 § av Konkurrens- och konsumentverket
1) bestämma en ogiltighetspåföljd för den upphandlande enheten,
2) bestämma att den upphandlande enheten ska betala staten en påföljdsavgift,
3) bestämma att kontraktsperioden ska förkortas,
4) upphäva upphandlingsbeslutet.

På bestämmande av en ogiltighetspåföljd tillämpas vad som föreskrivs i 156 § 4 mom. Marknadsdomstolen kan avstå från att döma ut en ogiltighetspåföljd på de grunder som anges i 157 §. I detta fall kan marknadsdomstolen bestämma att den upphandlande enheten ska betala en påföljdsavgift samt dessutom eller i stället förkorta kontraktsperioden för upphandlingskontraktet så att den löper ut efter en tid som bestäms av marknadsdomstolen, med iakttagande av vad som föreskrivs i 158 § 3 mom.

160 §

Riktande och samverkan av påföljder

Om en upphandlande enhet har svarat för upphandlingsförfarandet på andra upphandlande enheters vägnar, kan marknadsdomstolen besluta att den påföljd som den har bestämt ska bäras av den upphandlande enhet som har agerat på de andra upphandlande enheternas vägnar. Om en upphandlande enhet som inte själv är en myndighet eller en juridisk person har svarat för upphandlingsförfarandet, kan det beslutas att påföljden ska bäras av en upphandlande enhet som har deltagit i en sådan upphandlande enhets verksamhet och som är en myndighet eller en juridisk person.

När marknadsdomstolen bestämmer om påföljder som avses i denna lag ska den beakta att samverkan av påföljderna inte får bli oskälig för den upphandlande enheten eller dess avtalspart.

161 §

Vite

Marknadsdomstolen kan förena ett förbud eller ett åläggande enligt denna lag med vite. I viteslagen (1113/1990) föreskrivs om föreläggande och utdömande av vite.

Om en upphandlande enhet har svarat för upphandlingsbeslutet eller någon annan åtgärd på andra upphandlande enheters vägnar, kan marknadsdomstolen rikta vitet mot den upphandlande enhet som har handlat på andra upphandlande enheters vägnar. Om en upphandlande enhet som inte själv är en myndighet eller en juridisk person har svarat för upphandlingsförfarandet, kan vitet riktas mot en upphandlande enhet som har deltagit i en sådan upphandlande enhets verksamhet och som är en myndighet eller en juridisk person.

162 §

Delgivning av marknadsdomstolens beslut

Marknadsdomstolens beslut jämte besvärsanvisning ska delges bevisligen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan med ändringssökandens och den upphandlande enhetens samtycke marknadsdomstolens beslut jämte besvärsanvisning delges med användning av de elektroniska kontaktuppgifter som dessa parter har meddelat marknadsdomstolen. På elektronisk delgivning tillämpas bestämmelserna i 127 § 1 mom.

163 §

Förbud mot att söka ändring som grundar sig på en besvärsgrund

I ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet får ändring inte sökas med stöd av kommunallagen (410/2015) eller förvaltningsprocesslagen.

164 §

Sökande av ändring i Konkurrens- och konsumentverkets beslut

I ett beslut som Konkurrens- och konsumentverket meddelat med stöd av 140 § får ändring sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I andra avgöranden med anledning av en begäran om att åtgärder ska vidtas får ändring inte sökas genom besvär. .

165 §

Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut

Marknadsdomstolens beslut enligt 151 § 1 mom., 154 § 1–5 och 7 punkten får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På ändringssökande tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen. Ett sådant beslut av marknadsdomstolen som avses i 154 § 6 mom. får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

166 §

Sökande av ändring i upphandlingsbeslut av myndigheter inom kyrkan

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut om upphandling av myndigheter inom den evangelisk-lutherska kyrkan finns i kyrkolagen.

167 §

Kompletterande bestämmelser

Förutom vad som föreskrivs i denna lag tillämpas förvaltningsprocesslagen på besvär och på Konkurrens- och konsumentverkets framställningar.

Bestämmelser om handläggningen av ett ärende i marknadsdomstolen finns dessutom i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013).

168 §

Verkställighet av beslut

Ett beslut av marknadsdomstolen ska iakttas även om besvär anförts, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Marknadsdomstolens beslut om bestämmande av en påföljd som avses i 154 § 1 mom. 4—7 punkten kan dock verkställas först när beslutet vunnit laga kraft.

Marknadsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen ska underrätta Rättsregistercentralen om beslut om att påföra en påföljdsavgift. Centralen ska sörja för att beslutet verkställs.

169 §

Skadestånd

Den som genom ett förfarande som strider mot denna lag, Europeiska unionens lagstiftning eller Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling orsakar en anbudssökande, anbudsgivare eller leverantör skada är skyldig att ersätta skadan.

När ett skadeståndsyrkande gäller kostnader som orsakats av anbudsförfarandet är det tillräckligt att anbudssökanden, anbudsgivaren eller leverantören leder ett oriktigt förfarande som avses i 1 mom. i bevis och att anbudssökanden, anbudsgivaren eller leverantören, om förfarandet hade varit felfritt, skulle ha haft en realistisk möjlighet att vinna anbudsförfarandet.

Behörig domstol i skadeståndsärenden är en underrätt enligt 10 kap. i rättegångsbalken.

17 kap.

Särskilda bestämmelser

170 §

Bevaring av upphandlingskontrakt

De upphandlande enheterna ska under åtminstone upphandlingskontraktets giltighetstid i fråga om varuupphandlingskontrakt eller tjänsteupphandlingskontrakt bevara kopior på alla kontrakt som ingåtts till ett värde av minst 1 000 000 euro, och i fråga om byggentreprenadkontrakt bevara kopior på alla kontrakt som ingåtts till ett värde av minst 10 000 000 euro.

171 §

Rätt att få uppgifter

En upphandlande enhet som avses i 5 § 1 mom. 1—4 punkten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och av dem som sköter offentliga uppdrag få behövliga uppgifter om de företag och sammanslutningar som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) för att utreda om de av prövning beroende uteslutningsgrunder som avses i 81 § 1 mom. föreligger. Uppgifterna kan lämnas via en teknisk anslutning och utan samtycke av den till skydd för vilkens intressen sekretessplikten har föreskrivits.

172 §

Övervakningsrapport som ska lämnas till kommissionen och informationsutbyte mellan medlemsstaterna

Arbets- och näringsministeriet svarar för att en övervakningsrapport sänds till kommissionen vart tredje år. Arbets- och näringsministeriet svarar också för att de uppgifter som avses i 71–73, 80, 81, 88, 90 och 96 § lämnas ut till myndigheterna i andra medlemsstater.

Upphandlande enheter och andra myndigheter ska på begäran lämna de uppgifter som behövs för utarbetande av en övervakningsrapport och för statistikföring samt informationsutbyte till arbets- och näringsministeriet.

173 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 87 § 3 mom. träder emellertid i kraft först den 18 april 2018.

Genom denna lag upphävs lagen om offentlig upphandling (348/2007), nedan *den tidigare upphandlingslagen*, och lagen om elektroniska auktioner och dynamiska inköpssystem (698/2011).

Bestämmelserna om tillsyn i 15 kap., samt bestämmelserna om Konkurrens- och konsumentverket samt dess beslut och framställningar i 148 § 1 och 2 mom., 149 § 1 mom., 159 §, 164 §, och 167 § tillämpas först från och med den 20 .

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den tidigare upphandlingslagen ska denna lag tillämpas i dess ställe.

174 §

Övergångsbestämmelser

Bestämmelserna i 8 kap. i denna lag tillämpas på inköpscentraler först från och med den 18 april 2017 och på andra upphandlande enheter från och med den 18 oktober 2018. Bestämmelserna i 4 kap. i statsrådets förordning om offentlig upphandling (614/2007) som utfärdats med

stöd av den tidigare upphandlingslagen tillämpas på inköpscentraler till och med den 17 april 2017 och på andra upphandlande enheter till och med den 17 oktober 2018.

Trots det som föreskrivs i 1 mom. får 8 kap. i denna lag tillämpas på informationsutbyte i anslutning till ett upphandlingsförfarande efter lagens ikraftträdande, om informationsutbytet sker med elektroniska medel.

Den procentandel och begränsning i euro som anges i 15 § 1 mom. samt 15 § 3 och 4 mom. tillämpas på andra anknutna enheter än enheter inom branschen för social- och hälsovårdstjänster först från och med den 1 januari 2019. Nämnda procentandel och begränsning i euro samt 15 § 3 och 4 mom. tillämpas på anknutna enheter inom branschen för social- och hälsovårdstjänster först från och med den 1 januari 2022.

Den procentandel och begränsning i euro som anges i 16 § 1 mom. samt 16 § 2 och 3 mom. tillämpas på andra upphandlande enheter än enheter inom branschen för social- och hälsovårdstjänster först från och med den 1 januari 2019. Nämnda procentandel och begränsning i euro samt 16 § 2 och 3 mom. tillämpas på upphandlande enheter inom branschen för social- och hälsovårdstjänster först från och med den 1 januari 2022.

Den procentandel som avses i 15 § 1 mom. och 16 § 1 mom. och som ska tillämpas på andra anknutna enheter och upphandlande enheter än enheter inom branschen för social- och hälsovårdstjänster är 10 procent till och med den 31 december 2018. Den procentandel som avses i 15 § 1 mom. och 16 § 1 mom. och som ska tillämpas på anknutna enheter och upphandlande enheter inom branschen för social- och hälsovårdstjänster är 10 procent till och med den 31 december 2021. Den procentandel som avses i 15 § 1 mom. och i 16 § 1 mom. och som ska tillämpas på anknutna enheter och upphandlande enheter inom branschen för avfallshantering är 15 procent till och med den 31 december 2017.

På upphandlingsförfaranden som inletts före denna lags ikraftträdande och som var anhängiga vid ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Bilaga A

Tjänster som avses i 9 § 1 mom. 11—13 punkten

Tjänster som avses i 9 § 1 mom. 11 punkten Beskrivning av tjänster	CPV-referensnummer
Brandkårs- och räddningstjänster,	75250000-3
Brandkårstjänster	75251000-0
Brandsläckning	75251100-1
Brandskyddstjänster	75251110-4
Bekämpning av skogsbränder	75251120-7
Räddningstjänster	75252000-7
Civilförsvarstjänster	75222000-8
Nukleära säkerhetstjänster	98113100-9
Ambulanstjänster	85143000-3

Tjänster som avses i 9 § 1 mom. 12 punkten Beskrivning av tjänster	CPV-referensnummer
Reklamkampanjtjänster	79341400-0
Produktion av propagandafilmer	92111230-9
Produktion av propagandavideor	92111240-6

Tjänster som avses i 9 § 1 mom. 13 punkten Beskrivning av tjänster	CPV-referensnummer
Forsknings- och utvecklingstjänster samt tillhörande konsulttjänster	73000000-2
Experimentell utveckling	73120000-9
Planering och genomförande av forskning och utveckling	73300000-5
Förberedande genomförbarhetsstudie och teknisk demonstration	73420000-2
Test och utvärdering	73430000-5

Bilaga B

Förteckning över byggentreprenader

Nace Rev. 1	CPV-kod

AVDELNING F	BYGGVERKSAMHET	

Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkning	
45			Byggverksamhet	Denna huvudgrupp omfattar - nybyggnad, renovering och normal reparation	45000000
	45.1		Mark- och grundarbeten		45100000
		45.11	Rivning av hus; markarbeten	Denna undergrupp omfattar: - rivning och rasering av byggnader och andra anläggningar - röjning av byggplatser - markarbeten: schaktning, deponering, nivellering av byggplatser, dikesgrävning, bergrensning, sprängning etc. - iordningställande av gruvarbetsplatser: - avtäckning samt annat iordningställande av ägor och platser som innehåller mineraler Denna undergrupp omfattar även: - dränering av byggplatser - dränering av jordbruks- eller skogsbruksmark	45110000

		45.12	Markundersökning	Denna undergrupp omfattar: - provborrning och tagning av kärnprov för byggande, för geofysiska, geologiska eller liknande ändamål Denna undergrupp omfattar inte: - borrning av källor för produktion av råpetroleum eller naturgas se 11.20 - brunnsborrning, se 45.25 - schaktsänkning, se 45.25 - spårning av olje- och naturgasfält, utförande av geofysiska, - geologiska och seismiska undersökningar, se 74.20	45120000
	45.2		Bygg- och anläggningsarbeten		45200000

		45.21	Uppförande av hus och andra byggnadsverk	Denna undergrupp omfattar: - byggande av alla slags byggnader, byggande av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d.: - broar, inklusive sådana för upphöjda vägar, viadukter, tunnlar och tunnelbanor - rörledningar för fjärrtransport, fjärrnät för el och telekommunikation - rörledningar i tätort, tätortsnät för el och telekommunikation - därmed förknippade arbeten - montering och uppförande på plats av monteringsfärdiga byggnader Denna undergrupp omfattar inte: - tjänster i anslutning till råpetroleum- och naturgasutvinning, se 11.20 - uppförande av kompletta monteringsfärdiga byggnader av egentillverkade delar av annat material än betong, se huvudgrupperna 20, 26 och 28 - anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader, se 45.23 - bygginstallationer, se 45.3 - slutbehandling av byggnader, se 45.4 - arkitektverksamhet och teknisk konsultverksamhet, se 74.20 - projektledning för byggande, se 74.20	45210000 utom: – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Takarbeten	Denna undergrupp omfattar: - byggande av tak - taktäckning - impregnering	45261000

		45.23	Anläggning av motorvägar, vägar, flygfält och idrottsanläggningar	Denna undergrupp omfattar: - anläggning av vägar, gator samt andra kör- och gångvägar- anläggning av järnvägar - anläggning av start- och landningsbanor på flygfält - anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader - målning av vägmarkeringar och markeringar på parkeringsplatser Denna undergrupp omfattar inte: - förberedande markarbeten, se 45.11	45212212 och DA03 45230000 utom: – 45231000 – 45232000 – 45234115
		45.24	Vattenbyggnad	Denna undergrupp omfattar: anläggning av: - vattenleder, hamn- och flodarbeten, småbåtshamnar (marinor), slussar etc. - dammar, diken o.d. - muddring - undervattensarbete	45240000

		45.25	Andra bygg- och anläggningsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - bygg- eller anläggningsverksamhet som är specialiserad inom något för olika slags konstruktioner gemensamt område och fordrar specialistkompetens eller specialutrustning: - grundläggning inklusive pålning - borrning och byggande av brunnar, schaktsänkning - grundläggning inklusive pålning - borrning och byggande av brunnar, schaktsänkning - uppförande av icke egentillverkade stålelement - bockning av stål - murning och stenläggning - resning och nedmontering av byggnadsställningar och arbetsplattformar, inklusive uthyrning av byggnadsställningar och arbetsplattformar - uppförande av skorstenar och industriugnar Denna undergrupp omfattar inte: - uthyrning av byggnadsställningar utan resning och nedmontering, se 71.32	45250000 45262000
	45.3		Bygginstallationer		45300000
		45.31	Elinstallationer	Denna undergrupp omfattar: Installation i byggnader och andra anläggningar av: - elkablar och elarmatur - telekommunikationssystem - elvärmesystem - antenner - brandlarm - tjuvlarm - hissar och rulltrappor - åskledare etc.	45213316 45310000 utom: – 45316000

		45.32	Isoleringsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - installation i byggnader och andra anläggningar av värme-, ljud- eller vibrationsisolering Denna undergrupp omfattar inte: - impregnering, se 45.22	45320000
		45.33	VVS-arbeten	Denna undergrupp omfattar: Installation i byggnader och andra anläggningar av: - vattensystem samt sanitetsutrustning - gasarmaturer - värme-, ventilations-, kyl- och luftkonditioneringsutrustning inklusive ledningar - sprinklersystem Denna undergrupp omfattar inte: - installation av elvärme system, se 45.31	45330000
		45.34	Andra bygginstallationer	Denna undergrupp omfattar: - installation av belysnings- och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar - installation i byggnader och andra anläggningar av andra armaturer och anordningar	45234115 45316000 45340000
	45.4		Slutbehandling av byggnader		45400000
		45.41	Puts-, fasad- och stuckatörsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - anbringande på byggnader och andra anläggningar av invändig eller utvändig puts och stuck inklusive närstående basmaterial för putsning	45410000

		45.42	Byggnadssnickeriarbeten	Denna undergrupp omfattar: - installation av icke egentillverkade dörrar, fönster, dörr- och fönsterkarmar, kök med fast inredning, trappor, butiksinredning o.d., av trä eller andra material - invändig slutbehandling såsom arbete med tak, väggbeklädnader av trä och flyttbara skiljeväggar Denna undergrupp omfattar inte: - läggning av parkett och andra golvbeläggningar av trä, se 45.43	45420000
		45.43	Golv- och väggbeläggningsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - läggning, uppsättning eller fastsättning i byggnader och andra anläggningar av: - vägg- eller golvplattor av keramiskt material, betong eller huggen sten - vägg- eller golvplattor av keramiskt material, betong eller huggen sten - parkett och andra golvbeläggningar av trä eller mattor samt golvbeläggningar av linoleum inklusive av gummi eller plast - terrazzo-, marmor-, granit- eller skiffergolv eller -väggar - tapeter	45430000
		45.44	Måleri- och glasmästeriarbeten	Denna undergrupp omfattar: - invändig och utvändig målning av byggnader - målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d. - installation av glas, speglar etc. Denna undergrupp omfattar inte: - installation av fönster, se 45.42	45440000

		45.45	Annan slutbehandling av byggnader	Denna undergrupp omfattar: - installation av privata simbassänger - rengöring med ånga, blästring och liknande behandling av fasader - annan slutbehandling av byggnader Denna undergrupp omfattar inte: - invändig rengöring av byggnader och andra konstruktioner, se 74.70	45212212 och DA04 45450000
	45.5		Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare		45500000
		45.50	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	Denna undergrupp omfattar inte: - uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner samt -utrustning utan förare, se 71.32	45500000

Bilaga C

Förteckning över de internationella social-, miljö- och arbetsrättsliga konventioner som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten

- Internationella arbetsorganisationen ILO:s konvention nr 87 om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten,
- ILO-konvention nr 98 om tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten,
- ILO-konvention nr 29 om tvångs- eller obligatoriskt arbete,
- ILO-konvention nr 105 om avskaffande av tvångsarbete,
- ILO-konvention nr 138 om minimiålder för tillträde till arbete,
- ILO-konvention nr 111 om diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning,
- ILO-konvention nr 100 om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde,
- ILO-konvention nr 182 om avskaffande av de värsta formerna av barnarbete,
- Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet och dess Montrealprotokoll om ämnen som bryter ned ozonskiktet,
- Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall (Baselkonventionen),
- Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar (Stockholmskonventionen),
- Rotterdamkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (Unep/FAO) (PIC-konventionen), Rotterdam, den 10 september 1998 och dess tre regionala protokoll

Bilaga D

De utredningar av anbudssökandens eller anbudsgivarens lämplighet som avses i 88 § 6 och 7 mom.

Ekonomisk och finansiell ställning (88 § 6 mom.)
- lämpliga intyg från banker eller, i förekommande fall, bevis på relevant ansvarsförsäkring för verksamheten,
- årsredovisningar eller utdrag ur dem, om offentliggörande av årsredovisningar krävs enligt lagstiftningen i det land där den ekonomiska aktören är etablerad,
- uppgift om företagets samlade omsättning och, i förekommande fall, omsättningen för det verksamhetsområde som upphandlingen gäller, för maximalt de tre senaste verksamhetsåren beroende på datum för bildandet av företaget eller då den ekonomiska aktören inledde sin verksamhet, om uppgifter om denna omsättning är tillgängliga.
Teknisk kapacitet (88 § 7 mom.)
- en förteckning över genomförda byggentreprenader under högst de fem senaste åren, åtföljd av intyg om att de viktigaste byggentreprenaderna utförts på ett tillfredsställande sätt; om det är nödvändigt för att garantera en tillfredsställande konkurrensnivå kan de upphandlande myndigheterna ange att bevis på relevanta byggentreprenader som genomfördes mer än fem år tidigare kommer att beaktas,
- en förteckning över de viktigaste leveranser eller tjänster som utförts under högst de tre senaste åren, med angivande av värde, tidpunkt och privata eller offentliga mottagare; om det är nödvändigt för att garantera en tillfredsställande konkurrensnivå kan de upphandlande myndigheterna ange att bevis på relevanta leveranser eller tjänster som utfördes mer än tre år tidigare kommer att beaktas,
- uppgifter om tekniker och tekniska organ, vare sig de tillhör den ekonomiska aktörens företag eller inte, i synnerhet om dem som ansvarar för kvalitetskontrollen och, i fråga om offentliga byggentreprenader, uppgift om tekniker och tekniska organ som entreprenören kan förfoga över för att genomföra entreprenaden,
- en beskrivning av den ekonomiska aktörens tekniska utrustning och av de metoder som aktören använder för att säkra kvaliteten samt av företagets undersöknings- och forskningsresurser,
upplysning om de system för hantering av leveranskedjan och spårningssystem som den ekonomiska aktören kan komma att tillämpa vid fullgörandet av kontraktet,
- om de aktuella varorna eller tjänsterna är komplexa eller i undantagsfall är avsedda för ett särskilt ändamål, en kontroll som den upphandlande myndigheten själv ska utföra eller som på dennas vägnar utförs av ett behörigt organ i varuleverantörens eller tjänsteleverantörens etableringsland, förutsatt att detta organ ger sitt samtycke; kontrollerna ska utvisa varuleverantörens tillverkningskapacitet eller tjänsteleverantörens tekniska kapacitet och om nödvändigt dennes undersöknings- och forskningsresurser samt resurser för kvalitetskontroll,
- upplysning om tjänsteleverantörens eller entreprenörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer eller motsvarande uppgifter om ledande personer i företaget, förutsatt att de inte utvärderas som tilldelningskriterium,
- upplysning om de miljöskyddsåtgärder den ekonomiska aktören kan komma att tillämpa vid fullgörandet av kontraktet,
- uppgift om antal anställda i medeltal per år hos tjänsteleverantören eller entreprenören och antal anställda med ledningsfunktion under de tre senaste åren,

- uppgift om vilka verktyg, maskiner och teknisk utrustning som tjänsteleverantören eller entreprenören förfogar över för att fullgöra kontraktet,
- upplysning om hur stor del av kontraktet som den ekonomiska aktören eventuellt kommer att lägga ut på underleverantörer,
- i fråga om varuupphandlingar prover, beskrivningar eller fotografier, vars äkthet ska styrkas om den upphandlande myndigheten begär det,
- i fråga om varuupphandlingar intyg som upprättas av officiella institutioner för kvalitetskontroll eller enheter för sådan kontroll av erkänd kompetens och av vilka det ska framgå att varor som är klart identifierade genom referenser överensstämmer med vissa tekniska specifikationer eller standarder.

Bilaga E

Social- och hälsovårdstjänster enligt 107 § samt andra särskilda tjänster

1) hälsovård, socialtjänst och närbesläktade tjänster som omfattas av CPV-koderna 75200000-8, 75231200-6, 75231240-8, 79611000-0, 79622000-0 [Tillhandahållande av hemtjänstpersonal], 79624000-4 [Förmedling av vårdpersonal] och 79625000-1 [Förmedling av läkare]. 85000000-9 till 85323000-9, 98133100-5, 98133000-4, 98200000-5, 98500000-8 [Privata hushåll med anställd personal] och 98513000-2 till 98514000-9 [Arbetskrafttjänster för hushåll, Bemanningstjänster för enskilda, Tjänster utförda av kontorspersonal för enskilda, Tillfällig personal för hushåll, Hemhjälp och Hemtjänst],
2) administration inom socialtjänsten, utbildningsadministration, hälsovårdsförvaltning och administration avseende kultur som omfattas av CPV-koderna 85321000-5 och 85322000-2, 75000000-6 [Offentlig förvaltning, försvar och socialförsäkringstjänster], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1, 79995000-5 till 79995200-7, 80000000-4 Undervisning och utbildning till 80660000-8, 92000000-1 till 92700000-8, 79950000-8 [Tjänster för organisering av utställningar, mässor och kongresser], 79951000-5 [Organisering av seminarier], 79952000-2 [Evenemang], 79952100-3 [Anordnande av kulturevenemang], 79953000-9 [Festivalarrangemang], 79954000-6 [Festarrangemang], 79955000-3 [Anordnande av modevisningar], 79956000-0 [Anordnande av mässor och utställningar],
3) obligatorisk socialförsäkring som omfattas av CPV-koden 75300000-9, om den omfattas av lagen,
4) bidragstjänster som omfattas av CPV-koderna 75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1,
5) andra samhälleliga och personliga tjänster, inklusive fackföreningstjänster, tjänster utförda av politiska organisationer, tjänster tillhandahållna av ungdomsorganisationer och andra medlemsorganisationstjänster, som omfattas av CPV-koderna 98000000-3, 98120000-0, 98132000-7, 98133110-8 och 98130000-3,
6) tjänster i samband med religionsutövande som omfattas av CPV-koden 98131000-0,
7) hotell- och restaurangtjänster som omfattas av CPV-koderna 55100000-1 till 55410000-7, 55521000-8 till 55521200-0 [55521000-8 Catering för privata hushåll, 55521100-9 Hemkörning av mat, 55521200-0 Måltidsleveranser], 55520000-1 Catering, 55522000-5 Catering för transportföretag, 55523000-2 Catering för övriga företag eller övriga institutioner, 55524000-9 Skolbespisning, 55510000-8 Matsalstjänster, 55511000-5 Matsalstjänster och övrig kafeteriaverksamhet för särskild kundgrupp, 55512000-2 Drift av matsal, 55523100-3 Servering av skolmåltider,
8) juridiska tjänster, i den mån de inte är undantagna enligt 9 § och om de omfattas av CPV-koderna 79100000-5 till 79140000-7, 75231100-5,
9) övrig statsförvaltning och statliga tjänster som omfattas av CPV-koderna 75100000-7 till 75120000-3, 75123000-4, 75125000-8 till 75131000-3,
10) samhällstjänster som omfattas av CPV-koderna 75200000-8 till 75231000-4,
11) fängelserelaterade tjänster, tjänster för allmän säkerhet och räddningstjänster, i den mån de inte är undantagna enligt 9 §, som omfattas av CPV-koderna 75231210-9 till 75231230-5, 75240000-0 till 75252000-7, 794300000-7, 98113100-9,
12) undersöknings- och säkerhetstjänster som omfattas av CPV-koderna 79700000-1 till 79721000-4 [Undersöknings- och säkerhetstjänster, Säkerhetstjänster, Larmövervakningstjänster, Vakttjänster, Övervakningstjänster, Eftersökning, Uppspårning av försvunna, Patrullering, Utfärdande av id-kort, Utredning och Detektivtjänster] 79722000-1 [Grafologi], 79723000-8 [Avfallsanalys],

13) internationella tjänster som omfattas av CPV-koderna 98900000-2 [Tjänster tillhandahållna av exterritoriala organisationer och organ] och 98910000-5 [Särskilda tjänster för internationella organisationer och organ],
14) posttjänster som omfattas av CPV-koderna 64000000-6 [Post- och telekommunikationstjänster], 64100000-7 [Post- och budtjänster], 64110000-0 [Postgång], 64111000-7 [Posttjänster för tidningar och tidskrifter], 64112000-4 [Posttjänster för brev], 64113000-1 [Posttjänster för paket], 64114000-8 [Postkassörstjänster], 64115000-5 [Förhyrning av postbox], 64116000-2 [Poste restante-tjänster], 64122000-7 [Internpost], eller
14) diverse tjänster som omfattas av CPV-koderna 50116510-9 [Regummering av däck], 71550000-8 [Smedtjänster].

2.

Lag

om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

Allmänna bestämmelser

1 kap.

Syfte, principer och definitioner

1 §

Lagens syfte

De statliga och kommunala myndigheter som utövar verksamhet inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster samt andra upphandlande enheter enligt 5 § ska konkurrensutsätta sin upphandling och sina koncessioner så som föreskrivs i denna lag.

Genom denna lag genomförs

1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG, nedan *försörjningsdirektivet*,

2) rådets direktiv 92/13/EEG om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna,

3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling, samt

4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU om tilldelning av koncessioner, nedan *koncessionsdirektivet*.

2 §

Lagens ändamål

Denna lag har till ändamål att effektivisera användningen av allmänna medel, främja innovativ och hållbar upphandling av hög kvalitet samt garantera lika möjligheter för företag och andra sammanslutningar att erbjuda varor, tjänster och byggentreprenader vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.

De upphandlande enheterna ska sträva efter att ordna sin upphandling så att den kan genomföras på ett så ekonomiskt, kvalitativt och systematiskt sätt som möjligt genom att utnyttja befintliga konkurrensförhållanden och med beaktande av miljöaspekter och sociala aspekter. För att minska de administrativa uppgifterna i anslutning till upphandlingen kan de upphandlande enheterna utnyttja ramavtal samt genomföra gemensamma upphandlingar eller utnyttja andra samarbetsmöjligheter vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.

Upphandlingen ska genomföras i form av ändamålsenliga helheter. Upphandlingen ska om möjligt ordnas så att små och medelstora företag och andra sammanslutningar är likvärdiga med andra anbudsgivare då de deltar i anbudsförfarandet.

3 §

Principer för offentlig upphandling

Den upphandlande enheten ska behandla deltagare i upphandlingsförfaranden och andra leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara öppet och med beaktande av proportionalitetskraven.

Om en anbudssökande eller anbudsgivare i anbudsförfarandet är en enhet som hör till den upphandlande enhetens organisation, en sammanslutning eller en inrättning som ägs av den upphandlande enheten eller är en annan upphandlande enhet, ska denna behandlas på samma sätt som övriga anbudssökande och anbudsgivare.

4 §

Definitioner

I denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den avses med

1) *upphandlingskontrakt* ett skriftligt avtal som ingåtts mellan en eller flera upphandlande enheter och en eller flera leverantörer och som avser utförande av byggentreprenad, upphandling av varor eller utförande av tjänster mot ekonomisk ersättning,

2) *byggentreprenadkontrakt* ett upphandlingskontrakt som syftar till utförande eller både projektering och utförande av sådana byggarbeten eller byggentreprenader som kan hänföras till en verksamhet som avses i bilaga B; med byggentreprenadkontrakt avses även utförande, oavsett form, av byggentreprenader som uppfyller de krav som ställs av en upphandlande enhet som utövar ett avgörande inflytande över typen eller projekteringen av byggnadsentreprenaden; med byggentreprenad kan avses en entreprenad för hus-, jord- eller vattenbyggnadsarbeten som bildar en ekonomisk eller teknisk helhet,

3) *varuupphandlingskontrakt* ett upphandlingskontrakt som syftar till köp, leasing, hyra eller anskaffning på avbetalning med eller utan köpoption av en vara; som varuupphandlingskontrakt betraktas även ett sådant upphandlingskontrakt som utöver upphandling av varor även omfattar upphandling av monterings- och installationsarbeten,

4) *tjänsteupphandlingskontrak*t ett upphandlingskontrakt som avser annat än offentliga byggentreprenader och som syftar till utförande av tjänster,

5) *koncessioner* avtal som avses i 6 och 7 punkten,

6) *byggkoncession* ett skriftligt avtal mot ett ekonomiskt vederlag genom vilket en eller flera upphandlande enheter överför utförandet av en byggentreprenad och verksamhetsrisken i samband med den på en eller flera leverantörer, och där vederlaget för överföringen utgörs antingen av enbart rätten att utnyttja den anläggning som byggs eller gemensamt av en sådan rätt och en betalning,

7) *tjänstekoncession* ett skriftligt avtal mot ett ekonomiskt vederlag genom vilket en eller flera upphandlande enheter överför tillhandahållandet och administreringen av andra tjänster än sådana som gäller en byggkoncession och verksamhetsrisken i samband med den på en eller flera leverantörer, och där vederlaget för överföringen utgörs antingen av enbart rätten att utnyttja tjänsterna eller gemensamt av en sådan rätt och en betalning,

8) *leverantör* en fysisk eller juridisk person, en offentlig enhet eller en grupp av dessa som på marknaden erbjuder varor, tjänster, byggarbeten eller byggentreprenader,

9) *anbudssökande* en leverantör som anmält intresse för att delta i ett selektivt förfarande enligt 37 §, ett förhandlat förfarande enligt 38 §, en konkurrenspräglad dialog enligt 39 §, ett förfarande för innovationspartnerskap enligt 41 § eller en direktupphandling enligt 43 §,

10) *anbudsgivare* en leverantör som har lämnat ett anbud,

11) *upphandlingsdokument* alla dokument som den upphandlande enheten har utarbetat eller hänvisar till för att beskriva eller bestämma de olika delarna av upphandlingen eller förfarandet,

12) *inköpscentral* en upphandlande enhet enligt 5 § som tillhandahåller centraliserad inköpsverksamhet och eventuellt också stödverksamhet för inköp till ~~de~~ upphandlande enheter ~~som direkt eller indirekt äger centralen eller för sådana upphandlande enheter i fråga om vilka bestämmelser om rätten att tillgodogöra sig inköpscentralens verksamhet utfärdas särskilt~~; det förutsätts att inköpscentralen utför de ovannämnda uppgifterna och att den uttryckligen har grundats

för att utföra dessa uppgifter eller att skötseln av dessa uppgifter i bestämmelser och föreskrifter anges som inköpscentralens verksamhetsområde,

13) *centraliserad inköpsverksamhet* följande verksamhet av bestående natur:

a) anskaffning av varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter, och

b) ingående av upphandlingskontrakt eller i 45 § avsedda ramavtal eller inrättande av i 52 § avsedda dynamiska inköpssystem som gäller byggentreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter,

14) *stödverksamhet för inköp* följande verksamheter för tillhandahållande av stöd för inköp:

a) tillhandahållande av sådan teknisk infrastruktur som gör det möjligt för upphandlande enheter att ingå upphandlingskontrakt samt ramavtal enligt 45 §,

b) rådgivning om genomförande och utformning av upphandling, eller

c) genomförande av upphandlingsförfaranden för en upphandlande enhets räkning och i dess namn,

15) *anknutet företag* ett företag vars årsbokslut sammanställs med de upphandlande enheternas bokslut i enlighet med bokföringslagen (1336/1997); i fråga om de enheter som inte omfattas av tillämpningsområdet för bokföringslagen avses med anknutet företag ett företag som den upphandlande enheten direkt eller indirekt kan utöva bestämmande inflytande över enligt 5 § 4 mom. eller ett företag som kan utöva bestämmande inflytande över den upphandlande enheten, eller ett företag som i egenskap av upphandlande enhet är underkastad bestämmande inflytande från ett annat företag på grund av ägarförhållanden, finansiellt deltagande eller regler som styr företaget,

16) *samriskföretag* ett företag som består av flera sådana upphandlande enheter som avses i 5 § 2 mom. och som bedriver verksamhet enligt denna lag,

17) *gemensam terminologi* vid offentlig upphandling (CPV) det referenssystem som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV) och i kommissionens förordning (EG) nr 213/2008 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV) samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG respektive 2004/18/EG om förfaranden vid offentlig upphandling, när det gäller revidering av CPV,

18) *skriftlig* varje enhet av ord eller siffror som kan läsas, återges och sedan meddelas; uttrycket kan innehålla uppgifter som går att överföra eller lagra med elektroniska medel,

19) *elektroniska medel* medel som utnyttjar elektronik för behandling och lagring av data, inklusive digital komprimering, samt sänder, överför och tar emot information via kabel, radiovågor, på optisk eller någon annan elektromagnetisk väg,

20) *livscykel* alla på varandra följande eller inbördes sammankopplade faser som ingår i livslängden för en vara, genomförande av en byggentreprenad eller tillhandahållandet av en tjänst; livscykeln omfattar alla faser från råvaruanskaffning eller generering av resurser till återanvändning, materialåtervinning, återvinning av avfall eller bortskaffande,

21) *projekttävling* ett förfarande där den upphandlande enheten kan skaffa ett sådant underlag eller projekt som en jury utser till vinnande bidrag i en tävling; i tävlingen kan pris delas ut,

22) *innovation* förverkligande av en ny eller väsentligt förbättrad vara, tjänst eller process, en ny marknadsföringsmetod eller en ny organisatorisk metod inom affärspraxis, arbetsplatsorganisation eller yttre förbindelser,

23) *märke* alla dokument, certifikat eller intyg som bekräftar att berörda entreprenader, produkter, tjänster, processer eller förfaranden uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer,

24) *märkeskrav* de krav som berörda entreprenader, produkter, tjänster, processer eller förfaranden ska uppfylla för att märket ska få användas,

25) *tekniskspecifikation* ett tekniskt bestämmande av egenskaperna hos den vara, den tjänst eller det material som är föremål för upphandlingen och som utgör ett krav för användningen,

26) *standard* ett tekniskt bestämmande som godkänts av ett erkänt standardiseringsorgan för upprepad och kontinuerlig tillämpning och som har offentliggjorts som standard och med vilken överensstämmelse inte är obligatorisk; en standard kan vara

a) *internationell*, dvs. antagen av ett internationellt standardiseringsorgan och tillgänglig för allmänheten,

b) *europeisk,* dvs. antagen av ett europeiskt standardiseringsorgan och tillgänglig för allmänheten, eller

c) *nationell*, dvs. antagen av ett nationellt standardiseringsorgan och tillgänglig för allmänheten,

27) *europeisk teknisk bedömning* en dokumenterad bedömning av en byggprodukts prestanda i förhållande till dess väsentliga egenskaper i enlighet med ett europeiskt bedömningsdokument enligt artikel 2.12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG,

28) *gemensam teknisk specifikation* en teknisk specifikation för informations- och kommunikationsteknik som utarbetats i enlighet med artiklarna 13 och 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

29) *teknisk referens* ett tekniskt bestämmande, med undantag för europeiska standarder, som har tagits fram av ett europeiskt standardiseringsorgan i enlighet med förfaranden som beaktar marknadens behov,

30) *organ för bedömningav överensstämmelse* ett organ som utför kalibrering, provning, certifiering och kontroll samt andra bedömningar av överensstämmelse, och som är ackrediterat i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93,

31) *allmänt kommunikationsnät* ett kommunikationsnät som avses i 3 § 43 punkten i informationssamhällsbalken (917/2014) och som används för att tillhandahålla kommunikationstjänster för en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand,

32) *elektronisk kommunikationstjänst* en tjänst som avses i 3 § 37 punkten i informationssamhällsbalken och som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av meddelanden i kommunikationsnät samt överförings- och sändningstjänster i masskommunikationsnät,

33) *audiovisuell medietjänst* en audiovisuell innehållstjänst som avses i 3 § 2 punkten i informationssamhällsbalken,

34) *program och programmaterial* ett audiovisuellt program som avses i 3 § 1 punkten i informationssamhällsbalken samt radioprogram.

2 kap

Enheter och verksamheter som omfattas av tillämpningsområdet

5 §

Upphandlande enheter

De upphandlande enheter som avses i denna lag är statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter, statliga affärsverk och offentligrättsliga organ som bedriver en eller flera av de verksamheter som avses i 6—9 § samt sammanslutningar av de ovannämnda aktörerna (*upphandlande myndighet*).

Upphandlande enheter som avses i denna lag är dessutom offentliga företag som utövar verksamhet enligt 6—9 § och enheter som är verksamma med stöd av en särskild rättighet eller en ensamrätt som en myndighet har beviljat och utövar verksamhet enligt 6—9 § (*andra upphandlande enheter).*

Med offentligrättsligt organ avses i 1 mom. en juridisk person som särskilt har inrättats för att tillgodose sådana behov i det allmännas intresse som inte har industriell eller kommersiell karaktär och

1) som till största delen finansieras av en upphandlande myndighet,

2) vars ledning står under kontroll av en upphandlande myndighet, eller

3) i vars förvaltnings-, styrelse- eller kontrollorgan mer än hälften av ledamöterna utses av en upphandlande myndighet,

Med offentliga företag enligt 2 mom. avses sammanslutningar över vilka upphandlande myndigheter har ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande till följd av ägarförhållanden, finansiellt deltagande eller regler som styr företaget; en enhet anses vara omfattad av en myndighets bestämmande inflytande i synnerhet när myndigheten direkt eller indirekt

1) äger större delen av det tecknade kapitalet i företaget,

2) kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieägande i företaget, eller

3) kan utse mer än hälften av ledamöterna i sammanslutningens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan.

Med särskild rättighet och ensamrätt avses i 2 mom. en rättighet som en behörig myndighet har beviljat med stöd av en lag, en förordning eller en administrativ föreskrift och som reserverar utövandet av någon av verksamheterna enligt 6—9 § till en eller flera enheter, vilket väsentligt påverkar andra enheters möjligheter att utöva samma typ av verksamhet.

Med avvikelse från 2 mom. är en enhet vars verksamhet stöder sig på en särskild rättighet eller ensamrätt inte en annan upphandlande enhet, om rättigheterna har beviljats i ett förfarande i vilket tillräcklig insyn har säkerställts och där rättigheterna beviljas utifrån objektiva kriterier. Sådana förfaranden är åtminstone

1) upphandlingsförfaranden enligt lagen om offentlig upphandling och koncession (/), nedan *upphandlingslagen*, lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011), nedan *lagen om försvars- och säkerhetsupphandling*, eller enligt denna lag, som det har annonserats om på förhand,

2) sådana förfaranden enligt Europeiska unionens i bilaga D förtecknade rättsakter som garanterar tillräcklig förhandsinsyn för att bevilja tillstånd utifrån objektiva kriterier.

6 §

Energiförsörjning

Denna lag tillämpas på tillhandahållande eller underhåll av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, överföring eller distribution av gas eller värme. Denna lag tillämpas även på leverans av gas och värme till de nät och på skötseln av systemansvar enligt naturgasmarknadslagen (508/2000).

Denna lag tillämpas inte om en i 5 § 2 mom. avsedd annan upphandlande enhet levererar gas eller värme som uppstår som biprodukt till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, när följande villkor uppfylls:

1) gasen eller värmen produceras för utövande av annan verksamhet än den som avses i 1 mom.,

2) syftet med leverans till det publika nätet är att ekonomiskt utnyttja den energi som uppstår som biprodukt, och

3) den andel av den totala produktionen av gas eller värme som ska levereras till det publika nätet uppgår till högst 20 procent av enhetens omsättning, räknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, det innevarande året medräknat.

Denna lag tillämpas på tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, överföring eller distribution av el. Denna lag tillämpas även på leverans av el till dessa nät och på skötseln av systemansvar enligt elmarknadslagen (588/2013).

Denna lag tillämpas inte om en i 5 § 2 mom. avsedd annan upphandlande enhet levererar el till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, när följande villkor uppfylls

1) elen produceras för utövande av annan verksamhet än den som avses i 3 mom.,

2) syftet med leverans till det publika nätet är att jämna ut variationerna i enhetens egen förbrukning, och

3) den el som ska levereras till det publika nätet utgör högst 30 procent av enhetens totala produktion av energi, räknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, det innevarande året medräknat.

Denna lag tillämpas på verksamhet som avser utnyttjande av ett geografiskt område för prospektering eller brytning av bränntorv.

Denna lag tillämpas inte på anskaffning av energi eller bränsle för energiproduktion i samband med energiförsörjning som avses i denna paragraf.

7 §

Vattentjänster

Denna lag tillämpas på sådant ledande och sådan behandling och leverans av vatten för användning som hushållsvatten som avses i lagen om vattentjänster (119/2001).

Denna lag tillämpas också på upphandling och projekttävlingar som genomförs eller anordnas av en upphandlande enhet som bedriver en verksamhet som avses i 1 mom. och som har anknytning till

1) bortledande eller behandling av spillvatten eller dagvatten,

2) vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning eller dränering, under förutsättning att den volym vatten som avses bli använd som hushållsvatten är större än 20 procent av den totala vattenmängd som tillhandahålls genom dessa projekt eller konstbevattnings- eller dräneringsanläggningar.

Denna lag tillämpas inte om en i 5 § 2 mom. avsedd annan upphandlande enhet levererar hushållsvatten till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, när följande villkor uppfylls

1) hushållsvatten produceras för utövande av annan verksamhet än sådan som avses i 1 eller 2 mom.,

2) syftet med leverans till det publika nätet är att jämna ut variationerna i enhetens egen förbrukning, och

3) andelen överflödigt hushållsvatten som ska levereras till det publika nätet är högst 30 procent av enhetens totala produktion av hushållsvatten, räknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, det innevarande året medräknat.

Denna lag tillämpas inte vid upphandling av råvatten eller annan upphandling för anskaffning av vatten som görs av en upphandlande enhet som bedriver sådan verksamhet som avses i 1 mom.

8 §

Vissa transporttjänster

Denna lag tillämpas på byggande, service, underhåll och tillhandahållande av sådana nät som används i syfte att tillhandahålla offentliga transporttjänster med järnväg, spårväg, automatiserade system, trådbussar, bussar, linbana eller tunnelbana. Denna lag tillämpas även på tillhandahållande av transporttjänster i ett nät för transporttjänster. Med ett nät för transporttjänster avses en tjänst som tillhandahålls enligt de villkor som en myndighet ställer för verksamheten. Villkoren kan gälla de rutter som trafikeras, den transportkapacitet som ska finnas tillgänglig eller turtätheten.

Denna lag tillämpas också på underhåll av flygplatser och kusthamnar eller inlandshamnar samt på annan verksamhet i syfte att tillhandahålla flygplatser, kusthamnar eller inlandshamnar eller andra terminaler för dem som idkar trafik i luften, till havs eller på inre vattenvägar.

9 §

Posttjänster

Denna lag tillämpas på tillhandahållande av de samhällsomfattande tjänster som avses i 3 kap. i postlagen (415/2011).

10 §

Direkt konkurrensutsatt verksamhet

Denna lag tillämpas inte på upphandlingar eller projekttävlingar som görs för utövande av en i denna lag avsedd verksamhet för vilken det i enlighet med artikel 35 i försörjningsdirektivet genom kommissionens genomförandeakt har fastställts att den aktuella verksamheten är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde.

De upphandlande enheterna kan lämna en ansökan till Europeiska kommissionen om inledande av ett i 1 mom. avsett fastställelseförfarande. I ansökan ska kommissionen ombes fastställa att försörjningsdirektivet inte ska vara tillämpligt på ingående av upphandlingskontrakt eller anordnande av projekttävlingar för utövande av viss verksamhet. I begäran ska kommissionen ges alla behövliga uppgifter och i synnerhet om alla lagar, förordningar, administrativa föreskrifter eller avtal som rör uppfyllande av de förutsättningar för fastställelse som anges i artikel 34 i försörjningsdirektivet. Efter att begäran har lämnats in får den berörda upphandlande enheten, med kommissionens samtycke, göra väsentliga ändringar i sin begäran.

Den ansökan som avses i 2 mom. ska sändas till arbets- och näringsministeriet för kännedom. Om inte ansökan från en upphandlande enhet åtföljs av ett detaljerat och välgrundat yttrande från Konkurrens- och konsumentverket där tillämpligheten av förutsättningarna enligt artikel 34 i försörjningsdirektivet bedöms ingående, ska arbets- och näringsministeriet i samarbete med Konkurrens- och konsumentverket i samband med att kommissionen informerar om saken lämna kommissionen all den information som behövs för behandling av ärendet.

Bestämmelser om behandlingen av ansökan finns i artikel 35 i försörjningsdirektivet. Bestämmelser om kriterierna för bedömning av direkt konkurrensutsatt verksamhet finns i artikel 34 i försörjningsdirektivet.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas även om kommissionen inte har antagit en genomförandeakt som avses i artikel 35 i försörjningsdirektivet inom den tidsfrist som anges i bilaga IV till direktivet.

11 §

Lag som tillämpas på blandade kontrakt

På upphandling som gäller två eller flera av de enskilda upphandlingsformer som anges i 4 § 2—4 punkten och i bilaga C tillämpas bestämmelser som anges enligt huvudföremålet för upphandlingskontraktet. För sådan upphandling som delvis gäller tjänster som avses i bilaga C och delvis andra tjänster eller som delvis gäller tjänster och delvis varor ska huvudföremålet bestämmas utifrån det högsta uppskattade värdet för tjänsterna eller varorna.

På kontrakt som innefattar både upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och upphandlingar som inte omfattas av tillämpningsområdet för lagen tillämpas denna lag, om huvudföremålet för kontraktet är de upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och om de olika delarna av kontraktet objektivt sett inte kan särskiljas. Om ett kontrakt består av de delar som avses i detta moment ska de uppdelas i separata kontrakt så att den del som omfattas av denna lag och den del som inte gör det särskiljs. Denna lag tillämpas på det upphandlingskontrakt som omfattas av denna lag. Om delarna av ett kontrakt objektivt sett kan särskiljas men kontraktet inte delas upp, tillämpas denna lag på kontraktet oberoende av kontraktets huvudföremål.

På kontrakt som består av både upphandlingskontrakt och koncessioner ska de bestämmelser tillämpas som tillämpas på huvudföremålet för kontraktet. En förutsättning är att de olika delarna av kontraktet objektivt sett inte kan särskiljas. Om delarna av ett kontrakt objektivt sett kan särskiljas, men kontraktet ändå inte delas upp, tillämpas på kontraktet andra bestämmelser i denna lag än de som finns i 11 kap.

12 §

Upphandlingskontrakt som avser flera typer av verksamhet

På upphandling som avser flera typer av verksamhet tillämpas de bestämmelser som gäller för den verksamhet som upphandlingen huvudsakligen är avsedd för.

Om någon av de verksamheter som avses i 1 mom. omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och en annan av verksamheterna av upphandlingslagen, och om det är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet upphandlingskontraktet huvudsakligen gäller, ska ett upphandlingskontrakt som avser flera typer av verksamhet ingås enligt upphandlingslagen.

Om någon av de verksamheter som avses i 1 mom. omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och en annan av verksamheterna inte omfattas av vare sig tillämpningsområdet för denna lag eller upphandlingslagen, och om det är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet upphandlingskontraktet huvudsakligen gäller, ska ett upphandlingskontrakt som avser flera typer av verksamhet ingås enligt denna lag.

Om någon av de verksamheter som avses i 1 mom. omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och en annan av verksamheterna av tillämpningsområdet för lagen om försvars- och säkerhetsupphandling, ska ett upphandlingskontrakt som avser flera typer av verksamhet ingås enligt lagen om försvars- och säkerhetsupphandling, om ingående av ett enda upphandlingskontrakt är berättigat av objektiva skäl.

3 kap.

Tröskelvärden och beräkning av det uppskattade värdet av en upphandling, begränsningar av tillämpningsområdet samt gemensam upphandling

13 §

Tröskelvärden

De tröskelvärden som baserar sig på försörjningsdirektivet och koncessionsdirektivet exklusive mervärdesskatt är

1) 1) 414 000 euro för varu- och tjänsteupphandling samt för projekttävlingar,

2) 1 000 000 euro vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänster som avses i bilaga C,

3) 5 186 000 euro vid upphandling av byggentreprenader, och

4) 5 186 000 euro vid koncessioner.

Denna lag tillämpas inte på upphandling som underskrider tröskelvärdena.

Europeiska kommissionen justerar tröskelvärdena vartannat år genom en förordning i enlighet med det förfarandet som anges i artikel 17 i försörjningsdirektivet och offentliggör de justerade tröskelvärdena i Europeiska unionens officiella tidning, varvid värdena i 1 mom. ersätts med de justerade värden som Europeiska kommissionen har beslutat om.

14 §

Beräkning av det uppskattade värdet av en upphandling

Beräkningen av det uppskattade värdet av en upphandling ska grunda sig på den största totala ersättning exklusive mervärdesskatt som ska betalas. Uppskattningen ska grunda sig på värdet vid tidpunkten för annonsen om upphandling eller på något annat tidpunkt då ett upphandlingsförfarande inleds. Vid beräkningen av värdet ska även beaktas möjliga alternativa sätt att genomföra upphandlingen och options- och förlängningsklausuler som ingår i upphandlingskontraktet, samt arvoden eller betalningar till anbudssökande eller anbudsgivare.

Vid beräkningen av det uppskattade värdet av en byggentreprenad ska hänsyn tas till värdet av entreprenaden samt till det uppskattade totala värdet av de varor som behövs vid genomförandet av entreprenaden och som den upphandlande enheten tillhandahåller entreprenören, om de behövs för att byggentreprenaden ska kunna genomföras.

Om en upphandling genomförs samtidigt i form av delkontrakt, ska det uppskattade värdet av samtliga delkontrakt beaktas då det uppskattade totala värdet av upphandlingskontraktet beräknas. Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärde som avses i 13 §, ska denna lag iakttas vid upphandlingen av varje del.

I fråga om sådana delkontrakt i anslutning till varu- eller tjänsteupphandling vars uppskattade värde understiger 80 000 euro samt i fråga om sådana delkontrakt i anslutning till byggentreprenader vars uppskattade värde understiger 1 miljon euro tillämpas inte denna lag, om det sammanlagda värdet av dessa delar inte överstiger 20 procent av det sammanlagda värdet av samtliga delar.

Om en upphandlande enhet består av separata operativa enheter ska vid beräkningen av värdet av upphandlingen beaktas det uppskattade totala värdet av alla enskilda operativa enheters upphandlingar om upphandlingarna bildar en helhet. Om en separat operativ enhet självständigt svarar för sin upphandling eller för vissa kategorier av denna, får värdena uppskattas för den berörda enheten.

15 §

Beräkning av det uppskattade värdet av en koncession

Beräkningen av det uppskattade värdet av en koncession ska grunda sig på den upphandlande enhetens uppskattning av koncessionshavarens omsättning som genererats under kontraktets giltighetstid, exklusive mervärdesskatt. Omsättningen ska beaktas endast till den del som den utgör ersättning för de entreprenader eller tjänster som koncessionen avser eller för varor i anslutning till dem. Uppskattningen ska grunda sig på tidpunkten för annonsen om koncessionen eller någon annan tidpunkt då ett upphandlingsförfarande inleds. Om värdet av koncessionen vid den tidpunkt när kontraktet ingås är mer än 20 procent högre än koncessionens uppskattade värde, ska det utifrån värdet vid den tidpunkt när kontraktet ingås bedömas huruvida tröskelvärdet överstigs.

Det uppskattade värdet av en koncession ska beräknas med hjälp av en objektiv metod som ska anges i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller andra upphandlingsdokument. Vid beräkning av det uppskattade värdet ska särskild hänsyn tas till

1) värdet av eventuell optionsrätt och förlängning av koncessionens giltighetstid,

2) intäkter från betalning av andra avgifter och straffavgifter från användarna av byggentreprenaderna eller tjänsterna än sådana som den upphandlande enheten tagit ut,

3) betalningar eller andra åtgärder som ger ekonomisk fördel som koncessionshavaren får från den upphandlande enheten eller någon annan myndighet, inbegripet ersättning för fullgörandet av en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och offentligt investeringsstöd,

4) bidrag eller andra åtgärder som ger ekonomisk fördel och som koncessionshavaren får från tredje parter,

5) intäkter från försäljning av egendomsposter som är en del av koncessionen,

6) varor och tjänster som den upphandlande enheten levererar till koncessionshavaren, förutsatt att de behövs för att utföra entreprenaden eller tjänsterna,

7) eventuella provisioner eller betalningar till anbudssökande eller anbudsgivare.

Om en planerad byggentreprenad eller tjänst innebär att koncessioner ingås i form av delkontrakt ska det uppskattade totala värdet av samtliga delkontrakt beaktas vid beräkningen av det uppskattade värdet. Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärde enligt 13 §, ska denna lag tillämpas på varje delkontrakt.

16 §

Beräkning av det uppskattade värdet av viss tjänsteupphandling

Som grund för beräkningen av det uppskattade värdet av en upphandling ska när det gäller

1) försäkringstjänster användas de försäkringspremier som ska betalas och andra former av ersättning,

2) banktjänster och andra finansiella tjänster användas de avgifter, arvoden och räntor som ska betalas och andra former av ersättning,

3) tjänsteupphandling som avser projektering användas de avgifter och provisioner som ska betalas och andra former av ersättning,

4) projekttävlingar som anordnas som en del av ett förfarande som leder till tjänsteupphandling användas tjänsteupphandlingens uppskattade värde, exklusive mervärdesskatt men inklusive eventuella deltagarvoden och betalningar,

5) projekttävlingar där deltagarna får pris eller betalningar för projekten användas det totala beloppet av arvodena och betalningarna samt det uppskattade värdet, exklusive mervärdesskatt, av en tjänsteupphandling som senare genomförs i enlighet med 43 § 2 mom. 9 punkten, om den upphandlande enheten i annonsen om projekttävlingen meddelar att den kommer att ingå ett tjänsteupphandlingskontrakt.

17 §

Beräkning av det uppskattade värdet för en kontraktsperiod

Om ett varuupphandlingskontrakt avser leasing, hyra eller anskaffning på avbetalning, ska som grund för beräkningen av det uppskattade värdet av kontraktet användas

1) det uppskattade totala värdet för hela giltighetstiden av ett tidsbundet kontrakt som gäller högst 12 månader eller det totala värdet, inklusive det uppskattade restvärdet, av ett tidsbundet kontrakt som gäller längre än 12 månader, eller

2) det uppskattade månadsvärdet multiplicerat med 48, om kontraktet gäller tills vidare eller för obestämd tid.

För varu- eller tjänsteupphandlingskontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss period ska det uppskattade värdet beräknas utifrån

1) det totala värdet av en följd av liknande upphandlingar som genomförts under de föregående 12 månaderna eller under den föregående budgetperioden, med beaktande av ändringar i kvantitet eller värde under de följande 12 månaderna, eller

2) det uppskattade totala värdet av de upphandlingar som görs under loppet av de 12 månader som följer efter den första leveransen eller, om det är fråga om ett kontrakt på mer än 12 månader, under efterföljande budgetperiod.

För tjänsteupphandlingskontrakt där det inte anges något totalpris ska det uppskattade värdet beräknas utifrån följande värde:

1) för ett tidsbundet upphandlingskontrakt som gäller högst 48 månader, det uppskattade totala värdet under hela kontraktstiden,

2) för upphandlingskontrakt som gäller tills vidare eller mer än 48 månader, månadsvärdet multiplicerat med 48.

För ramavtal och dynamiska inköpssystem ska det uppskattade värdet av upphandlingen beräknas utifrån det uppskattade totala värdet av samtliga planerade upphandlingskontrakt under den tid ramavtalet eller det dynamiska inköpssystemet varar.

I fråga om innovationspartnerskap ska beaktas det högsta uppskattade värdet av den forskning och utveckling som ska genomföras under alla stadier av det planerade partnerskapet samt av de varor, tjänster och byggentreprenader som ska utvecklas och upphandlas i slutet av det planerade partnerskapet.

18 §

Förbud mot att dela upp upphandling eller kombinera upphandlingar på ett artificiellt sätt

En upphandling får inte delas upp eller beräknas med exceptionella metoder i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag. En varuupphandling eller tjänsteupphandling får inte heller kombineras med en byggentreprenad eller upphandlingar annars kombineras på ett artificiellt sätt i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag.

19 §

Allmänna avgränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på upphandling

1) som görs för återförsäljning eller uthyrning till tredje part, förutsatt att den upphandlande enheten inte har någon särskild rättighet eller ensamrätt att sälja eller hyra ut föremålet för upphandlingen och att andra enheter kan sälja eller hyra ut det under samma förutsättningar som den upphandlande enheten,

2) som den upphandlande enheten gör för utövande av annan verksamhet än sådan som avses i 6—9 §, om inte något annat följer av 12 §,

3) som den upphandlande enheten genomför för utövande av annan verksamhet än sådan som avses i 6–9 § i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, förutsatt att inget nät eller geografiskt område inom Europeiska unionen används,

4) som omfattas av sådana förfaranderegler för de upphandlande enheterna som avviker från denna lag och som görs

a) med stöd av ett internationellt avtal som i enlighet med EU:s grundfördrag ingåtts mellan Finland och ett eller flera länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller delar av sådana och som omfattar byggentreprenader, varor eller tjänster för genomförande eller utnyttjande av ett projekt som är gemensamt för de undertecknande staterna; internationella avtal ska sändas till arbets- och näringsministeriet för kännedom,

b) av en internationell organisation, eller

c) med stöd av ett internationellt avtal som ingåtts i samband med stationering av trupper och som gäller företag i någon av Europeiska unionens medlemsstater eller i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5) som en upphandlande enhet gör eller ordnar i enlighet med de förfaranderegler som en internationell organisation eller ett internationellt finansinstitut meddelat och upphandlingen finansierats helt och hållet av organisationen eller institutet.

20 §

Avgränsningar av tillämpningsområdet i fråga om tjänsteupphandling

Denna lag tillämpas inte på

1) förvärv eller hyra, oavsett finansieringsform, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller upphandling av rättigheter till sådan,

2) upphandling som avser sådan anskaffning, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial för audiovisuella medietjänster eller radiotjänster som leverantörer av audiovisuella medietjänster eller radiotjänster genomför,

3) upphandling som avser sändningstid för radio och television eller tillhandahållande av program, när den genomförs med leverantörer av audiovisuella medietjänster eller radiotjänster,

4) upphandling av skiljemanna- och förlikningstjänster,

5) upphandling av rättegångsombudstjänster som erbjuds av rättegångsombud och rättegångsbiträden som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) och juridiska rådgivningstjänster i direkt anslutning till dem,

6) upphandling av sådana tjänster inom certifiering och autentisering av dokument som tillhandahålls av notarius publicus,

7) upphandling av juridiska tjänster som tillhandahålls av intressebevakare samt andra juridiska tjänster när tjänsteleverantören är utsedd av en domstol eller i lag ges rätt att utföra särskilda uppgifter under tillsyn av domstolar,

8) upphandling av andra juridiska tjänster som är förenade med utövande av offentlig makt,

9) upphandling av centralbankstjänster eller av finansiella tjänster i samband med emission, förvärv, försäljning eller överlåtelse av värdepapper eller andra finansiella instrument samt den upphandlande enhetens andra transaktioner för att skaffa pengar eller kapital,

10) arbetsavtal,

11) upphandling av befolkningsskyddstjänster, räddningstjänster, tjänster för förebyggande av fara, prehospital akutsjukvård och första insatsen som avses i bilaga A och tillhandahålls av icke-vinstdrivande organisationer eller sammanslutningar av dessa organisationer,

12) upphandling av sådana forsknings- och utvecklingstjänster som avses i bilaga A, utom om resultaten av tjänsterna tillkommer endast den upphandlande enheten i dess egen verksamhet och den tillhandahållna tjänsten helt och hållet ersätts av den upphandlande enheten.

Bestämmelser om tillämpningen av denna lag på tjänsteupphandling enligt kollektivtrafiklagen (869/2009) finns i 36 § 2 mom. i den lagen.

21 §

Avgränsningar av tillämpningsområdet i fråga om koncessioner

Denna lag tillämpas inte på koncessioner som avser flygtrafiktjänster och som grundar sig på beviljande av sådan operativ licens som avses i 6 kap. i luftfartslagen (864/2014).

Denna lag tillämpas inte på koncessioner som avser lotteritjänster och som den upphandlande enheten har ingått med en leverantör utifrån en ensamrätt. Beviljande av en sådan ensamrätt ska offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Denna lag tillämpas inte på koncessioner som har ingåtts för sådant ledande och sådan behandling och leverans av vatten för användning som hushållsvatten som avses i lagen om vattentjänster.

Denna lag tillämpas inte på koncessioner där föremålet är en eller båda av följande och de är kopplade till verksamhet som avses i 3 mom.

1) bortledande eller behandling av spillvatten eller dagvatten,

2) vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning eller dränering; en förutsättning är att den volym vatten som avses bli använd som hushållsvatten är större än 20 procent av den totala vattenmängd som tillhandahålls genom dessa projekt eller konstbevattnings- eller dräneringsanläggningar.

22 §

Försvars- och säkerhetsupphandling

Denna lag tillämpas inte på upphandling som avses i 5 § i lagen om försvars- och säkerhetsupphandling och inte heller på upphandling som enligt 6 § 2 mom., 7 § 1 mom. eller 8 eller 13 § i den lagen står utanför dess tillämpningsområde.

Denna lag tillämpas inte på upphandling som omfattas av sekretess eller vars genomförande förutsätter särskilda säkerhetsåtgärder som grundar sig på lag. Denna lag tillämpas inte heller på upphandling där tillämpningen av denna lag skulle förplikta den upphandlande enheten att lämna ut information vars offentliggörande strider mot statens väsentliga säkerhetsintressen. En förutsättning är att skyddet av statens väsentliga säkerhetsintressen inte kan garanteras genom mindre ingripande åtgärder i det icke-diskriminerande och öppna bemötandet av anbudsgivare och anbudssökande än genom att lagen inte tillämpas.

23 §

Lag som tillämpas på blandade kontrakt med försvars- eller säkerhetsaspekter

På kontrakt som innehåller upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och upphandlingar som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om försvars- och säkerhetsupphandling tillämpas lagen om försvars- och säkerhetsupphandling, om de olika delarna av upphandlingskontraktet objektivt sett inte kan särskiljas.

24 §

Tillämpning av bestämmelserna om koncessioner på försvars- och säkerhetskoncessioner

Trots bestämmelserna i 22 § 1 mom. tillämpas de bestämmelser i denna lag som gäller koncessioner på sådan säkerhets- och försvarsupphandling som gäller byggentreprenader och tjänster och som avses i 5 § i lagen om försvars- och säkerhetsupphandling.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas dock inte på koncessioner enligt 1 mom., om de omfattas av de avgränsningar av tillämpningsområdet som föreskrivs i 7 § i lagen om försvars- och säkerhetsupphandling eller i denna lag.

25 §

Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande myndigheten

Denna lag tillämpas inte på upphandlingskontrakt som en upphandlande myndighet sluter med anknutna enheter. Med anknutna enheter avses enheter som är formellt fristående från den upphandlande enheten och självständiga med tanke på beslutsfattandet. En förutsättning är dessutom att den upphandlande enheten självständigt eller tillsammans med andra upphandlande enheter utövar ett bestämmande inflytande över den anknutna enheten på samma sätt som över sina egna verksamhetsställen och att den anknutna enheten bedriver högst 20 procent av sin affärsverksamhet tillsammans med andra aktörer än de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande över den. I enheter anknutna till upphandlande enheter får inte finnas annat kapital än de upphandlande enheternas kapital.

När den procentandel som nämns i 1 mom. bestäms ska som grund användas den genomsnittliga totala omsättningen under tre år omedelbart innan kontraktet ingås eller ett annat motsvarande verksamhetsbaserat belopp.

Upphandlande enheter anses tillsammans utöva ett bestämmande inflytande över en anknuten enhet om den anknutna enhetens organ består av representanter för alla upphandlande enheter och om de upphandlande enheterna tillsammans kan utöva avgörande beslutanderätt över den anknutna enhetens strategiska mål och viktiga beslut. Dessutom förutsätts att den anknutna enheten handlar i enlighet med det intresse som de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande har.

Denna lag tillämpas inte på situationer där en anknuten enhet som är en upphandlande enhet gör en upphandling hos en upphandlande enhet som utövar ett bestämmande inflytande över den eller hos en annan anknuten enhet som samma upphandlande enhet utövar bestämmande inflytande över.

26 §

Upphandling hos andra upphandlande myndigheter

Denna lag tillämpas inte på upphandling mellan upphandlande myndigheter genom vilken de i samarbete och för att uppnå gemensamma mål genomför sådana offentliga tjänster i det allmännas intresse som de ansvarar för. En förutsättning är dessutom att högst 20 procent av de tjänster som berörs av samarbetet produceras för andra än avtalsparterna. På bestämmande av procentandelen tillämpas vad som föreskrivs i 25 § 2 mom.

27 §

Upphandling hos företag anknutna till en upphandlande enhet

Denna lag tillämpas inte på upphandling som en upphandlande enhet gör hos ett anknutet företag eller som ett samriskföretag gör hos ett företag som är anknutet till en upphandlande enhet som ingår i samriskföretaget. Den upphandlande enheten ska på begäran meddela Europeiska kommissionen de anknutna företagens namn, arten av och värdet på upphandlingskontrakten med de anknutna företagen samt annan utredning som kommissionen anser behövlig.

Tillämpning av bestämmelsen i 1 mom. förutsätter att minst 80 procent av det anknutna företagets genomsnittliga omsättning av varuleveranser, tjänster eller byggentreprenader under de tre senaste åren härrör från leveranser till upphandlande enheter eller andra sammanslutningar till vilka det är anknutet. Om uppgifter om omsättningen för de tre senaste åren inte är tillgängliga, får företaget genom prognoser för affärsverksamheten visa att omsättningen sannolikt kommer att uppnås. Om flera än ett företag tillhandahåller en upphandlande enhet samma tjänster, varuleveranser eller byggentreprenader ska andelen på 80 procent beräknas med hänsyn till den totala omsättning som härrör från tillhandahållandet av tjänster, varor och byggentreprenader från dessa anknutna företag.

28 §

Upphandling som berör samriskföretag

Denna lag tillämpas inte på upphandling som en upphandlande enhet gör hos ett samriskföretag eller som ett samriskföretag gör hos en upphandlande enhet som ingår i samriskföretaget.

Tillämpning av bestämmelsen i 1 mom. förutsätter att samriskföretaget har bildats för att bedriva en verksamhet som avses i denna lag under en tid av minst tre år och att det i den handling som upprättats för bildande av samriskföretaget anges att de upphandlande enheter som grundat företaget kommer att ingå i det under minst samma tid. Den upphandlande enheten ska på begäran meddela Europeiska kommissionen samriskföretagens namn, arten av och värdet på upphandlingskontrakten med samriskföretagen samt annan utredning som kommissionen anser behövlig.

29 §

Upphandling som omfattas av tillämpningsområdet för Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling

Vid upphandling som omfattas av tillämpningsområdet för Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling (FördrS 5/1995) ska på anbudsgivare och anbud från andra avtalsslutande stater tillämpas samma villkor som de som tillämpas på anbudsgivare och anbud från Finland och andra medlemsstater i Europeiska unionen.

30 §

Upphandling hos inköpscentral

En upphandlande enhet kan anskaffa varor och tjänster hos en inköpscentral eller upphandla varor och tjänster med hjälp av ett upphandlingskontrakt som ingåtts av en inköpscentral, med hjälp av ett ramavtal enligt 45 § som ingås av en inköpscentral eller med hjälp av dynamiska inköpssystem enligt 52 § som drivs av en inköpscentral.

En upphandlande enhet anses fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag när den anskaffar varor eller tjänster hos en inköpscentral eller upphandlar varor, tjänster eller byggentreprenader med hjälp av ett upphandlingskontrakt eller ett ramavtal enligt 45 § som ingås av en inköpscentral eller ett dynamiskt inköpssystem enligt 52 § som drivs av en sådan central.

Den upphandlande enheten är ansvarig för de delar av upphandlingen som den själv genomför när den använder ett upphandlingskontrakt eller ett ramavtal som ingås av en inköpscentral eller ett dynamiskt inköpssystem som drivs av en sådan central.

Denna lag tillämpas inte på tjänstekontrakt mellan en upphandlande enhet och en inköpscentral som gäller produktion av centraliserad inköpsverksamhet eller av stödverksamhet för upphandling.

31 §

Annan gemensam upphandling

Upphandlande enheter får komma överens om att genomföra specifika upphandlingar gemensamt. De upphandlande enheter som deltar i upphandlingen svarar gemensamt för att bestämmelserna i denna lag följs, om upphandlingen i sin helhet genomförs gemensamt för alla dessa upphandlande enheters räkning och i deras namn. Detta solidariska ansvar tillämpas även i situationer där en av de upphandlande enheter som deltar genomför upphandlingsförfarandet för egen och för de deltagande upphandlande enheternas räkning.

Om upphandlingsförfarandet inte genomförs gemensamt för alla de deltagande upphandlande enheternas räkning och i deras namn, svarar de upphandlande enheterna gemensamt för att bestämmelserna i denna lag följs till den del de har genomfört de olika faserna i upphandlingsförfarandet gemensamt. Varje upphandlande enhet ska ensam ansvara för att bestämmelserna i denna lag följs i fråga om de faser som den genomför för egen räkning och i eget namn.

32 §

Upphandling hos en inköpscentral i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och gemensam upphandling för upphandlande enheter i medlemsstaterna

En upphandlande enhet får använda centraliserad inköpsverksamhet som tillhandahålls av en inköpscentral i en annan medlemsstat i Europeiska unionen. Denna lag tillämpas inte i sådana fall. Denna lag tillämpas inte heller på upphandling som genomförs med användning av ett dynamiskt inköpssystem som skapats av en inköpscentral som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, och inte heller på upphandling som grundar sig på ramavtal, val av leverantör eller inre konkurrensutsättning inom ett ramavtal. Det är dock inte tillåtet att anlita en inköpscentral i en annan medlemsstat för att kringgå nationell lagstiftning.

Denna lag tillämpas på upphandling som upphandlande enheter från andra medlemsstater i Europeiska unionen genomför hos inköpscentraler i Finland. Denna lag tillämpas också på upphandling som upphandlande enheter i andra medlemsstater i Europeiska unionen genomför med hjälp av dynamiska inköpssystem som skapats av en inköpscentral i Finland samt på upphandling som grundar sig på ramavtal, val av leverantör och intern konkurrensutsättning inom ramavtal. Upphandlande enheter ska ingå avtal om sådana upphandlingsförfaranden där det utöver en upphandlande enhet i Finland deltar en eller flera upphandlande enheter från andra medlemsstater i Europeiska unionen, om inte behövliga omständigheter regleras genom ett internationellt avtal som ingåtts mellan de berörda medlemsstaterna. I avtalet ska anges parternas uppgifter och den nationella lagstiftning som tillämpas på uppgifterna eller på upphandlingsförfarandet som helhet samt administration av upphandlingsförfarandet, fördelning av upphandlingen samt ingående av upphandlingskontrakt samt andra frågor som har samband med upphandlingsförfarandets struktur. Fördelningen av uppgifterna och den nationella lagstiftning som tillämpas på dem ska anges i förfrågningsunderlaget. En deltagande upphandlande enhet anses fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag när den anskaffar varor eller tjänster hos den upphandlande enhet som ansvarar för upphandlingsförfarandet.

En upphandlande enhet får delta i grundandet av en inköpscentral för medlemsstaterna i Europeiska unionen endast om lagstiftningen i den stat där inköpscentralen bedriver sin verksamhet ska tillämpas på den gemensamma enhetens upphandlingsförfarande.

33 §

Tjänsteupphandling som grundar sig på ensamrätt

Denna lag tillämpas inte på tjänsteupphandling som görs hos en annan upphandlande myndighet utifrån en ensamrätt för produktion av tjänster som denna beviljats genom en lag, förordning eller administrativ föreskrift som är förenlig med fördraget om Europeiska unionen.

34 §

Upphandling i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Denna lag tillämpas inte på sådan upphandling i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som det inte finns nationellt intresse som Europeiska unionen inte har intresse i

och som det inte finns intresse av gränsöverskridande art i inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En förutsättning är att Europeiska unionen och det berörda landet utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte har ingått något bilateralt eller multilateralt avtal om likvärdigt och faktiskt tillträde till marknaden för offentlig upphandling.

35 §

Reserverade upphandlingskontrakt

Upphandlande enheter får bestämma att deltagandet i ett anbudsförfarande ska ske inom ramen för program för skyddad anställning eller begränsa deltagandet i ett anbudsförfarande för arbetscentraler eller motsvarande leverantörer vars främsta syfte är att anpassa personer med funktionsnedsättning och andra utsatta personer till samhället och arbetslivet. En förutsättning för deltagande i anbudsförfarandet är att minst 30 procent av arbetstagarna på arbetscentralen, hos leverantörerna eller inom programmet för skyddad anställning är personer med funktionsnedsättning eller andra utsatta arbetstagare.

Av upphandlingsannonsen ska det framgå att kontraktet är reserverat för arbetscentraler eller motsvarande leverantörer eller för fullgörande inom ramen för program för skyddad anställning.

AVDELNING II

Förfaranderegler

4 kap.

Upphandlingsförfaranden

36 §

Öppet förfarande

Vid öppet förfarande publicerar den upphandlande enheten en upphandlingsannons och tillgängliggör en anbudsförfrågan, utifrån vilka alla intresserade leverantörer får lämna anbud. Efter det att upphandlingsannonsen publicerats och anbudsförfrågan tillgängliggjorts får den upphandlande enheten sända en anbudsförfrågan till de leverantörer som den anser vara lämpliga.

37 §

Selektivt förfarande

Vid selektivt förfarande publicerar den upphandlande enheten en annons om upphandlingen som alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i. Endast de anbudssökande som den upphandlande enheten valt ut får lämna anbud.

Vid selektivt förfarande kan den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att lämna anbud. Det lägsta antal anbudssökande som bjuds in att delta i förfarandet samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphandlingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Den upphandlande enheten får inte bjuda in sådana leverantörer till förfarandet som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer. Antalet anbudssökande som bjuds in till förfarandet ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens.

38 §

Förhandlat förfarande

Vid förhandlat förfarande publicerar den upphandlande enheten en annons om upphandlingen som alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i. Den upphandlande enheten förhandlar om villkoren för upphandlingskontraktet med de leverantörer som den valt ut.

Vid förhandlat förfarande får den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna. Det lägsta antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphandlingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Den upphandlande enheten får inte bjuda in sådana leverantörer till förfarandet som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer. Antalet anbudssökande som bjuds in till förfarandet ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens.

39 §

Konkurrenspräglad dialog

Vid konkurrenspräglad dialog publicerar den upphandlande enheten en annons om upphandlingen, och alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i upphandlingen. Den upphandlande enheten för en dialog med de godkända anbudssökandena för att kartlägga och bestämma hur dess behov bäst ska kunna tillgodoses. Som grund för bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet enligt 91 § användas.

I en konkurrenspräglad dialog får den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att delta i dialogen. Det lägsta antalet anbudssökande som bjuds in att delta i dialogen samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphandlingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Den upphandlande enheten får inte bjuda in sådana leverantörer till dialogen som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer. Antalet anbudssökande som bjuds in att delta i dialogen ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens.

40 §

Den konkurrenspräglade dialogens gång

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange sina behov och krav i fråga om upphandlingen. Den upphandlande enheten får dessutom utarbeta en beskrivning som preciserar målen för och innehållet i upphandlingen. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller projektbeskrivningen ange en preliminär tidsplan och ange de grunder utifrån vilka förhållandet mellan pris och kvalitet jämförs.

Den upphandlande enheten inleder med de utvalda anbudssökandena en dialog vars syfte är att kartlägga och bestämma hur den upphandlande enhetens behov bäst ska kunna tillgodoses. Den upphandlande enheten får föra en dialog om alla aspekter av upphandlingen med de utvalda anbudssökandena. Den upphandlande enheten får betala penningarvoden eller andra arvoden eller pris till deltagarna i den konkurrenspräglade dialogen.

Dialogen får äga rum i successiva steg så att antalet lösningar som är föremål för dialogen begränsas under dialogens gång genom tillämpning av de grunder för jämförelse som anges i upphandlingsannonsen eller i projektbeskrivningen. En förutsättning är att det i upphandlingsannonsen eller beskrivningen anges att dialogen äger rum i successiva steg.

Den upphandlande enheten ska under dialogen behandla samtliga anbudsgivare på ett likvärdigt sätt. Den upphandlande enheten får inte lämna ut information på ett sätt som äventyrar likabehandlingen av dem som deltar i anbudsförfarandet. Den upphandlande enheten får inte utan samtycke av en anbudssökande eller anbudsgivare som deltar i dialogen för de övriga anbudsgivarna röja konfidentiell information som denne har lämnat. I samtycket ska det specifikt anges vilken information det gäller.

Den upphandlande enheten ska fortsätta dialogen tills den har valt den eller de lösningsmodeller som kan tillgodose dess behov. Anbudsgivarna ska informeras om att dialogen har avslutats. Den upphandlande enheten ska uppmana anbudsgivarna att lämna sina slutliga anbud utifrån den eller de lösningar som lagts fram och specificerats under dialogen. Anbuden ska följa kraven i den slutliga anbudsförfrågan och innehålla alla de delar som begärts och som behövs för genomförande av upphandlingen. Anbud får på begäran av den upphandlande enheten preciseras och förtydligas, förutsatt att detta inte leder till ändringar av väsentliga delar av anbudet eller upphandlingen eller medför risk för att anbudsgivare diskrimineras eller konkurrensen snedvrids.

Den upphandlande enheten ska bedöma anbud utifrån de jämförelsegrunder som anges i upphandlingsannonsen eller projektbeskrivningen. Efter jämförelsen av anbud får på den upphandlande enhetens begäran förhandlingar föras med den bästa anbudsgivaren i syfte att slutgiltigt bestämma de finansiella åtaganden eller andra villkor som anges i anbudet, förutsatt att detta inte leder till ändring av väsentliga delar av anbudet eller upphandlingen eller medför risk för att anbudsgivare diskrimineras eller konkurrensen snedvrids.

41 §

Innovationspartnerskap

Ett innovationspartnerskap ska syfta till utvecklande av en innovativ vara, tjänst eller byggentreprenad och därpå följande inköp av dessa varor, tjänster eller byggentreprenader. Vid innova-

tionspartnerskap publicerar den upphandlande enheten en upphandlingsannons, och alla intresserade leverantörer får ansöka om att få delta i upphandlingen.

Den upphandlande enheten får välja innovationspartnerskap, om den upphandlande enhetens behov inte kan tillgodoses genom inköp av normala varor, tjänster eller byggentreprenader som redan finns tillgängliga på marknaden.

Vid innovationspartnerskap får den upphandlande enheten i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna. Det lägsta antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna samt vid behov det högsta antalet anbudssökande ska anges i upphandlingsannonsen. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas utifrån de minimikrav på lämplighet som anges i upphandlingsannonsen samt utifrån bedömningsgrunderna. Vid valet av anbudssökande ska det göras en bedömning av de anbudssökandes kapacitet på området för forskning och utveckling och när det gäller att utveckla innovativa lösningar. Den upphandlande enheten får inte bjuda in sådana anbudssökande till förfarandet som inte har lämnat en anbudsansökan eller som inte uppfyller de krav som den upphandlande enheten ställer. Antalet anbudssökande som bjuds in att delta i förhandlingarna ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens.

42 §

Innovationspartnerskapets gång

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange behovet av en innovativ vara, tjänst eller byggentreprenad som inte kan tillgodoses genom inköp av varor, tjänster eller byggentreprenader som redan finns tillgängliga på marknaden. I upphandlingsannonsen ska också de minimikrav på föremålet för upphandlingen som alla anbud ska uppfylla individualiseras. Kraven ska vara tillräckligt precist utformade för att leverantörerna ska kunna bedöma upphandlingens art och omfattning och besluta om de ska lämna en anbudsansökan. Som grund för bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet som avses i 91 § användas.

Den upphandlande enheten ska med de utvalda anbudsgivarna inleda förhandlingar som syftar till utvecklande av en innovativ vara, tjänst eller byggentreprenad och därpå följande inköp av dessa varor, tjänster eller byggentreprenader. Den upphandlande enheten ska bjuda in de anbudssökande som har valts ut till förhandlingarna att lämna preliminära anbud utifrån vilka förhandlingarna förs. Den upphandlande enheten kan under förfarandets gång uppmana anbudsgivarna att lämna nya anbud som anpassats utifrån förhandlingarna. Den upphandlande enheten ska för att förbättra anbuden förhandla med anbudsgivarna om anbudsgivarnas preliminära anbud och alla eventuellt efterföljande anbud som de lämnat. På förhandlingarna tillämpas vad som föreskrivs i 40 § 3 och 4 mom. Den upphandlande enheten ska skriftligen informera alla anbudsgivare som deltar i förhandlingarna om alla ändringar i upphandlingsdokumenten och ge anbudsgivarna tillräckligt med tid för att ändra sina anbud utifrån dessa ändringar. Minimikraven och de urvals- och jämförelsegrunder som avses i 91 § får inte vara föremål för förhandling.

Den upphandlande enheten får besluta att inrätta ett innovationspartnerskap med en eller flera anbudsgivare som bedriver separat forsknings- och utvecklingsverksamhet. Innovationspartnerskapet ska delas upp i successiva steg som följer de olika skedena i forsknings- och innovationsprocessen. Den upphandlande enheten ska ställa upp delmål för partnern eller partnerna och bestämma om utbetalning av ersättning. Den upphandlande enheten får på basis av målen för part-

nerskapet efter varje avslutat skede avsluta innovationspartnerskapet. Om innovationspartnerskapet omfattar flera leverantörer, kan den upphandlande enheten minska antalet partner genom att avsluta enskilda upphandlingskontrakt som gäller partnerskapet. En förutsättning är att det i upphandlingsdokumenten anges att partnerskapet äger rum i successiva steg och vilka villkor som gäller för detta.

Den upphandlande enheten behöver inte ordna ett nytt anbudsförfarande för att anskaffa resultaten av utvecklingsarbetet, om upphandlingen görs med de partner som bjudits in till förfarandet och om utvecklingsresultaten och anskaffningen av dem motsvarar de prestandanivåer och maximikostnader som överenskommits mellan de upphandlande enheterna och deltagarna i förfarandet.

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla uppge arrangemangen för immateriell äganderätt. Om den upphandlande enheten har valt ut flera partner till förfarandet får den upphandlande enheten inte utan en parts specifika samtycke för de övriga partnerna röja lösningar som parten har föreslagits eller annan konfidentiell information som lämnats under förfarandets gång.

Innovationspartnerskapets struktur samt varaktigheten av och värdet på de olika skedena ska avspegla graden av innovation hos den föreslagna lösningen samt helheten av de forsknings- och innovationsverksamheter som krävs för att utveckla en innovativ lösning som ännu inte finns tillgänglig på marknaden. Det uppskattade värdet av varor, tjänster eller byggentreprenader får inte vara oproportionerligt stort i förhållande till de investeringar som krävs för deras framtagande.

43 §

Direktupphandling

Vid direktupphandling förhandlar den upphandlande enheten med de leverantörer den valt om villkoren för upphandlingskontraktet utan att i förväg publicera en upphandlingsannons.

Den upphandlande enheten kan välja direktupphandling om

1) det vid ett föregående förfarande inte har lämnats några anbudsansökningar eller anbud eller några lämpliga anbudsansökningar eller anbud; en ytterligare förutsättning är att de ursprungliga villkoren i anbudsförfrågan inte ändras väsentligt,

2) upphandlingen av tekniska skäl eller av skäl som anknyter till skydd av ensamrätt bara kan genomföras av en viss leverantör; en ytterligare förutsättning är att det inte finns något förnuftigt alternativ eller substitut och att avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstgjord begränsning av villkoren för upphandlingen,

3) syftet med upphandlingen är att skapa eller förvärva ett unikt konstverk eller en unik konstnärlig prestation,

4) det är absolut nödvändigt att ingå ett kontrakt och det är omöjligt att iaktta de föreskrivna tidsfristerna på grund av synnerlig brådska till följd av omständigheter som den upphandlande enheten inte har kunnat förutse och som är oberoende av enheten,

5) den vara som ska upphandlas tillverkas enbart för forskning, experiment, produktutveckling eller vetenskapliga ändamål och om det inte är fråga om massproduktion i syfte att säkerställa att det är ekonomiskt lönsamt att tillverka varan eller i syfte att täcka forsknings- och utvecklingskostnader,

6) upphandlingen gäller varor som noterats och förvärvats på en råvarumarknad,

7) upphandlingarna görs exceptionellt förmånligt genom att ett särskilt förmånligt anbud som är i kraft en mycket kort tid utnyttjas för att anskaffa varor betydligt billigare än till de normala marknadspriserna,

8) varorna inköps särskilt förmånligt, antingen hos en leverantör som lägger ner sin affärsverksamhet eller hos en boförvaltare eller en utredare vid insolvensförfarande, ackord eller motsvarande förfarande,

9) det är fråga om tjänsteupphandling som görs utifrån en projekttävling och som enligt tävlingsreglerna ska göras med den som vinner tävlingen, eller om vinnarna är flera, med någon av dem; i så fall ska alla vinnare bjudas in att delta i förhandlingarna.

Ett anbud betraktas inte som ett lämpligt anbud enligt 2 mom. 1 punkten om det är onödigt för upphandlingskontraktet och uppenbart inte utan väsentliga ändringar kan tillgodose den upphandlande myndighetens behov och krav enligt upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan. En anbudsansökan anses inte vara lämplig om leverantören ska eller får uteslutas från anbudsförfarandet med stöd av 84 § i denna lag och 81 § i upphandlingslagen eller inte uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten har ställt i enlighet med 83 §.

44 §

Direktupphandling vid kompletterande beställning

Den upphandlande enheten får göra en direktupphandling när varuupphandlingen hos den ursprungliga leverantören är en kompletterande beställning vars syfte är att delvis ersätta eller utvidga en tidigare leverans eller utrustning. En förutsättning för detta är att ett byte av leverantör skulle leda till upphandling av varor med annorlunda tekniska egenskaper med åtföljande inkompatibilitet eller oproportionerliga tekniska svårigheter vid drift och underhåll.

Den upphandlande enheten får utöver det som föreskrivs i 1 mom. göra en direktupphandling när ett nytt byggentreprenadskontrakt eller en ny tjänsteupphandling som motsvarar en tidigare byggentreprenad eller tjänsteupphandling ingås med den ursprungliga leverantören. En förutsättning är att en eventuell senare direktupphandling nämns i den ursprungliga upphandlingsannonsen och att det uppskattade värdet av en kompletterande tjänst eller ny byggentreprenad har beaktats vid beräkning av det totala värdet av det ursprungliga kontraktet.

45 §

Ramavtal

Med ramavtal avses ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande enheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa priser och planerade kvantiteter för ingående av upphandlingskontrakt under en viss tidsperiod samt övriga villkor.

Den upphandlande enheten ska välja leverantörer för ramavtalet genom ett upphandlingsförfarande enligt denna lag i enlighet med vad som föreskrivs om förutsättningarna för användning av upphandlingsförfaranden och skyldigheterna i fråga om förfarandet vid konkurrensutsättning. Upphandlingskontrakt som grundar sig på ramavtal ska ingås mellan de leverantörer som valts ut till ramavtalet och de upphandlande enheter som tydligt angetts i upphandlingsdokumenten för konkurrensutsättningen enligt ramavtalet.

Ett ramavtal kan gälla i högst åtta år. Om föremålet för upphandlingen nödvändigtvis kräver det kan ramavtalet i undantagsfall vara giltigt en längre tid. Inga betydande ändringar får göras i villkoren för ramavtalet under dess giltighetstid.

46 §

Upphandling som grundar sig på ramavtal

Upphandlingskontrakt som grundar sig på ett ramavtal ska ingås utifrån objektiva regler och kriterier. Om kraven på öppenhet och icke-diskriminering förutsätter det ska upphandling som grundar sig på ramavtal inbegripa att de leverantörer som är parter i ramavtalet konkurrensutsätts i enlighet med villkoren för ramavtalet och vid behov villkoren för anbudsförfrågan. Vid behov får villkoren för ramavtalet preciseras eller förtydligas.

Den upphandlande enheten ska vid konkurrensutsättning av upphandling som grundar sig på ett ramavtal av de leverantörer som är parter i ramavtalet och har förutsättningar att genomföra upphandlingen begära ett skriftligt anbud. Den upphandlande enheten ska bestämma en anbudstid som ska vara tillräcklig med beaktande av upphandlingens art, den tid som behövs för att utarbeta ett anbud och andra motsvarande omständigheter. Innehållet i anbuden ska vara konfidentiellt tills anbudsförfarandet avslutats. Den upphandlande enheten ska välja det bästa anbudet i enlighet med de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och i enlighet med jämförelsegrunderna.

47 §

Elektroniska auktioner

Med elektronisk auktion avses ett upprepat förfarande med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbuden, vilket genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbuden och möjliggör en rangordning av anbuden med stöd av automatiska utvärderingsmetoder.

Elektronisk auktion kan användas som ett led i konkurrensutsättningen i dess sista fas

1) vid öppet förfarande,
2) vid selektivt förfarande,
3) vid förhandlat förfarande,
4) när de leverantörer som valts ut för ett ramavtal på nytt konkurrensutsätts med stöd av 46 §, och
5) i samband med konkurrensutsättning av upphandling inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem enligt 53 §.

En förutsättning för genomförande användning av en elektronisk auktion är att innehållet i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan kan utarbetas tillräckligt exakt. Byggentreprenader och tjänsteupphandlingar som innehåller immateriella prestationer och som inte kan rangordnas med stöd av automatiska utvärderingsmetoder kan inte bli föremål för elektronisk auktion. Elektroniska auktioner får inte genomföras så att föremålet för upphandlingen ändras från det som har angetts i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan.

En elektronisk auktion grundar sig på

1) priset, om kriteriet enligt 91 § 1 mom. för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga är det lägsta priset,

2) priset eller nya värden på faktorer i anbudet, eller båda, om upphandlingskontraktet i enlighet med 91 § 1 mom. ingås utifrån det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet eller de lägsta kostnaderna.

48 §

Dokument om elektroniska auktioner

Om en elektronisk auktion kommer att användas ska detta anges i upphandlingsannonsen. På annonseringsförfarandet tillämpas vad som föreskrivs i 62 §. På anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 71 och 72 §.

Innan en elektronisk auktion kan inledas ska den upphandlande enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbuden i enlighet med kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga samt den viktning som fastställts för dem.

49 §

Inbjudan att delta i en elektronisk auktion

Efter den preliminära fullständiga utvärderingen av anbuden ska den upphandlande enheten samtidigt via elektroniska förbindelser till alla som lagt fram ett godtagbart anbud lämna en begäran om att med hjälp av elektroniska medel föreslå nya priser eller nya värden för jämförelsegrunderna.

En inbjudan att delta i en elektronisk auktion ska innehålla

1) alla nödvändiga upplysningar om det elektroniska auktionssystem som används och om de tekniska förutsättningarna för de elektroniska förbindelser som används,

2) uppgifter om vilken dag och tid den elektroniska auktionen kommer att inledas,

3) vid behov, antalet skeden i den elektroniska auktionen och tidsplanen för varje skede,

4) den matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen bestämma den nya automatiska rangordningen med avseende på de nya priser eller nya värden som lämnas; om förhållandet mellan pris och kvalitet används som ett kriterium för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska formeln innefatta en relativ viktning av alla valda jämförelsegrunder; eventuella prisintervall ska anges i förväg med ett bestämt värde,

5) om alternativa anbud är tillåtna ska en separat formel ges för varje alternativ,

6) grunderna för stängning av den elektroniska auktionen samt eventuellt den tid efter det sista anbudet som nya anbud inväntas.

Till en inbjudan att delta i en elektronisk auktion ska också fogas resultaten av den preliminära fullständiga utvärderingen. Den fullständiga utvärderingen ska innehålla en bedömning av innehållet i ett anbud och i fråga om öppet förfarande även en bedömning av anbudsgivarens lämplighet. Till en inbjudan som sänds till en enskild anbudsgivare kan dessutom fogas en uppgift om hur anbudsgivaren placerar sig i förhållande till de övriga anbudsgivarna, dock utan att avslöja de övriga anbudsgivarnas namn.

50 §

Minimitidsfristen för inledande av elektronisk auktion och lämnande av upplysningar till deltagare

En elektronisk auktion får inledas tidigast två vardagar efter det datum då inbjudan har sänts ut. Under varje etapp i en elektronisk auktion ska den upphandlande enheten omedelbart lämna alla godkända anbudsgivare åtminstone tillräckliga upplysningar för att de vid varje tidpunkt ska ha kännedom om sin relativa plats i rangordningen. Den upphandlande enheten får lämna också andra upplysningar om andra priser eller värden som har lämnats, om detta anges i upphandlingsdokumenten. Den upphandlande enheten får när som helst meddela antalet deltagare i den aktuella auktionsetappen. Den upphandlande enheten får inte röja anbudsgivarnas namn under den elektroniska auktionen.

51 §

Stängning av en elektronisk auktion

En elektronisk auktion kan stängas
1) en fastställd dag och ett fastställt klockslag enligt inbjudan,
2) när nya anbud som motsvarar kraven inte längre lämnas; en förutsättning är att det i inbjudan enligt 49 § har angetts den tid som avses i 2 mom. 6 punkten i den paragrafen, eller
3) när antalet olika etapper i auktionen uppnås.

52 §

Dynamiska inköpssystem

Med dynamiskt inköpssystem avses ett helt elektroniskt upphandlingsförfarande för köp av sådant som vanligen används och finns allmänt tillgängligt på marknaden. Upphandlingsförfarandet är under hela den tid det varar öppet för varje leverantör som uppfyller lämplighetskriterierna. Den upphandlande enheten kan dela in det dynamiska inköpssystemet i kategorier av varor, tjänster eller byggentreprenader som ska anges objektivt enligt upphandlingens olika egenskaper.

Vid införandet och användningen av ett dynamiskt inköpssystem ska den upphandlande enheten använda enbart elektroniska medel för kommunikation samt iaktta regleringen av selektivt förfarande enligt 37 § i alla faser av det dynamiska inköpssystemet fram till att upphandlingsbeslutet fattats. Den upphandlande enheten får inte ta ut några avgifter hos leverantörer för deltagande i systemet.

53 §

Införande av ett dynamiskt inköpssystem samt upphandlingsdokument

En upphandlande enhet ska införa ett dynamiskt inköpssystem genom att meddela detta i en upphandlingsannons om selektivt förfarande , i vilken det ska anges hur systemet ~~eventuellt~~ delas in i kategorier på det sätt som avses i 52 § 1 mom. samt anges inköpssystemets varaktighet. Om

varaktigheten ändras utan att systemet avslutas ska information om ändringen ges genom en ny upphandlingsannons. Om systemet har avslutats ska information om ändringen ges genom en annons i efterhand. Om en elektronisk auktion används i den sista fasen av ett anbudsförfarande inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem ska detta anges i upphandlingsannonsen.

I upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ska det åtminstone anges vilken typ av planerade köp och vilka kvantiteter som systemet avser samt lämnas all behövlig information om det dynamiska inköpssystemet samt om den elektroniska utrustning som används och de tekniska arrangemangen för anslutning samt de tekniska specifikationerna.

54 §

Ansökan om att få delta och godkännande av deltagare i ett dynamiskt inköpssystem

Alla intresserade leverantörer kan under hela den tid som förfarandet varar ansöka om rätt att få delta i ett dynamiskt inköpssystem. Den upphandlande enheten ska i det dynamiska inköpssystemet ta med samtliga anbudssökande som uppfyller lämplighetskraven. Om den upphandlande enheten har delat in inköpssystemet i olika kategorier av varor, tjänster eller byggentreprenader i enlighet med 52 § 1 mom., ska den precisera vilka lämplighetskrav för anbudssökande som tillämpas inom respektive kategori. Antalet anbudssökande som tas med i inköpssystemet får inte begränsas.

Den upphandlande enheten ska fatta beslut om att ta med anbudssökande i inköpssystemet inom 10 arbetsdagar från den dag då ansökan om att få delta i ett dynamiskt inköpssystem togs emot. Den upphandlande enheten får i enskilda fall förlänga tidsfristen till 15 arbetsdagar, om det vid utvärderingen av tillträdet till systemet finns skäl att granska kompletterande dokumentation eller annars kontrollera om lämplighetskraven uppfylls eller om det annars är motiverat. Den upphandlande enheten kan förlänga utvärderingsperioden också fastän ingen anbudsförfrågan publiceras inom ramen för inköpssystemet innan besluten om tillträde till systemet fattas. Den upphandlande enheten ska då i upphandlingsdokumenten ange längden på den förlängda utvärderingsperioden. Den upphandlande enheten ska snarast möjligt informera en anbudssökande om huruvida denne tagits med i det dynamiska inköpssystemet.

55 §

Det dynamiska inköpssystemets gång

Varje enskild upphandling inom ett dynamiskt inköpssystem ska konkurrensutsättas. Den upphandlande enheten ska begära att de anbudssökande som tagits med i systemet lämnar anbud på de separata upphandlingar som görs inom det dynamiska inköpssystemet. Om det dynamiska inköpssystemet har delats in i olika kategorier av varor, tjänster eller byggentreprenader, ska den upphandlande enheten uppmana alla anbudssökande inom kategorin i fråga att lämna anbud.

Den upphandlande enheten får när som helst under det dynamiska inköpssystemets varaktighet kräva att de anbudssökande som tagits med i systemet inom fem dagar från den dag då begäran sändes lämnar in en reviderad och uppdaterad version av det europeiska enhetliga upphandlingsdokument som avses i 85 § eller de utredningar av grunder för uteslutning och för lämplighet som avses i 86 §.

På valet av anbud tillämpas vad som föreskrivs i 91 §. Kriterierna för att en upphandling inom det dynamiska inköpssystemet är den ekonomiskt mest fördelaktiga kan bestämmas närmare i den anbudsförfrågan som gäller upphandlingen.

56 §

Elektroniska kataloger

Den upphandlande enheten får kräva att anbuden ska lämnas in i form av en elektronisk katalog eller att de ska innefatta en elektronisk katalog. En förutsättning är att informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet sker med elektroniska medel. Anbud som lämnas in i form av en elektronisk katalog får åtföljas av andra handlingar som kompletterar anbudet.

Att elektroniska kataloger används ska nämnas i upphandlingsannonsen. Dessutom ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange uppgifter om format, den elektroniska utrustning som används samt tekniska arrangemang för anslutning och specifikationer för katalogen. De elektroniska katalogerna ska uppfylla de krav som den upphandlande enheten ställer i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan samt kraven på format för anbud och elektroniska kataloger. De elektroniska katalogerna ska dessutom överensstämma med de krav som föreskrivs i 66 §.

Om det i ett ramavtal som har ingåtts med fler än en leverantör har använts elektroniska kataloger, får den upphandlande enheten besluta att konkurrensutsättningen av den upphandling som grundar sig på ramavtalet genomförs utifrån uppdaterade kataloger. I ett sådant fall ska den upphandlande enheten

1) begära att anbudsgivarna uppdatera sina elektroniska kataloger som anpassats till kraven i den upphandling som grundar sig på ramavtalet, eller

2) samla in de uppgifter som behövs för att upprätta ett anbud som uppfyller kraven i den upphandling som grundar sig på ramavtalet från de elektroniska kataloger som redan lämnats in; i detta fall ska den upphandlande enheten i anbudsförfrågan ange att detta förfarande används.

I det fall som avses i 3 mom. 2 punkten ska den upphandlande enheten före insamlingen av uppgifter informera anbudsgivarna om förfarandet och den dag och den tidpunkt då den har för avsikt att ur elektroniska kataloger samla in de uppgifter som behövs för att upprätta anbud vid den upphandling som grundar sig på ramavtalet, och ge anbudsgivare möjlighet att neka till sådan insamling. Den upphandlande enheten ska reservera tillräckligt med tid mellan meddelandet och insamlingen av uppgifter. Innan beslut om den upphandling som grundar sig på ramavtalet fattas ska den upphandlande enheten presentera de insamlade uppgifterna för anbudsgivaren och ge denne möjlighet att rätta de insamlade uppgifterna eller bekräfta att det anbud som upprättas på detta sätt inte innehåller några sakfel.

När den upphandlande enheten använder ett dynamiskt inköpssystem får den kräva att anbud lämnas i form av en elektronisk katalog. I det fallet kan enheten göra upphandlingar inom det dynamiska inköpssystemet på det sätt som föreskrivs i 3 och 4 mom. En förutsättning är att det till ansökan om deltagande i det dynamiska inköpssystemet har fogats en elektronisk katalog som uppfyller de krav på innehåll och form som ställs i upphandlingsdokumenten. Anbudssökandena ska ges tillfälle att komplettera denna katalog vid upphandling inom det dynamiska inköpssystemet på det sätt som föreskrivs i 3 och 4 mom.

57 §

Leverantörsregister

Den upphandlande enheten kan ha ett leverantörsregister för offentliga upphandlingar. Om det har annonserats om anbudsförfarandet genom en annons om användning av leverantörsregister, ska den upphandlande enheten genom ett selektivt eller förhandlat förfarande välja ut deltagarna i anbudsförfarandet bland dem som antecknats i registret. Det får också finnas uppgifter om fysiska personers kvalifikationer när personerna själva har lämnat uppgifterna till den upphandlande enheten för att antecknas i registret. I leverantörsregistret kan olika klassificeringar användas. Villkoren för klassificering eller för införande i leverantörsregistret får inte vara diskriminerande. Ett anbudsförfarande där leverantörsregistret används kan innefatta olika faser.

Den upphandlande enheten ska i annonsen om leverantörsregistret ange varaktigheten för det system som gäller registret. Om systemets varaktighet ändras utan att systemet avslutas ska information om ändringen ges genom en ny annons om leverantörsregistret. Om systemet har avslutats ska information om ändringen ges genom en annons i efterhand.

De administrativa, tekniska eller finansiella villkoren för registrering ska tillämpas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Om beskrivningar av föremålet för upphandlingen ingår i villkoren för registrering, tillämpas på dem vad som föreskrivs i 75 §. Villkoren för registrering får uppdateras vid behov. De grunder för uteslutning som avses i 84 § i denna lag och i 81 § i upphandlingslagen kan ingå i villkoren för registrering. När den upphandlande enheten är en upphandlande myndighet i den mening som avses i 5 § 1 mom. ska de i 84 § angivna obligatoriska uteslutningsgrunderna inbegripas i villkoren för registrering. Villkoren kan uppdateras enligt behov.

De ursprungliga eller uppdaterade villkoren för registrering av leverantörer ska lämnas ut på begäran. Leverantörer ska när som helst kunna ansöka om att tas in i registret. Leverantörer som uppfyller de registreringsvillkor som den upphandlande enheten har ställt ska tas in i registret. Eventuella avgifter som tas ut i samband med ansökningar om registrering eller uppdatering eller bevarande av dem ska stå i rätt proportion till de kostnader som driften av systemet medför.

Leverantörer kan på de villkor som anges i 90 § 2 mom. utnyttja andra enheters kapacitet. Kapaciteten ska kunna utnyttjas av leverantörerna under hela den tid som de är införda i leverantörsregistret. Om den upphandlande enheten vid någon upphandling ämnar utnyttja leverantörsregister som förs av andra enheter eller sammanslutningar, ska detta nämnas i annonsen om upphandling. Samtidigt ska dessa andra enheters namn och övriga kontaktuppgifter meddelas.

I fråga om behandling och utlämnade av personuppgifter i leverantörsregistret ska bestämmelserna om behandling och utlämnande av personuppgifter i personuppgiftslagen (523/1999) iakttas.

58 §

Projekttävling

Antalet deltagare i en projekttävling kan begränsas med i förväg fastställda kriterier. Antalet deltagare som bjuds in att delta i en projekttävling ska dock alltid vara så stort att verklig konkurrens säkerställs. Möjligheterna att delta i en projekttävling får inte begränsas på regionala grunder eller på den grunden att deltagarna ska vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Med vinnaren eller vinnarna i projekttävlingen kan ett tjänsteupphandlingskontrakt ingås i enlighet med 43 § 2 mom. 9 punkten. Annonsen om projekttävlingen ska innehålla information om att ett sådant tjänsteupphandlingskontrakt ingås.

På projekttävling tillämpas bestämmelserna i 1, 2, 6, 12 och 13 kap. Vid projekttävling ska dessutom tillämpas vad som föreskrivs om kommunikation i 66 §, om underentreprenad i 81 §, om uteslutning i 83 och 84 §, om anbudssökandes och anbudsgivares juridiska form och anbud i grupp i 89 och 90 § samt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om lämplighetskrav för anbudsgivare i 83 § och om val av anbud i 91 §.

59 §

Projekttävlingars jury och beslutsfattandet

En projekttävling ska ha en jury som ska bestå av fysiska personer som är oberoende i förhållande till deltagarna i projekttävlingen. Om det krävs särskilda yrkeskvalifikationer av dem som deltar i en projekttävling, ska minst en tredjedel av jurymedlemmarna ha dessa eller motsvarande kvalifikationer.

Juryn ska vara självständig i sina beslut och yttranden. Deltagarnas förslag ska bedömas anonymt och uteslutande utifrån de kriterier som anges i annonsen om projekttävlingen. Anonymiteten ska bevaras tills juryn har avgett sitt slutliga yttrande eller meddelat sitt beslut.

Deltagarna kan vid behov uppmanas att besvara frågor som juryn har noterat i protokollet i syfte att klargöra aspekter i anslutning till planerna. Över dialogen mellan juryn och deltagarna ska upprättas detaljerade protokoll. Utöver ett protokoll över bedömningen av planerna ska juryn även upprätta ett protokoll som undertecknas av samtliga medlemmar och som innehåller en rangordning av planerna och deras förtjänster samt juryns kommentarer och eventuella punkter som kan behöva klargöras.

5 kap.

Tidsfrister

60 §

Minimitidsfrister och beräkning av tidsfrister

När tidsfristerna för ett upphandlingsförfarande bestäms ska hänsyn tas till upphandlingens art och till hur komplex upphandlingen är samt till hur lång tid som behövs för att utarbeta och lämna anbuden. Om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats eller en granskning på plats av underlaget till upphandlingsdokumenten, ska tidsfristerna för mottagande av anbud bestämmas så att alla leverantörer får den information som behövs för att utarbeta ett anbud. I detta fall ska anbudstiderna vara längre än de minimitidsfrister som anges i 2—4 mom.

Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande, konkurrenspräglad dialog, innovationspartnerskap och inrättande av dynamiska inköpssystem ska minst 15 dagar reserveras för lämnande av en anbudsansökan. Vid öppet förfarande ska anbudstiden vara minst 35 dagar. I ett dynamiskt inköpssystem ska anbudstiden vara minst 10 dagar. Tidsfristerna för anbudsansökningarna beräk-

nas från den dag då upphandlingsannonsen har sänts för publicering. Tidsfristerna för anbud beräknas vid öppet förfarande från den dag då upphandlingsannonsen har sänts för publicering och vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande, innovationspartnerskap och dynamiska inköpssystem från den dag då anbudsgivarna har bjudits in att lämna anbud.

Tidsfristen enligt 2 mom. för lämnande av anbud vid öppet förfarande kan förkortas med fem dagar om den upphandlande enheten godkänner att anbud ges med elektroniska medel på det sätt som avses i 66 § 1 mom.

Den upphandlande enheten får vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande bestämma tidsfristen för lämnande av anbud enligt överenskommelse mellan den upphandlande enheten och de utvalda anbudssökandena. En förutsättning är att den bestämda tidsfristen är densamma för alla anbudsgivare. Om det inte går att komma överens om en tidsfrist för mottagande av anbud, ska tidsfristen vara minst 10 dagar från den dag då inbjudan att lämna anbud sändes till anbudssökandena i enlighet med 74 §.

Den upphandlande enheten ska förlänga tidsfristerna för lämnande av anbud ~~som anges i 2—4 mom.~~ så att alla leverantörer ska kunna få all den information som behövs för att utarbeta ett anbud, om

1) den upphandlande enheten inte lämnar en leverantör den kompletterande information som leverantören begärt senast sex dagar, eller vid det påskyndade förfarande som avses i 61 §, senast fyra dagar före den tidsfrist som bestämts för mottagande av anbud går ut,

2) väsentliga ändringar görs i anbudsförfrågan eller de övriga upphandlingsdokumenten.

Förlängningen av tidsfristen ska stå i rätt proportion till betydelsen av informationen eller ändringarna. Den upphandlande enheten behöver inte förlänga tidsfristerna, om den kompletterande information som avses i 5 mom. 1 punkten inte har begärts i god tid eller om informationen saknar betydelse för utarbetandet av anbud.

61 §

Påskyndat förfarande

Tidsfristen enligt 60 § 2 mom. vid öppet förfarande kan förkortas, om det är i praktiken omöjligt att tillämpa tidsfristerna vid dessa förfaranden på grund av brådska som bestyrks på lämpligt sätt av den upphandlande enheten. Anbudstiden ska vid öppet förfarande dock vara minst 15 dagar.

Anbudstiden kan vid öppet förfarande förkortas till minst 15 dagar, om den upphandlande enheten har sänt en periodisk annons för publicering på det sätt som föreskrivs i 65 §.

6 kap.

Skyldighet att annonsera om upphandling och annonseringsförfarandet

62 §

Annonser om upphandling

För publicering ska den upphandlande enheten sända följande annonser:

1) en upphandlingsannons som gäller försörjningssektorn som avser sådan varu- och tjänsteupphandling samt byggentreprenad som överstiger gränsvärdena,

2) en sådan annons om social- och hälsovårdstjänster samt särskilda tjänsteupphandlingar som gäller upphandling av tjänster som avses i bilaga C,

3) en annons om koncessioner som gäller upphandlingsförfarandet i anslutning till en koncession,

4) en sådan förhandsannons om koncessioner för social- och hälsovårdstjänster samt särskilda tjänster som gäller upphandlingsförfarandet i anslutning till koncessioner för de tjänster som avses i bilaga C,

5) en annons om projekttävling som gäller projekttävling,

6) en annons om leverantörsregister, när den upphandlande enheten använder ett i 57 § avsett leverantörsregister,

7) en annons i efterhand om de upphandlingar och koncessioner som avses i 1—4 punkten och om det leverantörsregister som avses i 6 punkten,

8) en annons om resultaten av en projekttävling som gäller en i 5 punkten avsedd projekttävling,

9) en annons om rättelse som gäller ändringar i en annons som avses i 1—6 punkten,

10) en sådan annons om ändringar i ett upphandlingskontrakt eller ett koncessionskontrakt som gäller en ändring enligt 124 § 2 mom. 2 och 3 punkten.

Den upphandlande enheten får för publicering sända också en periodisk annons om upphandling och koncession som avses i 1 mom. 1—4 punkten.

Vid öppet förfarande fungerar upphandlingsannonsen som en begäran att lämna anbud på det sätt som anges i annonsen och de övriga upphandlingsdokumenten. Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande, konkurrenspräglad dialog och innovationspartnerskap fungerar upphandlingsannonsen som en begäran att lämna en anbudsansökan på det sätt som anges i annonsen och de övriga upphandlingsdokumenten.

De annonser i efterhand som gäller upphandlingskontrakt och som avses i 1 mom. ska sändas för publicering inom 30 dagar efter det att ett upphandlingskontrakt eller ett upphandlingskontrakt som grundar sig på ett dynamiskt inköpssystem ingåtts eller ett beslut om ingående av ett ramavtal meddelats. De i 1 mom. avsedda annonserna om resultaten av en projekttävling ska sändas för publicering inom 30 dagar efter det att projekttävlingen har avslutats. Annonser i efterhand om offentliga koncessioner ska sändas för publicering inom 48 dagar efter det att kontraktet ingåtts. Skyldigheten att publicera annonser i efterhand gäller inte enskilda upphandlingskontrakt som ingås på basis av ett ramavtal. Den upphandlande enheten ska sända en annons i efterhand för publicering också om att upphandlingen avbrutits. Grunderna för avbrytande av upphandlingen ska framgå av annonsen.

63 §

Skyldighet att använda EU:s standardformulär och gemensamma terminologi vid offentlig upphandling (CPV)

De annonser som avses i 62 § ska göras på de standardformulär som fastställts i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1986 om fastställande av standardformulär för offentliggörande av meddelanden om offentlig upphandling och om upphävande av genomförandeför-

ordning (EU) nr 842/2011, nedan *förordningen om standardformulär*. I annonserna ska finnas den information som anges i bilagorna VI, X, XI och XII till försörjningsdirektivet.

Vid bestämmande av upphandlingens art ska den gemensamma terminologi vid offentlig upphandling (CPV) som avses i 5 § 17 punkten användas.

64 §

Publicering av upphandlingsannonser

Följande annonser enligt 62 § ska på elektronisk väg och på det standardformulär som avses i 63 § sändas för publicering ~~på finska eller svenska~~ på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi

1) upphandlingsannonser som gäller försörjningssektorn,

2) annonser om social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar,

3) annonser om koncessioner,

4) sådana förhandsannonser om koncessioner för social- och hälsovårdstjänster samt särskilda tjänster som gäller koncessioner för de tjänster som avses i bilaga C,

5) annonser om ändringar av avtal,

6) annonser om rättelse,

7) annonser i efterhand som gäller 1—4 punkten.

Följande annonser enligt 62 § får sändas för publicering på elektronisk väg på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi, på de standardformulär som avses i 63 §

1) periodiska annonser,

2) annonser om direktupphandling.

Övriga EU-annonser som fastställs genom förordningen om standardformulär ska avfattas direkt på den webbplats på adressen http://simap.europa.eu/enotices/ som drivs av Europeiska unionens publikationsbyrå, på de standardformulär som fastställts av Europeiska kommissionen. En kopia av annonsen ska i statistikföringssyfte sändas till den instans som arbets- och näringsministeriet meddelat.

Den upphandlande enheten ska på begäran kunna bevisa vilken dag annonserna har sänts för publicering. De annonser som avses i denna paragraf och som sänts för publicering på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi ska sändas vidare till Europeiska unionens publikationsbyrå.

Den upphandlande enheten får offentliggöra en upphandlingsannons eller de uppgifter den innehåller även i andra lämpliga medier, såsom tidningar eller facktidningar eller på sina egna webbsidor. De annonser som avses i 1 och 2 mom. och uppgifterna i dem får inte offentliggöras någon annanstans förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning och efter detta på webbadressen www.hankintailmoitukset.fi. De annonser som avses i 3 mom. och uppgifterna i dem får inte offentliggöras någon annanstans förrän de har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Arbets- och näringsministeriet ska upprätthålla ett elektroniskt system ur vilket den upphandlande enheten får information om att en annons har publicerats på adressen www.hankintailmoitukset.fi samt om publikationstidpunkten.

Annonser som publiceras någon annanstans får inte innehålla annan information än de annonser som publiceras på webbadressen HYPERLINK "http://www.hankintailmoitukset.fi" www.hankintailmoitukset.fi.

65 §

Periodisk annons

Den upphandlande enheten får för publicering sända en i 62 § 2 mom. avsedd periodisk annons om sådana upphandlingar som ska genomföras under de följande månaderna.

Den periodiska annonsen ska sändas för publicering minst 35 dagar och högst 12 månader innan upphandlingsannonsen sänds. I fråga om upphandlingskontrakt som gäller de tjänsteupphandlingar som avses i bilaga C kan den periodiska annonsen dock sändas för publicering mer än 12 månader innan upphandlingsannonsen sänds. Den periodiska annonsen ska innehålla de uppgifter som den upphandlande enheten har vid den tidpunkt då den periodiska annonsen utarbetas och de uppgifter som krävs i det standarformulär som avses i 63 §.

7 kap.

Informationsutbyte

66 §

Elektroniskt informationsutbyte i anslutning till upphandlingsförfarandet

Anbud och anbudsansökningar samt annat informationsutbyte i samband med upphandlingsförfarandet, ska ske med elektroniska medel. De verktyg och anordningar som används för kommunikation med elektroniska medel, samt deras tekniska egenskaper, ska vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och kompatibla med allmänt använda informations- och kommunikationstekniska produkter och får inte begränsa leverantörernas tillträde till upphandlingsförfarandet. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller förfrågningsunderlaget ange de eventuella krav som gäller informationsutbytet.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet ske via post eller med något annat lämpligt leveranssätt eller en kombination av dessa och elektroniska medel om

1) användningen av elektroniska medel för kommunikation på grund av upphandlingens särskilda art kräver särskilda verktyg, anordningar eller filformat som inte finns allmänt tillgängliga eller inte stöds av allmänt tillgängliga applikationer,

2) applikationen som använts vid lämnande av anbud använder filformat som inte kan användas av några andra öppna eller allmänt tillgängliga applikationer eller som anbudsgivaren av skäl som gäller licenserna för applikationer inte kan göra tillgängliga för nedladdning eller fjärranvändning av den upphandlande enheten,

3) användningen av elektroniska medel för kommunikation kräver specialutrustning som inte är allmänt tillgänglig för upphandlande enheter,

4) det i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan efterfrågas en fysisk modell eller arkitektmodell som inte kan översändas med hjälp av elektroniska medel,

5) användningen av andra än elektroniska medel för kommunikation är nödvändig på grund av brott mot säkerheten i elektroniska medel för kommunikation,

6) användning av andra än elektroniska medel för kommunikation är nödvändig i syfte att skydda den särskilt känsliga karaktären hos information som behandlas vid upphandlingsförfarandet, och skyddet inte kan säkerställas på korrekt sätt genom användning av elektroniska verktyg och anordningar som antingen är allmänt tillgängliga för leverantörer eller göras tillgängliga för dem i den mening som avses i 67 §.

En upphandlande enhet som för informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet använder andra än de elektroniska kommunikationsmedel som avses i 1 mom. ska ange skälen till detta i det upphandlingsbeslut som avses i 114 § eller den särskilda rapport om upphandlingsförfarandet som avses i 115 §.

En upphandlande enhet får trots vad som föreskrivs i 1 mom. genomföra informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet muntligt, förutsatt att innehållet i den muntliga kommunikationen dokumenteras i tillfredsställande utsträckning. Anbudsförfrågningar och andra upphandlingsdokument, anbudsansökningar och anbud får dock inte lämnas muntligt och det får inte heller krävas att de lämnas muntligt. I synnerhet sådan muntlig kommunikation med anbudsgivare som kan ha en betydande inverkan på innehållet i och bedömningen av anbuden ska dokumenteras i tillräcklig utsträckning och på lämpligt sätt.

67 §

Elektroniskt informationsutbyte i särskilda fall

Den upphandlande enheten får trots vad som föreskrivs i 66 § 1 mom. genomföra informationsutbytet i anslutning till upphandlingsförfarandet med elektroniska verktyg och anordningar som inte är allmänt tillgängliga, förutsatt att den upphandlande enheten via dessa verktyg erbjuder anbudssökandena och anbudsgivarna möjlighet att delta i upphandlingsförfarandet på följande sätt

1) den upphandlande enheten ger med elektroniska medel oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till dessa verktyg och anordningar för kommunikation från och med den dag då upphandlingsannonsen publiceras; i annonsen ska anges den webbadress där dessa verktyg och anordningar finns tillgängliga,

2) den upphandlande enheten ser till att anbudssökande eller anbudsgivare som inte har tillgång till dessa verktyg och anordningar eller inte har möjlighet att få dem inom aktuella tidsfrister, av orsaker som är oberoende av anbudssökanden eller anbudsgivaren, får delta i upphandlingsförfarandet genom att använda provisoriska anordningar som görs tillgängliga kostnadsfritt i det allmänna datanätet, eller

3) den upphandlande enheten erbjuder en alternativ kanal för lämnande av anbud med elektroniska medel.

68 §

Informationssäkerhet

Vid informationsutbytet och lagringen av uppgifterna i anslutning till upphandlingsförfarandet ska det säkerställas att uppgifterna är integrerade och att anbudsansökningarna och anbuden är konfidentiella. Den upphandlande enheten ska säkerställa att innehållet i anbuden eller anbudsansökningarna inte avslöjas förrän tidsfristen för att lämna anbud eller anbudsansökningar har löpt ut.

Den upphandlande enheten ska specificera den säkerhetsnivå som krävs för de elektroniska medlen för kommunikation som ska användas i olika faser av upphandlingsförfarandet. Säkerhetsnivån ska stå i rätt proportion till de risker som är förknippade med respektive fas i förfarandet.

Verktyg och anordningar för elektronisk mottagning av anbudsansökningar, anbud och planer vid upphandlingsförfaranden och i projekttävlingar ska uppfylla följande krav

1) information om de specifikationer som behövs för elektronisk inlämning av anbud och anbudsansökningar, inbegripet kryptering och tidsstämpling, ska finnas tillgänglig för anbudsgivarna och anbudssökandena,

2) exakt dag och tid för mottagande av anbud, anbudsansökningar och inlämnande av planer kan fastställas noggrant,

3) ingen har tillträde till de uppgifter som överförts elektroniskt före utgången av de reserverade tidsfristerna för inlämnade av uppgifter,

4) endast en person som utsetts av den upphandlande enheten får fastställa eller ändra datum för öppnande av mottagna uppgifter,

5) endast en person som utsetts av den upphandlande enheten kan få tillträde till samtliga eller en del av de insända uppgifterna i de olika etapperna av upphandlingsförfarandet eller projekttävlingen,

6) endast en person som utsetts av den upphandlande enheten får bevilja tillträde till de insända uppgifterna, och först efter det fastställda datumet,

7) de uppgifter som mottagits och öppnats enligt kraven är tillgängliga endast för de personer som har utsetts att få kännedom om dem,

8) överträdelser av de villkor som anges i 3—7 punkten är klart iakttagbara.

8 kap.

Förberedelse av upphandlingen, anbudsförfrågan och beskrivning av föremålet för upphandlingen

69 §

Marknadsundersökning

Innan en upphandlande enhet inleder ett upphandlingsförfarande kan den genomföra en marknadsundersökning för att förbereda upphandlingen och informera leverantörerna om den planerade upphandlingen och kraven för denna.

Vid en marknadsundersökning får den upphandlande enheten anlita oberoende experter, andra myndigheter och leverantörer. De råd som dessa aktörer ger får användas som hjälp vid planeringen och genomförandet av upphandlingsförfarandet men råden får dock inte användas så att konkurrensen snedvrids eller att förfarandet kommer att stå i strid med principerna enligt 3 § om icke-diskriminering och öppenhet.

70 §

Anbudssökandes och anbudsgivares deltagande i förberedelserna av upphandlingen

Om en anbudssökande, anbudsgivare eller ett företag som är anknutet till en anbudsgivare har deltagit i förberedelserna av upphandlingen, ska den upphandlande enheten se till att konkurrensen inte snedvrids till följd av detta.

En leverantör som deltagit i förberedelserna av upphandlingen får i enlighet med 83 § 2 mom. uteslutas från anbudsförfarandet endast om det inte finns något annat sätt att garantera att principen om icke-diskriminera enligt 3 § följs. Innan anbudssökande eller anbudsgivare utesluts från förfarandet ska de ges möjlighet att visa att deras deltagande i förberedelserna av upphandlingen inte har lett till att ett likvärdigt och icke-diskriminerande upphandlingsförfarande äventyras.

71 §

Anbudsförfrågan

Anbudsförfrågan, inbjudan att förhandla och bilagorna till dem ska utarbetas så tydligt att det utifrån dem är möjligt att lämna anbud som är jämförbara.

Om anbudsförfrågan och upphandlingsannonsen avviker från varandra i fråga om innehåll följs upphandlingsannonsen.

72 §

Innehållet i anbudsförfrågan

Anbudsförfrågan, upphandlingsannonsen, inbjudan till anbudssökande att förhandla och bilagorna till dem ska innehålla

1) angivande av föremålet för upphandlingen eller en projektbeskrivning samt andra krav som är kopplade till upphandlingsföremålets art,

2) en hänvisning till den publicerade upphandlingsannonsen,

3) tidsfristen för lämnande av anbud,

4) adressen till vilken anbuden ska sändas,

5) det eller de språk som anbuden ska avfattas på,

6) andra krav som gäller presentation av anbudsdokument och deras form,

7) vid konkurrenspräglad dialog den dag dialogen inleds och det eller de språk som används vid dialogen,

8) krav som gäller anbudssökandenas eller anbudsgivarnas ekonomiska och finansiella ställning samt tekniska lämplighet och yrkesmässiga kvalifikationer och övriga krav samt begäran att komplettera ett europeiskt enhetligt upphandlingsdokument och en förteckning över den dokumentation som anbudssökanden eller anbudsgivaren samt den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska tillhandahålla för bedömning av lämpligheten,

9) kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och deras relativa viktning, ett skäligt variationsintervall eller i undantagsfall jämförelsegrundernas prioritetsordning,

10) anbudens giltighetstid,

11) de viktigaste kontraktsvillkoren, och

12) andra upplysningar som är av väsentlig betydelse med tanke på upphandlingsförfarandet och utarbetandet av anbud.

73 §

Hur anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten tillhandahålls anbudssökandena och anbudsgivarna

Den upphandlande enheten ska med elektroniska medel ge kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till anbudsansökan~~, inbjudan att förhandla~~ och bilagorna till dem samt till de övriga upphandlingsdokumenten. Tillgång till dokumenten ska ges från och med den dag då upphandlingsannonsen publiceras. Den webbadress där anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten kan hämtas med elektroniska medel ska anges i annonsen. Om inbjudan att delta i anbudsförfarandet utgör en annons om leverantörsregistret ska tillgång till upphandlingsdokumenten ges senast när anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla har sänts.

Om kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till vissa dokument som avses i 1 mom. inte kan ges med elektroniska medel av orsaker som anges i 66 § 2 mom. 1—5 punkten, får den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen ange att de berörda dokumenten kommer att översändas på annat sätt än med elektroniska medel. I ett sådant fall ska tidsfristen för lämnande av anbud förlängas med fem dagar, utom i brådskande fall som motiveras på ett relevant sätt i enlighet med 61 §.

Om kostnadsfri, oinskränkt, direkt och fullständig tillgång till vissa dokument som avses i 1 mom. inte kan ges med elektroniska medel av orsaker som sammanhänger med skydd av konfidentialitet, ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen uppge de krav som gäller skydd av uppgifternas konfidentiella karaktär och hur tillgång kan ges till de berörda dokumenten. I ett sådant fall ska tidsfristen för lämnande av anbud förlängas med fem dagar, utom i brådskande fall som motiveras på ett relevant sätt i enlighet med 61 §.

Den upphandlande enheten ska lämna kompletterande information om de dokument som avses i 1 mom. senast sex dagar eller vid det påskyndade förfarande som avses i 61 § senast fyra dagar innan den tidsfrist som bestämts för mottagande av anbud löper ut, om den kompletterande informationen har begärts i tillräckligt god tid.

74 §

Inbjudan till anbudssökande

Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande, konkurrenspräglad dialog och innovationspartnerskap ska den upphandlande enheten samtidigt och skriftligen bjuda in alla utvalda anbudssökande att lämna anbud eller att delta i förhandlingarna. I inbjudan ska den webbadress där anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten har gjorts tillgängliga med elektroniska medel nämnas. Inbjudan ska åtföljas av anbudsförfrågan och de övriga upphandlingsdokumenten, om dokumenten inte har gjorts tillgängliga med elektroniska medel.

75 §

Beskrivning av föremålet för upphandlingen

I upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan, inbjudan att förhandla eller bilagorna till dem ska beskrivningarna av föremålet för upphandlingen och de tekniska specifikationer som de eventuellt innehåller anges och de egenskaper som krävs av byggentreprenader, tjänster och varor fastställas. Beskrivningarna ska göra det möjligt för anbudsgivarna att delta i anbudsförfarandet på lika villkor och de får inte ställa ogrundade hinder för konkurrensen vid offentlig upphandling. När föremålet för upphandlingen ska användas av fysiska personer ska, utom i sakligt motiverade fall, beskrivningen av föremålet för upphandlingen göras upp så att hänsyn tas till kriterier som gäller tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning och till formgivning med tanke på samtliga användares behov.

De beskrivningar som beskriver föremålet för upphandlingen ska göras upp

1) i form av prestanda- eller funktionskrav som är tillräckligt exakta för att anbudsgivarna ska kunna specificera föremålet för upphandlingen och för att de upphandlande enheterna ska kunna ingå upphandlingskontrakt,

2) genom en hänvisning till beskrivningarna av föremålet för upphandlingen och i prioritetsordning till sådana nationella standarder som genomför europeiska standarder, till europeiska tekniska bedömningar, till gemensamma tekniska specifikationer, till internationella standarder, till andra tekniska referenssystem som utarbetats av de europeiska standardiseringsorganen eller, om sådana inte finns, till nationella standarder, till nationella tekniska godkännanden eller till nationella tekniska specifikationer för projektering, beräkning och utförande av byggentreprenader samt användning av varor; varje hänvisning ska följas av orden ”eller likvärdigt”,

3) i form av de krav som avses i 1 punkten och, för att visa att dessa krav antas vara uppfyllda, med en hänvisning till de beskrivningar som avses i 2 punkten, eller

4) genom en hänvisning till de definitioner beskrivningar som avses i 2 punkten i fråga om vissa egenskaper och genom en hänvisning till de krav som avses i 1 punkten i fråga om andra egenskaper.

I beskrivningen av föremålet för upphandlingen får en viss tillverkare eller varor av ett visst ursprung inte nämnas, och beskrivningen får inte heller innehålla en hänvisning till varumärke, patent, produkttyp, ursprung eller specifik metod, som karakteriserar de varor, tjänster eller den produktion som tillhandahålls av en specifik anbudsgivare, om hänvisningen gynnar eller missgynnar vissa anbudsgivare eller varor. En sådan hänvisning får undantagsvis göras endast om föremålet för upphandlingskontraktet inte på annat sätt kan beskrivas tillräckligt exakt och tydligt. Hänvisningen ska då följas av orden "eller likvärdigt".

76 §

Användning av märken vid beskrivningen av föremålet för upphandlingen

Den upphandlande enheten får i beskrivningen av föremålet för upphandlingen, de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller villkoren för fullgörande av kontraktet kräva ett särskilt märke som bevismedel för att föremålet för upphandlingen motsvarar de miljömässiga, sociala eller andra egenskaper som krävs. En förutsättning för kravet på ett särskilt märke är att samtliga av följande villkor är uppfyllda

1) märkeskraven gäller endast kriterier som är kopplade till föremålet för upphandlingen och som är lämpliga för att ange egenskaperna hos de byggentreprenader, varor eller tjänster som är föremål för upphandlingen,

2) märkeskraven grundar sig på objektivt kontrollerbara och icke-diskriminerande kriterier,

3) märkena har antagits i ett öppet förfarande i vilket myndigheter, konsumenter, parter på arbetsmarknaden, tillverkare, representanter för handeln samt icke-statliga organisationer samt andra berörda intressentgrupper kan delta,

4) märkena är tillgängliga för samtliga berörda parter,

5) märkeskraven utarbetas av en tredje part över vilken den ekonomiska aktör som ansöker om märket inte kan ha ett avgörande inflytande.

Om den upphandlande enheten inte kräver att föremålet för upphandlingen uppfyller alla märkeskrav eller märket omfattar andra krav som inte är kopplade till föremålet för upphandlingen, ska enheten ange vilka krav kopplade till föremålet för upphandlingen och vilka märkeskrav det hänvisas till. En upphandlande enhet som kräver att ett särskilt märke används ska godta alla märken som bekräftar att föremålet för upphandlingen uppfyller likvärdiga märkeskrav.

Om en anbudsgivare bevisligen inte har haft möjlighet att få tillgång till det särskilda märke som angetts av den upphandlande enheten eller ett likvärdigt märke inom de angivna tidsfristerna av orsaker som är oberoende av anbudsgivaren, ska den upphandlande enheten godta andra lämpliga bevismedel. Sådana bevismedel är teknisk dokumentation från tillverkaren, förutsatt att anbudsgivaren bevisar att de byggentreprenader, varor eller tjänster som den ska tillhandahålla uppfyller de särskilda märkeskraven eller de specifika krav som angetts av den upphandlande enheten.

77 §

Provningsrapporter, certifikat och annan teknisk utredning

En upphandlande enhet får kräva att anbudsgivarna lämnar en provningsrapport eller ett intyg från ett organ för bedömning av överensstämmelse som bevismedel för att anbudet överensstämmer med kraven eller kriterierna i beskrivningen av föremålet för upphandlingen, och att det överensstämmer med de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller med villkoren för fullgörande av kontraktet. Om en upphandlande enhet kräver att intyg som upprättats av ett specifikt organ för bedömning av överensstämmelse lämnas in, ska enheten även godta intyg från andra likvärdiga organ för bedömning av överensstämmelse.

Den upphandlande enheten ska godta teknisk dokumentation från tillverkaren eller andra relevanta bevismedel än dem som avses i 1 mom., om anbudsgivaren inte har haft tillgång till en sådan provningsrapport eller ett sådant intyg som avses i 1 mom. eller inte har haft möjlighet att få rapporten eller intyget inom de angivna tidsfristerna. En förutsättning är dock att detta inte beror på anbudsgivaren. Anbudsgivaren ska dessutom bevisa att byggentreprenaderna, varorna eller tjänsterna som den tillhandahåller uppfyller kraven eller kriterierna i beskrivningen av föremålet för upphandlingen, de i anbudsförfrågan angivna kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller villkoren för fullgörande av kontraktet.

Om den upphandlande enheten beskriver föremålet för upphandlingen på det sätt som avses i 75 § 2 mom. 1 punkten får den inte förkasta anbud som gäller varor, tjänster eller byggentreprenader som överensstämmer med en nationellt genomförd europeisk standard, ett europeiskt tekniskt godkännande, en gemensam teknisk specifikation, en internationell standard eller ett tek-

niskt referenssystem som har utarbetats av ett europeiskt standardiseringsorgan. En förutsättning är att dessa specifikationer avser de prestanda- eller funktionskrav som den upphandlande enheten har ställt. Anbudsgivaren ska i sitt anbud visa att den vara, tjänst eller byggentreprenad som överensstämmer med standarden uppfyller de krav som den upphandlande enheten har ställt.

Om den upphandlande enheten beskriver föremålet för upphandlingen på det sätt som avses i 75 § 2 mom. 2 punkten får enheten inte förkasta ett anbud på den grunden att anbudet inte motsvarar anbudsförfrågan, om anbudsgivaren i sitt anbud på ett relevant sätt visar att den erbjudna varan, tjänsten eller byggentreprenaden på motsvarande sätt uppfyller de krav som anges i beskrivningen av föremålet för upphandlingen.

78 §

Påvisande av att anbudet och anbudsansökan överensstämmer med kraven

En anbudsgivare ska i sitt anbud visa att den vara, tjänst eller byggentreprenad som erbjuds överensstämmer med kraven i anbudsförfrågan och de andra upphandlingsdokumenten. Den upphandlande enheten ska ur anbudsförfarandet utesluta anbud som inte motsvarar anbudsförfrågan eller villkoren för anbudsförfarandet.

Om information eller dokumentation i anbudet eller anbudsansökan är ofullständig eller felaktig eller om vissa dokument eller viss information saknas, får den upphandlande enheten begära att anbudsgivaren eller anbudssökanden lämnar, kompletterar, förtydligar eller färdigställer ofullständig eller felaktig information eller dokumentation inom en tidsfrist som den upphandlande enheten sätter ut. En förutsättning är att de principer som anges i 3 § iakttas vid förfarandet.

79 §

Uppdelning av upphandlingskontrakt i delar

Den upphandlande enheten får ingå ett upphandlingskontrakt i form av separata delar, och ange storleken på och föremålet för dessa delar. Om den upphandlande enheten inte delar upp upphandlingskontraktet i delar, ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, upphandlingsbeslutet eller den särskilda rapporten om upphandlingsförfarandet.

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange om ett anbud får lämnas för en, flera eller alla delar. Om anbud får lämnas för flera eller alla delar får den upphandlande enheten begränsa antalet delar som ett anbud från samma anbudsgivare kan väljas till. I detta fall ska den upphandlande enheten i upphandlingsannonsen ange det högsta antalet delar som anbud från samma anbudsgivare kan väljas till. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange de regler som den tillämpar när den avgör till vilken del en anbudsgivares anbud väljs, i det fall att en anbudsgivares anbud väljs till fler delar än det högsta tillåtna antalet delar som anges i upphandlingsannonsen.

Den upphandlande enheten får sammanställa flera eller alla delar i ett och samma upphandlingskontrakt. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen ange de delar eller grupper av delar som kan sammanställas.

80 §

Alternativa och parallella anbud

En upphandlande enhet får godkänna alternativa anbud om det i upphandlingsannonsen anges att alternativa anbud är tillåtna. Det ska dessutom anges huruvida det är tillåtet att lämna endast alternativa anbud. Den upphandlande enheten får också kräva att anbudsgivarna lägger fram alternativa anbud. Alternativa anbud ska vara kopplade till föremålet för upphandlingskontraktet. Den upphandlande enheten ska säkerställa att de kriterier som avses i 91 § kan tillämpas på alternativa anbud och andra anbud.

Ett alternativt anbud ska uppfylla de i anbudsförfrågan och de andra upphandlingsdokumenten angivna minimikraven på föremålet för upphandlingen och de krav som gäller lämnande av alternativa anbud. Om den upphandlande enheten har meddelat att den godkänner alternativa anbud får ett alternativt anbud inte förkastas enbart på den grunden att det skulle leda till tjänsteupphandling i stället för varuupphandling eller till varuupphandling i stället för tjänsteupphandling.

Den upphandlande enheten får förbjuda en leverantör att lämna flera parallella anbud, om detta har angetts i förväg i anbudsförfrågan.

81 §

Underentreprenad

Den upphandlande enheten kan kräva att anbudsgivaren i sitt anbud anger vilken del av kontrakten som den avser lägga ut på tredje part samt vilka underleverantörer som föreslås. Ett sådant meddelande begränsar inte den huvudsakliga anbudsgivarens ansvar för att genomföra upphandlingen.

Vid byggentreprenadkontrakt eller sådan tjänsteupphandling som ska tillhandahållas vid en anläggning under direkt tillsyn av den upphandlande enheten ska den upphandlande enheten senast då fullgörandet av upphandlingskontraktet påbörjas kräva att den valda anbudsgivaren uppger namn på, kontaktuppgifter till och legala företrädare för sina underleverantörer som deltar i byggentreprenaderna eller tjänsterna, i den mån de är kända vid den tidpunkten. Den valda anbudsgivaren ska under upphandlingskontraktets giltighetstid även meddela ändringar i fråga om underleverantörerna och ändringar i nämnda uppgifter.

Den upphandlande enheten får utvidga meddelandeskyldigheten enligt 2 mom.

1) till andra upphandlingskontrakt än de som avses i 2 mom., samt

2) ännu längre ned i underleverantörskedjan.

Vid upphandling av byggentreprenader och tjänster samt vid monterings- eller installationsarbeten inom ramen för varuupphandling får den upphandlande enheten kräva att vissa kritiska uppgifter ska utföras direkt av anbudsgivaren eller en deltagare i gruppen.

82 §

Uteslutning av underleverantörer

En upphandlande enhet får i enlighet med 85—87 § kontrollera om det föreligger grunder för att utesluta underleverantörer med stöd av 83 eller 84 §. Om en obligatorisk grund för uteslutning

gäller i fråga om en underleverantör, ska den upphandlande enheten kräva att anbudsgivaren byter ut underleverantören. Om en frivillig uteslutningsgrund som avses i 81 § i upphandlingslagen gäller i fråga om en underleverantör får den upphandlande enheten kräva att underleverantören byts ut.

9 kap.

Val av anbudssökande och anbudsgivare samt val av anbud

83 §

Kriterier för val av anbudssökande och anbudsgivare

Den upphandlande enheten ska välja anbudssökande och anbudsgivare enligt objektiva kriterier som har meddelats på förhand. Den upphandlande enheten ska utesluta sådana anbudsgivare eller anbudssökande ur anbudsförfarandet som inte uppfyller dessa villkor. Kriterierna för valet av anbudssökande och anbudsgivare ska vara tillgängliga för leverantörerna. Vid förhandlat förfarande ska den upphandlande enheten vid behov minska antalet valda anbudsgivare enligt de kriterier som meddelats på förhand.

Den upphandlande enheten kan på bedömningen av anbudssökandenas och anbudsgivarnas lämplighet och valet av anbudssökande och anbudsgivare tillämpa bestämmelserna om av prövning beroende uteslutningsgrunder i 81 § i upphandlingslagen samt kraven beträffande ekonomisk och finansiell ställning i 85 § och kraven beträffande teknisk prestanda och yrkesmässiga kvalifikationer i 86 § i den lagen. I enlighet med bestämmelserna i 82 § i upphandlingslagen får anbudssökande och anbudsgivare lägga fram bevis på sin tillförlitlighet trots att en obligatorisk eller av prövning beroende uteslutningsgrund föreligger.

Kriterierna kan hänföra sig till den upphandlande enhetens behov att minska antalet anbudsgivare så att de resurser som är tillgängliga för upphandlingsförfarandet står i rätt proportion till arten av det förfarande som används. De valda anbudsgivarna ska dock vara så många att en tillräcklig konkurrens säkerställs.

Vid öppet förfarande kan den upphandlande enheten kontrollera att anbuden överensstämmer med kraven och jämföra anbuden innan lämpligheten kontrolleras. Upphandlingskontrakt får dock inte ingås med anbudsgivare som borde ha uteslutits ur förfarandet med stöd av 84 § eller anbudsgivare som inte uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten ställer.

84 §

Obligatoriska grunder för uteslutning

Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om den upphandlande enheten fått kännedom om att anbudssökanden eller anbudsgivaren, en ledamot i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren genom en lagakraftvunnen dom som framgår av straffregistret dömts till straff för något av följande brott:

1) givande av muta enligt 16 kap. 13 § i strafflagen (39/1889), grovt givande av muta enligt 16 kap. 14 §, givande av muta åt riksdagsledamot enligt 16 kap. 14 a § eller grovt givande av muta åt riksdagsledamot enligt 16 kap. 14 b §,

2) deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet enligt 17 kap. 1 a § i strafflagen,

3) människohandel enligt 25 kap. 3 § i strafflagen eller grov människohandel enligt 25 kap. 3 a §,

4) skattebedrägeri enligt 29 kap. 1 § i strafflagen samt grovt skattebedrägeri enligt 29 kap. 2 §, arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri enligt 29 kap. 4 a §, grovt arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri enligt 29 kap. 4 b §, subventionsbedrägeri enligt 29 kap. 5 § grovt subventionsbedrägeri enligt 29 kap. 6 § eller subventionsmissbruk enligt 29 kap. 7 §,

5) givande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 7 § i strafflagen, grovt givande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 7 a §, tagande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap.8 § eller grovt tagande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 8 a §,

6) penningtvätt enligt 32 kap. 6 § i strafflagen, grov penningtvätt enligt 32 kap. 7 §, stämpling till grov penningtvätt enligt 32 kap. 8 § eller penningtvätt av oaktsamhet enligt 32 kap. 9 §,

7) brott som begåtts i terroristiskt syfte enligt 34 a kap. 1 § i strafflagen samt, förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte enligt 34 a kap. 2 §, ledande av terroristgrupp enligt 34 a kap. 3 §, främjande av en terroristgrupps verksamhet enligt 34 a kap. 4 §, meddelande av utbildning för ett terroristbrott enligt 34 a kap. 4 a §, rekrytering för ett terroristbrott enligt 34 a kap. 4 c § eller finansiering av terrorism enligt 34 a kap. 5 §.

Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om den upphandlande enheten fått kännedom om att en ledamot i anbudssökandens eller anbudsgivarens förvaltnings-, lednings- eller styrelseorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren genom en lagakraftvunnen dom som framgår av straffregistret dömts för arbetarskyddsbrott enligt 47 kap. 1 § i strafflagen, arbetstidsbrott enligt 47 kap. 2 §, diskriminering i arbetslivet enligt 47 kap. 3 §, ockerliknande diskriminering i arbetslivet enligt 47 kap. 3 a §, kränkning av arbetstagares organisationsfrihet enligt 47 kap. 5 § eller anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd enligt 47 kap. 6 a §.

Den upphandlande enheten ska utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet också med stöd av en lagakraftvunnen dom för ett sådant brott i någon annan stat som motsvarar ett brott som nämns i 1 eller 2 mom. Dessa brott är följande brott som avses i Europeiska unionens lagstiftning:

~~1) deltagande i en kriminell organisation enligt definitionen i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF om kampen mot organiserad brottslighet,~~

~~2) bestickning enligt definitionen i artikel 3 i konventionen utarbetad på grundval av artikel K 3.2 c i Fördraget om Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i (FördrS 98/2005) och i artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF om kampen mot korruption inom den privata sektorn,~~

~~3) bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (FördrS 85/2002),~~

~~4) terroristbrott enligt definitionen i artikel 1 eller brott med anknytning till terroristverksamhet enligt definitionen i artikel 3 i rådets rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism, eller anstiftan av, medhjälp till eller försök att begå ett brott i den mening som avses i artikel 4 i det rambeslutet,~~

~~5) penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism,~~

~~6) barnarbete och andra former av människohandel enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF.~~

Den upphandlande enheten ska ur anbudsförfarandet utesluta också en anbudssökande eller anbudsgivare som genom ett lagakraftvunnet beslut eller en lagakraftvunnen dom har befunnits ha försummat sin skyldighet att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter i Finland eller i etableringslandet. Ovannämnda bestämmelse tillämpas dock inte om anbudssökanden eller anbudsgivaren har betalat skatterna eller socialförsäkringsavgifterna eller ingått en bindande överenskommelse i syfte att betala dem.

En anbudssökande eller anbudsgivare får inte uteslutas ur ett anbudsförfarande, om mer än fem år har förflutit sedan den lagakraftvunna domen för ett brott som avses i 1—3 mom. eller en försummelse som avses i 4 mom. gavs.

85 §

Europeiskt enhetligt upphandlingsdokument

En upphandlande enhet ska kräva att det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet används som preliminärt bevis på att en anbudssökande eller anbudsgivare uppfyller följande krav

1) ingen av de grunder för uteslutning som avses i 84 § eller i upphandlingslagens 81 § gäller anbudssökanden eller anbudsgivaren,

2) anbudssökanden eller anbudsgivaren uppfyller de lämplighetskrav som avses i 83 § 2 mom. och som den upphandlande enheten ställer.

En anbudssökande eller anbudsgivare kan använda samma europeiska enhetliga upphandlingsdokument vid flera upphandlingsförfaranden för att visa att kraven enligt 1 mom. uppfylls, förutsatt att anbudssökanden och anbudsgivaren bekräftar att informationen i dokumentet fortfarande gäller och motsvarar de krav som den upphandlande enheten ställer.

Det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet ska upprättas elektroniskt utifrån ett standardformulär som fastställs genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/7 om fastställande av standardformuläret för det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet.

86 §

Utredning av huruvida grunder för uteslutning föreligger och lämplighetskraven uppfylls

Innan ett upphandlingskontrakt ingås ska den upphandlande enheten kräva att den valda anbudsgivaren lämnar in aktuella intyg och utredningar för att utreda huruvida anbudsgivaren berörs av någon sådan obligatorisk grund för uteslutning som avses i 84 § och om den uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten ställer och som avses i 83 §. Om den upphandlande enheten åberopar någon av prövning beroende uteslutningsgrund som avses i 81 § 1 mom. 1, 2 eller 4 punkten i upphandlingslagen ska den innan upphandlingskontraktet ingås kräva att den valda anbudsgivaren lämnar in aktuella intyg och utredningar i syfte att klarlägga huruvida en sådan av prövning beroende uteslutningsgrund föreligger.

Bestämmelsen i 1 mom. tillämpas även på upphandlingar som grundar sig på ramavtal och upphandlingar som gjorts inom dynamiska inköpssystem, om ingen utredning har krävts när anbudsgivare tas med i ramavtalet eller det dynamiska inköpssystemet. Bestämmelsen i 1 mom. tillämpas dock inte på upphandlingar som grundar sig på ramavtal när upphandlingen görs på de villkor som har fastställts i ramavtalet utan konkurrensutsättning.

En upphandlande enhet kan också när som helst under upphandlingsförfarandet be anbudssökande och anbudsgivare lämna in samtliga eller en del av de utredningar som avses i 1 mom., om det behövs för att säkerställa att förfarandet genomförs på ett korrekt sätt.

I fråga om de obligatoriska grunder för uteslutning som avses i 84 § ska som bevismedel enligt 1 mom. godkännas ett straffregisterutdrag enligt 6 § 8 mom. och 6 b § i straffregisterlagen (770/1993) eller ett straffregisterutdrag utfärdat av en behörig myndighet i ursprungslandet eller etableringslandet för anbudsgivaren eller en medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som utövar representations-, besluts- eller tillsynsmakt. Ett straffregisterutdrag får inte vara äldre än tolv månader. En upphandlande enhet eller anbudsgivare får inte ta en kopia av straffregisterutdraget eller spara det för egen del. Den upphandlande enheten ska när grunderna för uteslutning har utretts förstöra straffregisterutdraget eller returnera det till den person som utdraget gäller. Uppgifter som framgår av straffregistret får inte uppges för andra personer än sådana som nödvändigt behöver dem för att utreda grunderna för uteslutning. Om ovannämnda utdrag eller intyg inte utfärdas i anbudssökandens eller anbudsgivarens etableringsland, ska i stället för dessa som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt lagstiftningen i etableringslandet som avlagts av en representant för anbudssökanden eller anbudsgivaren.

I fråga om 81 § 1 mom. 1, 2 och 4 punkten i upphandlingslagen ska ett intyg som utfärdats av en behörig myndighet godtas som bevis. Om sådana intyg inte utfärdas i anbudssökandens eller anbudsgivarens etableringsland, ska som bevis godtas en försäkran under ed eller högtidlig försäkran enligt etableringslandets lagstiftning som avlagts av en representant för anbudssökanden eller anbudsgivaren.

Bevis på en anbudssökandes eller anbudsgivares ekonomiska och finansiella ställning kan ges med hjälp av ett eller flera av de dokument som anges i bilaga E. Om en anbudssökande eller anbudsgivare av godtagbara skäl inte kan lämna de dokument som den upphandlande enheten begär, får anbudssökanden eller anbudsgivaren redogöra för sin ekonomiska och finansiella ställning med hjälp av något annat dokument som den upphandlande enheten godtar.

Bevis på en anbudssökandes eller anbudsgivares tekniska kvalifikationer får lämnas i en eller flera av de former som anges i bilaga E, beroende på arten, mängden eller betydelsen av och användningsändamålet för föremålet för upphandlingen.

En upphandlande enhet får inte kräva att anbudsgivare lägger fram bevis för de ändamål som nämns i 1 mom. om den upphandlande enheten kan få tillgång till behövliga intyg, utredningar och övriga uppgifter via en kostnadsfri databas i Finland eller någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet En anbudsgivare ska inte vara tvungen att lämna in dokument som bevis, om den upphandlande enheten redan innehar de behövliga, uppdaterade dokumenten.

87 §

Online-verktyg för tillhandahållande av intyg och certifikat

Upphandlande enheter ska som i 86 § avsedda bevismedel i fråga om förutsättningarna för uteslutning och bevis på att lämplighetskraven uppfylls i första hand be att få sådana intyg och andra dokument som finns i det av Europeiska kommissionen inrättade online-verktyget för tillhandahållande av intyg och certifikat.

Arbets- och näringsministeriet eller den som ministeriet har utsett ska se till att den information om intyg och andra dokument som registreras i online-verktyget för tillhandahållande av intyg och certifikat uppdateras kontinuerligt.

88 §

Miljöledningsåtgärder och kvalitetssäkringsåtgärder

En upphandlande enhet kan begära att anbudssökanden eller anbudsgivaren redogör för de åtgärder för hantering av miljökonsekvenser som den vidtar när den genomför en byggentreprenad eller tillhandahåller en tjänst. Om den upphandlande enheten kräver intyg som upprättats av oberoende organ och som intygar att anbudssökanden eller anbudsgivaren uppfyller kraven i vissa miljöledningsstandarder ska den hänvisa till unionens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS), till erkända miljöledningssystem eller till andra miljöledningsstandarder som bygger på europeiska eller internationella standarder och som certifierats av ett ackrediterat organ. ~~Den upphandlande enheten ska även godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt anbudssökandenas och anbudsgivarnas intyg över likvärdiga miljöledningsåtgärder.~~

En upphandlande enhet kan begära att anbudssökanden eller anbudsgivaren redogör för de kvalitetssäkringsåtgärder som den vidtar. Om en upphandlande enhet kräver intyg som upprättats av oberoende organ och som intygar att anbudssökanden eller anbudsgivaren uppfyller kraven i kvalitetssäkringsstandarderna, inklusive tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, ska enheten hänvisa till kvalitetssäkringssystem som bygger på europeiska standardserier och som är certifierade av organ som iakttar europeiska standardserier för certifiering. Den upphandlande enheten ska även godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt sådana intyg över likvärdiga kvalitetssäkringsåtgärder som anbudsgivarna lämnar.

Om en anbudssökande eller anbudsgivare av orsaker som inte beror på anbudssökanden eller anbudsgivaren själv bevisligen inte hade möjlighet att få sådana intyg som avses i 1 eller 2 mom. inom eventuella tidsfrister, ska den upphandlande enheten godta också andra bevis om miljöledningsåtgärder eller kvalitetssäkringsåtgärder. En förutsättning är att anbudssökanden eller anbudsgivaren kan visa att de miljöledningsåtgärder eller kvalitetssäkringsåtgärder som bevisas på annat sätt motsvarar det som krävs enligt standarden i miljöledningssystemet eller kvalitetssäkringsstandarder.

89 §

Anbudssökandes och anbudsgivares juridiska form samt anmälan om ansvariga personer

Anbudssökande eller anbudsgivare som enligt lagstiftningen i etableringslandet har rätt att erbjuda de tjänster som utgör föremål för upphandlingen får inte uteslutas endast på grund av att de enligt en annan lag ska vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Den upphandlande enheten kan vid tjänsteupphandling och byggentreprenader samt vid sådan varuupphandling som omfattar monterings- och installationsarbeten ålägga anbudssökandena och anbudsgivarna att i anbudet eller anbudsansökan uppge namnen på de personer som svarar för att tjänsten eller byggentreprenaden utförs samt deras yrkesmässiga kvalifikationer.

90 §

Deltagande i anbudsförfaranden i grupp och utnyttjande av andra enheters kapacitet

Leverantörer får lämna anbud eller anmäla sig som anbudssökande i grupp. Den upphandlande enheten får inte kräva att grupper av anbudssökande eller anbudsgivare ska anta en viss juridisk form för att få lämna ett anbud eller en anbudsansökan. Enheten får dock kräva att den utsedda gruppen ska anta en viss juridisk form efter att kontraktet ingåtts, om det behövs för att upphandlingskontraktet ska kunna fullgöras på behörigt sätt. Den upphandlande enheten kan i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan meddela hur anbudssökandena och anbudsgivarna tillsammans som en grupp ska uppfylla kraven beträffande den ekonomiska och finansiella ställningen enligt 85 § i upphandlingslagen eller kraven på teknisk prestanda och yrkesmässiga kvalifikationer enligt 86 § i upphandlingslagen eller de särskilda villkoren enligt 95 §. Sådana ytterligare krav på grupper av anbudssökande och anbudsgivare ska motiveras av objektiva skäl och vara proportionerliga.

En anbudssökande eller anbudsgivare får för fullgörande av kontraktet utnyttja andra enheters kapacitet, oberoende av den rättsliga arten av förbindelserna mellan dem. En grupp får för genomförande av upphandlingen utnyttja kapaciteten hos deltagarna i gruppen eller hos andra enheter. Kapacitet som gäller kvalifikationer och erfarenhet hos personalen vid andra enheter får användas endast om de berörda andra enheterna genomför de byggentreprenader eller tillhandahåller de tjänster som är föremål för upphandlingen eller delar av dem. En anbudssökande eller anbudsgivare eller en grupp av dessa ska för upphandlande enheter visa att den uppfyller kraven beträffande ekonomisk och finansiell ställning, teknisk prestanda och yrkesmässiga kvalifikationer samt övriga krav. Som bevis kan användas inbördes åtaganden mellan företag eller andra åtaganden som visar att kapacitet som uppfyller kraven finns tillgänglig för anbudssökandena, anbudsgivarna eller gruppen.

Den upphandlande enheten ska kräva att anbudssökanden eller anbudsgivaren byter ut en leverantör vars kapacitet den utnyttjar, om den berörda leverantören är föremål för en obligatorisk uteslutningsgrund enligt 84 § eller om leverantören inte uppfyller lämplighetskraven enligt 83 § 2 mom. Den upphandlande enheten kan kräva att anbudssökanden eller anbudsgivaren byter ut en leverantör som är föremål för en av prövning beroende uteslutningsgrund enligt 81 § i upphandlingslagen.

Om en anbudssökande eller anbudsgivare utnyttjar andra enheters kapacitet för att uppfylla kraven beträffande ekonomisk och finansiell ställning kan den upphandlande enheten förutsätta

att anbudssökanden eller anbudsgivaren och berörda andra enheter solidariskt ska vara ansvariga för fullgörandet av upphandlingskontraktet.

91 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud ska väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. Om den upphandlande enheten vid annan upphandling än varuupphandling använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, i upphandlingsbeslutet eller i den särskilda rapporten om upphandlingsförfarandet.

Den upphandlande enheten kan bestämma sådana jämförelsegrunder angående förhållandet mellan pris och kvalitet som gäller kvalitativa, samhälleliga eller sociala aspekter, miljöaspekter eller innovativa egenskaper. Kvalitetskriterier kan vara tekniska fördelar, estetiska och funktionella egenskaper, tillgänglighet, utformning med tanke på samtliga användares behov, driftskostnader, kostnadseffektivitet, eftermarknadsservice och tekniskt stöd, underhåll samt leveransdag, leveranstid eller tid för fullgörandet samt andra leveransvillkor. Den upphandlande enheten kan beakta även kvalifikationerna och erfarenheterna hos samt organisationen av den personal som utses att fullgöra upphandlingskontraktet, om kvaliteten på den personal som utses på ett betydande sätt kan påverka fullgörandet av upphandlingskontraktet.

Den upphandlande enheten kan även ange kostnadselementen i förhållandet mellan pris och kvalitet i form av ett fast pris eller en fast kostnad på så sätt att anbudsgivarna konkurrerar enbart i fråga om kvalitetskriterier.

Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen, anbudsförfrågan eller inbjudan att förhandla ange det kriterium för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller de jämförelsegrunder för förhållandet mellan pris och kvalitet som används. Den upphandlande enheten ska specificera den relativa viktningen av jämförelsegrunderna i upphandlingsannonsen, inbjudan att förhandla eller anbudsförfrågan. Viktningen kan även anges i form av ett lämpligt variationsintervall. Om en relativ viktning av jämförelsegrunderna av grundad anledning inte kan anges, ska jämförelsegrunderna anges i fallande prioritetsordning.

Jämförelsegrunderna ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen i enlighet med 92 §, de får inte ge den upphandlande enheten obegränsad valfrihet och ska vara icke-diskriminerande och säkerställa möjligheten till verklig konkurrens. Den upphandlande enheten ska bestämma jämförelsegrunderna så att anbudsgivaren kan verifiera de underliggande uppgifterna för att jämföra anbud. I oklara fall ska den upphandlande enheten de facto kontrollera att de uppgifter och bevis som anbudsgivarna har lämnat är korrekta.

92 §

Koppling till föremålet för upphandlingen

Jämförelsegrunderna för förhållandet mellan pris och kvalitet är kopplade till föremålet för upphandlingen om de är kopplade till det kontrakt som gäller de byggentreprenader, varor eller tjänster som ska tillhandahållas enligt kontraktet i alla avseenden och i alla faser av deras livscy-

kel. Detta tillämpas även då de faktorer som anges som jämförelsegrunder inte utgör en fysisk del av föremålet för upphandlingen.

93 §

Livscykelkostnader

Den upphandlande enheten kan använda livscykelkostnaderna som kriterium vid bedömningen av kostnaderna för upphandlingen. Livscykelkostnader är de kostnader som orsakas den upphandlande enheten eller andra användare av föremålet för upphandlingen, under byggnadsentreprenaders, varors eller tjänsters livscykel. Dessa kostnader är kostnader för förvärv, driftskostnader, underhållskostnader samt återvinnings- och avfallskostnader.

Livscykelkostnader är även sådana kostnader som kan orsakas av externa miljöeffekter och som är kopplade till föremålet för upphandlingen under dess livscykel, om deras penningvärde kan bestämmas och kontrolleras. En förutsättning för att kostnader som kan orsakas av externa miljöeffekter ska kunna beaktas är dessutom att

1) den metod som används för bedömningen grundar sig på objektivt verifierbara och icke-diskriminerande kriterier,

2) den metod som används för bedömningen inte på ett otillbörligt sätt gynnar eller diskriminerar vissa leverantörer,

3) den metod som används för bedömningen är tillgänglig för och kan användas av alla berörda parter, och att

4) de uppgifter som krävs för beräkningen av kostnaderna ska kunna tillhandahållas med rimliga ansträngningar av normalt omdömesgilla leverantörer.

Om den upphandlande enheten bedömer kostnaderna utifrån ett livscykelkostnadsperspektiv ska enheten i upphandlingsdokumenten ange vilka uppgifter som anbudsgivarna och anbudssökandena ska lämna för beräkning av kostnaderna och vilken metod som kommer att användas vid beräkningen av livscykelkostnaderna.

94 §

Onormalt låga anbud

Den upphandlande enheten ska begära att anbudsgivaren förklarar priserna eller kostnaderna i anbudet, om anbudet förefaller vara onormalt lågt. Begäran och förklaringen kan i synnerhet gälla tillverkningssättet, ekonomiska och tekniska lösningar avseende tillhandahållandet av tjänster eller byggmetoderna, ovanligt gynnsamma villkor för upphandlingen, originaliteten i byggentreprenaderna, varorna eller tjänsterna, fullgörande av de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten i upphandlingslagen, underentreprenader samt statligt stöd som anbudsgivaren åtnjuter.

Den upphandlande enheten får förkasta ett anbud vars pris med hänsyn till upphandlingens art och omfattning är onormalt lågt, om anbudsgivarens förklaring och andra inlämnade bevis inte på ett tillfredsställande sätt förklarar de låga priser eller kostnader som föreslagits. Den upphandlande enheten ska förkasta anbudet om anbudets onormalt låga priser eller kostnader beror på att de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten i upphandlingslagen har försummats.

Den upphandlande enheten får förkasta ett anbud vars pris eller kostnader är onormalt låga på grund av att anbudsgivaren får ett olagligt statligt stöd endast om anbudsgivaren inte inom en rim-

lig tidsfrist som sätts ut av den upphandlande enheten kan bevisa att det statliga stödet har beviljats på lagliga grunder. Den upphandlande enheten ska underrätta arbets- och näringsministeriet om att anbudet har förkastats av en orsak som avses i detta moment.

95 §

Särskilda villkor för upphandlingskontrakt

Den upphandlande enheten kan ställa särskilda villkor för upphandlingskontraktet förutsatt att villkoren är kopplade till föremålet för upphandlingen på det sätt som avses i 92 §. Villkoren får omfatta ekonomiska och sociala samt innovations-, miljö- och sysselsättningsrelaterade hänsyn vid upphandlingen. Särskilda villkor för upphandlingskontrakt ska anges i upphandlingsannonsen, inbjudan att förhandla eller förfrågningsunderlaget.

Till ett upphandlingskontrakt mellan en statlig centralförvaltningsmyndighet och den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska fogas ett villkor enligt vilket det i de i Finland utförda arbeten som ingår i upphandlingskontraktet ska följas åtminstone de minimivillkor för ett anställningsförhållande som enligt finsk lag och bestämmelserna i kollektivavtalen ska iakttas i likartat arbete.

Det som i 2 mom. föreskrivs om statliga centralförvaltningsmyndigheters skyldighet tillämpas också när en annan upphandlande enhet som avses i 5 § ingår ett upphandlingskontrakt som avser byggentreprenad.

96 §

Beaktande av stöd som ges av den upphandlande enheten vid jämförelse av anbud

Om anbudsgivaren är en enhet som hör till den upphandlande enhetens organisation eller om anbudsgivaren av den upphandlande enheten har fått eller kommer att få ekonomiskt stöd som påverkar anbudspriset, ska den upphandlande enheten vid jämförelse av anbuden beakta det ovannämnda ekonomiska stödet och de övriga faktiska omständigheter som påverkar anbudspriset.

97 §

Anbud som omfattar varor med ursprung i tredjeland

Ett anbud som gäller varuupphandling kan förkastas om andelen av de varor med ursprung i tredjeland som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen uppgår till mer än 50 procent av det totala värdet av de varor som anbudet omfattar. Som sådana varor betraktas också programvaror för utrustning till telenät.

Om två eller flera anbud är likvärdiga enligt jämförelsegrunderna i 91 § ska det anbud ges företräde som inte kan förkastas enligt 1 mom. Priserna på anbuden ska anses vara likvärdiga på det sätt som avses i denna paragraf om prisskillnaden inte är större än 3 procent.

Ett anbud får dock inte ges företräde i enlighet med 2 mom. om antagandet av anbudet skulle tvinga den upphandlande enheten att anskaffa utrustning med andra tekniska egenskaper än den befintliga utrustningen, med åtföljande inkompatibilitet, tekniska svårigheter vid drift och underhåll eller orimliga kostnader.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. tillämpas inte på anbud som innehåller varor med ursprung i tredjeländer med vilka Europeiska unionen har ingått ett multilateralt eller bilateralt avtal som tillförsäkrar företag från unionen likvärdigt och faktiskt tillträde till marknaden i dessa tredjeländer.

AVDELNING III

Förfaranden i fråga om social- och hälsovårdstjänster, andra särskilda tjänsteupphandlingar samt koncessioner

10 kap.

Social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar

98 §

Bestämmelser som tillämpas på handlingar av social- och hälsovårdstjänster samt på andra särskilda tjänsteupphandlingar

Förutom bestämmelserna i avdelning I och IV ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på de tjänsteupphandlingar som förtecknas i bilaga C och vars värde uppgår till minst de tröskelvärden som anges i 13 §.

99 §

Beaktande av tjänsteanvändarnas behov i upphandlingen

Vid tjänsteupphandling enligt detta kapitel ska den upphandlande enheten beakta den lagstiftning som gäller tjänsten i fråga. Vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster ska den upphandlande enheten, för att trygga individuella, långvariga och regelbundna vård- och socialtjänster för dem som använder tjänsterna, beakta användarnas särskilda behov och samråd med användarna på det sätt som föreskrivs annanstans i lag.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska den upphandlande enheten vid upphandlingen av social- och hälsovårdstjänster sträva efter att beakta faktorer som har samband med tjänsternas kvalitet, kontinuitet, åtkomlighet, överkomlighet, tillgänglighet och omfattning, de olika användarkategoriernas särskilda behov, användarnas deltagande och ökade möjligheter till påverkan samt innovation.

Vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster som gäller långvariga vård- och klientförhållanden ska strävan vara att bestämma kontraktens längd och de andra kontraktsvillkoren så att kontrakten inte har oskäliga eller oändamålsenliga följder för tjänsteanvändarna.

100 §

Upphandlingsförfarande

En upphandlande enhet ska vid konkurrensutsättning av upphandling använda ett förfarande där de principer som avses i 3 § följs. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan beskriva det upphandlingsförfarande som används.

På direktupphandling tillämpas bestämmelserna om direktupphandling vid tjänsteupphandlingar i 43 och 44 §.

101 §

Direktupphandling i särskilda situationer

Utöver det som föreskrivs i 100 § 2 mom. får den upphandlande enheten använda direktupphandling i enskilda fall vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster enligt detta kapitel, om det med hänsyn till tryggandet av ett för klienten betydelsefullt vård- eller klientförhållande skulle vara uppenbart oskäligt eller särskilt oändamålsenligt att ordna ett anbudsförfarande eller byta tjänsteleverantör.

102 §

Annonsering

Den upphandlande enheten ska annonsera om tjänsteupphandlingar enligt detta kapitel på det sätt som anges i 6 kap.

103 §

Informationsutbyte

Informationsutbytet i samband med ett upphandlingsförfarande ska ske på det sätt som den upphandlande enheten väljer. De valda kommunikationsmedlen ska vara allmänt tillgängliga, och valet av medium får inte äventyra leverantörernas möjligheter att delta i upphandlingsförfarandet.

Om informationsutbytet i samband med ett upphandlingsförfarande sker med elektroniska verktyg tillämpas bestämmelserna i 66 §.

104 §

Anbudsförfrågan och anbud

Anbudsförfrågan ska utarbetas skriftligen och så att det utifrån den är möjligt att lämna anbud som är jämförbara.

En anbudsgivare ska i sitt anbud visa att den tjänst som erbjuds motsvarar kraven i anbudsförfrågan. Anbud som inte motsvarar anbudsförfrågan eller villkoren för anbudsförfarandet ska uteslutas ur anbudsförfarandet.

105 §

Anbudsgivares lämplighet och uteslutning av anbudsgivare

Den upphandlande enheten får ställa krav på en anbudsgivares lämplighet. Lämplighetskraven ska stå i rätt proportion till föremålet för upphandlingen. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange vilka krav som gäller. Den upphandlande enheten ska ur anbudsförfarandet utesluta sådana anbudssökande eller anbudsgivare som inte motsvarar lämplighetskraven. Den upphandlande enheten får kräva att anbudsgivarna som en del av sitt anbud försäkrar att de uppfyller de lämplighetskrav som den upphandlande enheten ställer. Innan upphandlingskontraktet undertecknas ska det kontrolleras att de uppgifter som den som vunnit anbudsförfarandet har angett i försäkran är korrekta.

Den upphandlande enheten ska tillämpa de grunder för uteslutning som anges i 84 § och den får tillämpa de grunder för uteslutning som anges i 81 § i upphandlingslagen.

106 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska väljas. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten är det anbud som har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. De jämförelsegrunder som används vid bedömningen av förhållandet mellan pris och kvalitet ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen och möjliggöra en objektiv bedömning av anbuden. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange det kriterium som används för att bestämma att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och de eventuella jämförelsegrunder som används.

Om den upphandlande enheten använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, upphandlingsbeslutet eller i den särskilda rapporten om upphandlingsförfarandet.

11 kap.

Koncessioner

107 §

Bestämmelser som tillämpas på koncessioner

På koncessioner vars uppskattade värde uppgår till minst det tröskelvärde som anges i 27 § 1 mom. 4 punkten tillämpas utöver bestämmelserna i 1—3, 7, 12 och 13 och 14 kap. med undantag för 22 §:n 1 mom., 115 § och 129 §, bestämmelserna i detta kapitel. På koncessioner tillämpas dessutom bestämmelserna i 71—73, 77, 79, 81—84, 89 och 90 §. Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas även på koncessioner som avser de tjänster som förtecknas i bilaga C. På koncessioner som avser dessa tjänster tillämpas dessutom bestämmelserna i 99 och 101 §.

108 §

Koncessioners giltighetstid

Kontraktsperioden för en koncession ska vara tidsbegränsad.

Koncessioner som varar längre än fem år får inte ha en längre maximal giltighetstid än den tid inom vilken koncessionshavaren rimligen kan förväntas få tillbaka sina investeringar för att genomföra byggentreprenaderna eller tillhandahålla tjänsterna och få avkastning på det investerade kapitalet och på de investeringar som gjorts i syfte att nå kontraktsmålen.

109 §

Förfarandet vid ingående av kontrakt

Den upphandlande enheten ska vid konkurrensutsättning av upphandling använda ett förfarande där de principer som avses i 3 § följs. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan beskriva det upphandlingsförfarande som används. Anbudsgivare som deltagit i upphandlingsförfarandet ska informeras om ändringar i anbudsförfrågan, och ändringar i upphandlingsannonsen ska tillkännages genom en ny annons.

Den upphandlande enheten kan i förväg begränsa antalet anbudssökande som bjuds in att lämna anbud. De anbudssökande som godkänns som anbudsgivare ska väljas ut genom ett öppet förfarande och enligt objektiva kriterier. Antalet anbudssökande som bjuds in till förfarandet ska med hänsyn till upphandlingens omfattning och art vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens.

Den upphandlande enheten får föra förhandlingar med anbudssökandena och anbudsgivarna. Föremålet för koncessionen, kriterierna för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och minimikraven får inte ändras under förhandlingarnas gång.

110 §

Direktupphandling

Den upphandlande enheten får använda direktupphandling, om

1) det vid det ursprungliga koncessionsförfarandet inte har lämnats några anbudsansökningar eller anbud eller några lämpliga anbudsansökningar eller anbud; en ytterligare förutsättning är att de ursprungliga villkoren i koncessionen inte väsentligt ändras,

2) upphandlingen av tekniska skäl eller av skäl som anknyter till skydd av ensamrätt bara kan genomföras av en viss leverantör; en ytterligare förutsättning är att det inte finns något förnuftigt alternativ eller substitut och att avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstgjord begränsning av villkoren för upphandlingen, eller om

3) syftet med koncessionen är att skapa eller förvärva ett unikt konstverk eller en unik konstnärlig prestation.

111 §

Annonsering

Den upphandlande enheten ska annonsera om koncessioner enligt detta kapitel på det sätt som anges i 6 kap.

112 §

Tidsfrister

Tidsfristen för lämnande av anbud ska vara minst 30 dagar från den dag då upphandlingsannonsen avsändes. Om den upphandlande enheten väljer de anbudssökande som får lämna anbud ska för lämnande av anbudsansökan reserveras minst 30 dagar och för lämnande av anbud minst 22 dagar. Tidsfristen för lämnande av anbudsansökan räknas i det fallet från den dag då upphandlingsannonsen sändes, och tidsfristen för lämnande av anbud från den dag då anbudssökandena bjudits in att lämna anbud.

De i 2 mom. angivna tidsfristerna för lämnande av anbud kan förkortas med fem dagar om den upphandlande enheten godkänner att anbud ges med elektroniska medel.

När den upphandlande enheten bestämmer tidsfristerna för upphandlingsförfarandet ska den ta hänsyn till koncessionens och förfarandets art och hur komplex den är samt till hur lång tid som behövs för att utarbeta och sända anbud och anbudsansökningar. Om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats eller en granskning på plats av underlaget till upphandlingsdokumenten, ska tidsfristen för mottagande av anbud bestämmas så att alla leverantörer får all den information som behövs för att utarbeta ett anbud. I detta fall ska anbudstiderna vara längre än de minimitidsfrister som anges i 2 och 3 mom.

113 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska väljas. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten är det anbud som har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. De jämförelsegrunder som används vid bedömningen av förhållandet mellan pris och kvalitet ska vara kopplade till föremålet för upphandlingen och möjliggöra en objektiv bedömning av anbuden, och de får inte ge den upphandlande enheten obegränsad valfrihet. Den upphandlande enheten ska i upphandlingsannonsen eller anbudsförfrågan ange det kriterium som används för att bestämma att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga och de eventuella jämförelsegrunder som används. Den upphandlande enheten ska bestämma jämförelsegrunderna så att anbudsgivaren kan verifiera de underliggande uppgifterna för att jämföra anbud. I tveksamma fall ska den upphandlande enheten de facto kontrollera att de uppgifter och bevis som anbudsgivarna har lämnat är korrekta.

När det i 1 mom. avsedda kriteriet för att ett anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga anges ska den upphandlande enheten ange de använda jämförelsegrunderna i fallande prioritetsordning. Den upphandlande enheten får ändra den prioritetsordning den angett, om den i anbudsför-

farandet tar emot ett anbud där det föreslås en innovativ lösning med funktionella prestanda på en exceptionell nivå, som en omdömesgill upphandlande enhet inte hade kunnat förutse. I ett sådant fall ska den upphandlande enheten informera alla anbudsgivare om ändringen av prioritetsordningen och sända ut en ny anbudsförfrågan i enlighet med de minimitidsfrister som anges i 112 §. Ändringen av prioritetsordningen får inte leda till att principen om likvärdig och icke-diskriminerande behandling undermineras.

AVDELNING IV

Gemensamma bestämmelser om upphandlingsbeslut, upphandlingskontrakt, tillsyn och rättsmedel samt särskilda bestämmelser

12 kap.

Upphandlingsbeslut och upphandlingskontrakt

114 §

Upphandlingsbeslut

Den upphandlande enheten ska fatta ett skriftligt beslut om de avgöranden som påverkar anbudssökandenas och anbudsgivarnas ställning samt om anbudsförfarandets utgång. Beslutet ska motiveras.

De faktorer som väsentligen har påverkat avgörandet ska framgå av beslutet eller av de handlingar som hänför sig till beslutet. Sådana faktorer är åtminstone skälen till att en anbudssökande eller en anbudsgivare har uteslutits eller ett anbud har förkastats och de viktigaste grunder på vilka de godkända anbuden har jämförts. I ett beslut som gäller konkurrensutsättning av en upphandling som grundar sig på ramavtal är det tillräckligt att konstatera de faktorer som visar att kriterierna för val och jämförelse av anbud har tillämpats på det sätt som förutsätts i 91 §. Om det vid upphandlingen ska iakttas en väntetid som avses i 120 §, ska det dessutom av beslutet eller av de handlingar som hänför sig till det framgå när upphandlingskontraktet kan ingås.

En upphandlande enhet behöver inte fatta ett beslut enligt denna paragraf om en kompletterande beställning som avses i 44 § i denna lag eller om en temporär organisering av upphandling som avses i 153 § i upphandlingslagen.

Vid upphandling som grundar sig på ramavtal behöver den upphandlande enheten inte fatta ett beslut enligt denna paragraf, om upphandlingen görs i enlighet med de villkor som har fastställts i ramavtalet utan konkurrensutsättning.

115 §

Rapport om upphandlingsförfarandet

För varje upphandlingskontrakt och ramavtal som ingås eller dynamiskt inköpssystem som införs ska en rapport utarbetas. Någon separat rapport behöver inte utarbetas när motsvarande uppgifter framgår av beslutet om upphandling, annonsen i efterhand eller av andra upphandlingsdokument. Rapporten ska innehålla följande

1) skälen till valet av anbudsgivare och anbud,
2) skälen till att direktupphandling har använts,
3) skälen till att anbud som befunnits onormalt låga har förkastats,
4) skälen till att upphandlingen inte har delats upp,
5) skälen till att ett krav på mer än dubbel omsättning har ställts på en leverantör,
6) en bedömning av vilka delar av kontraktet eller ramavtalet som kommer att läggas ut på entreprenad till tredje parter eller namnen på eventuella underleverantörer,
7) skälen till att upphandlingen har avbrutits,
8) skälen till att andra medel för kommunikation än elektroniska medel har använts.

Den upphandlande enheten ska i tillräcklig utsträckning dokumentera de olika faserna i upphandlingsförfarandet och avgörandena i samband med detta. Dokumentationen ska sparas i minst tre år från det datum då upphandlingskontraktet ingicks. Rapporten ska på begäran sändas till Europeiska kommissionen och till arbets- och näringsministeriet.

116 §

Avbrytande av upphandlingsförfarandet

Upphandlingsförfarandet får avbrytas endast av en faktisk och grundad anledning.

På ett avgörande som gäller avbrytande av ett upphandlingsförfarande tillämpas vad som i 114 § föreskrivs om upphandlingsbeslut.

117 §

Besvärsanvisning och rättelseanvisning

Den upphandlande enheten ska till sitt beslut foga en besvärsanvisning, där det redogörs för möjligheterna att föra ärendet till marknadsdomstolen, anges den upphandlande enhetens kontaktinformation för den underrättelse som avses i 148 § i upphandlingslagen samt ges anvisningar om användning av rättelsemedel (*rättelseanvisning*) där det redogörs för hur anbudssökanden eller anbudsgivaren kan föra ärendet till ny behandling i form av upphandlingsrättelse.

På utfärdande och rättelse av besvärsanvisningar och rättelseanvisningar tillämpas i övrigt i fråga om besvär bestämmelserna i 3 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) och i fråga om rättelseanvisningar bestämmelserna i 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003).

118 §

Delgivning av upphandlingsbeslut

Den upphandlande enhetens beslut med motivering samt besvärsanvisning och rättelseanvisning ska skriftligen delges dem som saken gäller. Beslutet jämte ovannämnda handlingar delges med användning av de elektroniska kontaktuppgifter som anbudssökanden och anbudsgivaren har lämnat till den upphandlande enheten. När elektroniska kontaktuppgifter används anses anbudssökanden och anbudsgivaren ha fått del av beslutet den dag den elektroniska handling som gäller ärendet står till mottagarens förfogande i dennes mottagarapparat på ett sådant sätt att det elektroniska meddelandet kan hanteras. Som en sådan tidpunkt betraktas dagen då meddelandet sändes, såvida det inte ges en tillförlitlig redogörelse om ett avbrott i datakommunikationsförbindelserna eller någon motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt. Vid elektronisk delgivning ska den upphandlande enheten i sitt meddelande särskilt ange vilken dag meddelandet sändes.

Beslutet med motivering samt besvärsanvisningen och rättelseanvisningen kan också delges i ett vanligt brev i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen. Anbudssökanden och anbudsgivaren anses ha fått del av beslutet och de kompletterande handlingarna den sjunde dagen från den dag de sändes, om inte anbudssökanden eller anbudsgivaren visar att delgivningen har skett vid en senare tidpunkt.

119 §

Ingående av upphandlingskontrakt

Efter att ett beslut om upphandling har fattats ska den upphandlande enheten ingå ett upphandlingskontrakt. Upphandlingskontraktet uppstår genom ingående av ett separat, skriftligt kontrakt.

120 §

Väntetid

Upphandlingskontrakt får ingås tidigast 14 dagar efter det att anbudssökanden eller anbudsgivaren har fått eller anses ha fått del av beslutet och besvärsanvisningen (*väntetid*).

Vid upphandling som bygger på ett dynamiskt inköpssystem och på ramavtal är den väntetid som avses i 1 mom. tio dagar.

Väntetid tillämpas inte på direktupphandling.

121 §

Undantag från bestämmelserna om väntetid

Väntetid behöver inte iakttas, om

1) kontraktet gäller upphandling som görs utifrån ett ramavtal enligt 46 §,

2) kontraktet ingås med den enda anbudsgivare som lämnat ett godtagbart anbud och det i anbudsförfarandet inte längre deltar andra anbudsgivare eller anbudssökande vars ställning kan påverkas av valet av avtalspart, eller om

3) kontraktet gäller upphandling som görs inom ett dynamiskt inköpssystem.

122 §

Annonsering om direktupphandling samt ingående av upphandlingskontrakt

Vid direktupphandling får den upphandlande enheten efter det att upphandlingsbeslutet fattats sända en annons om direktupphandlingen för publicering innan upphandlingskontraktet ingås. Upphandlingskontraktet kan då ingås tidigast 14 dagar efter det att annonsen har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning.

123 §

Tillämpning av upphandlingslagens bestämmelser om upphandlingsrättelse

På undanröjande av ett beslut av en upphandlande enhet och på återkallande av något annat avgörande samt på ett nytt avgörande i ett ärende tillämpas bestämmelserna om upphandlingsrättelse i 132—135 § i upphandlingslagen. Upphandlingslagens 135 § tillämpas endast på upphandlande myndigheter.

124 §

Ändring av upphandlingskontrakt under kontraktsperioden

I upphandlingskontraktet eller ramavtalet får det inte göras några väsentliga ändringar under kontraktsperioden utan ett nytt upphandlingsförfarande enligt denna lag. Som en väsentlig ändring betraktas åtminstone

1) att det införs nya villkor som, om de hade ingått i det ursprungliga upphandlingsförfarandet, skulle ha medfört att andra anbudssökande getts tillträde än de som ursprungligen valdes eller att andra anbud än de som ursprungligen godkändes skulle ha godkänts eller som skulle ha medfört ytterligare deltagare i upphandlingsförfarandet,

2) att ändringen innebär att kontraktets eller ramavtalets ekonomiska jämvikt ändras till förmån för avtalsparten på ett sätt som inte medgavs i det ursprungliga kontraktet eller ramavtalet,

3) att ändringen medför att kontraktets eller ramavtalets omfattning utvidgas betydligt, eller

4) att den avtalspart som den upphandlande enheten ursprungligen har ingått upphandlingskontrakt med ersätts med en ny avtalspart.

Trots bestämmelserna i 1 mom. får upphandlingskontraktet och ramavtalet ändras utan ett nytt upphandlingsförfarande

1) oberoende av penningvärdet, om ändringen baserar sig på avtalsvillkor eller ändringsklausuler som var kända vid tidpunkten för upphandlingsförfarandet och som anges i upphandlingsdokumentet, förutsatt att de villkoren är klara, exakta och entydiga och inte påverkar upphandlingskontraktets eller ramavtalets övergripande karaktär,

2) om det behövs kompletterande arbeten, tjänster eller varor från den ursprungliga avtalsparten som inte ingår i det ursprungliga kontraktet, och ett byte av avtalspart inte är möjligt av ekonomiska eller tekniska skäl och skulle medföra betydande olägenheter eller sådana kostnader för den upphandlande enheten som på ett betydande sätt överlappar varandra,

3) om behovet av ändringen har uppstått till följd av omständigheter som en omdömesgill upphandlande enhet inte hade kunnat förutse och ändringen inte påverkar kontraktets övergripande karaktär,

4) om den ursprungliga avtalsparten ersätts med en ny avtalspart till följd av en entydig ändringsklausul enligt 1 punkten eller till följd av att en annan leverantör som uppfyller de kvalitativa lämplighetskrav som ursprungligen fastställts träder helt eller delvis i den ursprungliga avtalspartens ställe som en följd av strukturella arrangemang, företagsköp, fusioner och förändringar i det bestämmande inflytandet eller insolvens, under förutsättning att detta inte medför andra väsentliga ändringar av upphandlingskontraktet och inte syftar till att kringgå tillämpningen av denna lag,

5) om det rör sig om en ändring av ringa värde som underskrider de tröskelvärden som anges i 13 § och som inte påverkar kontraktets övergripande karaktär.

Värdet av den ändring som avses i 2 mom. 2 och 3 punkten får inte vara mer än 50 procent av värdet av det ursprungliga kontraktet. Om flera ändringar som avses i 2 mom. 2 eller 3 punkten görs successivt ska varje ändring bedömas separat. Sådana ändringar får inte syfta till att kringgå bestämmelserna i denna lag.

Värdet av den ändring som avses i 2 mom. 5 punkten ska vara lägre än 10 procent av det ursprungliga kontraktets värde i fråga om tjänste- eller varuupphandlingskontrakt eller koncessioner som gäller tjänster och lägre än 15 procent av det ursprungliga kontraktets värde för byggentreprenadkontrakt eller byggkoncessioner. Om flera ändringar som avses i 2 mom. 5 punkten görs successivt ska värdet bedömas utifrån det kumulativa nettovärdet av de successiva ändringarna.

Vid beräkningen av det pris som avses i 3 och 4 mom. ska det justerade priset vara referensvärde när kontraktet omfattar en indexklausul.

125 §

Uppsägning av upphandlingskontrakt i särskilda situationer

Utöver det som avtalats i upphandlingskontraktet kan den upphandlande enheten säga upp kontraktet så att det upphör omedelbart, om

1) kontraktet har varit föremål för en sådan väsentlig ändring som avses i 124 § 1 mom.,

2) någon av de obligatoriska uteslutningsgrunder som i 84 § har gällt leverantören vid den tidpunkt då upphandlingskontraktet ingicks, eller

3) kontraktet inte borde ha ingåtts med leverantören på grund av att den upphandlande enheten allvarligt åsidosatt skyldigheterna enligt Europeiska unionens grundfördrag och försörjningsdirektivet enligt vad som konstaterats av Europeiska unionens domstol i ett förfarande i enlighet med artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

126 §

Tillämpliga bestämmelser om handlingars offentlighet

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på offentligheten i fråga om den upphandlande enhetens handlingar och de avgifter som tas ut för dessa handlingar samt på parts rätt att ta del av handlingarna, om enheten är en myndighet som avses i 4 § i den lagen eller om enheten på basis av en bestämmelse någon annanstans i lag är skyldig att följa den lagen.

På rätten för den som deltar i ett anbudsförfarande som ordnas av någon annan än en i 1 mom. avsedd upphandlande enhet att ta del av handlingar som enheten har upprättat och fått för handläggningen av anbuden och på tystnadsplikten för anställda vid den upphandlade enheten tillämpas det som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om parts rätt att ta del av en handling, när en handling blir offentlig samt behandling och avgörande av ett ärende som gäller rätt att få ta del av en handling.

Ändring i ett beslut av den upphandlande enheten som gäller rätten att ta del av en handling får sökas på det sätt som föreskrivs i 33 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Behörig förvaltningsdomstol vid besvär över beslut av andra upphandlande enheter än de som är myndigheter är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den upphandlande enheten finns.

13 kap.

Tillsyn, rättsmedel och särskilda bestämmelser

127 §

Tillämpning av upphandlingslagens bestämmelser om tillsyn över upphandlingar

På tillsyn över upphandlingar och på Konkurrens- och konsumentverkets behörighet tillämpas bestämmelserna i 15 kap. i upphandlingslagen.

128 §

Tillämpning av upphandlingslagens bestämmelser om ändringssökande och påföljder

På sökande av ändring i beslut enligt denna lag samt på påföljder av ett lagstridigt förfarande tillämpas bestämmelserna om sökande av ändring och påföljder i 16 kap. i upphandlingslagen.

129 §

Bevaring av upphandlingskontrakt

De upphandlande enheterna ska under åtminstone upphandlingskontraktets giltighetstid i fråga om varuupphandlingskontrakt eller tjänsteupphandlingskontrakt bevara kopior på alla kon-

trakt som ingåtts till ett värde av minst 1 000 000 euro, och i fråga om byggentreprenadkontrakt bevara kopior på alla kontrakt som ingåtts till ett värde av minst 10 000 000 euro.

130 §

Rätt att få uppgifter

De upphandlande myndigheterna har trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och av dem som sköter offentliga uppdrag få behövliga uppgifter om de företag och sammanslutningar som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) för att utreda om de av prövning beroende uteslutningsgrunder som avses i 81 § 1 mom. i upphandlingslagen föreligger. Uppgifterna kan lämnas via en teknisk anslutning och utan samtycke av den till skydd för vilkens intressen sekretessplikten har föreskrivits.

131 §

Övervakningsrapport som ska lämnas till kommissionen och informationsutbyte mellan medlemsstaterna

Arbets- och näringsministeriet svarar för att en övervakningsrapport sänds till kommissionen vart tredje år. Arbets- och näringsministeriet svarar också för att de uppgifter som avses i 75–77, 83, 84, 86, 88 och 94 § lämnas ut till myndigheterna i andra medlemsstater. Arbets- och näringsministeriet ska underrätta Europeiska kommissionen om alla de allmänna rättsliga eller faktiska svårigheter som företag som är etablerade i Finland har mött och meddelat ministeriet om när de försökt ingå tjänsteupphandlingskontrakt i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Upphandlande enheter och andra myndigheter ska på begäran lämna de uppgifter som behövs för utarbetande av en övervakningsrapport och för statistikföring samt informationsutbyte till arbets- och näringsministeriet.

132 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 85 § 3 mom. träder emellertid i kraft först den 18 april 2018.

Genom denna lag upphävs lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007), nedan *den tidigare försörjningslagen*.

Bestämmelserna om tillsyn i 127 § tillämpas först från och med den 20 .

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den tidigare försörjningslagen ska denna lag tillämpas i dess ställe.

133 §

Övergångsbestämmelser

Bestämmelserna i 7 kap. i denna lag tillämpas på inköpscentraler först från och med den 18 april 2017 och på andra upphandlande enheter från och med den 18 oktober 2018. Bestämmelserna i 4 kap. i statsrådets förordning (614/2007) som utfärdats med stöd av den tidigare försörjningslagen tillämpas på inköpscentraler till och med den 17 april 2017 och på andra upphandlande enheter till och med den 17 oktober 2018.

Trots det som föreskrivs i 1 mom. får 7 kap. i denna lag tillämpas på informationsutbytet i anslutning till ett upphandlingsförfarande efter lagens ikraftträdande, om informationsutbytet sker med elektroniska medel.

På upphandlingsförfaranden som inleddes före denna lags ikraftträdande och som var anhängiga vid ikraftträdandet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Bilaga A

Tjänster som avses i 20 § 1 mom. 11 och 12 punkten

Tjänster som avses i 20 § 1 mom. 11 punkten Beskrivning av tjänster	CPV-referensnummer
Brandkårs- och räddningstjänster	75250000-3
Brandkårstjänster	75251000-0
Brandsläckning	75251100-1
Brandskyddstjänster	75251110-4
Bekämpning av skogsbränder	75251120-7
Räddningstjänster	75252000-7
Civilförsvarstjänster	75222000-8
Nukleära säkerhetstjänster	98113100-9
Sjuktransport	85143000-3

Tjänster som avses i 20 § 1 mom. 12 punkten Beskrivning av tjänster	CPV-referensnummer
FoU-tjänster samt tillhörande konsulttjänster	73000000-2
Experimentell utveckling	73120000-9
Planering och genomförande av forskning och utveckling	73300000-5
Förberedande genomförbarhetsstudie och teknisk demonstration	73420000-2
Test och utvärdering	73430000-5

Bilaga B

Förteckning över byggentreprenader

Nace Rev. 1	CPV-kod

AVDELNING F	BYGGVERKSAMHET	

Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkning	
45			Byggverksamhet	Denna huvudgrupp omfattar - nybyggnad, renovering och normal reparation	45000000
	45.1		Mark- och grundarbeten		45100000
		45.11	Rivning av hus; markarbeten	Denna undergrupp omfattar: - rivning och rasering av byggnader och andra anläggningar - röjning av byggplatser - markarbeten: schaktning, deponering, nivellering av byggplatser, dikesgrävning, bergrensning, sprängning etc. - iordningställande av gruvarbetsplatser: - avtäckning samt annat iordningställande av ägor och platser som innehåller mineraler Denna undergrupp omfattar även: - dränering av byggplatser - dränering av jordbruks- eller skogsbruksmark	45110000

		45.12	Markundersökning	Denna undergrupp omfattar: - provborrning och tagning av kärnprov för byggande, för geofysiska, geologiska eller liknande ändamål Denna undergrupp omfattar inte: - borrning av källor för produktion av råpetroleum eller naturgas se 11.20 - brunnsborrning, se 45.25 - schaktsänkning, se 45.25 - spårning av olje- och naturgasfält, utförande av geofysiska, - geologiska och seismiska undersökningar, se 74.20	45120000
	45.2		Bygg- och anläggningsarbeten		45200000

		45.21	Uppförande av hus och andra byggnadsverk	Denna undergrupp omfattar: - byggande av alla slags byggnader, byggande av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d.:- broar, inklusive sådana för upphöjda vägar, viadukter, tunnlar och tunnelbanor - rörledningar för fjärrtransport, fjärrnät för el och telekommunikation - rörledningar i tätort, tätortsnät för el och telekommunikation- därmed förknippade arbeten- montering och uppförande på plats av monteringsfärdiga byggnaderDenna undergrupp omfattar inte: - tjänster i anslutning till råpetroleum- och naturgasutvinning, se 11.20 - uppförande av kompletta monteringsfärdiga byggnader av egentillverkade delar av annat material än betong, se huvudgrupperna 20, 26 och 28 - anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader, se 45.23 - bygginstallationer, se 45.3 - slutbehandling av byggnader, se 45.4 - arkitektverksamhet och teknisk konsultverksamhet, se 74.20 - projektledning för byggande, se 74.20	45210000 utom: – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Takarbeten	Denna undergrupp omfattar: - byggande av tak - taktäckning - impregnering	45261000

		45.23	Anläggning av motorvägar, vägar, flygfält och idrottsanläggningar	Denna undergrupp omfattar: - anläggning av vägar, gator samt andra kör- och gångvägar-anläggning av järnvägar - anläggning av start- och landningsbanor på flygfält - anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader - målning av vägmarkeringar och markeringar på parkeringsplatser Denna undergrupp omfattar inte: - förberedande markarbeten, se 45.11	45212212 och DA03 45230000 utom: – 45231000 – 45232000 – 45234115
		45.24	Vattenbyggnad	Denna undergrupp omfattar: anläggning av: - vattenleder, hamn- och flodarbeten, småbåtshamnar (marinor), slussar etc. - dammar, diken o.d. - muddring - undervattensarbete	45240000

		45.25	Andra bygg- och anläggningsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - bygg- eller anläggningsverksamhet som är specialiserad inom något för olika slags konstruktioner gemensamt område och fordrar specialistkompetens eller specialutrustning: - grundläggning inklusive pålning - borrning och byggande av brunnar, schaktsänkning - grundläggning inklusive pålning - borrning och byggande av brunnar, schaktsänkning - uppförande av icke egentillverkade stålelement - bockning av stål - murning och stenläggning - resning och nedmontering av byggnadsställningar och arbetsplattformar, inklusive uthyrning av byggnadsställningar och arbetsplattformar - uppförande av skorstenar och industriugnar Denna undergrupp omfattar inte: - uthyrning av byggnadsställningar utan resning och nedmontering, se 71.32	45250000 45262000
	45.3		Bygginstallationer		45300000
		45.31	Elinstallationer	Denna undergrupp omfattar: Installation i byggnader och andra anläggningar av: - elkablar och elarmatur - telekommunikationssystem - elvärmesystem - antenner - brandlarm - tjuvlarm - hissar och rulltrappor - åskledare etc.	45213316 45310000 utom: – 45316000
		45.32	Isoleringsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - installation i byggnader och andra anläggningar av värme-, ljud- eller vibrationsisolering Denna undergrupp omfattar inte: - impregnering, se 45.22	45320000

		45.33	VVS-arbeten	Denna undergrupp omfattar: Installation i byggnader och andra anläggningar av: - vattensystem samt sanitetsutrustning - gasarmaturer - värme-, ventilations-, kyl- och luftkonditioneringsutrustning inklusive ledningar - sprinklersystem Denna undergrupp omfattar inte: - installation av elvärme system, se 45.31	45330000
		45.34	Andra bygginstallationer	Denna undergrupp omfattar: - installation av belysnings- och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar - installation i byggnader och andra anläggningar av andra armaturer och anordningar	45234115 45316000 45340000
	45.4		Slutbehandling av byggnader		45400000
		45.41	Puts-, fasad- och stuckatörsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - anbringande på byggnader och andra anläggningar av invändig eller utvändig puts och stuck inklusive närstående basmaterial för putsning	45410000
		45.42	Byggnadssnickeriarbeten	Denna undergrupp omfattar: - installation av icke egentillverkade dörrar, fönster, dörr- och fönsterkarmar, kök med fast inredning, trappor, butiksinredning o.d., av trä eller andra material - invändig slutbehandling såsom arbete med tak, väggbeklädnader av trä och flyttbara skiljeväggar Denna undergrupp omfattar inte: - läggning av parkett och andra golvbeläggningar av trä, se 45.43	45420000

		45.43	Golv- och väggbeläggningsarbeten	Denna undergrupp omfattar: - läggning, uppsättning eller fastsättning i byggnader och andra anläggningar av: - vägg- eller golvplattor av keramiskt material, betong eller huggen sten - vägg- eller golvplattor av keramiskt material, betong eller huggen sten - parkett och andra golvbeläggningar av trä eller mattor samt golvbeläggningar av linoleum inklusive av gummi eller plast - terrazzo-, marmor-, granit- eller skiffergolv eller –väggar - tapeter	45430000
		45.44	Måleri- och glasmästeriarbeten	Denna undergrupp omfattar: invändig och utvändig målning av byggnader målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d. installation av glas, speglar etc. Denna undergrupp omfattar inte: - installation av fönster, se 45.42	45440000
		45.45	Annan slutbehandling av byggnader	Denna undergrupp omfattar: - installation av privata simbassänger - rengöring med ånga, blästring och liknande behandling av fasader - annan slutbehandling av byggnader Denna undergrupp omfattar inte: - invändig rengöring av byggnader och andra konstruktioner, se 74.70	45212212 och DA04 45450000
	45.5		Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare		45500000
		45.50	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	Denna undergrupp omfattar inte: - uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner samt -utrustning utan förare, se 71.32	45500000

Bilaga C

Social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänster, tjänster som avses i 98 §:

1) hälsovård, socialtjänst och närbesläktade tjänster som omfattas av CPV-koderna 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Tillhandahållande av hemtjänstpersonal]; 79624000-4 [Förmedling av vårdpersonal] och 79625000-1 [Förmedling av läkareS] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Privata hushåll med anställd personal] och 98513000- 2–98514000-9 [Arbetskrafttjänster för hushåll, Bemanningstjänster för enskilda, Tjänster utförda av kontorspersonal för enskilda, Tillfällig personal för hushåll, Hemhjälp och Hemtjänst],
2) administration inom socialtjänsten, utbildningsadministration, hälsovårdsförvaltning och administration avseende kultur som omfattas av CPV-koderna 85321000-5 och 85322000-2, 75000000-6 [Offentlig förvaltning, försvar och socialförsäkringstjänster], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5–79995200-7; 80000000-4 Undervisning och utbildning–80660000-8; 92000000-1 och92700000-8 79950000-8 [Tjänster för organisering av utställningar, mässor och kongresser], 79951000-5 [Organisering av seminarier], 79952000-2 [Evenemang], 79952100-3 [Anordnande av kulturevenemang], 79953000-9 [Festivalarrangemang], 79954000-6 [Festarrangemang], 79955000-3 [Anordnande av modevisningar], 79956000-0 [Anordnande av mässor och utställningar],
3) obligatorisk socialförsäkring som omfattas av CPV-koden 75300000-9, om den hör till tillämpningsområdet för lagen,
4) bidragstjänster som omfattas av CPV-koderna 75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1,
5) andra samhälleliga och personliga tjänster, inklusive fackföreningstjänster, tjänster utförda av politiska organisationer, tjänster tillhandahållna av ungdomsorganisationer och andra medlemsorganisationstjänster, som omfattas av CPV-koderna 98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 och 98130000-3,
6) tjänster i samband med religionsutövande som omfattas av CPV-koden 98131000-0,
7) hotell- och restaurangtjänster som omfattas av CPV-koderna 55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Catering för privata hushåll, 55521100-9 Hemkörning av mat, 55521200-0 Måltidsleveranser] 55520000-1 Catering, 55522000-5 Catering för transportföretag, 55523000-2 Catering för övriga företag eller övriga institutioner, 55524000-9 Skolbespisning 55510000-8 Matsalstjänster, 55511000-5 Matsalstjänster och övrig kafeteriaverksamhet för särskild kundgrupp, 55512000-2 Drift av matsal, 55523100-3 Servering av skolmåltider,
8) juridiska tjänster, i den mån de inte är undantagna enligt 20 § och om de omfattas av CPV-koderna 79100000-5–79140000-7; 75231100-5,
9) övrig statsförvaltning och statliga tjänster som omfattas av CPV-koderna 75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3,
10) samhällstjänster som omfattas av CPV-koderna 75200000-8–75231000-4,
11) fängelserelaterade tjänster, tjänster för allmän säkerhet och räddningstjänster, i den mån de inte är undantagna enligt 20 §, som omfattas av CPV-koderna 75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 794300000-7; 98113100-9,
12) undersöknings- och säkerhetstjänster som omfattas av CPV-koderna 79700000-1–79721000-4 [Undersöknings- och säkerhetstjänster, Säkerhetstjänster, Larmövervakningstjänster, Vakttjänster, Övervakningstjänster, Eftersökning, Uppspårning av försvunna, Patrullering, Utfärdande av ID-kort, Utredning och Detektivtjänster] 79722000-1 [Grafologi], 79723000-8 [Avfallsanalys],

13) internationella tjänster som omfattas av CPV-koderna 98900000-2 [Tjänster tillhandahållna av exterritoriala organisationer och organ] och 98910000-5 [Särskilda tjänster för internationella organisationer och organ],
14) posttjänster som omfattas av CPV-koderna 64000000-6 [Post- och telekommunikationstjänster], 64100000-7 [Post- och budtjänster], 64110000-0 [Postgång], 64111000-7 [Posttjänster för tidningar och tidskrifter], 64112000-4 [Posttjänster för brev], 64113000-1 [Posttjänster för paket], 64114000- 8 [Postkassörstjänster], 64115000-5 [Förhyrning av postbox], 64116000-2 [Poste restante–tjänster], 64122000-7 [Internpost], eller
15) diverse tjänster som omfattas av CPV-koderna 50116510-9 [Regummering av däck], 71550000-8 [Smedtjänster].

Bilaga D

Unionslagstiftning som avses i 5 § 6 mom. 2 punkten

a) beviljande av tillstånd att driva naturgasinstallationer i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i artikel 4 i direktiv 2009/73/EG,
b) tillstånd eller inbjudan att lämna anbud för uppförande av nya elproduktionsanläggningar i enlighet med direktiv 2009/73/EG,
c) beviljandet i enlighet med förfarandena i artikel 9 i direktiv 97/67/EG av tillstånd för en posttjänst som inte omfattas av monopol eller får monopoliseras,
d) ett förfarande för beviljande av tillstånd att genomföra en verksamhet som inbegriper utvinning av kolväten i enlighet med direktiv 94/22/EG,
e) offentliga tjänstekontrakt i den mening som avses i förordning (EG) nr 1370/2007 för tillhandahållande av kollektivtrafik med buss, spårvagn, järnväg eller tunnelbana, som tilldelats genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande i enlighet med artikel 5.3 i den förordningen, förutsatt att dess varaktighet är förenlig med artikel 4.3 eller 4.4 i den förordningen

Bilaga E

De utredningar av anbudssökandens eller anbudsgivarens lämplighet som avses i 86 § 6 och 7 mom.

Ekonomisk och finansiell ställning (86 § 6 mom.)
- lämpliga intyg från banker eller, i förekommande fall, bevis på relevant ansvarsförsäkring för verksamheten,
- årsredovisningar eller utdrag ur dem, om offentliggörande av årsredovisningar krävs enligt lagstiftningen i det land där den ekonomiska aktören är etablerad,
- uppgift om företagets samlade omsättning och, i förekommande fall, omsättningen för det verksamhetsområde som upphandlingen gäller, för maximalt de tre senaste verksamhetsåren beroende på datum för bildandet av företaget eller då den ekonomiska aktören inledde sin verksamhet, om uppgifter om denna omsättning är tillgängliga.
Teknisk kapacitet (86 § 7 mom.)
- en förteckning över genomförda byggentreprenader under högst de fem senaste åren, åtföljd av intyg om att de viktigaste byggentreprenaderna utförts på ett tillfredsställande sätt; om det är nödvändigt för att garantera en tillfredsställande konkurrensnivå kan de upphandlande myndigheterna ange att bevis på relevanta byggentreprenader som genomfördes mer än fem år tidigare kommer att beaktas,
- en förteckning över de viktigaste leveranser eller tjänster som utförts under högst de tre senaste åren, med angivande av värde, tidpunkt och privata eller offentliga mottagare. Om det är nödvändigt för att garantera en tillfredsställande konkurrensnivå kan de upphandlande myndigheterna ange att bevis på relevanta leveranser eller tjänster som utfördes mer än tre år tidigare kommer att beaktas,
- uppgifter om tekniker och tekniska organ, vare sig de tillhör den ekonomiska aktörens företag eller inte, i synnerhet om dem som ansvarar för kvalitetskontrollen och, i fråga om offentliga byggentreprenader, uppgift om tekniker och tekniska organ som entreprenören kan förfoga över för att genomföra entreprenaden,
- en beskrivning av den ekonomiska aktörens tekniska utrustning och av de metoder som han använder för att säkra kvaliteten samt av företagets undersöknings- och forskningsresurser,
- upplysning om de system för hantering av leveranskedjan och spårningssystem som den ekonomiska aktören kan komma att tillämpa vid fullgörandet av kontraktet,
- om de aktuella varorna eller tjänsterna är komplexa eller i undantagsfall är avsedda för ett särskilt ändamål, en kontroll som den upphandlande myndigheten själv ska utföra eller som på dennas vägnar utförs av ett behörigt organ i varuleverantörens eller tjänsteleverantörens etableringsland, förutsatt att detta organ ger sitt samtycke; kontrollerna ska utvisa varuleverantörens tillverkningskapacitet eller tjänsteleverantörens tekniska kapacitet och om nödvändigt dennes undersöknings- och forskningsresurser samt resurser för kvalitetskontroll,
- upplysning om tjänsteleverantörens eller entreprenörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer eller motsvarande uppgifter om ledande personer i företaget, förutsatt att de inte utvärderas som tilldelningskriterium,
- upplysning om de miljöskyddsåtgärder den ekonomiska aktören kan komma att tillämpa vid fullgörandet av kontraktet,
- uppgift om antal anställda i medeltal per år hos tjänsteleverantören eller entreprenören och antal anställda med ledningsfunktion under de tre senaste åren,

- uppgift om vilka verktyg, maskiner och teknisk utrustning som tjänsteleverantören eller entreprenören förfogar över för att fullgöra kontraktet,
- upplysning om hur stor del av kontraktet som den ekonomiska aktören eventuellt kommer att lägga ut på underleverantörer,
- i fråga om varuupphandlingar prover, beskrivningar eller fotografier, vars äkthet ska styrkas om den upphandlande myndigheten begär det,
- i fråga om varuupphandlingar intyg som upprättas av officiella institutioner för kvalitetskontroll eller enheter för sådan kontroll av erkänd kompetens och av vilka det ska framgå att varor som är klart identifierade genom referenser överensstämmer med vissa tekniska specifikationer eller standarder.

3.

Lag

om ändring av straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i straffregisterlagen (770/1993) 7 § 1 mom., sådan den lyder i lag 505/2002, samt

fogas till lagen en ny 6 b § som följer:

6 b §

En anbudssökande och anbudsgivare enligt 4 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (/), 4 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/), artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG samt artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG har med tanke på upphandlingsförfarandet vid offentlig upphandling för utredning av förutsättningarna för uteslutning rätt att få ett straffregisterutdrag om en sådan enskild person som är medlem i anbudssökandens eller anbudsgivarens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller som utövar representations-, besluts- eller tillsynsmakt i företaget eller sammanslutningen i fråga. För att ett utdrag ska kunna ges krävs personens samtycke.

I utdraget antecknas uppgifter om lagakraftvunna beslut genom vilket personen har dömts för

1) givande av muta med stöd av 16 kap. 13 § i strafflagen, grovt givande av muta med stöd av 16 kap. 14 §, givande av muta åt riksdagsledamot med stöd av 16 kap. 14 a § eller grovt givande av muta åt riksdagsledamot med stöd av 16 kap. 14 b §,

2) deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet med stöd av 17 kap. 1 a § i strafflagen,

3) människohandel med stöd av 25 kap. 3 § i strafflagen eller grov människohandel med stöd av 25 kap. 3 a §,

4) skattebedrägeri med stöd av 29 kap. 1 § i strafflagen samt grovt skattebedrägeri med stöd av 29 kap. 2 §, arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri med stöd av 29 kap. 4 a §, grovt arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri med stöd av 4 b §, subventionsbedrägeri med stöd av 29 kap. 5 §, grovt subventionsbedrägeri med stöd av 29 kap. 6 § eller subventionsmissbruk med stöd av 29 kap. 7 §,

5) givande av muta i näringsverksamhet med stöd av 30 kap. 7 § i strafflagen, grovt givande av muta i näringsverksamhet med stöd av 30 kap. 7 a §, tagande av muta i näringsverksamhet med stöd av 30 kap. 8 § eller grovt tagande av muta i näringsverksamhet med stöd av 30 kap. 8 a §,

6) penningtvätt med stöd av 32 kap. 6 § i strafflagen, grov penningtvätt med stöd av 32 kap. 7 §, stämpling till grov penningtvätt med stöd av 32 kap. 8 § eller penningtvätt av oaktsamhet med stöd av 32 kap. 9 §,

7) brott som begåtts i terroristiskt syfte med stöd av 34 a kap. 1 § i strafflagen, förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte med stöd av 34 a kap. 2 §, ledande av terroristgrupp med stöd av 34 a kap. 3 §, främjande av en terroristgrupps verksamhet med stöd av 34 a kap. 4 §, meddelande av utbildning för ett terroristbrott med stöd av 34 a kap. 4 a §, rekrytering för ett terroristbrott med stöd av 34 a kap. 4 c § eller finansiering av terrorism med stöd av 34 a kap. 5 §,

8) arbetarskyddsbrott med stöd av 47 kap. 1 § i strafflagen, arbetstidsbrott med stöd av 47 kap. 2 §, diskriminering i arbetslivet med stöd av 47 kap. 3 §, ockerliknande diskriminering i arbetslivet med stöd av 47 kap. 3 a §, kränkning av arbetstagares organisationsfrihet med stöd av 47 kap. 5 § eller anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd med stöd av 47 kap. 6 a §.

I utdraget antecknas också uppgifter om beslut genom vilka personen med stöd av bestämmelser som har gällt före ikraftträdandet av de i 2 mom. nämnda paragraferna har dömts för ett brott som motsvarar en gärning som nämns i 2 mom.

I utdraget antecknas dessutom uppgifter om beslut som med stöd av 2 § 2 mom. har antecknats i straffregistret och genom vilka personen har dömts för ett brott som motsvarar ett brott som nämns i 2 mom. i denna paragraf.

7 §

Utöver vad som bestäms i 6 § 2 mom. och 6 b § kan i ett straffregisterutdrag enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet antecknas endast en del av de i 2 § avsedda uppgifter som införts i registret.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 11 § 2 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 701/2011, som följer:

11 §

En parts rätt att ta del av en handling

En part, hans ombud eller hans biträde har inte den i 1 mom. avsedda rätten
— —
6) när det vid offentlig upphandling är fråga om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares affärs- eller yrkeshemligheter; uppgift om det totalpris som används vid anbudsjämförelsen ska dock alltid lämnas.
— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

5.

Lag

om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) 1 § och 2 § 1 mom. 1 punkten, och
fogas till 2 § 1 mom. en ny 3 punkt, varvid den nuvarande 3—5 punkten blir 4—6 punkt, som följer:

1 §

Ansvarsområde

För att genomföra konkurrens- och konsumentpolitiken, säkerställa att marknaden fungerar, verkställa konkurrenslagen (948/2011), genomföra Europeiska unionens konkurrensregler, övervaka att lagen om offentlig upphandling och koncession (/), nedan *upphandlingslagen*, och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/), nedan *försörjningslagen*, iakttas samt för att trygga konsumenternas ekonomiska och rättsliga ställning finns Konkurrens- och konsumentverket. Vid Konkurrens- och konsumentverket finns det en konsumentombudsman.

2 §

Uppgifter

Konkurrens- och konsumentverket

1) lägger fram förslag och tar initiativ till samt yttrar sig om främjande av konkurrensen, avveckling av konkurrensbegränsande bestämmelser och föreskrifter, främjande av öppna och icke-diskriminerande offentliga upphandlingar samt utvecklande av konsumentpolitiken och konsumentskyddet,

— —

3) sköter de uppgifter som verket har enligt upphandlingslagen och försörjningslagen,

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 30 a § i konkurrenslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 30 a § i konkurrenslagen (948/2011), sådan paragrafen lyder i lag 595/2013, ett nytt 2 mom. som följer:

30 a §

Konkurrens- och konsumentverkets behörighet

— —

Bestämmelserna i 1 mom. om Konkurrens- och konsumentverkets behörighet och om förutsättningarna för att använda den gäller också det förfarande som avses i 15 och 16 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (/) och i 25 och 26 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (1340/2015) 4 § 1 mom. som följer:

4 §

Medlemskap i en gruppering

Finska staten, landskapet Åland, finländska nationella, regionala och lokala myndigheter, ett sådant finländskt offentligrättsligt organ som avses i 5 § 1 mom. 4 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (/) och andra enheter som avses i artiklarna 3.1 d och 3.1 f i grupperingsförordningen kan vara medlemmar i en finländsk eller utländsk gruppering.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 7 och 21 § i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011) 7 § 4 punkten och 21 § 2 mom., av dem 21 § 2 mom. sådant det lyder i lag 130/2013, som följer:

7 §

Förkastande av ett anbud vid ett upphandlingsförfarande

Ett anbud som lämnats in av en innehavare av ett kraftverk eller ett objekt med förmåga till flexibel elförbrukning som deltar i ett upphandlingsförfarande kan förkastas, om

— —

4) Energimyndigheten har kännedom om en grund som avses i 84 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/) och som förutsätter att en anbudsgivare ska uteslutas ur anbudsförfarandet vid ett anbudsförfarande som ordnats i enlighet med den lagen.

21 §

Ändringssökande

— —

Ändring i ett beslut som Energimyndigheten har fattat med stöd av 5 eller 7 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. På beslut som Energimyndigheten fattat med stöd av 5 eller 7 § och på Energimyndigheten tillämpas vad som i 126 och 127 §, 145 § 1 mom., 146 § 1 och 2 mom., 147 § 1 och 3 mom., 149 §, 151—153 §, 154 § 1 mom. 1—4 punkten, 155 §, 161—163 §, 165 §, 167 § samt 168 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling och koncession (/) föreskrivs om besvärsanvisning, delgivning av upphandlingsbeslut, ändringssökande och påföljder samt om upphandlande enheter, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om upphävande av 116 § i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 116 § i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 1 och 4 § i lagen om beaktande av energi- och miljökonsekvenser vid offentlig upphandling av fordon

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beaktande av energi- och miljökonsekvenser vid offentlig upphandling av fordon (1509/2011) 1 § 2 mom. och 4 § 1 mom. som följer:

1 §

Syfte och tillämpningsområde

— —

Denna lag tillämpas på sådan upphandling av motorfordon avsedda för vägtrafik samt persontransporter utförda med motorfordon avsedda för vägtrafik som sker i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (/), lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/) eller kollektivtrafiklagen (869/2009).

— —

4 §

Minimikrav

De energi- och miljökonsekvenser som avses i 3 § kan beaktas vid upphandlingen genom att i anbudsförfrågan eller i upphandlingsannonsen som en del av upphandlingens tekniska uppgifter i form av en teknisk specifikation eller definition ställa sådana krav som åtminstone måste uppfyllas när det gäller dessa konsekvenser. Bestämmelser om användning av miljömärke vid ställande av krav finns i 72 § i lagen om offentlig upphandling och koncession.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 5 och 13 § i lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster (1226/2013) 5 § 2 mom. och 13 § 1 mom. som följer:

5 §

Tillhandahållare av statens gemensamma grundläggande informationstekniktjänster och gemensamma informationssystemtjänster

— —

Statens gemensamma grundläggande informationstekniktjänster och gemensamma informationssystemtjänster kan även tillhandahållas av en annan statlig myndighet, en enhet som i enlighet med 15 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (/) är anknuten till en kund som avses i 10 § i denna lag, eller en aktör som tillhandahåller tjänster med stöd av sådan ensamrätt som avses i 17 § i lagen om offentlig upphandling och koncession eller föreskrivs i någon annan lag. Statsrådet beslutar om andra tillhandahållare av tjänster än den som avses i 1 mom.

— —

13 §

Tillhandahållare av statens gemensamma stödtjänster för e-tjänster och e-förvaltning

Statens gemensamma stödtjänster för e-tjänster och e-förvaltning kan tillhandahållas av en statlig myndighet som utsetts för denna uppgift, en enhet som i enlighet med 15 § i lagen om offentlig upphandling och koncession är anknuten till de kunder som behöver tjänsterna, eller en aktör som tillhandahåller tjänster med stöd av sådan ensamrätt som avses i 17 § i lagen om offentlig upphandling och koncession eller föreskrivs i någon annan lag.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av kollektivtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kollektivtrafiklagen (869/2009) 2 § 7 punkten, 14 a §, 36 § 2 mom., 38 § 3 mom., 39 § 2 mom., 43 § 1 och 3 mom., 53 § 5 mom. samt 62 § 3 mom., av dem 2 § 7 punkten sådan den lyder i lag 177/2015, 14 a § sådan den lyder i lag 1219/2011, 43 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 324/2010 samt 53 § 5 mom. sådant det lyder i lag 982/2015, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

— —

7) *koncessionsavtal* i 5 § 7 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (/), nedan *upphandlingslagen*, bestämd tjänstekoncession.

14 a §

Annan än i 14 § avsedd kommuns behörighet

Andra kommuner eller samkommuner än de som avses i 14 § får för att komplettera kollektivtrafiktjänsterna på sitt område upphandla trafik enligt trafikavtalsförordningen med iakttagande av upphandlingslagen. Trafik som en kommun eller samkommun upphandlat får i obetydlig omfattning sträcka sig utanför dess egentliga behörighetsområde.

36 §

Upphandlingsförfaranden

— —

På andra än i 1 mom. nämnda avtal om allmän trafik tillämpas upphandlingsförfaranden enligt upphandlingslagen eller lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/). På dessa avtal tillämpas trafikavtalsförordningen med undantag för bestämmelserna i artikel 5.2—5.6 och artikel 8.2—8.4.

— —

38 §

Anbudsförfrågan

— —

Vid upphandling tillämpas dessutom bestämmelserna i 71—74 § i upphandlingslagen, vilka gäller beskrivning av föremålet för upphandlingen, användning av märken vid beskrivningen av föremålet för upphandlingen, teknisk utredning och påvisande av att anbud överensstämmer med kraven. I fråga om andra avtal som gäller järnvägstrafik än koncessionsavtal tillämpas dessutom vad som i 58 § i den lagen bestäms om annonseringsskyldighet i efterhand.

39 §

Val av anbudsgivare

— —

Vid anbudsförfarande ska uteslutas trafikidkare som inte har tekniska, ekonomiska eller andra förutsättningar att genomföra upphandlingen eller som gjort sig skyldiga till de brott som nämns i 80 § i upphandlingslagen. En trafikidkare kan uteslutas på basis av 81 § i den lagen.

43 §

Upphandlingsbeslut och tillämpning av bestämmelserna om handlingars offentlighet

Den upphandlande enheten ska fatta ett skriftligt beslut om de avgöranden som påverkar anbudssökandenas och anbudsgivarnas ställning samt om anbudsförfarandets utgång. Beslutet ska

motiveras. De faktorer som väsentligen har påverkat avgörandet ska framgå av beslutet eller av de handlingar som hänför sig till beslutet. Sådana faktorer är åtminstone grunderna för att en anbudssökande, en anbudsgivare eller ett anbud har förkastats och de grunder på vilka de godkända anbuden har jämförts. Av beslutet eller av de handlingar som hänför sig till det ska det dessutom framgå när upphandlingskontraktet kan ingås. På upphandlingsbeslutet tillämpas dessutom 126 och 127 § i upphandlingslagen.

— —

På upphandlingshandlingarnas offentlighet tillämpas 138 § i upphandlingslagen.

53 §

Ändringssökande

— —

Bestämmelserna om rättsmedel i 132–134 §, 145 § 1 mom., 146 § 1 och 2 mom., 147 § 1 och 3 mom., 148, 149, 151 och 152 §, i det inledande stycket i 154 § 1 mom. och 154 § 1 mom. 1—4 punkten, 155 och 160—163 §, 165 § 1 och 2 mom. samt 167 och 169 § i upphandlingslagen tillämpas oberoende av upphandlingens värde på upphandlingsärenden enligt 36 § 1 mom. i denna lag. Utöver vad som nämns i 145 § 2 mom. i upphandlingslagen kan ett ärende föras till marknadsdomstolen av kommunikationsministeriet, om det gäller unionens tillsynsförfarande. Marknadsdomstolens beslut om en påföljd enligt 154 § 1 mom. 1—3 punkten i den lagen ska iakttas trots att ändring har sökts, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Marknadsdomstolens beslut om att bestämma en påföljd enligt 154 § 1 mom. 4 punkten i den lagen får verkställas bara med stöd av ett beslut som vunnit laga kraft.

62 §

Övergångsbestämmelser för trafiktillståndens och avtalens giltighet

— —

I de situationer som avses i 2 mom. ingår den behöriga myndigheten ett avtal med varje trafikidkare som bedriver linjetrafik (*trafikeringsavtal för övergångsperioden*). Linjetrafiktillståndet fogas till det avtal som gäller för respektive tillstånd. Trafikeringsavtal för övergångsperioden behöver inte föregås av något upphandlingsbeslut enligt 123 § i upphandlingslagen. Om trafikidkaren inte vill ingå något avtal, betraktas linjetrafiktillståndet som ett sådant tillstånd för linjebaserad trafik som avses i 9 § i denna lag. På tillståndet tillämpas då 9 mom. i denna paragraf.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) 4 § 4 punkten, 6 § 1 mom. och 7 § 2 mom. 2 punkten som följer:

4 §

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

— —

4) de upphandlande enheter som avses i 5 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/), nedan *försörjningslagen.*

6 §

Blandade upphandlingskontrakt och tillämpning av upphandlingslagen

Om upphandlingen av en byggentreprenad, vara eller tjänst omfattas delvis av tillämpningsområdet för denna lag och delvis av tillämpningsområdet för lagen om offentlig upphandling och koncession (/), nedan *upphandlingslagen*, eller försörjningslagen samtidigt som upphandlingen bara kan göras med ett enda kontrakt, ska upphandlingen göras i enlighet med denna lag.

— —

7 §

Allmänna undantag från lagens tillämpningsområde

— —

Denna lag tillämpas inte heller på försvars- och säkerhetsupphandling som

— —

2) görs för att utföra en sådan verksamhet som i enlighet med 10 § i försörjningslagen genom ett beslut av Europeiska kommissionen har fastställts vara en direkt konkurrensutsatt verksamhet på marknader där tillträdet inte har begränsats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om Hansel Ab

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Hansel Ab (1096/2008) 2 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 3 § 2 mom. 1 punkten samt 3 § 2 mom. 2 punkten som följer:

2 §

Bolagets uppgifter

Bolaget är en sådan inköpscentral som avses i 4 § 12 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (/), i 10 § 2 punkten i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) och i 4 § 12 punkten i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/).
Bolaget har till uppgift att producera centraliserad upphandlingsverksamhet och stödverksamhet för inköp för sina kunder. Bolaget förvaltar upphandlingskontrakt. Dessutom har bolaget till uppgift att producera sakkunnig- och utvecklingstjänster i anslutning till upphandling för sina kunder.
— —

3 §

Kunder

— —
Kund hos bolaget kan dessutom vara
1) ett i 5 § 1 mom. 4 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession avsett offentligrättsligt organ, om en i 1 mom. i denna paragraf avsedd upphandlade enhet
— —
2) en i 5 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster avsedd upphandlande enhet som helt och hållet ägs av finska staten, eller
— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av kommunallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen (410/2015) 50 §, 126 § 2 mom. 3 punkten, 127 § 1 mom. 4 punkten och 131 § 3 mom. som följer:

50 §

Förhållandet mellan samarbete och lagen om offentlig upphandling

Om kommunen i enlighet med 8 § avtalar om att organiseringsansvaret för en uppgift som enligt lag åligger kommunen ska överföras på en annan kommun eller en samkommun, tillämpas inte lagen om offentlig upphandling och koncession (/), nedan *upphandlingslagen*, på överföringen.

På samarbetet mellan kommunerna tillämpas inte upphandlingslagen eller lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/), nedan *försörjningslagen*, om det i samarbetet är fråga om kommunens eller samkommunens upphandling hos anknutna enheter eller andra upphandlande enheter enligt 15 och 16 § i upphandlingslagen eller hos anknutna enheter eller andra upphandlande myndigheter enligt 25 och 26 § i försörjningslagen eller hos anknutna företag enligt 27 § eller hos samriskföretag enligt 28 § i den lagen.

126 §

Kommunens verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden

— —

En kommun sköter inte en uppgift i ett konkurrensläge på marknaden åtminstone när

— —

3) uppgiften sköts i samarbete på det sätt som avses i 49 § och det är fråga om verksamhet som bedrivs av anknutna enheter enligt 15 § i upphandlingslagen eller andra upphandlande enheter enligt 16 § i den lagen eller anknutna enheter enligt 25 § i försörjningslagen, andra upphandlande enheter enligt 26 § eller anknutna företag enligt 27 § i den lagen, eller om skyldigheten att konkurrensutsätta verksamheten inte i övrigt tillämpas på samarbetet,

— —

127 §

Undantag från bolagiseringsskyldigheten

Trots bolagiseringsskyldigheten får kommunen sköta uppgifter enligt 126 § som egen verksamhet, om

— —

4) kommunen producerar tjänster för anknutna enheter enligt 15 § i upphandlingslagen eller för anknutna enheter enligt 25 § i försörjningslagen, anknutna företag enligt 27 § eller samriskföretag enligt 28 § i den lagen,

— —

131 §

Skyldighet att tillhandahålla tjänster

— —

Tjänsteproducenten ska väljas genom ett öppet och icke-diskriminerande förfarande. Om skyldigheten att tillhandahålla tjänster uppfyller definitionen av upphandlingskontrakt eller koncession i upphandlingslagen, ska förfarandet enligt den lagen iakttas vid valet av tjänsteproducent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 20 och 40 a § i lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 20 § 1 mom. och 40 a § 1 mom., sådana de lyder i lag 499/2011, som följer:

20 §

Villkor för användning av stöd

Stödtagaren ska vid användningen av stöd iaktta ett förfarande som säkerställer att upphandling av varor och tjänster samt upplåtande på entreprenad sker så ekonomiskt som möjligt med beaktande av omfattningen, varaktigheten och arten av den åtgärd som stöds. Stödtagaren ska behandla deltagarna i upphandlingsförfarandet på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara öppet och med beaktande av proportionalitetskraven. Om värdet av en upphandling är högst 60 000 euro, behöver upphandlingen inte annonseras. Andra upphandlingar ska annonseras öppet, med undantag för småskaliga byggprojekt. Upphandlingen ska i förhållande till kvalitet och kvantitet ske så öppet som möjligt och upphandlingskontraktet ska upprättas på ett ändamålsenligt sätt i förhållande till upphandlingssituationen, så att kontraktet och de upphandlingsetapper som lett till kontraktet går att verifiera. Om stödtagaren är en upphandlande enhet som avses i 5 § 1 mom. 5 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (/) och EU-tröskelvärdena enligt 26 § i den lagen överskrids, ska den lagens bestämmelser om upphandling som överstiger tröskelvärdet tillämpas på upphandlingen. Stödtagaren ska förvara dokument som gäller upphandlingen, beslutet om upphandlingsfrågan inbegripet, i enlighet med bestämmelserna i 21 § i denna lag om förvaring av bokföringsmaterial och på begäran lägga fram en utredning om att upphandlingen har skett på det sätt som föreskrivs i detta moment.

— —

40 a §

Anmälan om upphandlingsförfarande som står i strid med villkoren för användningen av stöd

Om lagen om offentlig upphandling och koncession inte tillämpas på upphandling av den åtgärd som stöds, har en anbudsgivare vars anbud inte har lett till upphandlingskontrakt i ett upphandlingsförfarande som avses i 20 § rätt att på grund av anmälan som görs inom två veckor från det att anbudsgivaren har fått kännedom om att anbudet förkastats få ett motiverat svar av den närings-, trafik- och miljöcentral som har beviljat stödet om huruvida upphandlingen har skett på ett sätt som uppfyller villkoren för utbetalning av stöd. Svaret ges efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen har behandlat ansökan om utbetalning av stöd som beviljats för upphandlingen. Om man vid behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd till följd av anmälan upptäcker att ett väsentligt fel har begåtts i upphandlingsförfarandet, ska bestämmelserna i 46 § tillämpas på utbetalningen av stödet och på återkrav av stöd som redan betalats ut.

— —

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 16 punkten, sådan den lyder i lag 500/2015, samt

fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagen 308/2016, en ny 17 punkt som följer:

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

— —

16) tillsynen enligt 177 § 1 mom. och 179 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) över de skyldigheter som gäller försäkring,

20) möjligheten för upphandlande enheter att i upphandlingsförfaranden i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (/) och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (/) kontrollera huruvida de av prövning beroende grunder för uteslutning av anbudsgivare som avses i 81 § 1 mom. i den förstnämnda lagen föreligger.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att statsrådet försäkrar sig om att de anknutna enheter som ägs eller där bestämmande inflytande utövas av offentliga samfund har möjlighet att fullgöra sina skyldigheter på ett sätt som överensstämmer med upphandlingslagstiftningen syften.*

2. *Riksdagen förutsätter att regeringen följer upp konsekvenserna av lagstiftningen och i förekommande fall börjar bereda ändringar i den för att stödja innovativ upphandling som löser angivna problem och för att ge små¨och medelstora företag mer jämlika möjligheter att delta i offentlig upphandling.*

3. *Riksdagen förutsätter att statsrådet vid behov vidtar åtgärder för att precisera lagstiftningen inom de olika sektorerna och då särskilt beaktar avfallshanteringssektorns och social- och hälsovårdens verksamhetsförutsättningar.*

4. *Riksdagen förutsätter att regeringen i lagstiftningen om social- och hälsovårdstjänster ser till att boendeservice för äldre och för personer med funktionsnedsättning ordnas på ett mänskligt och kundorienterat sätt.*

Helsingfors 7.12.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Mika Lintilä cent (delvis)
medlem Martti Mölsä saf
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Ville Skinnari sd
medlem Joakim Strand sv
medlem Antero Vartia gröna
ersättare Sari Essayah kd.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.

RESERVATION 1

Motivering

Regeringens proposition med förslag till revidering av upphandlingslagstiftningen innehåller klara förbättringar jämfört med nuläget. Ändringarna grundar sig i stor utsträckning på Europeiska unionens nya direktiv om offentlig upphandling och koncession. Trots att propositionen är ett steg i rätt riktning måste förslaget till ny upphandlingslag i viss mån anses otillräckligt. Det föreslås dessutom en del nationella avvikelser från den allmänna europeiska linjen som kan leda till stora problem med tanke på en effektiv och ändamålsenligt verksamhet i de upphandlande enheterna.

Kvalitativa urvalskriterier vid konkurrensutsättning

Lagförslaget talar för att kvalitetskriterier ska få en mer framskjuten roll men att en upphandling fortfarande också kan göras enbart utgående från priset. Om priset är det enda kriteriet åläggs de upphandlande enheterna att motivera detta, såvida det inte rör sig om upphandling av varor.

För att nå målen för upphandlingen bland annat när det gäller effektivitet, socialt och ekologiskt ansvar och främjande av innovationer bör det ändå vara exceptionellt att priset beaktas som enda kriterium vid upphandlingen. Man bör i högre grad beakta förhållandet mellan pris och kvalitet och de totala kostnaderna. Också i de fall när det går att exakt definiera kvaliteten till exempel i grunderna för upphandlingen kan det omedelbara priset mycket sällan vara ett mer motiverat kriterium än de totala kostnaderna. När det gäller varuupphandling föreslås det till dessa delar att det billigaste priset vid konkurrensutsättning ska vara ett klart sekundärt urvalskriterium så att de upphandlande enheterna med lagstiftningens hjälp fås att beakta också övriga faktorer. Priset ska kunna användas som enda kriterium bara om det finns grundad anledning på grund av upphandlingens beskaffenhet.

För att företagsansvaret i högre grad ska beaktas vid upphandlingen föreslås det att begreppet miljöansvar och socialt ansvar i bestämmelsen om lagens ändamål öppnas så att man preciserar att det också innefattar aspekter som gäller företagsansvar och skatteansvar. Det blir då klart att det också är möjligt att använda kriterier som gäller etisk verksamhet och behörig betalning av skatt.

Livscykelkostnaderna vid upphandling

Livscykelkostnader är enligt förslaget till upphandlingslag de kostnader som orsakas den upphandlande enheten eller andra användare av föremålet för upphandlingen, under byggnadsentreprenaders, varors eller tjänsters livscykel. Dessa kostnader är kostnader för förvärv, driftskostnader, underhållskostnader samt återvinnings- och avfallskostnader. Livscykelkostnader är även sådana kostnader som kan orsakas av externa miljöeffekter och som är kopplade till föremålet för upphandlingen under dess livscykel, om deras penningvärde kan bestämmas och kontrolleras.

Genom att beakta livscykelkostnader blir det lättare att bestämma de verkliga kostnaderna för upphandlingen och således effektivisera upphandlingen och minska suboptimering som orsakar

förluster i det stora hela. På det sättet kan man också främja de samhälleliga mål som gäller en hållbar utveckling, cleantech och klimat- och energipolitiken vilka också nämns i regeringsprogrammet. En förändring på marknaden kräver att den offentliga sektorn föregår med gott exempel i sin egen upphandling.

Enligt lagförslaget kan en upphandlande enhet utgå från livcykelskostnaderna när den bedömer upphandlingsalternativen. På de grunder som nämns ovan föreslås det att ordalydelsen ändras så att det betonas kraftigare att en upphandlande enhet ska sträva efter att utgå från livcykelskostnaderna när den bedömer upphandlingskostnaderna i de fall när det klart går att ange dessa.

Minimivillkor som gäller anställningar vid upphandling

I lagförslaget föreskrivs det utifrån Internationella arbetsorganisationen ILO:s konventioner att ett villkor som gäller minimivillkor för anställningar ska tas in i statliga centralförvaltningsmyndigheters upphandlingskontrakt och i alla upphandlingskontrakt som gäller byggentreprenader. I de i Finland utförda arbeten som ingår i upphandlingskontraktet ska följas åtminstone de minimivillkor för ett anställningsförhållande som enligt Finlands lag och bestämmelserna i kollektivavtalen ska iakttas i likartat arbete.

Enligt EU:s upphandlingsdirektiv ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att aktörerna vid fullgörande av offentliga kontrakt iakttar tillämpliga miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter. Med avseende på denna skyldighet är skrivningen i propositionen inte tillräckligt kraftfull. Direktivet inte endast möjliggör utan kan med fog anses kräva att en förbindelse om att iaktta minimianställningsvillkor tas in i också i andra upphandlingskontrakt än de inom statsförvaltningen och byggbranschen.

På den grunden föreslås det att skyldigheten att i ett upphandlingskontrakt ta in ett villkor som gäller iakttagande av minimianställningsvillkor utvidgas till att gälla alla upphandlande enheter.

Obligatoriska grunder för uteslutning

Förutom att betona vikten av att beakta kvalitativa aspekter kan man framhäva miljöaspekterna och de sociala aspekterna genom mer kategoriska bestämmelser om uteslutningsgrunderna.

Enligt propositionen får en upphandlande enhet utesluta en anbudsgivare ur anbudsförfarandet som ”inte har fullgjort sina miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter enligt Finlands eller Europeiska unionens lagstiftning, kollektivavtalen eller de internationella konventioner som uppräknas i bilaga C, om den upphandlande enheten kan styrka detta”. En uteslutning är i dessa fall ändå alltid beroende av prövning.

Upphandlingsdirektivet möjliggör ett striktare förhållningssätt och det är i synnerhet i fall som inte är ringa skäl att föreskriva om ett obligatorium i fråga om de försummelser av miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som det hänvisas till. Till dessa delar föreslås det att de obligatoriska grunderna för uteslutning ska kompletteras med att anbudsgivaren på ett sätt som inte är ringa har underlåtit att fullgöra sina miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter enligt Finlands eller Europeiska unionens lagstiftning, kollektivavtalen eller de internationella konventio-

ner som uppräknas i bilaga C, och den upphandlande enheten kan styrka detta. I fall som kan betraktas som ringa ska uteslutningsgrunden fortfarande vara beroende av prövning.

I regeringens proposition ingår ett stort antal brottsbenämningar som obligatoriska grunder för uteslutning vilka särskilt hänför sig till svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. I dessa fall har det dömts ut fängelse vilket har lett till en anteckning i straffregistret. I förteckningen saknas emellertid ett flertal brottsbenämningar som är viktiga med tanke på den svarta ekonomin och som det är möjligt och befogat att ta med inom ramen för upphandlingsdirektivet.

På dessa grunder föreslås det att förteckningen över obligatoriska grunder för uteslutning kompletteras med domar för följande brott vilka framgår av straffregistret:
- registeranteckningsbrott enligt 16 kap. 7 § i strafflagen,
- olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri enligt 29 kap. 4 § c i strafflagen,
- bokföringsbrott enligt 9 § och grovt bokföringsbrott enligt 9 a § i 30 kap. i strafflagen,
- bedrägeri enligt 1 § och grovt bedrägeri enligt 2 § i 36 kap. i strafflagen,
- oredlighet som gäldenär enligt 1 §, grov oredlighet som gäldenär enligt 1 a §, gäldenärsbedrägeri enligt 2 § och grovt gäldenärsbedrägeri enligt 3 § i 9 kap. i strafflagen,
- miljöbrott enligt 48 kap. 1–5 § i strafflagen.

En annan obligatorisk uteslutningsgrund föreslås vara att en anbudssökande eller anbudsgivare eller en person i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som utövar representations-, besluts- eller tillsynsmakt meddelats näringsförbud. I sak kan en uteslutning anses självklar i dessa situationer, men om det inte finns en uttrycklig bestämmelse om saken kan uteslutningen i praktiken leda till besvär och ersättningsanspråk. Därför är det för tydlighetens skull befogat att ta in ett uttryckligt omnämnande av saken.

In-houseupphandlingar

I propositionen är gränserna för de anknutna enheternas försäljning till utomstående (möjlighet att sälja till andra än ägarna) anmärkningsvärt strikta.

I EU:s upphandlingsdirektiv är gränsen 20 procent av omsättningen. Direktivet saknar också helt i euro uttryckta begränsningar.

Regeringen däremot föreslår att 5 procent av affärsverksamheten eller högst 500 000 euro ska vara en absolut övre gräns för försäljning till utomstående. En enhet betraktas inte som en anknuten enhet om den överskrider någondera gränsen. Gränserna är synnerligen strikta och därför har man i propositionen tvingats införa en del lindringar i vissa särskilda situationer som är svåra att definiera. Propositionen är också exceptionell i ett europeiskt perspektiv och veterligen kommer inte något annat EU-land att införa så strikta gränser för försäljningen till utomstående. En situation där en anknuten enhet på grund av att den överskridit gränsen plötsligt förlorar sin ställning som anknuten enhet skulle kunna vara ytterst skadlig både för den anknutna enheten och för den upphandlande enheten. Därför måste de anknutna enheterna i praktiken för säkerhets skull ha en klar marginal för att gardera sig mot att gränserna överskrids till exempel på grund av ändringar i den årliga omsättningen. Den faktiska försäljningen kommer då att befinna sig klart under gränserna. Gränserna i direktiven är således motiverade. De gränser som föreslås i propositionen skul-

le leda till betydande problem för kommunala bolag inom en rad branscher. Flera bolags omsättning är så stor att den absoluta gränsen på 500 000 euro bara utgör cirka en procent av omsättningen.

En anknuten enhets försäljning kan vara lämplig och nyttig för kommuninvånarna och det lokala näringslivet exempelvis när privata tjänster till ett vettigt pris inte står att få eftersom den lokala efterfrågan är så liten. I många fall ökar denna försäljning effektiviteten eftersom den utnyttjar synergieffekterna av lagfäst offentlig verksamhet och ett privat servicebehov. De kommunala företagshälsovårdsbolagen erbjuder också annan service än den som hör till den lagfästa företagshälsovården. Avfallsbolagen tar hand om hushållens avfall och dessutom om avfallshanteringen för små företag som finns vid dess rutt. Sjukvårdsdistriktens laboratoriebolag säljer sina laboratorietjänster till små lokala läkarstationer för vilka det inte är lönsamt att ha ett eget laboratorium. För många anknutna enheter är försäljningen till utomstående ett sätt att jämna ut överproduktion och undvika svinn.

Med undantag av intressegrupperingarnas kraftiga lobbning har det inte framförts några relevanta grunder för att skärpa bestämmelserna om anknutna enheter och avvika från den europeiska linjen. I dagens läge är det inte motiverat att försämra de upphandlande enheternas möjligheter att ordna de anknutna enheternas verksamhet på det sätt som är lämpligast, utan lagen måste stiftas så att den motsvarar EU:s upphandlingsdirektiv. Kommunerna och andra upphandlande enheter kan exempelvis i kommunala upphandlingsinstruktioner eller koncerndirektiv besluta om striktare begränsning för in-houseverksamhet, om det är motiverat med hänsyn till de lokala förhållandena. Det finns emellertid ingen anledning att begränsa verksamheten mer än direktivet kräver.

Dessutom är det motiverat att precisera regleringen om anknutna enheter när det gäller enheternas möjlighet att göra upphandlingar direkt av en upphandlande enhet. Som den ser ut nu är ordalydelsen i propositionen oklar och lämnar rum för tolkning i situationer där en anknuten enhet har flera ägare och ingen av dem ensam utövar bestämmande inflytande i enheten.

Social- och hälsovårdstjänster och andra särskilda tjänster

I propositionen föreslås det att det nationella tröskelvärdet för social- och hälsovårdstjänsterna höjs till 400 000 euro vilket innebär en kraftig höjning jämfört med nuläget. Höjningen av tröskelvärdet vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster ger de upphandlande enheterna större utrymme för prövning och flexibilitet och möjliggör direktupphandlingar oftare än förut vilket kan anses motiverat i fråga om dessa tjänster. EU:s upphandlingsdirektiv gör det ändå möjligt att höja det nationella tröskelvärdet till 750 000 euro. Det föreslås att denna möjlighet ska utnyttjas till fullo och att tröskelvärdet höjs till detta belopp. Alla de social- och hälsovårdsaktörer i offentliga eller tredje sektorn som hörts i utskotten har förespråkat ett så högt tröskelvärde som möjligt.

Enligt propositionen kan de totalekonomiska effekterna också vid upphandling av social- och hälsovårdstjänster bestämmas antingen enbart utifrån det billigaste priset eller utifrån de lägsta totalkostnaderna eller det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. Den föreslagna lösningen kan inte som sådan anses motiverad i fråga om dessa tjänster där kvaliteten och tillsynen över den är mycket viktig. Det föreslås därför att propositionen ändras så att det billigaste priset kan vara det

enda kriteriet med avseende på totalekonomin bara om det finns synnerligen vägande skäl som beror på upphandlingens beskaffenhet.

Den särskilda personliga servicen inom social- och hälsovården, såsom boendeservice för personer med funktionsnedsättning, har vissa särdrag som föranleder att servicen i princip bör ordnas på annat sätt än genom anbudsförfarande enligt upphandlingslagen. Också de inhumana konsekvenser upphandlingen har haft talar för detta. Regeringen bör inleda beredning för att främja det här målet.

Förslaget

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet men lagförslag 1 med ändringar ***(Reservationens ändringsförslag)*** och

att riksdagen godkänner ett uttalande. ***(Reservationens förslag till uttalande)***

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om offentlig upphandling och koncession

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 1

Allmänna bestämmelser

1 kap.

Syfte, principer och definitioner

1 §

(Som i EkUB)

2 §

Lagens ändamål

(1 mom. som i EkUB)

De upphandlande enheterna ska sträva efter att ordna sin upphandling så att den kan genomföras på ett så ekonomiskt, kvalitativt och systematiskt sätt som möjligt genom att utnyttja befintliga konkurrensförhållanden och med beaktande av miljöaspekter och sociala aspekter, inbegripet aspekter som gäller företagsansvar och skatteansvar. För att minska de administrativa uppgifterna i anslutning till upphandlingen kan de upphandlande enheterna utnyttja ramavtal samt genomföra gemensamma upphandlingar eller utnyttja andra samarbetsmöjligheter vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.

(3 mom. som i EkUB)

3—5 §

(Som i EkUB)

2 kap.,

Tillämpningsområdet och avgränsning av det

6—14 §

(Som i EkUB)

15 §

Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande enheten

Denna lag tillämpas inte på upphandling som den upphandlande enheten gör hos anknutna enheter. Med anknutna enheter avses enheter som är formellt fristående från den upphandlande enheten och självständiga med tanke på beslutsfattandet. En förutsättning är dessutom att den upphandlande enheten självständigt eller tillsammans med andra upphandlande enheter utövar ett bestämmande inflytande över den anknutna enheten på samma sätt som över sina egna verksamhetsställen och att den anknutna enheten bedriver högst tjugo procent av sin affärsverksamhet ~~och med högst en andel på 500 000 euro~~ tillsammans med andra aktörer än de upphandlande enheter

som utövar ett bestämmande inflytande över den. I enheter anknutna till upphandlande enheter får inte finnas annat kapital än de upphandlande enheternas kapital.

(2 mom. som i EkUB)

~~Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 när det inte förekommer verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och motsvarar affärsverksamheten vid den enhet som den upphandlande enheten utövar ett bestämmande inflytande över. Verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor anses inte föreligga om den upphandlande enheten har publicerat en i 58 § 3 mom. avsedd öppenhetsannons om en planerad försäljning från en enhet som den utövar bestämmande inflytande över och till andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande, och den upphandlande enheten inte inom den tidsfrist som anges i annonsen får svar som avser verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och som motsvarar enhetens affärsverksamhet. Tidsfristen för inlämnande av svar ska vara minst 14 dygn från det att öppenhetsannonsen har publicerats. Den procentandel som avses i detta moment ska när förutsättningarna uppfylls tillämpas på den enhet som är föremål för öppenhetsannonsen, och detta ska göras tre år från det att tidsfristen för svar enligt annonsen har löpt ut.~~

~~Den procentuella begränsning av omsättningen som avses i 1 mom. tillämpas inte när värdet på den affärsverksamhet som bedrivits med andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande över enheten uppgår till i genomsnitt mindre än 100 000 euro per år under de tre år som föregår kontraktets tilldelning.~~

(3 mom. som 5 mom. i EkUB)

Denna lag tillämpas inte på situationer där en anknuten enhet som är en upphandlande enhet gör en upphandling hos en upphandlande enhet som ensam eller tillsammans med andra upphandlande enheter utövar ett bestämmande inflytande över den eller hos en annan anknuten enhet som samma upphandlande enhet eller enheter utövar bestämmande inflytande över.

16 §

Upphandling hos andra upphandlande enheter

Denna lag tillämpas inte på upphandling mellan upphandlande enheter genom vilken de upphandlande enheterna i samarbete och för att uppnå gemensamma mål genomför sådana offentliga tjänster i det allmännas intresse som de ansvarar för. En förutsättning är dessutom att högst tjugo procent ~~och en andel på högst 500 000 euro~~ av de tjänster som berörs av samarbetet produceras för andra än avtalsparterna. På bestämmande av procentandelen tillämpas vad som föreskrivs i 15 § 2 mom.

~~Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 när de tjänster som berörs av samarbetet inte inbegriper verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor. Verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor anses inte föreligga om de upphandlande enheter som deltagit i samarbetet har publicerat en i 58 § 3 mom. avsedd öppenhetsannons för andra än avtalsparterna om en planerad produktion av de tjänster som berörs av samarbetet, och de upphandlande enheterna inte inom den tidsfrist som anges i annonsen får svar som avser verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och som gäller de tjänster som berörs av samarbetet. Tidsfristen för inlämnande av svar ska vara minst 14 dygn från det att öppenhetsannonsen har publicerats. Den procentandel som avses i detta moment tillämpas när förutsättningarna uppfylls på de tjänster som berörs av det samarbete som öppenhetsannonsen gäller, och detta ska göras tre år från det att tidsfristen för svar enligt annonsen har löpt ut.~~

~~Den procentuella begränsning av produktionen av tjänster som avses i 1 mom. tillämpas inte när värdet på de tjänster som berörs av samarbetet och som producerats för andra än avtalsparterna uppgår till i genomsnitt mindre än 100 000 euro per år under de tre år som föregår kontraktets tilldelning.~~

17—19 §

(Som i EkUB)

3 kap.

Gemensam upphandling och reservering av upphandling

20—24 §

(Som i EkUB)

4 kap.

Tröskelvärden och beräkning av det uppskattade värdet av en upphandling

25—31 §

(Som i EkUB)

AVDELNING II

Bestämmelser om varu- och tjänsteupphandlingar, byggentreprenader och projekttävlingar som överstiger EU-tröskelvärdet

5 kap.

Upphandlingsförfaranden

32—55 §

(Som i EkUB)

6 kap.

Tidsfrister

56 och 57 §

(Som i EkUB)

7 kap.

Skyldighet att annonsera om upphandling och annonseringsförfarandet

58—61 §

(Som i EkUB)

8 kap.

Informationsutbyte

62—64 §

(Som i EkUB)

9 kap.

Förberedelse av upphandlingen, anbudsförfrågan och beskrivning av föremålet för upphandlingen

65—78 §

(Som i EkUB)

10 kap.

Val av anbudssökande och anbudsgivare samt val av anbud

79 §

(Som i EkUB)

80 §

Obligatoriska grunder för uteslutning

Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om den upphandlande enheten fått kännedom om att anbudssökanden eller anbudsgivaren, en ledamot i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren genom en lagakraftvunnen dom som framgår av straffregistret dömts till straff för något av följande brott

(1 mom. 1—7 punkten som i EkUB)

8) registeranteckningsbrott enligt 16 kap. 7 § i strafflagen,

9) olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri enligt 29 kap. 4 c § i strafflagen,

10) bokföringsbrott enligt 30 kap. 9 § och grovt bokföringsbrott enligt 30 kap. 9 a § i strafflagen,
11) bedrägeri enligt 36 kap. 1 § och grovt bedrägeri enligt 36 kap. 2 § i strafflagen,
12) oredlighet som gäldenär enligt 39 kap. 1 § och grov oredlighet som gäldenär enligt 39 kap. 1 a §, gäldenärsbedrägeri enligt 39 kap. 2 § och grovt gäldenärsbedrägeri enligt 39 kap. 3 § i strafflagen,
13) miljöförstöring enligt 48 kap. 1 §, grov miljöförstöring enligt 48 kap. 2 §, miljöförseelse enligt 48 kap. 3 §, miljöförstöring av oaktsamhet enligt 48 kap. 4 § eller naturskyddsbrott enligt 48 kap. 5 § i strafflagen.
(2—4 mom. som i EkUB)
Den upphandlande enheten ska genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om denne på något annat sätt än ett sådant som avses i 1 eller 2 mom. har underlåtit att fullgöra sina miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter enligt Finlands eller Europeiska unionens lagstiftning, kollektivavtalen eller de internationella konventioner som uppräknas i bilaga C, om den upphandlande enheten kan styrka detta och försummelsen inte ska betraktas som ringa. (Nytt 5 mom.)
En anbudssökande eller anbudsgivare får inte uteslutas ur ett anbudsförfarande, om mer än fem år har förflutit sedan den lagakraftvunna domen för ett brott som avses i 1—3 mom. gavs eller en försummelse som avses i 5 mom. upphörde.

81 §

Av prövning beroende grunder för uteslutning

Den upphandlande enheten får genom sitt beslut utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsförfarandet, om anbudssökanden eller anbudsgivaren
(1 mom. 1—4 punkten som i EkUB)
5) på något annat sätt än det som avses i 80 § 5 mom. har underlåtit att fullgöra sina miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter enligt Finlands eller Europeiska unionens lagstiftning, kollektivavtalen eller de internationella konventioner som uppräknas i bilaga C, om den upphandlande enheten kan styrka detta,
(1 mom. 6—11 punkten som i EkUB)
(2—4 mom. som i EkUB)

82—92 §

(Som i EkUB)

93 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud ska väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. Den upphandlande enheten ska sträva efter att i första hand som kriterium för det ekonomiskt mest fördelaktiga priset använda något annat än bara det förmånligaste priset. Vid annan upphandling än varuupphandling kan den

upphandlande enheten använda det förmånligaste priset som enda kriterium bara om det finns grundad anledning som hänför sig till upphandlingens beskaffenhet. Om den upphandlande enheten vid annan upphandling än varuupphandling använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, i upphandlingsbeslutet eller i den särskilda rapporten om upphandlingsförfarandet.

(2—5 mom. som i EkUB)

94 §

(Som i EkUB)

95 §

Livscykelkostnader

Om det går att beräkna livscykelkostnaderna enligt denna paragraf, ska den upphandlande enheten sträva efter att använda demsom kriterium vid bedömningen av kostnaderna för upphandlingen. Livscykelkostnader är de kostnader som orsakas den upphandlande enheten eller andra användare av föremålet för upphandlingen, under byggnadsentreprenaders, varors eller tjänsters livscykel. Dessa kostnader är kostnaderna för förvärv, driftskostnader, underhållskostnader samt återvinnings- och avfallskostnader.

(2 och 3 mom. som i EkUB)

96 och 97§

(Som i EkUB)

98 §

Särskilda villkor för upphandlingskontrakt

(1 mom. som i EkUB)

~~Till ett upphandlingskontrakt mellan en statlig centralförvaltningsmyndighet och den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska fogas ett villkor enligt vilket det i de i Finland utförda arbeten som ingår i upphandlingskontraktet ska följas åtminstone de minimivillkor för ett anställningsförhållande som enligt finsk lag och bestämmelserna i kollektivavtalen ska iakttas i likartat arbete.~~

~~Vad som i 2 mom. föreskrivs om statliga centralförvaltningsmyndigheters skyldighet tillämpas också när en annan upphandlande enhet ingår ett upphandlingskontrakt som avser byggentreprenad.~~

98 a § (Ny)

I kontraktet mellan den upphandlande enheten och den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska det tas in ett villkor om att i de i Finland utförda arbeten som ingår i upphandlingskontraktet ska följas åtminstone de minimivillkor för ett anställningsförhållande som enligt Finlands lag och bestämmelserna i kollektivavtalen ska iakttas i likartat arbete.

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 1

AVDELNING III

Förfaranden i fråga om nationella upphandlingar, social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar samt koncessioner

11 kap.

Nationella förfaranden

99—106 §

(Som i EkUB)

12 kap.

Social- och hälsovårdstjänster samt andra särskilda tjänsteupphandlingar

107—109 §

(Som i EkUB)

110 §

Direktupphandling i särskilda situationer

Utöver det som föreskrivs i 109 § 2 mom. får den upphandlande enheten använda direktupphandling i enskilda fall vid tjänsteupphandling enligt detta kapitel, om det med hänsyn till tryggandet av ett för klienten betydelsefullt vård- eller klientförhållande skulle vara ~~uppenbart~~ oskäligt eller ~~särskilt~~ oändamålsenligt att ordna ett anbudsförfarande eller byta tjänsteleverantör eller om det skulle äventyra kundens grundläggande rättigheter.

111—114 §

(Som i EkUB)

115 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

(1 mom. som i EkUB)

Vid upphandlingen av social- och hälsovårdstjänster enligt detta kapitel kan en upphandlande enhet när det gäller ekonomisk fördelaktighet använda det förmånligaste priset som enda kriterium endast om det finns synnerligen vägande skäl som hänför sig till upphandlingens beskaffenhet. Om den upphandlande enheten använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, i upphandlingsbeslutet eller i den särskilda rapporten.

13 kap.

Koncessioner

116—122 §

(Som i EkUB)

AVDELNING IV

Gemensamma bestämmelser om upphandlingsbeslut, upphandlingskontrakt, tillsyn och rättsmedel samt särskilda bestämmelser

14 kap.

Upphandlingsbeslut och upphandlingskontrakt

123—138 §

(Som i EkUB)

15 kap.

Tillsyn över upphandlingar

139—144 §

(Som i EkUB)

16 kap.

Rättsmedel

145—169 §

(Som i EkUB)

17 kap.

Särskilda bestämmelser

170—174 §

(Som i EkUB)

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 1

Reservationens ändringsförslag

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder lagberedning för att i högre grad ordna den särskilda personliga servicen inom social- och hälsovården, såsom boendeservice för personer med funktionsnedsättning, på annat sätt än genom anbudsförfarande enligt upphandlingslagen på grund av särdragen i denna service.

Helsingfors 7.12.2016

Lauri Ihalainen sd
Hanna Sarkkinen vänst
Ville Skinnari sd

RESERVATION 2

Motivering

Propositionen med förslag till upphandlingslag är till största delen en bra och välkommen ändring av lagstiftningen om offentlig upphandling. Syftet med ändringarna är att effektivisera användningen av allmänna medel, förenkla upphandlingsförfarandena, klarlägga de centrala begreppen i lagen, förbättra små och medelstora företags möjligheter att delta i anbudsförfaranden, förbättra möjligheterna att beakta miljöaspekter och sociala aspekter samt garantera alla anbudsgivare en jämlik och icke-diskriminerande behandling vid offentlig upphandling.

Genom propositionen genomförs Europeiska unionens nya direktiv om offentlig upphandling och koncession.

Syftena med lagen fullföljs huvudsakligen bra i propositionen. När upphandlingsförfarandet förenklas och till exempel innovativ upphandling underlättas får de upphandlande enheterna den flexibilitet de behöver i sin verksamhet. Små och medelstora företag får bättre möjligheter att delta genom att det blir lättare att dela upp upphandlingen i mindre delar. Möjligheterna att väga in miljöaspekter och sociala aspekter i upphandlingen betonas i stället för bara det lägsta priset.

Propositionen är ett steg i rätt riktning inom upphandlingslagstiftningen, men den är bristfällig på vissa punkter. EU:s upphandlingsdirektiv gör det möjligt att tillämpa miljöaspekter, sociala aspekter och samhällsansvar för företag som kriterier i större utsträckning än vad som föreslås i propositionen och är till viss del också mer förpliktande när det gäller att tillämpa de här kriterierna. I sitt betänkande borde ekonomiutskottet ytterligare ha stärkt möjligheterna att tillämpa andra kriterier än priset när en leverantör ska utses genom anbudsförfarande.

Regeringen sätter också onödigt strikta gränser för anknutna enheters försäljning till utomstående. Det kan leda till problem framför allt inom stödtjänsterna för hälso- och sjukvården, som på många orter är koncentrerade till kommunala anknutna enheter. Enskilda hälso- och sjukvårdsaktörer kan inte nödvändigtvis köpa in till exempel diagnostiska tjänster i den omfattning de behöver. Den gräns som anges i upphandlingsdirektivet är för sin del onödigt hög, för den leder till en orättvis konkurrenssituation mellan den anknutna enheten och privata företag i samma bransch. Gränsen för anknutna enheters försäljning till utomstående bör förbli densamma som nu.

I den föreslagna lagen förtydligas utgående från EU:s upphandlingsdirektiv och koncessionsdirektiv hur upphandlande enheter kan främja miljöskyddet och en hållbar utveckling och samtidigt säkerställa att de får bästa tänkbara förhållande mellan pris och kvalitet för sina upphandlingskontrakt. Det föreslås också utvidgade och tydligare bestämmelser om beaktandet av sociala faktorer. Det är ett steg i rätt riktning, men det behövs också garantier för behövlig rådgivning. Det är uppenbart att bristen på rådgivning har varit ett hinder för de upphandlande enheterna att använda andra kriterier än priset. Rådgivningen, vägledningen och uppföljningen i fråga om miljöaspekter, sociala aspekter och andra ansvarsaspekter bör effektiviseras betydligt och de resurser som behövs bör garanteras.

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 2

Regleringen av anknutna enheter

I propositionen är gränserna för de anknutna enheternas möjlighet att sälja till andra än ägarna onödigt strikta. Den föreslagna gränsen på 5 procent och 500 000 euro skulle orsaka många till staten eller kommunerna anknutna enheter oskäliga problem. Gränsen bör sättas vid 20 procent, utan något belopp i euro, såsom upphandlingsdirektivet medger. En högre gräns är särskilt motiverad i orter med obetydlig privat affärsverksamhet där man inte heller kan räkna med att privat verksamhet ska uppstå inom den anknutna enhetens sektor.

Femprocentsgränsen i kombination med eurobeloppet är anmärkningsvärt strikt i jämförelse med de övriga EU-länderna. I praktiken kommer många aktörer att riskera att förlora sin ställning som anknuten enhet på grund av att den föreskrivna gränsen överskrids, vilket betyder att de måste skydda sig mot överskridningar genom att hålla försäljningen till utomstående på en nivå som ligger betydligt under den.

En alltför begränsad försäljningsrätt orsakar problem i synnerhet inom hälso- och sjukvården. Under de senaste årtiondena har de stödtjänster som behövs inom hälso- och sjukvården koncentrerats exempelvis till regionala affärsverk. På det sättet har man kunnat trygga de diagnostiska tjänsterna (laboratorieverksamhet, bilddiagnostik) i glesbygdsområden och kunnat göra betydande kostnadsbesparingar. En fungerande konkurrens inom social- och hälsovården förutsätter att också små och medelstora aktörer, såsom privata läkare och tandläkare, får nödvändiga stödtjänster.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar i sitt utlåtande till ekonomiutskottet att om upphandlingslagen förverkligas i den föreslagna formen, kommer bestämmelserna om de anknutna enheternas upphandling att hindra de kommunala hälsovårdscentralerna från att få de regionala upphandlings- och logistiktjänster samt laboratorie- och bilddiagnostiktjänster som de har tillgång till i dag.

Det finns ingen orsak att i lagstiftningen skärpa den gräns som anges i EU-direktivet, men det är ändå viktigt att de upphandlande enheterna själva får bestämma om en strängare gräns än i direktivet till exempel i en instruktion eller någon annan anvisning. I många fall är detta motiverat med hänsyn till de lokala omständigheterna. I orter med livlig privat affärsverksamhet kan en alltför hög försäljningsgräns vara problematisk med tanke på konkurrensen.

Rådgivning, vägledning och uppföljning i fråga om upphandling

När man vill främja en ansvarsfull upphandling är problemet inte så mycket det att lagstiftningen inte skulle göra det möjligt att tillämpa något annat kriterium än priset. Man bör öka de upphandlande enheternas kompetens och övertygelse om att det är acceptabelt att tillämpa också andra kriterier. Redan i dag finns det tillgång till rådgivning, men en skyldighet i lagen skulle säkerställa att det ordnas högklassig rådgivning överallt i Finland och att denna betonar möjligheten att tillämpa sociala kriterier samt miljö- och administrativa kriterier.

Upphandlingen utvecklas hela tiden, inte bara genom lagstiftning utan också i de upphandlande enheterna och i statliga myndigheter och forskningsinstitut. För att upphandlingen ska vara an-

svarsfull måste det finnas en fungerande lagstiftning, och dessutom måste de upphandlande enheterna förbinda sig till ansvarsfullhet såväl i fråga om strategier och utbildning av anställda som inom ledningen. För detta krävs det lämplig rådgivning, uppföljning och styrning.

Den offentliga upphandlingen har en viktig ekonomisk, miljömässig och social dimension. All upphandling måste ske ansvarsfullt. De kriterier som har att göra med en ansvarsfull upphandling måste prioriteras, och det måste anges också i lag att det förmånligaste priset i sig ska vara ett sekundärt urvalskriterium.

Jag föreslår att lagen kompletteras med en särskild paragraf om rådgivning, som ålägger de statliga myndigheterna att se till att det finns tillgång till tillräcklig rådgivning särskilt om alternativa kriterier till priset. Dessutom föreslår jag att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta en enhet för rådgivning, vägledning och uppföljning. Enheten ska följa användningen av miljökriterier, sociala kriterier och kriterier som gäller företagsansvar. Den ska också följa hur exempelvis statsrådets principbeslut om upphandling genomförs och ge de upphandlande enheterna behövlig rådgivning. Enheten kunde finnas till exempel under arbets- och näringsministeriet eller Konkurrens- och konsumentverket.

Priset som uteslutande kriterium

Värdet av den offentliga sektorns inköp i Finland är årligen cirka 30 miljarder euro, dvs. cirka en femtedel av bruttonationalprodukten. Den offentliga sektorn är en stor inköpare och har därmed en viktig roll när det gäller att främja miljöskydd, socialt ansvar och företagens samhällsansvar. Statens och kommunernas upphandlande enheter har möjlighet att stödja det finländska arbetets konkurrenskraft, göra miljö- och klimatmässigt hållbara anskaffningar och skydda de mänskliga rättigheterna genom att kräva socialt ansvar i fråga om både de produkter som tillverkas i Finland och de produkter som tillverkas i låglöneländer.

Enligt en utredning som gjorts vid arbets- och näringsministeriet (Erfarenheter av användningen av sociala kriterier vid offentlig upphandling, 18/2015) talas det mycket om social ansvar vid offentlig upphandling, men tills vidare är de konkreta åtgärderna ganska få. Lagstiftningen borde sända en tydlig signal om att det förmånligaste priset i sig är ett sekundärt urvalskriterium i upphandlingshelheten och att andra kriterier såsom kvalitet, livscykelkostnader eller ansvar väger tyngre.

Enligt ett utlåtande från Finnwatch till ekonomiutskottet har försöken att främja användningen av kriterier som gäller samhällsansvar på frivillig väg inte lett till resultat. Följaktligen måste lagförslagets 93 § ändras på det sätt som upphandlingsdirektiven medger så att de upphandlande myndigheterna inte får använda priset eller kostnaderna som enda kriterium när de ingår upphandlingskontrakt. Enligt Finnwatch kunde en gemensam bestämmelse som är bindande för alla upphandlande myndigheter garantera att valet av anbud vid upphandlingen inte bidrar till dåliga arbetsvillkor eller farliga arbetsförhållanden. Då får också ansvarsfulla finländska företag bättre möjligheter att hävda sig i anbudsförfaranden.

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 2

Företagens samhällsansvar och skatteansvar

Finland har förbundit sig att genomföra och följa FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Enligt principerna ska stater verka för att företag som de genomför affärstransaktioner med respekterar de mänskliga rättigheterna. En särskilt viktig form av affärstransaktioner är just den offentliga upphandlingen, som enligt FN-principerna ger stater unika möjligheter att främja företagens kunskap om och respekt för de mänskliga rättigheterna, inbegripet genom avtalsvillkoren, med vederbörlig hänsyn till staters relevanta åtaganden enligt nationell och internationell rätt.

I propositionen beaktas emellertid varken företagsansvaret eller de kriterier som hänför sig till företagens betalning av skatt. Jag föreslår att dessa kriterier tas med i lagens 2 § (lagens ändamål).

Beaktande av företagens skattefotspår

Varken i upphandlingsdirektiven (2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU) eller i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om upphandlingsförfarandet (RP 108/2016 rd) finns det några explicita hänvisningar till ansvarsfull skattebetalning. I lagen hänvisas det i ett flertal paragrafer till miljöaspekter och sociala aspekter, men de ekonomiska aspekterna av företagens samhällsansvar nämns bara i en artikel i ett direktiv och i en paragraf i upphandlingslagen rent allmänt.

Enligt ett utlåtande från Finnwatch till ekonomiutskottet är det nödvändigt att genom lag säkerställa en ansvarsfull skattebetalning vid offentliga upphandlingar. Annars finns det risk för att det är de stora multinationella bolagen som vinner anbudsförfarandena och att dessa genom aggressiv skatteplanering överför vinsterna av den upphandlade affärsverksamheten utom räckhåll för den finländska beskattningen. I offentligheten har det förekommit flera fall där hälsovårds-, elöverförings- och andra bolag har gjort sig skyldiga till skatteflykt så att Finland har gått miste om stora skatteinkomster. Enligt Finnwatch kan upphandling utifrån det förmånligaste priset bli dyrt i slutändan.

Jag föreslår att 98 § om särskilda villkor för upphandlingskontrakt kompletteras med en bestämmelse om att det företag som vunnit anbudsförfarandet offentligt ska rapportera sina landsvisa bokslutsuppgifter för tiden för upphandlingen.

Begränsningen av skyldigheten att iaktta miljö-, social- och arbetsrättsliga krav

I syfte att på ett lämpligt sätt integrera miljö-, social- och arbetsrättsliga krav i offentliga upphandlingsförfaranden är det enligt skäl 37 i ingressen till upphandlingsdirektivet av särskild vikt att medlemsstater och upphandlande myndigheter vidtar relevanta åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av de miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som är tillämpliga på den ort där byggentreprenaden utförs eller tjänsterna tillhandahålls och som följer av lagar, författningar, dekret och beslut både på nationell nivå och på unionsnivå, samt av kollektivavtal.

I propositionen har denna så kallade sociala klausul (iakttagande av en miniminivå för miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter) begränsats till att enbart gälla i Finland utförda arbeten i

byggentreprenader och annan upphandling som de statliga centralförvaltningsmyndigheterna gör. Begränsningarna innebär att de grundläggande rättigheterna i arbetslivet inte kan garanteras i fråga om arbete och underleveranser som utförs i utlandet. De nationella begränsningarna strider således mot reformens utvecklingsmål. Lagförslagets 98 § bör ändras så att begränsningarna till statliga centralförvaltningsmyndigheter, byggentreprenader och i Finland utförda arbeten slopas.

Livslånga tjänster för personer med funktionsnedsättning

Handikappforum säger i sitt utlåtande till ekonomiutskottet att konkurrensutsättningen av social- och hälsovårdstjänster både upphandlingstekniskt och avtalsrättsligt är särskilt krävande. Det beror enligt Handikappforum på att tjänsterna är mycket komplexa och ska kunna anpassas till ett stort antal olika situationer och tjänstekombinationer. I detta avseende hör tjänsterna för personer med funktionsnedsättning till de tjänster som är mest krävande.

Det är ytterst viktigt att i lagstiftningen beakta de särdrag som finns inom servicen till funktionshindrade jämfört med de övriga social- och hälsovårdstjänsterna. Servicen till funktionshindrade ska trygga självbestämmanderätten för personer med funktionsnedsättning på samma sätt som för andra. Det krävs särskild flexibilitet i servicen som beaktar förändringar i personens livssituation, behov och hälsotillstånd. Servicen ges också under en exceptionellt lång tid.

Propositionen möjliggör direktupphandling utan konkurrensutsättning i särskilda fall där det med hänsyn till tryggandet av ett för klienten betydelsefullt vård- eller klientförhållande skulle vara uppenbart oskäligt eller särskilt oändamålsenligt att ordna ett anbudsförfarande eller byta tjänsteleverantör, eller om det skulle äventyra klientens grundläggande rättigheter. Paragrafen går i rätt riktning, men den ger fortfarande den upphandlande enheten alltför stor prövningsrätt i fråga om hur upphandlingen genomförs. Det skulle vara tydligare att entydigt utesluta livslånga tjänster för personer med funktionsnedsättning från upphandlingslagens tillämpningsområde. Jag föreslår att upphandlingslagens 9 § kompletteras med en sådan avgränsning (Avgränsningar av tilllämpningsområdet i fråga om tjänsteupphandling).

Förslaget

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet men lagförslag 1 med ändringar ***(Reservationens ändringsförslag)*** och

att riksdagen godkänner två uttalanden ***(Reservationens förslag till uttalanden)***:

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 2

Reservationens ändringsförslag

Lagförslag 1

1 §

(Som i EkUB)

2 §

Lagens ändamål

(1 mom. som i EkUB)
De upphandlande enheterna ska sträva efter att ordna sin upphandling så att den kan genomföras på ett så ekonomiskt, kvalitativt och systematiskt sätt som möjligt genom att utnyttja befintliga konkurrensförhållanden och med beaktande av miljöaspekter och sociala aspekter, inbegripet aspekter som gäller företagsansvar och skatteansvar. För att minska de administrativa uppgifterna i anslutning till upphandlingen kan de upphandlande enheterna utnyttja ramavtal samt genomföra gemensamma upphandlingar eller utnyttja andra samarbetsmöjligheter vid anbudsförfaranden för offentlig upphandling.
(3 mom. som i EkUB)

3—14 §

(Som i EkUB)

15 §

Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande enheten

Denna lag tillämpas inte på upphandling som den upphandlande enheten gör hos anknutna enheter. Med anknutna enheter avses enheter som är formellt fristående från den upphandlande enheten och självständiga med tanke på beslutsfattandet. En förutsättning är dessutom att den upphandlande enheten självständigt eller tillsammans med andra upphandlande enheter utövar ett bestämmande inflytande över den anknutna enheten på samma sätt som över sina egna verksamhetsställen och att den anknutna enheten bedriver högst tjugo procent av sin affärsverksamhet ~~och med högst en andel på 500 000 euro~~ tillsammans med andra aktörer än de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande över den. I enheter anknutna till upphandlande enheter får inte finnas annat kapital än de upphandlande enheternas kapital.
(2 mom. som i EkUB)
~~Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 när det inte förekommer verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och motsvarar affärsverksamheten vid den enhet som den upphandlande enheten utövar ett bestämmande inflytande över. Verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor anses inte föreligga om den upphandlande enheten har publicerat en i 58 § 3 mom. avsedd öppenhetsannons om en planerad försäljning från en enhet som den utövar bestämmande inflytande över och till andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande, och den upp-~~

~~handlande enheten inte inom den tidsfrist som anges i annonsen får svar som avser verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och som motsvarar enhetens affärsverksamhet. Tidsfristen för inlämnande av svar ska vara minst 14 dygn från det att öppenhetsannonsen har publicerats. Den procentandel som avses i detta moment ska när förutsättningarna uppfylls tillämpas på den enhet som är föremål för öppenhetsannonsen, och detta ska göras tre år från det att tidsfristen för svar enligt annonsen har löpt ut~~.

~~Den procentuella begränsning av omsättningen som avses i 1 mom. tillämpas inte när värdet på den affärsverksamhet som bedrivits med andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande över enheten uppgår till i genomsnitt mindre än 100 000 euro per år under de tre år som föregår kontraktets tilldelning.~~

(3 och 4 mom. som 5 och 6 mom. i EkUB)

16—92 §

(Som i EkUB)

93 §

Val av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud ska väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten ~~har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller~~ har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. ~~Om den upphandlande enheten vid annan upphandling än varuupphandling använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta i upphandlingsdokumenten, i upphandlingsbeslutet eller i den särskilda rapporten om upphandlingsförfarandet.~~

(2—5 mom. som i EkUB)

94—97 §

(Som i EkUB)

98 §

Särskilda villkor för upphandlingskontrakt

(1 mom. som i EkUB)

Till ett upphandlingskontrakt mellan en upphandlande enhet och den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska fogas ett villkor enligt vilket det i de ~~i Finland utförda~~ arbeten som ingår i upphandlingskontraktet ska följas åtminstone de minimivillkor för ett anställningsförhållande som enligt lagen på den ort där arbetet utförs och bestämmelserna i kollektivavtalen ska iakttas i likartat arbete.

Till ett upphandlingskontrakt mellan en upphandlande enhet och den anbudsgivare som vunnit anbudsförfarandet ska fogas ett villkor enligt vilket det bolag som genomför upphandlingen offentligt ska rapportera sina landsvisa bokslutsuppgifter för de räkenskapsår som hänför sig till upphandlingen.

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Vastalause 2

99—169 §

(Som i EkUB)

170 § (Ny)

Staten ska se till att de upphandlande enheterna har tillgång till tillräcklig information och rådgivning i alla de upphandlingsärenden som gäller iakttagandet av denna lag. Vid rådgivningen ska beaktandet av särskilt miljöaspekter och sociala aspekter och aspekter som gäller företagsansvar och skatteansvar vid offentliga upphandling främjas.

171—175 §

(Som 170—174 § i EkUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur de kriterier som gäller miljöaspekter och sociala aspekter och företagsansvar och skatteansvar förverkligas vid upphandlingen i lämplig omfattning.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta en enhet för utveckling, rådgivning och uppföljning av offentlig upphandling.

Helsingfors 7.12.2016

Antero Vartia gröna

RESERVATION 3

Motivering

Enligt EU:s upphandlingsdirektiv är det tillåtet för anknutna enheter att sälja till utomstående upp till 20 procent av omsättningen och det finns inga övre gränser i euro. Regeringen däremot föreslår att 5 procent av affärsverksamheten eller högst 500 000 euro ska vara övre gräns för försäljning till utomstående. De gränser som föreslås i propositionen skulle leda till betydande problem för kommunala bolag inom en rad branscher och försvåra för SMF-företag och jordbruksföretagare samtidigt som deras kostnader skulle stiga.

I fråga om social- och hälsovårdstjänster gör direktivet det möjligt att höja det nationella tröskelvärdet till 750 000 euro. De social- och hälsovårdsaktörer i offentliga eller tredje sektorn som hörts i utskotten har förespråkat ett så högt tröskelvärde som möjligt.

Den särskilda personliga servicen inom social- och hälsovården, såsom boendeservice för äldre och funktionshindrade, har vissa särdrag som föranleder att servicen i princip bör ordnas på annat sätt än genom anbudsförfarande enligt upphandlingslagen. Regeringen bör inleda beredning för att främja det här målet.

Innovationspartnerskapet möjliggör nya sätt att välja en produktutvecklingspartner av vilken man i sinom tid direkt kan köpa den tjänst eller produkt som tagits fram. Genom att stödja innovationer vid offentlig upphandling ger man företagen möjligheter att få viktiga referenser som de har nytta av inom annan kommersiell verksamhet. Dessutom har myndigheterna möjlighet att skaffa nya och bättre tjänster som de kanske inte annars skulle ha kunnat köpa. Upphandlingen bör främja innovationer. Det måste gå att söka och upphandla lösningar på problem i stället för att tekniskt och exakt definiera vad man vill ha. Regeringen bör ge akt på hur de föreslagna sätten att främja innovationer i den offentliga upphandlingen realiseras i praktiken.

Förslaget

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt utskottets betänkande men 15 och 25 § i lagförslag 1 med ändringar ***(Reservationens ändringsförslag)*** och

att riksdagen godkänner tre uttalanden. ***(Reservationens förslag till uttalanden)***

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 3

Reservationens ändringsförslag

15 §

Upphandling hos enheter anknutna till den upphandlande enheten

Denna lag tillämpas inte på upphandling som den upphandlande enheten gör hos anknutna enheter. Med anknutna enheter avses enheter som är formellt fristående från den upphandlande enheten och självständiga med tanke på beslutsfattandet. En förutsättning är dessutom att den upphandlande enheten självständigt eller tillsammans med andra upphandlande enheter utövar ett bestämmande inflytande över den anknutna enheten på samma sätt som över sina egna verksamhetsställen och att den anknutna enheten bedriver högst femton procent av sin affärsverksamhet ~~och med högst en andel på 500 000 euro~~ tillsammans med andra aktörer än de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande över den. I enheter anknutna till upphandlande enheter får inte finnas annat kapital än de upphandlande enheternas kapital.

(2 mom. som i EkUB)

~~Den procentandel som avses i 1 mom. uppgår till 10 när det inte förekommer verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och motsvarar affärsverksamheten vid den enhet som den upphandlande enheten utövar ett bestämmande inflytande över. Verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor anses inte föreligga om den upphandlande enheten har publicerat en i 58 § 3 mom. avsedd öppenhetsannons om en planerad försäljning från en enhet som den utövar bestämmande inflytande över och till andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande, och den upphandlande enheten inte inom den tidsfrist som anges i annonsen får svar som avser verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor och som motsvarar enhetens affärsverksamhet. Tidsfristen för inlämnande av svar ska vara minst 14 dygn från det att öppenhetsannonsen har publicerats. Den procentandel som avses i detta moment ska när förutsättningarna uppfylls tillämpas på den enhet som är föremål för öppenhetsannonsen, och detta ska göras tre år från det att tidsfristen för svar enligt annonsen har löpt ut~~.

~~Den procentuella begränsning av omsättningen som avses i 1 mom. tillämpas inte när värdet på den affärsverksamhet som bedrivits med andra upphandlande enheter än de som utövar bestämmande inflytande över enheten uppgår till i genomsnitt mindre än 100 000 euro per år under de tre år som föregår kontraktets tilldelning~~.

(3—4 mom. som 5—6 mom. i EkUB)

25 §

Nationella tröskelvärden

De nationella tröskelvärdena exklusive mervärdesskatt är

(1—3 punkten som i EkUB)

4) 750 000 euro för upphandlingar som gäller de social- och hälsovårdstjänster som avses i bilaga E 1—4 punkten,

(5—6 punkten som i EkUB)

(2 mom. som i EkUB)

Betänkande EkUB 31/2016 rd
Reservation 3

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen följer vilka konsekvenser bestämmelserna har och vid behov bereder en proposition för att höja de nationella tröskelvärdena till den nivå som direktivet medger vid anknutna enheters upphandlingar och upphandlingar av social- och hälsovårdstjänster.

2. Riksdagen förutsätter att statsrådet i social- och hälsovårdslagstiftningen beaktar i vilken mån så kallade tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) konkurrensutsätts och i vilken mån de utesluts från konkurrensutsättning på det sätt som direktivet medger; till exempel boendeservice för personer med funktionsnedsättning och äldre, serviceboende och personlig assistans för personer med svår funktionsnedsättning, vilka uppfyller skyldigheten för det allmänna att enligt grundlagens 19 § 1 mom. sörja för de grundläggande sociala rättigheterna och medborgarnas oundgängliga omsorg. Denna service ska i regel ordnas på något annat sätt än genom konkurrensutsättning enligt upphandlingslagen.

3. Riksdagen förutsätter att statsrådet följer vilka konsekvenser bestämmelserna har och vid behov bereder ändringar i lagstiftningen som stöder innovativ upphandling för att lösa de problem som nämns ovan och i högre grad ger de små och medelstora företagen likvärdiga möjligheter att delta i den offentliga upphandlingen.

Helsingfors 7.12.2016

Sari Essayah kd